

Genomförande av Seveso III-direktivet

Betänkande av Seveso III-utredningen

Stockholm 2014

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2014:17

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Omslag: Elanders Sverige AB.

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2014

ISBN 978-91-38-24087-8
ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Försvarsdepartementet

Regeringen beslutade vid sitt sammanträde den 4 april 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till hur man i svensk rätt ska genomföra bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, det s.k. Seveso III-direktivet samt lämna de övriga förslag till ändringar av regleringen av Sevesoverksamheter som kan behövas. Uppdraget omfattade också att överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen.

Utredningen antog namnet Seveso III-utredningen.

Den 4 april 2013 förordnades f.d. ordföranden i Statens va-nämnd Stefan Rubenson som särskild utredare för detta uppdrag.

Som experter i utredningen förordnades fr.o.m. den 28 augusti 2013 ämnesrådet Mikael Andersson, Försvarsdepartementet, ämnesrådet Susanne Gerland, Miljödepartementet, biträdande enhetschefen Ann-Sofie Eriksson, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, myndighetsjuristen Per-Olof Wikström, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, avdelningsjuristen Margareta Svenning, länsstyrelsen i Skåne län, handläggaren Katariina Parker, Naturvårdsverket, miljöjuristen Ingrid Backudd, Naturvårdsverket, arbetsmiljöhandläggaren Tommy Eriksson Wikén, Arbetsmiljöverket, chef innovations- och säkerhetsfrågor Bo Olsson, Svenskt Näringsliv och handläggaren Tove Göthner, Sveriges Kommuner och Landsting. Ingrid Backudd lämnade sitt uppdrag den 31 december 2013 och ersattes den 20 januari 2014 av miljöjuristen Rebecca Wennerberg, Naturvårdsverket.

Som sekreterare i utredningen anställdes fr.o.m. den 13 maj 2013 kammarrättsassessorn Kristina Jonsson.

Utredningen överlämnar härmed betänkandet *Genomförande av Seveso III-direktivet* (SOU 2014:17).

Utredningens uppdrag är med detta slutfört.

Stockholm i mars 2014

Stefan Rubenson

/Kristina Jonsson

Innehåll

1	Författningsförslag.....	25
2	Utredningens uppdrag och arbete	79
2.1	Uppdraget.....	79
2.2	Utredningens arbete	80
2.3	Betänkandets disposition.....	81
3	Sevesolagstiftningen.....	83
3.1	Seveso II-direktivet.....	84
3.1.1	Olika kravnivåer.....	84
3.1.2	Den lägre kravnivån.....	85
3.1.3	Den högre kravnivån	85
3.1.4	Medlemsstaternas skyldigheter.....	86
3.1.5	Dominoeffekter	87
3.1.6	Allmänhetens rättigheter	87
3.2	Industriolyckskonventionen	87
3.3	Genomförandet av Seveso II-direktivet i svensk rättsordning.....	88
4	Seveso III-direktivet.....	91
4.1	Sammanfattning	91
4.2	Inledning.....	91
4.3	EU:s senare miljö rätt och inverkan på Sevesolagstiftningen.....	92

4.4	EU-förordningar och direktiv utgör del av grunden för Seveso III-direktivet.....	93
4.4.1	CLP-förordningen.....	93
4.4.2	IED-direktivet.....	95
4.4.3	Genomförande av IPPC- och IED-direktivet i svensk rätt.....	96
4.4.4	Direktivet om strategisk miljöbedömning	96
4.4.5	MKB-direktivet	97
4.4.6	Århuskonventionen	98
4.4.7	Esbokkonventionen	105
5	Nyheter i Seveso III-direktivet	107
5.1	Tekniska uppdateringar.....	107
5.2	Information	107
5.3	Allmänhetens deltagande	108
5.3.1	Projekt	108
5.3.2	Planer och program.....	109
5.3.3	Planering av markanvändning	110
5.4	Tidsgränser	110
5.5	Säkerhet.....	111
5.5.1	Säkerhetspolicy och säkerhetsledningssystem	111
5.5.2	Säkerhetsrapport	111
5.6	Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager.....	113
5.7	Planer för räddningsinsatser	113
5.8	Driftförbud	114
5.9	Dominoeffekter.....	114
5.10	Tillsyn	114
5.11	Sanktioner	115
5.12	Övriga ändringar	116
5.12.1	Tillämpningsområde	116
5.12.2	Definitioner	116
5.12.3	Samordnande förfaranden	117
5.12.4	Informationssystem och informationsutbyte	117

6	Förändringar i bilaga 1 i Seveso III direktivet och dess effekt på antalet verksamheter som omfattas av direktivet.....	119
6.1	Historik	119
6.2	Ändringar i bilaga 1.....	120
6.2.1	Giftiga ämnen.....	120
6.2.2	Pyrofora fasta ämnen.....	121
6.2.3	Tunga eldningsolja (ändring i Seveso II-direktivet).....	121
6.2.4	Brom, metanol och syre	122
6.2.5	Försvårande faktor.....	122
6.3	Sammanfattning	123
7	Lagtekniska överväganden	125
7.1	Utgångspunkter för författningsförslagen.....	125
8	Delegering och kommittéförfarande	129
8.1	Allmänt om delegering och kommittéförfarande	129
8.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om delegering och kommittéförfarande.....	129
8.3	Genomförande i svensk rätt av bestämmelserna om genomförandekommittéer.....	130
8.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om delegering och kommittéförfarande.....	130
8.5	Inga lagstiftningsåtgärder	131
9	Syfte och tillämpningsområde	133
9.1	Allmänt om tillämpningsområde	133
9.2	Seveso III-direktivet	133
9.3	Seveso III-direktivets bestämmelse om tillämpningsområde	134
9.4	Undantag från Sevesolagens tillämpning.....	134

10	Informationssystem och informationsutbyte	137
10.1	Allmänt om informationssystem och informationsutbyte	137
10.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om informationssystem och informationsutbyte	137
10.3	Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del	138
10.4	Seveso III- direktivets bestämmelser om informationssystem och informationsutbyte	139
10.5	Bedömning.....	139
11	Definitioner	141
11.1	Nyheter i Seveso III-direktivet	141
11.2	Seveso II-direktivets genomförande i svensk rätt	141
11.3	Seveso III-direktivet.....	142
11.4	Ändringar i definitioner och fler definitioner	145
12	Bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne	149
12.1	Seveso III-direktivets bestämmelser om bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne	149
12.2	Inga lagstiftningsåtgärder	149
13	Verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter	151
13.1	Allmänt om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter	151
13.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter	151
13.3	Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt	151

13.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter	152
13.5	Artikeln föranleder inga ändringar i svensk rätt	152
14	Anmälan	153
14.1	Allmänt om anmälan.....	153
14.2	Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt	153
14.3	Seveso III-direktivet	154
14.3.1	Anmälan – allmänna skyldigheter.....	154
14.3.2	Anmälan om ändringar i verksamheten.....	155
14.4	När anmälan ska göras	155
15	Handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas	159
15.1	Allmänt om handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas	159
15.2	Genomförandet i svensk rätt av Seveso II-direktivet	160
15.3	Seveso III-direktivet	161
15.4	Handlingsprogrammet ska lämnas in m.m.....	162
15.5	Ändringar	164
16	Dominoeffekt	165
16.1	Allmänt om dominoeffekt.....	165
16.2	Seveso II-direktivet.....	165
16.3	Genomförandet i svensk rätt av reglerna om dominoeffekter.....	166
16.4	Seveso III-direktivet	166
16.5	Samrådet täcker Seveso III-direktivets krav.....	167

17	Säkerhetsrapport	169
17.1	Allmänt om säkerhetsrapport.....	169
17.2	Genomförande i svensk rätt	169
17.3	Säkerhetsrapporten i rättspraxis	170
17.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om säkerhetsrapport	172
17.5	Av Sevesolagen ska framgå när en säkerhetsrapport ska upprättas m.m.	173
18	Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager	175
18.1	Allmänt om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager	175
18.2	Genomförande av Seveso II-direktivets regler i denna del i svensk rätt.....	175
18.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager	176
18.4	Bedömningar och förslag	176
19	Planer för räddningsinsatser	177
19.1	Allmänt om planer för räddningsinsatser	177
19.2	Genomförandet i svensk rätt av bestämmelserna om planer för räddningsinsatser	177
19.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om planer för räddningsinsatser	178
19.4	Bedömningar och förslag	180
20	Markanvändning	183
20.1	Inledning	183

20.2	Planering av markanvändning	183
20.2.1	Plan- och bygglagen (1987:10)	184
20.2.2	Plan- och bygglagen (2010:900)	185
20.3	Verksamheter och projekt	187
20.3.1	Allmänheten – samråd och deltagande	187
20.3.2	Miljöbalken	189
20.4	Förekomsten av eller planering av verksamheter under Sevesolagen bör framhållas i planprocessen	190
20.5	Samråd och deltagande i beslutsfattande	192
20.5.1	Samrådet förtydligas i miljöbalken och samrådsregler förs in i Sevesolagen.....	193
21	Information till allmänheten	197
21.1	Allmänt om information till allmänheten	197
21.2	Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt	198
21.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om information till allmänheten	199
21.3.1	Information till allmänheten.....	199
21.3.2	Gränsöverskridande återverkningar	201
21.4	Information på internet m.m.	202
22	Upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse.....	205
22.1	Allmänt om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse.....	205
22.2	Genomförandet i svensk rätt.....	205
22.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse	206
22.4	Inga ändringar	206

23	Åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse	207
23.1	Allmänt om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse	207
23.2	Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del i svensk rätt	207
23.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse	208
23.4	Inga lagstiftningsåtgärder	208
24	Upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse	209
24.1	Allmänt om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse	209
24.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse	209
24.3	Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del	210
24.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse	210
24.5	Hänvisning till Seveso III-direktivet	211
25	Driftförbud	213
25.1	Allmänt om driftförbud	213
25.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om driftförbud	213
25.3	Genomförandet i svensk rätt av Seveso II-direktivets bestämmelser om driftförbud	213
25.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om driftförbud	214

25.5	Allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som framkommit vid tillsynen ska beaktas	215
26	Tillsyn.....	217
26.1	Allmänt om tillsyn enligt Seveso III-direktivet	217
26.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om tillsyn	217
26.3	Genomförande i svensk rätt av bestämmelserna om tillsyn	218
26.3.2	Behörig myndighet i svensk rätt	220
26.3.3	Seveso III-direktivets bestämmelser om behörig myndighet	223
26.4	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har en viktig roll i tillsynen	224
26.5	Seveso III-direktivets bestämmelser om tillsyn	225
26.6	Tillsynsplan på regional nivå	227
26.7	Tillsynsprogram för alla verksamheter och obligatoriska tillsynsbesök.....	227
26.8	Oregelbundna tillsynsbesök och förnyad tillsyn	229
26.9	Resultatet av tillsynen ska meddelas verksamhetsutövaren senast två månader efter tillsynbesöket	229
27	Tillgång till information samt regler om konfidentialitet	231
27.1	Allmänt om tillgång till information samt regler om konfidentialitet.....	231
27.2	Seveso II-direktivets bestämmelser om tillgång till information samt regler om konfidentialitet.....	232
27.3	Genomförande av Seveso II- direktivet i svensk rätt	232

27.4	Seveso III-direktivets bestämmelser om tillgång till information samt regler om konfidentialitet	233
27.5	Inga ändringar.....	233
28	Tillgång till rättslig prövning	235
28.1	Inledning.....	235
28.2	Artikeln innehåll	235
28.2.1	Vad artikeln innebär.....	236
28.3	Tillgång till rättslig prövning i fråga om markanvändning	237
28.3.1	Miljöbalken.....	237
28.3.2	Tillgång till rättslig prövning enligt plan- och bygglagen och annan lagstiftning.....	240
28.3.3	Behövs någon lagstiftning?.....	241
28.3.4	Utredningens bedömningar och förslag.....	242
29	Sanktioner	243
29.1	Inledning.....	243
29.2	Verksamhetsutövarens skyldigheter	243
29.2.1	Enligt Seveso III-direktivet	243
29.2.2	Enligt Sevesolagen.....	245
29.3	Sanktioner i svensk rättsordning.....	247
29.3.1	Straff	247
29.3.2	Vad är redan kriminaliserat i fråga om Seveso-verksamhet?.....	247
29.3.3	Sanktionsavgifter.....	249
29.3.4	Vite.....	253
29.4	Sanktioner i Sevesolagen	254
29.4.1	Behöver straffbestämmelser införas i Sevesolagen?	254
29.4.2	Sanktionsavgifter i Sevesolagen?	255

30	Lagen om skydd mot olyckor m.m.	259
30.1	Allmänt om lagen om skydd mot olyckor.....	259
30.2	Enskildas skyldigheter	260
30.2.1	Farlig verksamhet	260
30.3	Kommunens skyldigheter	261
30.4	Statens skyldigheter	262
30.5	Tillsyn m.m.....	263
30.6	Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen	264
31	Övergångsbestämmelser till Sevesolagen	265
31.1	Allmänt	265
31.2	Säkerhetsrapport	265
31.2.1	Säkerhetsrapport som processförutsättning m.m.....	265
31.2.2	Säkerhetsrapport för pågående verksamhet	266
31.3	Anmälan och handlingsprogram	266
31.4	Intern plan för räddningsinsatser.....	267
31.5	Sevesoförordningen	267
32	Ekonomiska och andra konsekvenser av utredningens förslag.....	269
32.1	Inledning.....	269
32.2	Övergripande konsekvenser av utredningens förslag	269
32.3	Förslag och konsekvenser	270
32.3.1	Ny ämnesbilaga på grund av Seveso III-direktivet.	270
32.3.2	Krav på samråd enligt miljöbalken.....	271
32.3.3	Handlingsprogram.....	272
32.3.4	Tillsyn.....	273
32.3.5	Information.....	275
32.3.6	Övriga förslag	276

33	Författningskommentar	277
33.1	Miljöbalken	277
33.2	Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	278
33.3	Lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	287
 Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2013:38	289
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU	295

Sammanfattning

Inledning

Utredningen har fått i uppdrag att lämna förslag till hur svensk rätt ska genomföra bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG. Direktivet kallas för Seveso III-direktivet, då dess föregångare från år 1996 benämns för Seveso II-direktivet.

Lagtekniska frågor

Eftersom betänkandet från Utredningen om en effektiv Sevesolagstiftning, SOU 2013:14, är under beredning i regeringskansliet behandlar vi endast översiktligt de frågor som tas upp i den utredningen och som angår genomförandet av direktivet.

De huvudsakliga förändringarna i Seveso III-direktivet gentemot det tidigare direktivet är dels dess anpassning till den nya EU-förordningen nr 1272/2008 om klassificering och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen, dels de ändringar som gjorts för att uppfylla kraven i Århuskonventionen och den EU-lagstiftning som följd på direktivet om allmänhetens rätt att göra sin stämma hörd. Kraven på information till allmänheten har skärpts och samråd med allmänheten är ett genomgående krav när markanvändningen förändras på ett sådant sätt att risken för allvarliga kemikalieolyckor avsevärt har ökat. Allmänheten ska också ha tillgång till rättslig prövning. Direktiven 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och program miljöpåverkan, 2003/4 om

allmänhetens tillgång till miljöinformation och 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt återspeglas i Seveso III-direktivets artiklar.

När Seveso II-direktivet skulle genomföras i Sverige valdes den lösningen, att det vid tillståndsprovningen enligt miljöbalken skulle ske en samlad miljö- och säkerhetsprovning. Följden av det har blivit att de nya bestämmelserna om allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig provning som rör Sevesoverksamheter som tillståndsprövas enligt miljöbalken redan har genomförts genom ändringar i miljöbalken i samband med att direktiven genomfördes i svensk rätt. Dock finns behov av några förtydliganden i miljöbalken och en komplettering om allmänhetens rätt att delta i besluten, något som vi återkommer till.

Vi har valt att komplettera Sevesolagen med elva nya paragrafer varav åtta rör sanktionsavgifter. Den indelning som råder i fråga om Sevesolagen är i huvudsak ändamålsenlig och det saknas därför anledning att utforma en ny lag. Däremot har vi valt att föreslå en ny Sevesoförordning. Anledningen till detta är att Seveso III-direktivet är omfattande och rikt på nya bestämmelser, visserligen inte särskilt nyskapande för svenskt vidkommande men en ny förordning gör ändå regelverket tydligare för tillämparna särskilt som vi i den nya förordningen har valt att där samlat beskriva verksamhetsutövarnas administrativa åtaganden i form av vad en anmälan ska innehålla och andra skyldigheter av det slaget. För att inte tynga förordningen med en rad detaljbestämmelser har vi också valt att till den nya förordningen, förutom en bilaga om farliga ämnen, foga ytterligare tre bilagor, vilka bilagor också är bilagor i Seveso III-förordningen. Erfarenheten under de senaste tio åren har visat att det är en fördel att man från svensk sida genomför EU-direktiv på ett så tydligt sätt att den valda ordningen framstår som odiskutabel. De krav som åvilar verksamhetsutövarna blir också lättare att överblicka.

Samråd med allmänheten förtydligas i miljöbalken och samrådsregler förs in i Sevesolagen

Genom den samlade miljö- och säkerhetsprovningen som ska ske vid tillståndsprovning enligt miljöbalken har den EU-reglering som finns om samråd och som återspeglas i Seveso III-direktivet, redan genomförts i svensk rätt. Emellertid har det framkommit behov av

ytterligare förtydligande i fråga om vad som gäller för Sevesoverksamheter vid den prövningen.

För att således tydliggöra att samrådet enligt miljöbalken, i de fall verksamheten också rör Sevesolagen, även ska innefatta säkerhetsfrågor, föreslår vi att en hänvisning till Sevesolagen förs in i miljöbalkens regler om miljökonsekvensbeskrivningar.

För att allmänheten på ett tidigt stadium ska underrättas om att den planerade verksamheten omfattas av Sevesolagen, föreslår vi att detta ska framgå av de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar före samrådet, något som manifesterar den ökade öppenheten som direktivet avser ge uttryck för. För att öka informationen till allmänheten föreslår vi också att kungörelsen om den planerade verksamheten eller åtgärden ska innehålla information om att verksamheten omfattas av Sevesolagen.

För de Sevesoverksamheter som inte omfattas av krav på samråd enligt miljöbalken, föreslår vi att samrådsbestämmelser införs i Sevesolagen. Verksamhetsutövaren ska inbjuda till samrådsmöte genom annonsering. Vad som behandlas vid samrådet, och resultatet av det, ska ingå i företagets handlingsprogram.

Handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas

I Seveso III-direktivet finns det möjlighet för en medlemsstat att införa bestämmelser om att säkerhetspolicy ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. För svensk vidkommande använder vi inte ordet säkerhetspolicy, utan har, som tidigare, benämningen handlingsprogram.

För att främja tillgången till miljöinformation föreslår vi att handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska lämnas in till länsstyrelsen. (För den högra kravnivån ingår handlingsprogrammet i säkerhetsrapporten). Handlingsprogrammet ska ges in senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet besluta om kortare tid, om det finns särskilda skäl. Vi föreslår att handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år. Vi föreslår vidare att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om ett säkerhetsledningssystem för verksamheten och att syftet ska vara att verksamhetsutövaren kontinuerligt förbättrar åtgärderna för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor. Säkerhets-

systemets uppbyggnad och utformning finns beskrivet i en bilaga till förordningen.

Slutligen föreslår vi att handlingsprogrammet som nämnts ska innehålla en redogörelse för det samråd som genomförts med allmänheten och resultatet av det.

Planer för räddningsinsatser

Vi föreslår att den uppdaterade interna planen för räddningsinsatser ska lämnas till länsstyrelsen.

Kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd. En nyhet i författningsregleringen är att planen även ska övas. Allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen i god tid så att möjlighet finns att ta hänsyn till synpunkterna.

Ändringar i verksamheten och ändringar i förteckningar över farliga ämnen

För att genomföra Seveso III-direktivets krav vid ändringar föreslår vi att två nya paragrafer ska införas i Sevesolagen. Vissa ändringar i verksamheten leder till att handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten ska uppdateras och lämnas till länsstyrelsen. En annan typ av ändring rör farliga ämnen. Innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen, ska handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser ges in till länsstyrelsen.

Säkerhetsrapport

Säkerhetsrapporten kan sägas vara en dokumentation över företagets samlade säkerhetsarbete och ingår som en del i miljöprövningen i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken. Därefter ska ske uppdateringar av säkerhetsrapporten. Vi föreslår att det av Sevesolagen ska framgå när en sådan uppdatering ska ske, nämligen efter fem år eller efter det en allvarlig kemikalieolycka har

inträffat. Vi föreslår vidare att bestämmelser om vad en säkerhetsrapport ska innehålla samlas i Sevesoförordningen.

Planering av markanvändning

Liksom föregående direktiv finns bestämmelser om markanvändning där det mest väsentliga är att medlemsstaterna ska se till att det upprätthålls tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Seveso-verksamheter och större trafikleder, bostadsområden och andra områden som används av allmänheten. Vi har gjort den bedömningen att plan- och bygglagen (2010:900) visserligen ger utrymme för att införa och upprätthålla sådana regleringar, men att lagen borde bli tydligare i det avseendet. Emellertid har en beslutad lagrådsremiss om en enklare planprocess redan tagit hand om frågan, varför vi inte ser någon anledning att lämna något förslag i betänkandet.

Tillsyn

För att genomföra Seveso III-direktivets ökade krav på tillsyn föreslår vi att alla verksamheter ska ingå i en individuell och anpassad tillsynsplan som länsstyrelsen beslutar om. Vi föreslår vidare att krav på obligatoriska tillsynsbesök införs med möjlighet till anpassning efter vunna erfarenheter. I fråga om verksamhet på den högre kravnivån får det inte förflyta mer än ett år mellan tillsynsbesöken. För verksamheter på den lägre kravnivån får inte tidsutdräkten mellan besöken vara längre än tre år. Vi föreslår även bestämmelser om när tillsyn utöver den tillsyn som görs i enlighet med tillsynsprogrammet ska genomföras och hur tillsynen ska följas upp. Enligt vårt förslag ska resultatet av den ordinarie tillsynen enligt tillsynsprogrammet meddelas verksamhetsutövaren senast två månader efter tillsynsbesöket. Om tillsynen föranletts av särskilda orsaker som t.ex. allvarliga klagomål, föreslår vi att resultatet av tillsynen ska meddelas så snart det kan ske.

Information till allmänheten även på internet

Information för alla Sevesoverksamheter ska hållas ständigt tillgänglig för allmänheten och det även på internet. Vi föreslår att kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information om Sevesoverksamheter i närheten av den och att, för den händelse en allvarlig kemikalieolycka inträffar, har den information som behövs för att begränsa skadeverkningarna. Även den informationen ska finnas på internet.

Sanktionsavgifter

Direktivet innehåller bestämmelser om att det ska finnas sanktioner i fråga om överträdelser av de krav som följer av bestämmelserna. Vi gör den bedömningen, att straffrätten, både den allmänna och specialstraffrätten, innehåller en rad straffbud som täcker in det straffrättsliga området för Sevesoverksamheter i enlighet med den syn på användningen av straffrätt i samhället som är rådande, dvs. att straffrätten ska avse ett högst påtagligt skyddsbehov och i annat fall ska andra sanktioner väljas i form av administrativa förfaranden. Vi konstaterar att en form av sanktion som finns i Sevesolagen i dag är vite och därutöver föreslår vi att ett system med sanktionsavgifter införs i fråga om sådana överträdelser som regeringen föreskriver. Sanktionsavgiften ska vara mellan 1 000 och 100 000 kronor. I förordningen föreslår vi att åsidosättanden som utebliven anmälan, för sent ingiven säkerhetspolicy samt för sent ingiven säkerhetsrapport ska föranleda sanktionsavgift. Det är länsstyrelsen som efter hörande av verksamhetutövaren som beslutar om sanktionsavgift. Beslutet kan överklagas till mark- och miljödomstolen.

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Utredningen har också fått i uppdrag att överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, utan att det behövs ett beslut i frågan av länsstyrelsen. Vi föreslår att kravet om länsstyrelsens beslut ska slopas, vilket alltså innebär att LSO kommer att gälla undantagslöst.

Konsekvenser av förslaget

Den stora förändringen i fråga om åtgärder som kan påverka kostnaderna är den uttalade och kraftiga ambitionshöjning som direktivet ger uttryck för när det gäller tillsynen och tillsynsbesöken. Vi har lämnat förslag till hur direktivet ska genomföras i denna del i enlighet med bestämmelserna. Generellt ser vi framför oss en fördubbling av kostnaderna för länsstyrelserna och företagen jämfört med i dag och i vissa fall en tredubbling av kostnaderna, en kostnadsökning som främst rör företag med många Sevesoverksamheter inom anläggningen och länsstyrelser med ett större antal Sevesoverksamheter inom länet. Emellertid kan kostnaderna minska efter några år, då de nya rutinerna ska vara genomförda och väl etablerade hos företag och myndigheter och tillsynsmyndigheten har erfarenhet att verksamhet är väl fungerande från ett säkerhetsperspektiv. Förslag till finansiering av tillsynen har lämnats i betänkandet SOU 2013:14.

Samhällsekonomiskt kommer kraven på ökad tillsyn kunna medverka till att hanteringen av farliga ämnen i företagen görs säkrare och att potentiella risker därmed kan nedbringas.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken att 6 kap. 4 § och 22 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 §¹

Den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska samråda

1. med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda, om verksamheten eller åtgärden kräver tillstånd eller beslut om tillåtlighet enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, eller

2. med dem som anges i 1 och med de övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, om

a) verksamheten eller åtgärden till följd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 a § ska antas medföra en betydande miljöpåverkan,

b) tillsynsmyndigheten har förelagt den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §, eller

c) verksamheten eller åtgärden till följd av länsstyrelsens beslut enligt 5 § andra stycket ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Samrådet ska genomföras i god tid och i behövlig omfattning

Samrådet ska genomföras i god tid och i behövlig omfattning

¹ Senaste lydelse 2013:758.

innan en ansökan om tillstånd görs och den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 § upprättas. Samrådet ska avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Före samrådet ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan. Uppgifterna ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs.

Det som sägs i första-tredje styckena gäller också ärenden för vilka en miljökonsekvensbeskrivning krävs enligt 1 § andra stycket.

innan en ansökan om tillstånd görs och den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 § upprättas. Samrådet ska avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. *Om verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas.*

Före samrådet ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning *liksom* dess förutsedda miljöpåverkan samt *uppgiften, när så är fallet, att verksamheten eller åtgärden omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.* Uppgifterna ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs.

22 kap.

3 §²

Om en ansökan tas upp till prövning, skall mark- och miljödomstolen utfärda kungörelse. Kungörelsen skall innehålla

1. en kortfattad redogörelse för ansökan och i mål om vattenverksamhet uppgift om de fastigheter som kan beröras,

2. en upplysning om innehållet i 7 §, om den inte kan lämnas på annat lämpligt sätt, samt en upplysning om innehållet i 10 och 19 §§,

3. sista tidpunkt för synpunkter enligt 10 §,

4. ett tillkännagivande om att kallelser och andra meddelanden i målet till parterna skall införas i alla, eller vissa namngivna ortstidningar och att de, om de inte särskilt skickas till en part, hålls tillgängliga hos den som förvarar akten, och

5. namn och adress på aktförvararen.

Mark- och miljödomstolen *skall* förordna en eller flera personer att förvara ett exemplar av handlingarna i målet (aktförvarare).

Kungörelsen *skall* snarast

Om en ansökan tas upp till prövning, *ska* mark- och miljödomstolen utfärda kungörelse. Kungörelsen *ska* innehålla

1. en kortfattad redogörelse för ansökan och i mål om vattenverksamhet uppgift om de fastigheter som kan beröras,

2. *upplysning om att verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, när så är fallet,*

3. en upplysning om innehållet i 7 §, om den inte kan lämnas på annat lämpligt sätt, samt en upplysning om innehållet i 10 och 19 §§,

4. sista tidpunkt för synpunkter enligt 10 §,

5. ett tillkännagivande om att kallelser och andra meddelanden i målet till parterna *ska* införas i alla, eller vissa namngivna ortstidningar och att de, om de inte särskilt skickas till en part, hålls tillgängliga hos den som förvarar akten, och

6. namn och adress på aktförvararen.

Mark- och miljödomstolen *ska* förordna en eller flera personer att förvara ett exemplar av handlingarna i målet (aktförvarare).

Kungörelsen *ska* snarast

² Senaste lydelse 2010:923.

införas i ortstidning. En utskrift av kungörelsen *skall* i mål om vattenverksamhet sändas till varje sakägare som har angetts i ansökningen eller som på annat sätt är känd för domstolen.

Om ansökan berör fast egendom som är samfälld för flera fastigheter, behöver någon utskrift av kungörelsen inte sändas till de särskilda delägarna i samfälligheten. Finns en känd styrelse för samfälligheten, *skall* en utskrift av kungörelsen sändas till styrelsen.

införas i ortstidning. En utskrift av kungörelsen *ska* i mål om vattenverksamhet sändas till varje sakägare som har angetts i ansökningen eller som på annat sätt är känd för domstolen.

Om ansökan berör fast egendom som är samfälld för flera fastigheter, behöver någon utskrift av kungörelsen inte sändas till de särskilda delägarna i samfälligheten. Finns en känd styrelse för samfälligheten, *ska* en utskrift av kungörelsen sändas till styrelsen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.
 2. Denna lag gäller inte om kungörelse har utfärdats före lagens ikraftträdande.
 3. I fråga om mål eller ärende om tillstånd som inte är slutligt avgjort vid lagens ikraftträdande, ska en säkerhetsrapport som avses i 22 kap. 1 § 6 ges in, om målet eller ärendet inte är slutligt avgjort före den 1 juni 2017, och det krävs en sådan säkerhetsrapport eller en uppdatering av en redan ingiven säkerhetsrapport.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

dels att 2–4, 7, 8, 11, 12, 14, 18, 20 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas elva nya paragrafer 11 a §, 11 b §, 14 a § och 22 a–h §§, samt närmast före 22 a § en rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

<p>Allvarlig kemikalieolycka: Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller explosion, som orsakas av ett okontrollerat händelseförlopp i samband med driften av en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför allvarlig, omedelbar eller fördröjd, fara för människors hälsa, inom eller utanför verksamheten, eller för miljön.</p>	<p>Allvarlig kemikalieolycka: Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller en explosion, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför omedelbar eller fördröjd, <i>allvarlig</i> fara för människors hälsa <i>eller</i> miljön, inom eller utanför verksamheten.</p>
--	---

Farliga ämnen: de ämnen, blandningar och beredningar som regeringen föreskriver och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Farliga ämnen: de ämnen, blandningar och beredningar som regeringen föreskriver och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område

Verksamhet: hela det område

som *står under* en verksamhetsutövares *ledning eller kontroll* eller flera verksamhetsutövares *ledning eller kontroll* och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, *inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma* eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: en teknisk enhet inom en verksamhet där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, särskilda industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller *innebar* en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, skall dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för *lagring*, förvaring eller magasinering.

som en *eller flera verksamhetsutövare råder över* och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, *inklusive gemensamma eller därtill hörande* infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: en teknisk enhet inom en verksamhet, *antingen ovanför eller under marknivå*, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, särskilda industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller *råder över* en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut *eller andra beslut om verksamhetens* eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för magasinering, förvaring eller *lagerhållning*.

3 §

Denna lag tillämpas på verksamheter där farliga ämnen förekommer i mängder som motsvarar eller överstiger de mängder som regeringen föreskriver.

Verksamheterna enligt första stycket är indelade i två kravnivåer, lägre eller högre, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *möjliga* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som skulle kunna uppstå vid en okontrollerad industriell kemisk process.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *förväntade* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som skulle kunna uppstå vid en okontrollerad industriell kemisk process.

4 §³

Lagen tillämpas inte på
1. faror som har samband med joniserande strålning,

2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods,

3. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller

4. militär verksamhet.

Lagen tillämpas inte på
1. faror som har samband med joniserande strålning *som utgår från ämnen,*

2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods, *utanför verksamheten,*

3. sådan transport som sker i form av bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar eller som drivmedel i fartyg.

4. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller

5. militär verksamhet.

³ Senaste lydelse 2006:266.

Verksamhetsutövaren skall för sådan verksamhet som omfattas av denna lag göra en skriftlig anmälan till tillsynsmyndigheten innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift

En anmälan skall innehålla

1. uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma inom en anläggning eller ett lager,

2. en redogörelse för driften vid anläggningen eller lagret, samt

3. en beskrivning av verksamhetens omgivning.

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen föreskriva begränsningar av anmälningskyldigheten. Även i övrigt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela närmare föreskrifter om vad anmälan skall innehålla.

Om väsentliga förändringar sker i verksamheten, skall verksamhetsutövaren anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

7 §

Verksamhetsutövaren ska för sådan verksamhet som omfattas av denna lag göra en skriftlig anmälan till länsstyrelsen innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift eller väsentliga förändringar av verksamheten görs. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat.

Trots vad som sägs i första stycket gäller anmälningsplikten inte för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva vad en anmälan ska innehålla.

8 §

Verksamhetsutövaren skall utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor skall förebyggas.

Verksamhetsutövaren *ska* utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor *ska* förebyggas. *I handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem.*

Handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska ges in till länsstyrelsen senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet besluta om kortare tid, om det finns särskilda skäl.

Handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet *skall* innehålla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet *ska* innehålla.

10 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att för vissa verksamheter skall en säkerhetsrapport upprättas.

En säkerhetsrapport skall innehålla

1. information om hur verksamhetens driftsystem och organisation har utformats för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor,

2. en beskrivning av verksamhetens omgivning,

3. en beskrivning av anläggningen och de farliga ämnen som

För verksamheter på den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport upprättas.

förekommer eller kan förekomma där,

4. en identifiering och analys av olycksrisker, samt

5. uppgifter om förebyggande åtgärder för att förhindra och åtgärder för att begränsa följderna av en allvarlig kemikalieolycka.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om *vad* säkerhetsrapporten skall innehålla *samt föreskrifter om undantag från bestämmelserna i andra stycket.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla.

11 §

Säkerhetsrapporten skall *förnyas* vart femte år eller tidigare, om det finns särskilda skäl. *Säkerhetsrapporten skall lämnas till tillsynsmyndigheten.*

Säkerhetsrapporten *ska uppdateras* vart femte år eller tidigare, om det finns särskilda skäl. *Efter en allvarlig kemikalieolycka ska säkerhetsrapporten uppdateras.*

En säkerhetsrapport enligt första stycket ska lämnas till länsstyrelsen.

11 a §

Innan en sådan ändring vidtas av anläggningar, lager, verksamheter eller åtgärder som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olycksfall, ska handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten uppdateras och lämnas in till länsstyrelsen.

Sådana åtgärder som sägs i första stycket krävs också när en verksamhet på lägre kravnivå blir en verksamhet på högre kravnivå eller en verksamhet på högre

kravnivå blir en verksamhet på lägre kravnivå.

11 b §

Innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen, ska handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser ges in till länsstyrelsen.

12 §⁴

Verksamhetsutövare vars verksamhet omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan skall fogas till säkerhetsrapporten.

Den interna planen skall förnyas vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen skall lämnas till tillsynsmyndigheten som skall granska den.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om planens innehåll.

Verksamhetsutövare vars verksamheter är på den högre kravnivån ska i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan ska fogas till säkerhetsrapporten.

Den interna planen ska uppdateras vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen ska lämnas till länsstyrelsen som ska granska den.

14 §

Kommunen skall se till att personer som löper risk att påverkas av en allvarlig kemikalieolycka vid en verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport informeras om vilka säkerhets-

Kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information om sådana verksamheter som kan föranleda en allvarlig kemikalieolycka. För verksamheter på den högre krav-

⁴ Senaste lydelse 2005:349.

åtgärder som skall vidtas och hur man skall förfara vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun eller utomlands.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad informationen skall innehålla.

Verksamhetsutövaren skall svara för kostnaderna för den information som skall lämnas enligt första stycket.

nivån ska informationen också innefatta vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur de personer som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun.

Den information som avses i första stycket ska också vara tillgänglig genom internet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om informationen.

Verksamhetsutövaren ska svara för kostnaderna för den information som ska lämnas.

14 a §

Verksamhetsutövaren ska genomföra samråd med allmänheten vid lokalisering av nya verksamheter eller vid betydande ändring av en verksamhet som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga kemikalieolyckor.

Verksamhetsutövaren ska genom annonsering i ortstidning eller på annat lämpligt sätt inbjuda till samråd. Inbjudan ska ske i god tid. Samrådet ska avse den planerade verksamheten, dess lokalisering, omfattning och utformning.

Vad som sägs i första och andra stycket gäller inte för de verksamheter som omfattas av krav på samråd i 6 kap. 4 § 2. miljöbalken.

18 §

Tillsynsmyndigheterna skall utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet. För verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall tillsynsprogrammet grunda sig på en analys och en planmässig bedömning av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor i samband med verksamheten.

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad en tillsynsplan och ett tillsynsprogram ska innehålla.

Sanktionsavgifter

22 a §

Regeringen får föreskriva att en sanktionsavgift ska tas ut om en överträdelse har skett av denna lag eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen. Avgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Avgiftens storlek ska framgå av föreskrifterna. Avgiften ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. När avgiftens storlek bestäms, ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

22 b §

Sanktionsavgiften ska påföras den som var verksamhetsutövare när överträdelsen skedde.

Avgift ska inte tas ut om överträdelsen har föranlett straff eller avgift enligt annan lagstiftning. Om ett vitesföreläggande har överträtts, ska inte sanktionsavgift tas ut för en överträdelse som omfattas av vitesföreläggandet.

Inte heller ska avgift tas ut om en sanktionsavgift framstår som oskälig med hänsyn till egen allvarlig sjukdom eller annan omständighet utanför den avgiftsskyldiges kontroll och det har inneburit synnerliga svårigheter att iaktaga den föreskrivna förpliktelsen.

22 c §

Länsstyrelsen beslutar om sanktionsavgift.

Innan länsstyrelsen beslutar om avgift, ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig.

Ett beslut att ta ut en sanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige.

22 d §

En sanktionsavgift ska betalas senast trettio dagar efter det att beslutet att ta ut avgiften enligt 2 c § tredje stycket, om tillsynsmyndigheten i beslutet inte har bestämt en senare tidpunkt.

Beslut om sanktionsavgift får efter sista betalningsdagen verkställas som en dom som har vunnit laga kraft.

22 e §

Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

22 f §

Sanktionsavgift får inte beslutas, om den som anspråket riktas mot inte inom fem år från det att förutsättningarna att meddela beslutet har inträffat, har getts tillfälle att yttra sig.

En beslutad sanktionsavgift faller bort, om det inte har verkställts inom tio år från det att beslutet vunnit laga kraft.

22 g §

Sanktionsavgiften ska återbetalas, om betalningsansvaret har upphört genom dom eller beslut som har vunnit laga kraft.

Ränta på sanktionsavgiften som återbetalas enligt första stycket lämnas enligt 5 § räntelagen (1975:635) för tiden från den dag avgiften betalades till och med den dag avgiften återbetalas.

22 h §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter i fråga om den ordning som sanktionsavgifter ska betalas.

25 §⁵

En kommuns beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattats av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsprogram Beslut om tillsynsplan och

⁵ Senaste lydelse 2010:939.

får inte överklagas.

tillsynsprogram får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.
2. För nya verksamheter på den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport enligt denna lag vara upprättad senast den 31 maj 2017.
3. För verksamheter som efter den 31 maj 2015 omfattas av denna lag, utan att verksamhetens indelning på lägre eller högre kravnivå har ändrats gäller att
 - a) för verksamheter på högre kravnivå ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad säkerhetsrapport till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en säkerhetsrapport som uppfyller kraven som följer av denna lag,
 - b) för verksamheter på lägre kravnivån ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad anmälan och ett handlingsprogram till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en uppdaterad anmälan och ett handlingsprogram som uppfyller kraven som följer av denna lag.
4. Verksamhetsutövaren ska ge in ett handlingsprogram till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om verksamheten är på den lägre kravnivån och anmälan har skett, utan att verksamheten har tagits i drift, när lagen träder i kraft.
5. Om ett ämnes klassificering eller kravnivå har ändrats, och ändringen inte hänför sig till ändring av verksamheten, ska verksamhetsutövaren till länsstyrelsen ha lämnat,
 - a) för verksamheter som kommer att omfattas av den högre kravnivån, en säkerhetsrapport senast den 31 maj 2017, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en säkerhetsrapport som uppfyller kraven som följer av denna lag,
 - b) för verksamheter som kommer att omfattas av den lägre kravnivån, en anmälan och ett handlingsprogram senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en anmälan som uppfyller kraven som följer av denna lag.
6. Den interna planen för räddningsinsatser ska ges in till länsstyrelsen
 - a) för befintlig verksamhet senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en sådan plan som uppfyller kraven enligt denna lag,

b) för annan verksamhet senast den 31 maj 2017, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en sådan plan som uppfyller kraven enligt denna lag.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att 2 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket.

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500).

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500) och verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.

1.4 Förslag till förordning (2015:XXX) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Härigenom föreskrivs att förordningen (2015:XXX) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska ha följande lydelse.

Allmänna bestämmelser

1 § I denna förordning finns bestämmelser om verkställighet av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

2 § Termer och begrepp som används i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har samma betydelse i denna förordning.

3 § Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och bestämmelserna i denna förordning är tillämpliga på verksamheter där farliga ämnen förekommer i eller överstiger de mängder som anges i den lägre kravnivån i bilaga 1 till denna förordning.

Anmälan

4 § En anmälan enligt 7 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska innehålla uppgifter om

1. verksamhetsutövarens namn, säte och adress,
2. verksamhetens adress,
3. namn och befattning på den som ansvarar för verksamheten om denne är någon annan än verksamhetsutövaren,
4. uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma inom anläggningen eller som lager.
5. kvantitet och fysikalisk form för det eller de farliga ämnen som förekommer,

6. en redogörelse för den verksamhet som ska bedrivas vid anläggningen eller lagret,

7. en beskrivning av verksamhetens omgivning och de faktorer som kan ge upphov till allvarlig olyckshändelse eller förvärra följderna av den inklusive omständigheter av något slag som kan innebära förhöjd risk för påverkan på omgivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Anmälan om ändring

5 § En anmälan om ändring av verksamheten enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska ges in till länsstyrelsen minst sex veckor före ändringen, när det gäller

1. sådana ändringar som leder till en ändring över förteckningen av farliga ämnen,

2. betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet enligt tidigare anmälan,

3. sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga kemikalieolyckor,

4. definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift,

5. ändringar i de uppgifter som avses i 4 § 1-2.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om vad en anmälan om ändring ska innehålla.

Anmälningsplikt

6 § Anmälningsplikt enligt 7 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor gäller inte om en ändring av verksamheten kräver anmälan enligt miljöprövningsförordningen (2013: 251).

Handlingsprogram

7 § Ett handlingsprogram enligt 8 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska vara skriftlig och ska innehålla uppgift om de mål och allmänna handlingsprinciper som verksamhetsutövaren har ställt upp för hanteringen av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor samt uppgift om ett säkerhetsledningssystem för verksamheten. Syftet ska vara att verksamhetsutövaren kontinuerligt förbättrar åtgärderna för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Handlingsprogrammet ska innehålla en redogörelse för det samråd som genomförts med stöd av 14 a § första stycket lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, uppgifter och resultatet av det samt de uppgifter som framgår av bilaga 2 till denna förordning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet ska innehålla.

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta om kortare tid än sex veckor för att ge in handlingsprogrammet till tillsynsmyndigheten, om det finns särskilda skäl.

Tillståndsprövning

8 § Vid tillståndsprövning för verksamheter på den högre kravnivån tillämpas bestämmelserna i 9 kap. miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Säkerhetsrapport

9 § Säkerhetsrapporten enligt 10 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska innehålla

1. uppgift om vem som har utarbetat rapporten,
2. ett handlingsprogram och ett säkerhetsledningssystem för hur allvarliga olyckor ska förebyggas enligt 8 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

3. en intern plan för räddningsinsatser enligt 12 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

4. underlag för sådana planer som anges i 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor.

5. uppgift om lager och de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma där.

Säkerhetsrapporten ska innehålla de uppgifter och den information som framgår av bilaga 3 till denna förordning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla.

Planer för interna räddningsinsatser

10 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om den interna planen för räddningsinsatser enligt 12 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för verksamheter på den högre kravnivån.

Information

11 § Innehållet i information som ska lämnas till allmänheten enligt 14 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckor framgår av bilaga 4 till denna förordning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas till allmänheten.

Tillsyn

12 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är central tillsynsmyndighet enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Länsstyrelsen är operativ tillsynsmyndighet och utövar tillsynen direkt gentemot den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtar eller har vidtagit en åtgärd.

13 § Länsstyrelsen ska på begäran lämna den information om tillsynsarbetet som behövs för att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kunna utföra sitt samordnande, kontrollerande, uppföljande och utvärderande ansvar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om verkställighet av första stycket.

14 § Länsstyrelsen ska utarbeta ett anpassat tillsynsprogram för varje verksamhet.

15 § Länsstyrelsen ska genomföra tillsynsbesök minst en gång per år för verksamheter på den högre kravnivån. För verksamheter på den lägre kravnivån ska ett tillsynsbesök ske minst vart tredje år.

Om länsstyrelsen har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig kemikalieolycka vid de berörda verksamheterna, kan tillsynsbesöken genomföras med längre tidsintervaller än vad som sägs i första stycket. Vid denna bedömning ska hänsyn tas till verksamhetens art och omfattning samt hur bestämmelserna för verksamheten har iakttagits.

16 § Utöver ordinarie tillsyn enligt beslutat tillsynsprogram, ska länsstyrelsen genomföra tillsyn så snart som möjligt för att undersöka allvarliga klagomål, allvarliga olyckor och händelser som kunde ha lett till en allvarlig kemikalieolycka, tillbud och situationer, när de bestämmelser som gäller för verksamheten inte följs.

17 § Om länsstyrelsen vid tillsyn har upptäckt en allvarlig brist, ska tillsynen följas upp senast inom sex månader.

18 § Länsstyrelsen ska meddela verksamhetsutövaren resultatet av genomförd tillsyn enligt tillsynsprogram senast två månader efter tillsynsbesöket. Vid tillsyn som genomförts på grund av omständigheter som framgår av 17 §, ska resultatet meddelas så snart det kan ske.

19 § Ett exemplar av anmälan, handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser enligt 7, 8, 10 och 12 §§ lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska av läns-

styrelsen sändas till berörda kommuner vars verksamhet berörs av anmälan, säkerhetsrapporten eller den interna planen för räddningsinsatser.

20 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskrifter om vad en tillsynsplan och ett tillsynsprogram ska innehålla.

Sanktionsavgifter

21 § Sanktionsavgift ska påföras den som inte gör en föreskriven anmälan till länsstyrelsen enligt 7 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, när en sådan skyldighet föreligger.

Är verksamheten på den högre kravnivån ska avgift tas ut med 30 000 kronor. Är verksamheten på den lägre kravnivån ska avgift tas ut med 10 000 kronor.

22 § Sanktionsavgift ska påföras den som inte ger in ett handlingsprogram till länsstyrelsen inom den tid som föreskrivs i 8 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor eller den kortare tid som länsstyrelsen har beslutat. Avgift ska tas ut med 30 000 kronor om verksamheten är på den högre kravnivån. Är verksamheten på den lägre kravnivån ska avgift tas ut med 10 000 kronor.

23 § Sanktionsavgift ska påföras den som inte ger in en säkerhetsrapport till länsstyrelsen inom föreskriven tid, när en sådan skyldighet följer enligt 11 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Avgift ska tas ut med 30 000 kronor.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2015.
 2. För befintlig verksamhet ska en anmälan enligt 4 § eller en anmälan om ändring enligt 5 § ges in senast den 31 maj 2015. Det ska inte gälla om en anmälan eller en anmälan om ändring har getts in dessförinnan samt sådan anmälan omfattar vad som sägs i 4 eller 5 §.

*Bilaga 1***Farliga ämnen**

Denna bilaga består av DEL 1 som innehåller en förteckning av särskilda farokategorier och DEL 2 som innehåller en förteckning av farliga ämnen.

Följande gäller för tillämpningen av denna bilaga.

1. Ämnen och blandningar ska klassificeras i enlighet med förordningen (EG) nr 1272/2008, CLP-förordningen.
2. Blandningar ska jämföras med rena ämnen förutsatt att de hålls inom de koncentrationsgränser som på grund av ämnens egenskaper fastställs i förordning (EG) nr 1272/2008, eller dess senaste anpassning till den tekniska utvecklingen, utom om en procentsammansättning eller annan beskrivning anges specifikt.
3. Farliga ämnen som inte omfattas av förordning (EG) nr 1272/2008, inklusive avfall, men som förekommer eller sannolikt förekommer vid en verksamhet och vid de förhållanden som råder vid verksamheten har eller sannolikt har motsvarande egenskaper när det gäller möjligheter att orsaka allvarliga olyckshändelser, ska provisoriskt hänföras till den mest analoga farokategorin eller det mest analoga farliga ämnet i denna bilaga.
4. Om ett farligt ämne uppvisar egenskaper som medför flera klassificeringar ska den klassificering som motsvarar den lägsta mängden farligt ämne gälla. I de fall ett farligt ämne omfattas av del 1 i denna bilaga och även förtecknas i del 2 ska de tröskelvärden som anges i del 2 tillämpas.
5. För föremål som innehåller explosiva ämnen eller blandningar är det ämnets eller blandningens mängd som skall gälla om den är känd. Om mängden inte är känd ska hela föremålet betraktas som explosivt.
6. Den mängd farligt ämne som ska beaktas vid tillämpningen av föreskrifterna är den maximala mängd som förekommer eller kan förekomma. Farliga ämnen som förekommer i en verksamhet endast i mängder som är lika med eller understiger 2 procent av den angivna mängden, i del 1 och del 2 i denna bilaga, ska inte tas med i beräkningen av den totala mängd som förekommer om de är placerade inom verksamheten så att de inte kan utlösa en allvarlig kemikalieolycka någon annanstans inom den.
7. Om det inom en verksamhet förekommer eller kan förekomma flera farliga ämnen som anges i denna bilaga i mängder som understiger de gränsmängder som anges för varje ämne ska en summering göras för att fastställa om verksamheten omfattas av bestämmelserna. Vid tillämpning av summeringen ska det valda gränsvärdet alltid motsvara den aktuella klassificeringen.

Summeringen görs enligt följande formel: $(\sum q_i/Q_i) \times Q_x = q_1/Q_1 + q_2/Q_2 + \dots + q_n/Q_n$ där q_i betecknar den förekommande mängden farligt ämne x för "ämne 1" t.o.m. "ämne n " i förteckningarna över ämne och kategorier av ämnen i denna bilaga och Q_i betecknar den i denna bilaga angivna gränsmängden för respektive ämne eller kategori av ämnen. Denna formel tillämpas för

a) summering av farliga ämnen som är förtecknade i del 2 och som ingår i akut toxicitet kategori 1, 2 eller 3 (via inhalation) eller STOT SE kategori 1, tillsammans med farliga ämnen som ingår i avsnitt H: posterna H1 till H3 i del 1,

b) summering av farliga ämnen som är förtecknade i del 2 och som är explosiva ämnen, blandningar eller föremål, brandfarliga gaser, brandfarliga aerosoler, oxiderande gaser, brandfarliga vätskor, självreagerande ämnen och blandningar, organiska peroxider, pyrofora vätskor och fasta ämnen, oxiderande vätskor och fasta ämnen tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt P: posterna P1 till P8 i del 1, och

c) summering av farliga ämnen som anges i del 2 och som ingår i farliga för vatten miljön, akut kategori 1, kronisk kategori 1 eller kronisk kategori 2 tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt E: posterna E1 och E2 i del 1.

Om någon av summorna under punkterna a, b eller c är lika med eller större än ett (1) ska verksamheten omfattas av bestämmelserna.

Del 1 – Kategorier av farliga ämnen

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
Avsnitt H – HÄLSOFAROR		
H1 AKUT TOXICITET kategori 1, alla exponeringsvägar	5	20
H2 AKUT TOXICITET	50	200
<ul style="list-style-type: none"> - kategori 2, alla exponeringsvägar - kategori 3, exponeringsväg via inhalation <p>Om farliga ämnen ingår i faroklassen AKUT TOXICITET, kategori 3, via oralt intag (H 301) ska de omfattas av faroklassen H2 AKUT TOXICITET i de fall då de inte kan klassificeras vare sig utgående från akut toxicitet vid inhalation eller akut toxicitet vid dermalt upptag, exempelvis på grund av att det inte föreligger entydiga uppgifter om toxicitet vid inhalation eller dermalt upptag.</p>		
H3 STOT SPECIFIK ORGANTOXICITET – ENSTAKA EXPONERING STOT SE kategori 1	50	200
Avsnitt P – FYSISKALISKA FAROR		
P1a EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL	10	50
<ul style="list-style-type: none"> - Instabilt explosivt ämne, blandning eller föremål, eller - Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 eller 1.6, eller - ämnen eller blandningar som har explosiva egenskaper enligt metod A.14 i förordning (EG) nr 440/2008 och inte tillhör faroklasserna Organiska peroxider eller Självreaktiva ämnen och blandningar. <p>Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008).</p> <p>Testning av explosiva egenskaper hos ämnen och blandningar behövs bara om den screening som görs enligt bilaga 6, del 3 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods: Manual of Tests and Criteria, FN:s Manual of Tests and Criteria, visar att ämnet eller blandningen kan ha explosiva egenskaper. Mer vägledning om när testning inte behövs finns i beskrivningen av metoden A.14, förordning (EG) nr 440/2008 om testmetoder enligt förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach).</p>		

Kolumn 1	Kolumn 2		Kolumn 3	
	Mängd (i ton) för tillämpning av			
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Krav för lägre nivå		Krav för högre nivå	
<p>P1b EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL</p> <p>Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.4</p> <p>Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008).</p> <p>Om explosiva ämnen, blandningar och föremål i riskgrupp 1.4 packas upp eller omförpackas, ska de tilldelas posten P1a, utom om det kan visas att faran fortfarande ingår i riskgrupp 1.4 i förordning (EG) nr 1272/2008.</p>	50		200	
P2 BRANDFARLIGA GASER Brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2	10		50	
<p>P3a BRANDFARLIGA AEROSOLER</p> <p>”Brandfarliga” aerosoler i kategori 1 eller 2 som innehåller brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller Brandfarliga vätskor kategori 1</p> <p>Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare. ”Extremt brandfarliga” och ”brandfarliga aerosoler” enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar ”brandfarliga aerosoler kategori 1” respektive ”brandfarliga aerosoler kategori 2” i förordning (EG) nr 1272/2008.</p>	150 (netto)		500 (netto)	
<p>P3b BRANDFARLIGA AEROSOLER</p> <p>”Brandfarliga” aerosoler kategori 1 eller 2 som varken innehåller Brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller brandfarliga vätskor kategori 1</p> <p>Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare. ”Extremt brandfarliga” och ”brandfarliga aerosoler” enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar ”brandfarliga aerosoler kategori 1” respektive ”brandfarliga aerosoler kategori 2” i förordning (EG) nr 1272/2008.</p> <p>När denna post används måste det finnas dokumentation på att aerosolbehållaren inte innehåller brandfarlig gas i kategori 1 eller 2, eller brandfarlig vätska i kategori 1.</p>	5 000 (netto)		50 000 (netto)	
P4 OXIDERANDE GASER Oxiderande gaser, kategori 1	50		200	

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämnning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
<p>P5a BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandfarliga vätskor, kategori 1, eller - Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt, eller - andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt. <p>Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L.2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.</p>	10	50
<p>P5b BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarliga kemikalieolyckor, eller - andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för en allvarlig kemikalieolycka <p>Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L.2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.</p>	50	200
<p>P5c BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <p>Brandfarliga vätskor, kategori 2 eller 3, som inte omfattas av P5a och P5b</p>	5 000	50 000
<p>P6a SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER</p> <p>Självreaktiva ämnen och blandningar, typ A eller B eller Organiska peroxider, typ A eller B</p>	10	50
<p>P6b SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER</p> <p>Självreaktiva ämnen och blandningar, typ C, D, E eller F eller Organiska peroxider, typ C, D, E eller F</p>	50	200
<p>P7 PYROFORA VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN</p> <p>Pyrofora vätskor, kategori 1</p> <p>Pyrofora fasta ämnen, kategori 1</p>	50	200
<p>P8 OXIDERANDE VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN</p> <p>Oxiderande vätskor, kategori 1, 2 eller 3, eller Oxiderande fasta ämnen, kategori 1, 2 eller 3</p>	50	200
Avsnitt E – MILJÖFARLIGHET		

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordningen (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
E1 Farligt för vattenmiljön i kategorin akut 1 eller kronisk 1	100	200
E2 Farligt för vattenmiljön i kategorin kronisk 2	200	500
Avsnitt O – ANDRA FAROR		
O1 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH014	100	500
O2 Ämnen och blandningar som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser, kategori 1	100	500
O3 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH029	50	200

Del 2 – Namngivna farliga ämnen

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
1. Ammoniumnitrat, Gödselmedel med självunderhållande sönderfall Detta gäller blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel (blandade/sammansatta gödselmedel innehåller ammoniumnitrat med fosfat och/eller pottaska) som kan undergå självunderhållande sönderfall i enlighet med FN:s ”trough test” (se FN:s Manual of Tests and Criteria, del III, punkt 38.2) och hos vilka kvävehalten på grund av ammoniumnitrat uppgår till – mellan 15,75 och 24,5 viktprocent, och vilka antingen innehåller sammanlagt högst 0,4 % brännbara/ organiska material eller uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003 av den 13 oktober 2003 om gödselmedel. – 15,75 viktprocent eller mindre utan begränsning för brännbart material. 15,75 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 45 % ammoniumnitrat. 24,5 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 70 % ammoniumnitrat.	–	5 000	10 000

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
<p>2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet</p> <p>Detta gäller enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och ammoniumnitratbaserade blandade/sammansatta gödselmedel som uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003, och där kvävehalten på grund av ammoniumnitrat</p> <ul style="list-style-type: none"> - överstiger 24,5 viktprocent, med undantag för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %, - överstiger 15,75 viktprocent för blandningar av ammoniumnitrat och ammoniumsulfat, - överstiger 28 viktprocent för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 % <p>28 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 80 % ammoniumnitrat.</p>	-	1 250	5 000
<p>3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet</p> <p>Detta gäller ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat i vilka kvävehalten på grundval av ammoniumnitrat uppgår till</p> <ul style="list-style-type: none"> - mellan 24,5 och 28 viktprocent, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,4 %, - mer än 28 viktprocent 1 , och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,2 %. <p>Detta gäller också vattenlösningar med ammoniumnitrat där ammoniumnitrathalten överstiger 80 viktprocent.</p>	-	350	2 500

Kolumn 1 Farliga ämnen	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2		Ko
		Mängd (i ton) för tillämpning av		
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå	
4. Ammoniumnitrat Material som inte uppfyller specifikationerna och gödselmedel som inte uppfyller kraven i detonationsprovet. Detta gäller – kasserat material från tillverkningsprocessen, ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat, enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel enligt del 2, punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet och punkt 3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet, som returneras eller har returnerats från slutanvändaren till en tillverkare, en anläggning för tillfällig lagring eller uppärbetning för att omarbetas, återvinnas eller behandlas för säker användning eftersom det inte längre uppfyller kraven i del 2, punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet och punkt 3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet, gödselmedel enligt del 2 pkt 1. Ammoniumnitrat, gödselmedel med självunderhållande sönderfall, första strecksatsen, och punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet, som inte uppfyller kraven i bilaga III- 2 till förordning (EG) nr 2003/2003.	–	10	50	
5. Kaliumnitrat Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i pellet- eller granulatform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.	–	5 000	10 000	
6. Kaliumnitrat Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i kristallform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.	–	1 250	5 000	
7. Arsenikpentoxid, arsenik(V)syra och/eller salter	1303-28-2	1	2	
8. Arseniktrioxid, arsenik(III)syrlighet och/eller salter	1327-53-3		0,1	
9. Brom	7726-95-6	20	20	
10. Klor	7782-50-5	10	25	
11. Nickelföreningar i inhalerbar pulverform: nickelmonoxid, nickeldioxid, nickelsulfid, trinickeldisulfid, dinickeltrioxid	–		1	
12. Etylenimin	151-56-4	10	20	
13. Fluor	7782-41-4	10	20	
14. Formaldehyd (koncentration ≥ 90 %)	50-00-0	5	50	
15. Väte	1333-74-0	5	50	
16. Väteklorid (kondenserad gas)	7647-01-0	25	250	
17. Blyalkyler	–	5	50	

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
18. Kondenserade brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2 (inklusive LPG) och naturgas Vid tillämpningen av denna bilaga får uppraderad biogas klassificeras under denna punkt om den har bearbetats i enlighet med gällande normer för renad och uppraderad biogas som garanterar en kvalitet som är likvärdig med kvaliteten på naturgas, inklusive vad metaninnehållet beträffar, och där syrehalten uppgår till högst 1 %.	–	50	200
19. Acetylen	74-86-2	5	50
20. Etylenoxid	75-21-8	5	50
21. Propylenoxid	75-56-9	5	50
22. Metanol	67-56-1	200	200
23. 4,4' Metylenbis (2-kloranilin) och/eller dess salter, i pulverform)	101-14-4		0,01
24. Metylisocyanat	624-83-9		0,15
25. Syrgas	7782-44-7	200	200
26. 2,4-toluendiisocyanat	584-84-9	10	100
2,6-toluendiisocyanat	91-08-7		
27. Karbonyldiklorid (fosgen)	75-44-5	0,3	0,75
28. Arsin (arseniktrihydrid)	7784-42-1	0,2	1
29. Fosfin (fosfortrihydrid)	7803-51-2	0,2	1
30. Svaveldiklorid	10545-99-0		1
31. Svaeltrioxid	7446-11-9	15	75

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3																																						
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämpning av																																							
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå																																						
<p>32. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner (inklusive TCDD) beräknade som TCDD-ekvivalenter.</p> <p>Kvantiteterna av polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner beräknas med hjälp av följande faktorer;</p> <table border="1" data-bbox="305 580 512 1296"> <thead> <tr> <th colspan="2">WHO 2005 TEF</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2,3,7,8-TCDD</td><td>1</td></tr> <tr><td>2,3,7,8-TCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8-PeCDD</td><td>1</td></tr> <tr><td>2,3,4,7,8-PeCDF</td><td>0,3</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8-PeCDF</td><td>0,03</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,6,7,8-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8,9-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8,9-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,6,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>2,3,4,6,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,6,7,8-HpCDD</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,6,7,8-HpCDF</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8,9-HpCDF</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>OCDD</td><td>0,0003</td></tr> <tr><td>OCDF</td><td>0,0003</td></tr> <tr><td colspan="2">T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa</td></tr> </tbody> </table>	WHO 2005 TEF		2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1	1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3	1,2,3,7,8-PeCDF	0,03	1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01	OCDD	0,0003	OCDF	0,0003	T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa		–		0,001
WHO 2005 TEF																																									
2,3,7,8-TCDD	1																																								
2,3,7,8-TCDF	0,1																																								
1,2,3,7,8-PeCDD	1																																								
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3																																								
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03																																								
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1																																								
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1																																								
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1																																								
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1																																								
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1																																								
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1																																								
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1																																								
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01																																								
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01																																								
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01																																								
OCDD	0,0003																																								
OCDF	0,0003																																								
T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa																																									
<p>33. Följande CANCERFRAMKALLANDE ÄMNEN eller blandningar som innehåller följande cancerframkallande ämnen i halter över 5 viktprocent:</p> <p>4-aminobifenyl och/eller dess salter, bensotriklorid, benzi- din och/eller dess salter, bis(klorometyl)eter, klorimetyleter, 1,2-dibrometan, dietylsulfat, dimetylsulfat, dimetylkar- bamoylklorid, 1,2-dibrom-3-klorpropan, 1,2-dimetylhydra- zin, dimetylnitrosamin, hexametylfosfortriamid, hydrazin, 2-naftylamin och/eller dess salter, 4-nitrodifenyl, och 1,3- propansulton</p>	–	0,5	2																																						

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
34. Petroleumprodukter och alternativa bränslen a) Bensin och nafta b) Fotogen (inklusive flygbränslen) c) Gasoljor (inklusive dieselbränslen, lätta eldningsoljor och blandkomponenter för gasoljor) d) Tunga eldningsoljor e) Alternativa bränslen med samma användningsändamål och liknande egenskaper i fråga om brand- och miljöfarlighet som de produkter som avses i punkterna a–d	–	2 500	25 000
35. Vattenfri ammoniak	7664-41-7	50	200
36. Bortrifluorid	7637-07-2	5	20
37. Vätesulfid	7783-06-4	5	20
38. Piperidin	110-89-4	50	200
39. Bis(2-dimetylaminoetyl) (metyl)amin	3030-47-5	50	200
40. 3-(2-etylhexyloxi)propylamin	5397-31-9	50	200
41. Blandningar av natriumhypoklorit som klassificeras som farliga för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] som innehåller mindre än 5 % aktivt klor och inte hänförs till någon av de av de övriga farokategorierna i del 1 av bilaga I. Förutsatt att blandningen inte skulle klassificeras som farlig för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] om den inte innehöll natriumhypoklorit.		200	500
42. Propylamin Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	107-10-8	500	2 000
43. Tert-butylakrylat Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	1663-39-4	200	500
44. 2-metyl-3-butenenitril Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	16529-56-9	500	2 000
45. Tetrahydro-3,5-dimetyl-1,3,5,tiadiazin-2-tion (Dazomet) Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	533-74-4	100	200

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Mängd (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
46. Metylakrylat Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	96-33-3	500	2 000
47. 3-metylpyridin Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	108-99-6	500	2 000
48. 1-brom-3-klorpropan Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	109-70-6	500	2 000

*Bilaga 2***Vid genomförandet av verksamhetsutövarens säkerhetsledningssystem ska följande beaktas:**

- a) Säkerhetsledningssystemet ska vara proportionerligt mot farorna, de industriella aktiviteterna och organisationens komplexitet och ska grunda sig på en bedömning av riskerna. Säkerhetsledningssystemet bör omfatta den del av det allmänna ledningssystemet som inbegriper organisationsplanen, ansvarsfördelningen, rutiner, förfaranden, metoder och resurser för att fastställa och genomföra handlingsprogrammet.
- b) Säkerhetsledningssystemet ska omfatta följande punkter:
- i) Organisation och personal – roll- och ansvarsfördelning för anställda som deltar i hanteringen av risker för allvarliga kemikalieolyckor, på alla nivåer i organisationen, tillsammans med de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar. Utbildningsbehoven för dessa anställda och utbildningens upplägg. Deltagande av anställda och underleverantörers personal som arbetar inom verksamheten och som har betydelse ur säkerhetssynvinkel.
 - ii) Identifiering och bedömning av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor – beslut om och införande av förfaranden för systematisk identifiering av dessa risker vid normal och onormal drift, inbegripet i förekommande fall verksamhet som lagts ut på underleverantörer, samt bedömning av sannolikheten för att en olyckshändelse inträffar och hur allvarlig den kan bli.
 - iii) Styrning – beslut om och införande av förfaranden och instruktioner för säker drift, inbegripet underhåll av anläggningen, processer och utrustning, och för larmrutiner och tillfälliga driftsavbrott. Hänsyn ska då tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll, i syfte att minska risken för systemfel. Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet samt med korrosion, kartläggning av verksamhetens utrustning, strategi och metodologi för övervakning och kontroll av utrustningens skick, lämpliga uppföljningsåtgärder och eventuella nödvändiga motåtgärder.
 - iv) Hantering av ändringar – beslut om och införande av förfaranden för att planera ändringar av eller konstruktion av nya anläggningar, processer eller lager.
 - v) Planering inför nödsituationer – beslut om och genomförande av förfaranden för att identifiera förutsebara nödsituationer genom systematisk analys, i syfte att utarbeta, testa och granska planerna för räddningsinsatser vid sådana nödsituationer och ge särskild utbildning till den berörda personalen. Denna utbildning ska ges till all personal som arbetar inom verksamheten, även underleverantörers berörda personal.
 - vi) Resultatuppföljning – beslut om och genomförande av förfaranden för att kontinuerligt utvärdera efterlevnaden av målen med verksamhetsutövarens handlingsprogram inklusive säkerhetsledningssystem, samt mekanismerna för tillsyn och korrigerande åtgärder om det förekommer brister. Förfarandena ska inbegripa verksamhetsutövarens rutiner för anmälan av allvarliga kemikalieolyckor eller händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse, särskilt då det brustit i skyddsåtgärderna, undersökningar av dessa och uppföljningen utifrån tidigare lärdomar. Förfarandena ska också inbegripa resultatindikatorer såsom resultatindikatorer för säkerhet och andra relevanta indikatorer.
 - vii) Revision och granskning – beslut om och införande av förfaranden för periodisk systematisk bedömning av handlingsprogrammet inklusive säkerhetsledningssystemets effektivitet och lämplighet, dokumenterad granskning av strategins och säkerhetsledningssystemets resultat och högsta ledningens uppdatering av säkerhetsledningssystemet, inklusive överväganden av och införande av nödvändiga ändringar enligt resultatet av revisionen och granskningen.

*Bilaga 3***Uppgifter och information som ska beaktas i säkerhetsrapporten**

1. Information om hur verksamhetens ledningssystem och organisation är utformade för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor

Denna information ska omfatta de delar som anges i bilaga 2.

2. Beskrivning av verksamhetens omgivning
 - a) Beskrivning av verksamheten och dess omgivning, inbegripet geografiskt läge, meteorologiska, geologiska och hydrologiska uppgifter samt, i förekommande fall, historik.
 - b) Identifiering av anläggningar och annan aktivitet vid verksamheten som kan ge upphov till en allvarlig kemikalieolycka.
 - c) Utgående från tillgängliga uppgifter, identifiering av närliggande anläggningar liksom andra, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, områden och verksamheter som skulle kunna vara källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig kemikalieolycka och av dominoeffekter.
 - d) Beskrivning av de områden där en allvarlig kemikalieolycka kan inträffa.
3. Beskrivning av anläggningen
 - a) Beskrivning av den huvudsakliga hanteringen och produktionen vid de delar av verksamheten som har betydelse ur säkerhetssynpunkt, riskkällor för allvarliga kemikalieolyckor och de omständigheter under vilka en allvarlig kemikalieolycka kan inträffa, tillsammans med en beskrivning av de förebyggande åtgärder som har vidtagits.
 - b) Beskrivning av processerna, särskilt förfaringssätten varvid i förekommande fall hänsyn ska tas till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis.
 - c) Beskrivning av farliga ämnen:
 - i) Förteckning över farliga ämnen, som omfattar
 - identifiering av farliga ämnen: kemisk beteckning, CAS-nummer, beteckning enligt IUPAC:s nomenklatur,
 - maximal kvantitet av det ämne eller de ämnen som förekommer eller kan förekomma.
 - ii) fysikaliska, kemiska och toxikologiska egenskaper och angivande av farorna, både omedelbara och på sikt, för människors hälsa och miljön.
 - iii) fysikaliskt eller kemiskt beteende under normala användningsförhållanden eller förhållanden vid vilka olyckor kan förutses.

4. Identifiering och analys av olycksrisker samt förebyggande åtgärder
 - a) En detaljerad beskrivning av möjliga scenarier för allvarliga kemikalieolyckor och sannolikheten för sådana eller omständigheterna under vilka de kan inträffa, inbegripet en sammanställning av sådana händelser som kan utlösa vart och ett av dessa scenarier, oavsett om orsakerna finns inom eller utanför anläggningen, särskilt
 - i) driftsrelaterade orsaker,
 - ii) yttre orsaker, exempelvis med anknytning till dominoeffekter, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, områden och verksamheter som skulle kunna ge upphov till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig kemikalieolycka,
 - iii) naturliga orsaker, exempelvis jordbävningar eller översvämningar.
 - b) En bedömning av hur omfattande och svåra följderna av de identifierade allvarliga kemikalieolyckorna skulle kunna bli, inbegripet kartor, bilder eller, när det är lämpligt, motsvarande beskrivningar som visar de områden som sannolikt kan komma att påverkas av sådana olyckshändelser som inträffar i verksamheten.
 - c) En granskning av tidigare olyckor och tillbud med samma ämnen och processer, överväganden om lärdomar från dessa och en uttrycklig hänvisning till specifika åtgärder som har vidtagits för att förebygga sådana olyckor.
 - d) En beskrivning av tekniska parametrar och den utrustning som används för att garantera anläggningens säkerhet.
5. Skyddsåtgärder och insatser för att begränsa följderna av en allvarlig kemikalieolycka
 - a) Beskrivning av den utrustning som har installerats vid anläggningen för att begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för människors hälsa och miljön, inklusive exempelvis system för detektion/skydd, tekniska anordningar för att begränsa storleken på oavsiktliga utsläpp, inklusive vattensprej, ångskärmar, catch pots för nödfall eller uppsamlingskärl, avstängningsventiler, system för inertiering, uppsamling av brandsläckningsvatten.
 - b) Organisation för alarmering och räddningsinsatser.
 - c) Beskrivning av tillgängliga interna och externa resurser.
 - d) Beskrivning av eventuella tekniska och icke-tekniska åtgärder av relevans för att minska konsekvenserna av en allvarlig kemikalieolycka.

*Bilaga 4***Upplysningar som ska lämnas till allmänheten**

DEL 1

Alla verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska lämna följande upplysningar:

1. Verksamhetsutövarens namn eller handelsnamn samt fullständig adress till den berörda verksamheten.
2. En upplysning att verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
3. En enkel redogörelse för aktiviteterna vid verksamheten.
4. Trivialnamnen och, när det gäller farliga ämnen som omfattas av del 1 i bilaga 1, de generiska benämningarna och faroklassificeringarna för de relevanta farliga ämnen som förekommer vid verksamheten och som kan orsaka en allvarlig kemikalieolycka, med uppgifter om deras viktigaste farliga egenskaper i enkla ordalag.
5. Allmän information om hur den berörda allmänheten kommer att varnas, vid behov, tillsammans med adekvat information om hur man lämpligen bör agera om en allvarlig kemikalieolycka inträffar eller vägledning om var sådan information finns att tillgå i elektronisk form.
6. Datum för senaste besök på plats eller hänvisning till var sådan information finns att tillgå i elektronisk form, samt upplysningar om var det går att på begäran få mer ingående uppgifter om tillsynen eller den berörda tillsynsplanen.

DEL 2

Verksamheter på den högre kravnivån ska lämna följande upplysningar utöver den information som anges i del 1 av denna bilaga:

1. Allmänna upplysningar om vilken fara för allvarliga kemikalieolyckor som kan föreligga, inbegripet möjliga följder av dessa olyckor för människors hälsa och miljön och en sammanfattning av de viktigaste typerna av scenarier för allvarliga olyckshändelser och de åtgärder som vidtas för att hantera dem.
2. En bekräftelse på att verksamhetsutövaren är skyldig att ordna tillbörliga rutiner på platsen och särskilt skyldigheten att kontakta räddningstjänsten vid insatser i samband med allvarliga kemikalieolyckor och i så hög grad som möjligt begränsa följderna av dem.
3. Lämplig information ur den externa planen för räddningsinsatser som utarbetats för att hantera de olycksföljder som uppstår utanför platsen. Informationen bör innehålla en uppmaning om att alla eventuella instruktioner och order från räddningstjänsten ska följas vid en olyckshändelse.

1.5 Förslag till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1989:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att avdelning 4 i bilagan till förordningen ska ha följande lydelse.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2015.
 2. Om ändring i ett ämnes klassificering som avses i bilagan medför att en verksamhet som omfattas av avdelning 4 i bilagan blir tillstånds- eller anmälningspliktig gäller följande:
 - a) Om verksamheten har påbörjats före denna förordning träder i kraft, får den, trots tillståndskravet, fortsätta att bedrivas fram till den 1 juni 2017. Därefter får den utan tillstånd bedrivas endast om verksamhetsutövaren inom den angivna tiden har ansökt om tillstånd och tillståndsmyndigheten inte har beslutat annat.
 - b) Om verksamheten har påbörjats före denna förordning träder i kraft, får den, trots anmälningskravet, fortsätta att bedrivas fram till den 1 juni 2016.
 3. Det som sägs i 1 och 2 gäller inte om tillsynsmyndigheten enligt 9 kap. 6 a § miljöbalken har förelagt verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

Avdelning 4

Verksamheter med hantering av kemiska ämnen

Farliga ämnen som innebär en miljöfarlig hantering som ska tillståndsprövas enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.

Denna bilaga består av Avsnitt 1 som innehåller en förteckning av särskilda farokategorier och Avsnitt 2 som innehåller en förteckning av farliga ämnen. Följande gäller för tillämpningen av denna bilaga.

1. Ämnen och blandningar ska klassificeras i enlighet med förordningen (EG) nr 1272/2008, CLP-förordningen.
2. Blandningar ska jämföras med rena ämnen förutsatt att de hålls inom de koncentrationsgränser som på grund av ämnens egenskaper fastställs i förordning (EG) nr 1272/2008, eller dess senaste anpassning till den tekniska utvecklingen, utom om en procentsammansättning eller annan beskrivning anges specifikt.
3. Farliga ämnen som inte omfattas av förordning (EG) nr 1272/2008, inklusive avfall, men som förekommer eller sannolikt förekommer vid en verksamhet och vid de förhållanden som råder vid verksamheten har eller sannolikt har motsvarande egenskaper när det gäller möjligheter att orsaka allvarliga olyckshändelser, ska provisoriskt hänföras till den mest analoga farokategorin eller det mest analoga farliga ämnet i denna bilaga.
4. Om ett farligt ämne uppvisar egenskaper som medför flera klassificeringar ska den klassificering som motsvarar den lägsta mängden farligt ämne gälla. I de fall ett farligt ämne omfattas av avsnitt 1 i denna bilaga och även förtecknas i avsnitt 2 ska de tröskelvärden som anges i avsnitt 2 tillämpas.
5. För föremål som innehåller explosiva ämnen eller blandningar är det ämnets eller blandningens mängd som ska gälla om den är känd. Om mängden inte är känd ska hela föremålet betraktas som explosivt.
6. Den mängd farligt ämne som ska beaktas vid tillämpningen av föreskrifterna är den maximala mängd som förekommer eller kan förekomma. Farliga ämnen som förekommer i en verksamhet endast i mängder som är lika med eller understiger 2 procent av den angivna mängden, i avsnitt 1 och avsnitt 2 i denna bilaga, ska inte tas med i beräkningen av den totala mängd som förekommer om de är placerade inom verksamheten så att de inte kan utlösa en allvarlig olyckshändelse någon annanstans inom den.
7. Om det inom en verksamhet förekommer eller kan förekomma flera farliga ämnen som anges i denna bilaga i mängder som understiger de gränsmängder som anges för varje ämne ska en summering göras för att fastställa om verksamheten omfattas av bestämmelserna. Vid tillämpning av summeringen ska det valda gränsvärdet alltid motsvara den aktuella klassificeringen.

Summeringen görs enligt följande formel: $(\sum q_x/Q_x) \times Q_x = q_1/Q_1 + q_2/Q_2 + \dots + q_n/Q_n$ där q_x betecknar den förekommande mängden farligt ämne x för "ämne 1" t.o.m. "ämne n " i förteckningarna över ämne och kategorier av ämnen i denna bilaga och Q_x betecknar den i denna bilaga angivna gränsmängden för respektive ämne eller kategori av ämnen. Denna formel tillämpas för

- a) summering av farliga ämnen som är förtecknade i avsnitt 2 och som ingår i akut toxicitet kategori 1, 2 eller 3 (via inhalation) eller STOT SE kategori 1, tillsammans med farliga ämnen som ingår i avsnitt H: posterna H1 till H3 i avsnitt 1,
- b) summering av farliga ämnen som är förtecknade i avsnitt 2 och som är explosiva ämnen, blandningar eller föremål, brandfarliga gaser, brandfarliga aerosoler, oxiderande gaser, brandfarliga vätskor, självreagerande ämnen och blandningar, organiska peroxider, pyrofora vätskor och fasta ämnen, oxiderande vätskor och fasta ämnen tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt P: posterna P1 till P8 i avsnitt 1, och
- c) summering av farliga ämnen som anges i avsnitt 2 och som ingår i farliga för vatten miljön, akut kategori 1, kronisk kategori 1 eller kronisk kategori 2 tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt E: posterna E1 och E2 i avsnitt.

Om någon av summorna under punkterna a, b eller c är lika med eller större än ett (1) ska verksamheten omfattas av bestämmelserna.

8. Undantaget från denna bilaga är;
1. faror som har samband med joniserande strålning som utgår från ämnen,
 2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods utanför verksamheten, eller sådan transport som sker som bulklast i fartyg i den mån transporten sker i fartygets fasta tankar eller som drivmedel i fartyg,
 3. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller
 4. militär verksamhet.
9. Om ändring i ett ämnes klassificering som avses i denna bilaga medför att en verksamhet som omfattas av avdelning 4 i bilagan blir tillstånds- eller anmälningspliktig gäller följande.
- a) Om verksamheten påbörjats före ändringen, får den trots tillståndskravet fortsätta att bedrivas i två år från ändringen. Därefter får den bedrivas endast om det finns tillstånd för den eller verksamhetsutövaren inom tvåårsfristen har ansökt om tillstånd och tillståndsmyndigheten inte beslutar annat.
 - b) Om verksamheten påbörjats före ändringen, får den trots anmälningskravet fortsätta att bedrivas i 1 år från ändringen.
 - c) Det som sägs i a) och b) gäller inte om tillsynsmyndigheten enligt 9 kap. 6a § miljöbalken har förelagt verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd

Del 1 – Kategorier av farliga ämnen

Kolumn 1	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av Krav för högre nivå
Avsnitt H – HÄLSOFAROR	
H1 AKUT TOXICITET kategori 1, alla exponeringsvägar	20
H2 AKUT TOXICITET	200
- kategori 2, alla exponeringsvägar	
- kategori 3, exponeringsväg via inhalation	
Om farliga ämnen ingår i faroklassen AKUT TOXICITET, kategori 3, via oralt intag (H 301) ska de omfattas av faroklassen H2 AKUT TOXICITET i de fall då de inte kan klassificeras vare sig utgående från akut toxicitet vid inhalation eller akut toxicitet vid dermalt upptag, exempelvis på grund av att det inte föreligger entydiga uppgifter om toxicitet vid inhalation eller dermalt upptag.	
H3 STOT SPECIFIK ORGANTOXICITET – ENSTAKA EXPONERING STOT SE kategori 1	200
Avsnitt P – FYSIKALISKA FAROR	

Kolumn 1	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av
	Krav för högre nivå
<p>P1a EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instabilt explosivt ämne, blandning eller föremål, eller - Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 eller 1.6, eller - ämnen eller blandningar som har explosiva egenskaper enligt metod A.14 i förordning (EG) nr 440/2008 och inte tillhör faroklasserna Organiska peroxider eller Självreaktiva ämnen och blandningar. <p>Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008).</p> <p>Testning av explosiva egenskaper hos ämnen och blandningar behövs bara om den screening som görs enligt bilaga 6, del 3 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods: Manual of Tests and Criteria, FN:s Manual of Tests and Criteria, visar att ämnet eller blandningen kan ha explosiva egenskaper. Mer vägledning om när testning inte behövs finns i beskrivningen av metoden A.14, förordning (EG) nr 440/2008 om testmetoder enligt förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach).</p>	50
<p>P1b EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL</p> <p>Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.4</p> <p>Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008).</p> <p>Om explosiva ämnen, blandningar och föremål i riskgrupp 1.4 packas upp eller omförpackas, ska de tilldelas posten P1a, utom om det kan visas att faran fortfarande ingår i riskgrupp 1.4 i förordning (EG) nr 1272/2008.</p>	200
<p>P2 BRANDFARLIGA GASER Brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2</p> <p>P3a BRANDFARLIGA AEROSOLER</p> <p>”Brandfarliga” aerosoler i kategori 1 eller 2 som innehåller brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller Brandfarliga vätskor kategori 1</p> <p>Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare. ”Extremt brandfarliga” och ”brandfarliga aerosoler” enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar ”brandfarliga aerosoler kategori 1” respektive ”brandfarliga aerosoler kategori 2” i förordning (EG) nr 1272/2008.</p>	50
	500 (netto)

Kolumn 1	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av Krav för högre nivå
<p>P3b BRANDFARLIGA AEROSOLER</p> <p>”Brandfarliga” aerosoler kategori 1 eller 2 som varken innehåller Brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller brandfarliga vätskor kategori 1</p> <p>Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med direktiv 75/324/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare. ”Extremt brandfarliga” och ”brandfarliga aerosoler” enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar ”brandfarliga aerosoler kategori 1” respektive ”brandfarliga aerosoler kategori 2” i förordning (EG) nr 1272/2008.</p> <p>När denna post används måste det finnas dokumentation på att aerosolbehållaren inte innehåller brandfarlig gas i kategori 1 eller 2, eller brandfarlig vätska i kategori 1.</p>	50 000 (netto)
P4 OXIDERANDE GASER Oxiderande gaser, kategori 1	200
<p>P5a BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <ul style="list-style-type: none"> – Brandfarliga vätskor, kategori 1, eller – Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt, eller – andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt. <p>Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L.2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.</p>	50
<p>P5b BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <ul style="list-style-type: none"> – Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse, eller – andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse <p>Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L.2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.</p>	200
<p>P5c BRANDFARLIGA VÄTSKOR</p> <p>Brandfarliga vätskor, kategori 2 eller 3, som inte omfattas av P5a och P5b</p>	50 000
<p>P6a SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER</p> <p>Självreaktiva ämnen och blandningar, typ A eller B eller Organiska peroxider, typ A eller B</p>	50

Kolumn 1	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Mängd (i ton) för tillämpning av
	Krav för högre nivå
P6b SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER	200
Självreaktiva ämnen och blandningar, typ C, D, E eller F eller Organiska peroxider, typ C, D, E eller F	
P7 PYROFORA VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Pyrofora vätskor, kategori 1 Pyrofora fasta ämnen, kategori 1	200
P8 OXIDERANDE VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Oxiderande vätskor, kategori 1, 2 eller 3, eller Oxiderande fasta ämnen, kategori 1, 2 eller 3	200
Avsnitt E – MILJÖFARLIGHET	
E1 Farligt för vattenmiljön i kategorin akut 1 eller kronisk 1	200
E2 Farligt för vattenmiljön i kategorin kronisk 2	500
Avsnitt O – ANDRA FAROR	
O1 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH014	500
O2 Ämnen och blandningar som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser, kategori 1	500
O3 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH029	200

Del 2 – Namngivna farliga ämnen

Kolumn 1	CAS-nummer	Kolumn 3
Farliga ämnen	visas endast som indikation	Mängd (i ton) för tillämpning av
		Krav för högre nivå
<p>1. Ammoniumnitrat, Gödselmedel med självunderhållande sönderfall</p> <p>Detta gäller blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel (blandade/sammansatta gödselmedel innehåller ammoniumnitrat med fosfat och/eller pottaska) som kan undergå självunderhållande sönderfall i enlighet med FN:s ”trough test” (se FN:s Manual of Tests and Criteria, del III, punkt 38.2) och hos vilka kvävehalten på grund av ammoniumnitrat uppgår till</p> <ul style="list-style-type: none"> – mellan 15,75 och 24,5 viktprocent, och vilka antingen innehåller sammanlagt högst 0,4 % brännbara/organiska material eller uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003 om gödselmedel. – 15,75 viktprocent eller mindre utan begränsning för brännbart material. <p>15,75 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 45 % ammoniumnitrat. 24,5 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 70 % ammoniumnitrat.</p>	—	10 000
<p>2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet</p> <p>Detta gäller enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och ammoniumnitratbaserade blandade/sammansatta gödselmedel som uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003, och där kvävehalten på grund av ammoniumnitrat</p> <ul style="list-style-type: none"> – överstiger 24,5 viktprocent, med undantag för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %, – överstiger 15,75 viktprocent för blandningar av ammoniumnitrat och ammoniumsulfat, – överstiger 28 viktprocent för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 % <p>28 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 80 % ammoniumnitrat.</p>	—	5 000

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 3
		Mängd (i ton) för tillämpning av
		Krav för högre nivå
3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet Detta gäller ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat i vilka kvävehalten på grundval av ammoniumnitrat uppgår till <ul style="list-style-type: none"> - mellan 24,5 och 28 viktprocent, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,4 %, - mer än 28 viktprocent 1 , och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,2 %. Detta gäller också vattenlösningar med ammoniumnitrat där ammoniumnitrathalten överstiger 80 viktprocent.	—	2 500
4. Ammoniumnitrat Material som inte uppfyller specifikationerna och gödselmedel som inte uppfyller kraven i detonationsprovet. Detta gäller <ul style="list-style-type: none"> - kasserat material från tillverkningsprocessen, ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat, enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel enligt avsnitt 2, punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet och punkt 3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet som returneras eller har returnerats från slutanvändaren till en tillverkare, en anläggning för tillfällig lagring eller uppbehandling för att omarbetas, återvinnas eller behandlas för säker användning eftersom de inte längre uppfyller kraven i avsnitt 2, punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet och punkt 3. Ammoniumnitrat, Teknisk kvalitet, - gödselmedel enligt avsnitt 2 pkt 1. Ammoniumnitrat, gödselmedel med självunderhållande sönderfall, första strecksatsen, och punkt 2. Ammoniumnitrat, Gödselkvalitet, som inte uppfyller kraven i bilaga III- 2 till förordning (EG) nr 2003/2003. 	—	50
5. Kaliumnitrat Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i pellet- eller granulatform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.	—	10 000
6. Kaliumnitrat Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i kristallform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.	—	5 000
7. Arsenikpentoxid, arsenik(V)syra och/eller salter	1303-28-2	2
8. Arseniktrioxid, arsenik(III)syrlighet och/eller salter	1327-53-3	0,1
9. Brom	7726-95-6	20
10. Klor	7782-50-5	25
11. Nickelföreningar i inhalerbar pulverform: nickelmonoxid, nickeldioxid, nickelsulfid, trinickeldisulfid, dinickeltrioxid	—	1

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 3 Mängd (i ton) för tillämpning av
		Krav för högre nivå
12. Etylenimin	151-56-4	20
13. Fluor	7782-41-4	20
14. Formaldehyd (koncentration $\geq 90\%$)	50-00-0	50
15. Väte	1333-74-0	50
16. Väteklorid (kondenserad gas)	7647-01-0	250
17. Blyalkyler	—	50
18. Kondenserade brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2 (inklusive LPG) och naturgas	—	200
Vid tillämpningen av denna bilaga får uppgraderad biogas klassificeras under denna punkt om den har bearbetats i enlighet med gällande normer för renad och uppgraderad biogas som garanterar en kvalitet som är likvärdig med kvaliteten på naturgas, inklusive vad metaninnehållet beträffar, och där syrehalten uppgår till högst 1 %.		
19. Acetylen	74-86-2	50
20. Etylenoxid	75-21-8	50
21. Propylenoxid	75-56-9	50
22. Metanol	67-56-1	200
23. 4,4' Metylenbis (2-kloranilin) och/eller dess salter, i pulverform	101-14-4	0,01
24. Metylisocyanat	624-83-9	0,15
25. Syrgas	7782-44-7	200
26. 2,4-toluendiisocyanat	584-84-9	100
2,6-toluendiisocyanat	91-08-7	
27. Karbonyldiklorid (fosgen)	75-44-5	0,75
28. Arsin (arseniktrihydrid)	7784-42-1	1
29. Fosfin (fosfortrihydrid)	7803-51-2	1
30. Svaveldiklorid	10545-99-0	1
31. Svaveltrioxid	7446-11-9	75

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 3 Mängd (i ton) för tillämpning av																																						
<p>32. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner (inklusive TCDD) beräknade som TCDD-ekvivalenter.</p> <p>Kvantiteterna av polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner beräknas med hjälp av följande faktorer;</p> <table border="1" data-bbox="482 566 693 1282"> <thead> <tr> <th colspan="2">WHO 2005 TEF</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2,3,7,8-TCDD</td><td>1</td></tr> <tr><td>2,3,7,8-TCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8-PeCDD</td><td>1</td></tr> <tr><td>2,3,4,7,8-PeCDF</td><td>0,3</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8-PeCDF</td><td>0,03</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,6,7,8-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8,9-HxCDD</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,7,8,9-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,6,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>2,3,4,6,7,8-HxCDF</td><td>0,1</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,6,7,8-HpCDD</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,6,7,8-HpCDF</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>1,2,3,4,7,8,9-HpCDF</td><td>0,01</td></tr> <tr><td>OCDD</td><td>0,0003</td></tr> <tr><td>OCDF</td><td>0,0003</td></tr> <tr><td colspan="2">T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa</td></tr> </tbody> </table>	WHO 2005 TEF		2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1	1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3	1,2,3,7,8-PeCDF	0,03	1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01	OCDD	0,0003	OCDF	0,0003	T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa		—	Krav för högre nivå 0,001
WHO 2005 TEF																																								
2,3,7,8-TCDD	1																																							
2,3,7,8-TCDF	0,1																																							
1,2,3,7,8-PeCDD	1																																							
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3																																							
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03																																							
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1																																							
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1																																							
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1																																							
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1																																							
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1																																							
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1																																							
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1																																							
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01																																							
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01																																							
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01																																							
OCDD	0,0003																																							
OCDF	0,0003																																							
T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa																																								
<p>33. Följande CANCERFRAMKALLANDE ÄMNEN eller blandningar som innehåller följande cancerframkallande ämnen i halter över 5 viktprocent:</p> <p>4-aminobifenyl och/eller dess salter, bensotriklorid, benzin och/eller dess salter, bis(klorometyl)eter, klordimetyleter, 1,2-dibrometan, dietylsulfat, dimetylsulfat, dimetylkarbamoylklorid, 1,2-dibrom-3-klorpropan, 1,2-dimetylhydrazin, dimetylnitrosamin, hexametylfosfortriamid, hydrazin, 2-naftylamin och/eller dess salter, 4-nitrodifenyl, och 1,3-propansulton</p>	—	2																																						

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn 3 Mängd (i ton) för tillämpning av
		Krav för högre nivå
34. Petroleumprodukter och alternativa bränslen a) Bensin och nafta b) Fotogen (inklusive flygbränslen) c) Gasoljor (inklusive dieselbränslen, lätta eldningsoljor och blandkomponenter för gasoljor) d) Tungta eldningsoljor e) Alternativa bränslen med samma användningsändamål och liknande egenskaper i fråga om brand- och miljöfarlighet som de produkter som avses i punkterna a–d	—	25 000
35. Vattenfri ammoniak	7664-41-7	200
36. Bortrifluorid	7637-07-2	20
37. Vätesulfid	7783-06-4	20
38. Piperidin	110-89-4	200
39. Bis(2-dimetylaminoetyl) (metyl)amin	3030-47-5	200
40. 3-(2-etylhexyloxi)propylamin	5397-31-9	200
41. Blandningar av natriumhypoklorit som klassificeras som farliga för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] som innehåller mindre än 5 % aktivt klor och inte hänförs till någon av de av de övriga farokategorierna i del 1 av bilaga 1. Förutsatt att blandningen inte skulle klassificeras som farlig för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] om den inte innehöll natriumhypoklorit.		500
42. Propylamin Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	107-10-8	2 000
43. Tert-butylakrylat Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	1663-39-4	500
44. 2-metyl-3-butenenitrid Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	16529-56-9	2 000
45. Tetrahydro-3,5-dimetyl-1,3,5,tiadiazin-2-tion (Dazomet) Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	533-74-4	200

Kolumn 1	CAS-nummer visas endast som indikation	Kolumn3
		Mängd (i ton) för tillämpning av
		Krav för högre nivå
46. Metylakrylat Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	96-33-3	2 000
47. 3-metylpyridin Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	108-99-6	2 000
48. 1-brom-3-klorpropan Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av denna bilaga de lägsta tröskelvärdena tillämpas.	109-70-6	2 000

1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

dels att 3 kap. 6 § och 4 kap. 35 § ska ha följande lydelse,

dels att 2 kap. 3 § ska upphöra att gälla.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §⁶

Kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för

1. verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

2. riskanläggningar enligt förordningen (2013:319) om utvinningsavfall som inte omfattas av bestämmelserna i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Planen ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Planen ska förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till länsstyrelsen.

I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska kommunen på lämpligt sätt ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter på planen.

Planen ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. *Planen ska vara upprättad senast inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd.* Planen ska förnyas och övas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till länsstyrelsen.

När kommunen ska upprätta eller förnya en plan ska allmänheten ges möjlighet att lämna synpunkter på planen på lämpligt sätt och i så god tid att kommunen

⁶ Senaste lydelse 2013:321.

har möjlighet att ta hänsyn till synpunkterna.

4 kap.

35 §⁷

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska informera Europeiska unionens kommission enligt *artikel 15 och 19 i rådets direktiv 96/82/EG av den 9 december 1996* om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska informera Europeiska unionens kommission enligt *artikel 18 och 21 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012*⁸ om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2015.

⁷ Senaste lydelse 2008:1220.

⁸ EUT L 197, 24.7.2012, s. 1–37

1.7 Förslag till förförordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)

Härigenom föreskrivs i fråga om miljötillsynsförordningen (2011:13) att 3 kap. 8 § ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	3 kap.
	8 §
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ge tillsynsvägledning i frågor om miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken i de fall frågorna regleras i	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ge tillsynsvägledning i frågor om miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken i de fall frågorna regleras i
1. lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,	1. lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
2. förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,	2. förordningen (2015:XXX) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
eller	eller
3. bestämmelser om förebyggande och hantering av allvarliga olyckor i förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.	3. bestämmelser om förebyggande och hantering av allvarliga olyckor i förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.

Myndigheten ska stödja Kemikalieinspektionen i tillsynsfrågor om kemiska produkters brandfarliga, explosiva och oxiderande egenskaper.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2015.

2 Utredningens uppdrag och arbete

2.1 Uppdraget

Utredningen har fått i uppdrag att lämna förslag till hur man i svensk rätt ska genomföra bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, det s.k. Seveso III-direktivet.

Utredningen har också fått i uppdrag att överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen.

Utredningen ska samverka med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket, länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Landsting. Vidare ska utredningen samverka med branschorganisationer, arbetstagarorganisationer och miljöorganisationer samt andra myndigheter och organisationer som kan vara berörda av arbetet. Utredaren ska även samverka med andra offentliga utredningar i de fall det är relevant.

Utredningen ska även redogöra för de konsekvenser och kostnader som uppstår för företag och för kommuner, statliga myndigheter och det allmänna i övrigt.

Utredningens uppdrag beskrivs i sin helhet i direktiv 2013:38 (se bilaga 1).

2.2 Utredningens arbete

Utredaren förordnades i april 2013. Utredningssekreteraren började i utredningen i maj 2013. Försvarsdepartementet, Miljödepartementet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket, länsstyrelsen i Skåne Län, Sveriges Kommuner och Landsting och Svenskt Näringsliv tillfrågades om att ingå i expertgruppen. Samtliga utom Kemikalieinspektionen valde att hörsamma inbjudan och utredningens experter och sakkunniga förordnades i augusti 2013.

Arbetet har bedrivits i nära samarbete med experter och sakkunniga, både vid de fem sammanträden som har hållits och vid löpande skriftliga och muntliga kontakter däremellan.

Utredaren och utredningssekreteraren har besökt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen i Skåne för närmare information om hur Sevesoarbetet bedrivs samt diskussion av specifika frågor. Vid dessa möten har utöver utredningens experter annan personal från myndigheterna medverkat. Vidare har utredningen i samband med besök hos länsstyrelsen i Skåne besökt företagen som bedriver verksamhet under Sevesolagen som Perstorp A, ESAB, Stora Enso och Kemira. Utredningen har även haft flera sammanträden med en referensgrupp bestående av företrädare för branschorganisationerna Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Mälarenergi, Kcem, Boliden, Sveriges Skogsindustrier, Intresseföreningen för processäkerhet, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet samt LKAB. Referensgruppen har redovisat sina respektive erfarenheter av Sevesolagen och dess tillämpning samt beretts tillfälle att lämna synpunkter på utredningens överväganden. Utredningen har även haft såväl skriftliga som muntliga kontakter med deltagarna i referensgruppen däremellan.

Utredningen har inbjudit Sveriges Ornitologiska Förening, Världsnaturfonden WWF, Svenska Naturskyddsföreningen, Jordens vänner och Svenska Botaniska Föreningen till samverkan.

Utredningen har i april 2013 deltagit i den nationella årliga Sevesokonferensen som organiseras av den nationella samverkansgruppen för Sevesofrågor.

2.3 Betänkandets disposition

Utredningens uppdrag och arbete återges i kapitel 2 förslag presenteras i respektive kapitel. I kapitel 3 beskriver vi Sevesolagstiftningen och dess genomförande i svensk rätt. Då det svenska genomförandet av Sevesolagstiftningen också innefattar ett svenskt tillträde till Industriolyckskonventionen presenteras konventionen kortfattad. I kapitel 4 beskrivs arbetet med att ta fram Seveso III-direktivet. Därefter beskrivs i kapitlet EU:s senare miljörätt och inverkan på Sevesolagstiftningen. Kapitel 5 handlar om nyheter i Seveso III-direktivet. I kapitel 6 redogörs för förändringar i bilaga 1 i Seveso III direktivet och dess effekt på antalet verksamheter som omfattas av direktivet. I kapitel 7 redogörs för lagtekniska överväganden. Därefter följer i kapitel 8–29 en beskrivning av Seveso III-direktivet och utredningens förslag. I kapitel 30 beskriver vi lagen om skydd mot olyckor. I kapitel 31 beskriver vi övergångsbestämmelserna. I kapitel 32 analyserar vi de konsekvenser som våra förslag kan antas medföra. Författningskommentaren finns i kapitel 33.

3 Sevesolagstiftningen

Inom industrin hanteras stora mängder kemikalier. Detta, i kombination med att de industriella processerna innehåller komplicerade system, gör att risken för allvarliga kemikalieolyckor är påtagliga, om inte en hög säkerhetsnivå kan upprätthållas. Sverige har hittills varit förskonat från större olyckor, men utomlands har sådana olyckor förekommit även på senare år. Stora olyckor i såväl England som USA inträffade år 2005. I England var det fråga om bränder i oljedepåer i Buncefield i Hertfordshire. I USA inträffade en gasexplosion vid BP:s raffinaderier i Texas City, USA. Olyckan inträffade i anslutning till en uppstart efter ett underhållsstopp på raffinaderiet. 15 arbetstagare dog omedelbart vid olyckan och cirka 180 personer skadades. I den efterföljande rapporten identifierades ett flertal brister i utrustning, rutiner för riskanalyser, dålig säkerhetskultur samt bristfälliga rutiner för förebyggande underhåll och inspektion. Många säkerhetssystem fungerade inte och kritik riktades också mot ledarskapet, företagets arbetsrutiner, arbetstagarnas utbildning, tekniska skyddssystem och den operativa övervakningen.

EU inledde ett arbete med att ta fram gemensamma regler för stora industriolyckor efter industriolyckan i Seveso 1976, något som resulterade i det så kallade Seveso-direktivet, (82/501/EEG). Syftet med direktivet var att förhindra och begränsa följderna av stora olyckor vid industriell verksamhet där farliga ämnen hanterades. Direktivet kom så småningom att kallas Seveso-I-direktivet, då det år 1996 följdes av ett nytt direktiv, 96/92/EG, om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår, ett direktiv som sålunda benämndes Seveso-II-direktivet.

3.1 Seveso II-direktivet

Direktivet första syfte är att förebygga allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår. Om olyckor ändå inträffar är det andra syftet att begränsa följderna för människor och miljö. Det övergripande målet är att hålla höga skyddsnivåer inom EU. Generellt kan om detta direktiv sägas att kraven på såväl företag som myndigheter är högre och mer omfattande än det tidigare direktivet.

Direktivet ska tillämpas på alla verksamheter där farliga ämnen förekommer eller kan förekomma i viss omfattning. Vilka farliga ämnen som omfattas av direktivet och i vilka kvantiteter framgår av bilagan till direktivet. Reglerna tillämpas på den verksamhet som har tillräckligt mycket av något ämne som är tillräckligt farligt. Med verksamhet avses verksamheten i dess helhet och det räcker att de farliga ämnena förekommer i verksamheten. Det behöver inte vara frågan om någon tillverkning utan det räcker med att ämnet finns inom anläggningen.

Viktiga verksamheter såsom militär verksamhet, faror som har samband med joniserande strålning, transport av farliga ämnen och transporter av farliga ämnen i rörledningar är undantagna från direktivets tillämpningsområde.

Direktivet innehåller skyldigheter för verksamhetsutövaren och medlemsstaterna. Verksamhetsutövarens skyldigheter är uppdelade i allmänna och särskilda skyldigheter beroende på vilka farliga ämnen som förekommer och i vilka mängder. Man brukar tala om en lägre och en högre kravnivå. Ju större kvantiteter farliga ämnen, desto strängare bestämmelser. Driften av verksamheten kan förbjudas om de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtagit för att förebygga och begränsa följderna av en kemisk olycka är uppenbart otillräckliga.

Då direktivet är ett så kallat minimidirektiv får medlemsstaterna behålla eller införa strängare regler än de i direktivet. Direktivet ändrades 2003.

3.1.1 Olika kravnivåer

Reglerna styr verksamheter där farliga ämnen vid ett och samma tillfälle förekommer i vissa mängder. Gränsmängden varierar beroende på de olika kemikaliernas egenskaper. För varje kemikalie finns två olika gränsmängder som delar in verksamheterna i en lägre respektive

högre kravnivå – för mängder över respektive nivå gäller en lägre eller en högre kravnivå. För verksamhetsutövarna gäller olika krav beroende på vilken kravnivå de omfattas av. Samtliga är dock skyldiga att vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och för att begränsa följderna av dem för människor och miljö. Verksamhetsutövaren ska kunna styrka att alla de nödvändiga åtgärder som föreskrivs i direktivet har vidtagits.

3.1.2 Den lägre kravnivån

Verksamhetsutövare som omfattas av direktivet ska anmäla detta. Anmälan ska innehålla uppgifter om vilka farliga ämnen eller grupp av ämnen som finns. Anmälan ska beskriva vilken aktivitet som ska bedrivas. I anmälan ska även verksamhetens omedelbara omgivning beskrivas och faktorer som kan ge upphov till en allvarlig olyckshändelse eller förvärra följderna av olyckan. Verksamhetsutövaren ska omedelbart informera om förändring som kan påverka riskbedömningen.

Alla verksamhetsutövare ska upprätta ett handlingsprogram för att förebygga allvarliga olyckshändelser, en s.k. säkerhetspolicy. Målet ska vara att säkerställa en hög skyddsnivå för människor och miljö genom lämpliga åtgärder, rutiner och driftsystem. Tillsynsmyndigheten kan begära in säkerhetspolicyn. Verksamhetsutövare har informations- skyldighet gentemot allmänheten och myndigheter. De ska informera om säkerhetsåtgärder och om en allvarlig olyckshändelse inträffat.

3.1.3 Den högre kravnivån

Verksamheter på denna nivå är genomgående tillståndspliktiga enligt miljöbalken. De som utövar sin verksamhet inom den högre kravnivån ska lämna en säkerhetsrapport till tillsynsmyndigheten. Av säkerhetsrapporten ska framgå att en säkerhetspolicy har införts. Säkerhetsrapporten ska visa att faran för allvarliga olyckshändelser har identifierats och att nödvändiga åtgärder har vidtagits. Säkerhetsrapporten ska innehålla en intern plan för räddningsinsatser.

Den interna planen för räddningsinsatser ska utarbetas i samråd med bl.a. de anställda vid verksamheten. Verksamhetsutövare på den högre kravnivån ska också lämna information så att en extern

plan för räddningsinsatser ska kunna upprättas. Allmänheten ska informeras om denna på verksamhetsutövarens bekostnad. Vidare ska säkerhetsrapporten innehålla en uppdaterad förteckning över de farliga ämnen som finns i verksamheten. Säkerhetsrapporten ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år.

3.1.4 Medlemsstaternas skyldigheter

Medlemsstaterna har skyldighet att se till att verksamhetsutövaren kan visa att alla åtgärder i direktivet har vidtagits. Direktivet innehåller informationsskyldighet för medlemsstaterna. Medlemsstaten ska informera de andra medlemsstater som riskerar att påverkas av gränsöverskridande verkningar av en kemisk olycka.

Medlemsstaterna ska informera Europeiska kommissionen om allvarliga olyckshändelser som inträffat för att förebygga liknande olyckor i framtiden. Kommissionen har en databas för spridning av denna information.

Medlemsstaterna ska upprätta ett system för tillsyn. Tillsynsprogrammet kan antingen bestå av en systematisk bedömning av riskerna för varje verksamhet eller en tillsyn på platsen en gång om året. Medlemsstaterna kan även förbjuda drift av en verksamhet.

För att skydda bostadsområden, områden som besöks av allmänheten och naturområden ställer direktivet krav på medlemsländernas mark- och planreglering. Då ska målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av sådana olyckor beaktas. Medlemsländerna ska kontrollera lokalisering av nya verksamheter, förändringar i befintliga verksamheter och nya anordningar kring befintliga verksamheter. De ska se till att på lång sikt upprätthålla lämpliga avstånd mellan farlig verksamhet och bostadsområden så att inte riskerna för människor ökar. EU-domstolen har i målet C-53/10 uttalat att denna skyldighet utgör hinder för nationell lagstiftning där det föreskrivs att bygglov ska beviljas för en byggnad utan att riskerna med att bygga inom gränserna har bedöms.

Medlemsstaten ska se till att extern planen för räddningsinsatser upprättas. Med stöd av den information som ges i säkerhetsrapporten kan tillsynsmyndigheten besluta att någon extern plan för räddningsinsatser inte behöver upprättas.

3.1.5 Dominoeffekter

I direktivet finns bestämmelser för sådana följd effekter, s.k. dominoeffekter, som kan uppkomma på grund av verksamheternas lokalisering och närhet till varandra. De verksamheter som kan ha dominoeffekter ska identifieras av tillsynsmyndigheten. Dessa ska utbyta information och anpassa sina säkerhetsarrangemang med varandra.

3.1.6 Allmänhetens rättigheter

Allmänheten har rätt till information om risker och vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport. Det anges inte vem som ska sprida informationen utan det står medlemsstaterna fritt att välja. Informationen ska ges automatiskt till allmänheten som kan påverkas av en allvarlig olyckshändelse. Alla verksamheter som nyttjas av allmänheten ska informeras. Informationen ska hållas ständigt tillgängligt och den ska ses över vart tredje år och lämnas minst vart femte år. Vid ändringar som kan få betydande återverkningar på faran för allvarliga olyckshändelser ska informationen lämnas.

Allmänheten ska på begäran få tillgång till säkerhetsrapporten. Om det av sekretesskäl inte går att lämna ut säkerhetsrapporten ska den omarbetas så att den går att lämna ut.

Allmänheten får även lämna synpunkter på den extern planen för räddningsinsatser.

3.2 Industriolyckskonventionen

Då det svenska genomförandet av Sevesolagstiftningen också innefattar ett svenskt tillträde till rubricerade konvention följer här för fullständighetens skull en kortfattad presentation av konventionen.¹

Syftet med konventionen är att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa skadorna om sådana olyckor skulle inträffa. Industriolyckskonventionen är när det gäller förebyggande åtgärder endast tillämplig på gränsöverskridande effekter. Konventionen gäller fullt ut mellan

¹ En mer utförlig presentation av konventionen ges i SOU 1998:13 s.74f.

parterna i fråga om insatser för att begränsa skadorna vid olyckorna, informationsutbyte m.m.

Huvuddragen i Industriolyckskonventionen är följande. I konventionens allmänna bestämmelser åtar sig parterna, dvs. konventionsstaterna, att vidta lämpliga åtgärder och samarbeta inom ramen för konventionen för att skydda människor och miljö mot olyckor i verksamheter med hantering av farliga ämnen. Parterna ska i möjligaste mån förebygga sådana olyckor, minska deras frekvens och svårighetsgrad, vidta beredskapsåtgärder och räddningsinsatser, inklusive åtgärder för att återställa förhållandena. Parterna ska vidare genom informationsutbyte, konsultationer och andra samarbetsåtgärder utan onödigt dröjsmål utveckla och tillämpa riktlinjer och strategier för att minska riskerna för och konsekvenserna av industriolyckor. Parterna åtar sig också att säkerställa att företagsledningarna tvingas vidta alla åtgärder som krävs för att på ett säkert sätt kunna genomföra den farliga verksamheten och förebygga industriolyckor.

Bestämmelserna i Industriolyckskonventionen ska inte tillämpas på bl.a. kärntekniska olyckor och olyckor vid militära anläggningar.

Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förebygga industriolyckor, inbegripet åtgärder för att minska riskerna för industriolyckor.

Vidare ska enligt konventionen upphovsparterna sträva efter att anta riktlinjer för lokalisering av nya farliga verksamheter och för reglering av betydelsefulla ändringar som avser redan existerande farliga verksamheter.

Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla en ändamålsenlig beredskap och säkerställa att beredskapsåtgärder vidtas för att genomföra insatser omedelbart inom sitt verksamhetsområde.

3.3 Genomförandet av Seveso II-direktivet i svensk rättsordning

Den svenska Sevesolagstiftningen genomför också FN:s Industriolyckskonvention från 1992.

De svenska bestämmelserna på området återfinns i dag i huvudsak i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor med tillhörande förordning (1999:382), fortsättningsvis kallade Sevesolagen och Sevesoförordningen, miljöbalken med tillhörande förordningar, arbetsmiljölagen (1977:1160)

jämte Arbetsmiljöverkets föreskrifter om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor (AFS 2005:19). Vidare finns bestämmelser av betydelse för säkerheten vid Sevesoverksamheter införda i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande förordning (2003:789) samt i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning, (2010:1075). Plan- och bygglagens (2010:900) bestämmelser som handlar om planläggning av mark och vatten samt om byggande är av vikt när det gäller att uppfylla Seveso II- direktivets och Industriolyckskonventionens krav avseende Sevesoverksamheters lokalisering och markanvändning.

Vi återkommer senare till genomförandet i svensk rätt i samband med att vi bedömer vilka författningsändringar som det nya direktivet påkallar.

4 Seveso III-direktivet

4.1 Sammanfattning

De huvudsakliga förändringarna i Seveso III-direktivet gentemot föregångaren är dess anpassning till den nya EU-förordningen 1272/2008 om klassificering och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen och de ändringar som gjorts för att uppfylla kraven i Århuskonventionen.

Tillämpningsområdet för direktivet och klassificeringen av kemikalier har anpassats till CLP-förordningen.

Kraven på informationen till allmänheten har skärpts, särskilt för den berörda allmänheten. Allmänheten har även fått större möjlighet att delta när beslut fattas och fått utökade möjligheter till rättslig prövning av beslut. En nyhet i direktivet är att den berörda allmänheten ska ges möjlighet att lämna sina synpunkter på de externa planerna för räddningsinsatser¹. I Seveso II-direktivet får allmänheten lämna synpunkter². Seveso III-direktivet har alltså blivit mer restriktiv.

Tidsgränserna i direktivet har förtydligats och tillsynsreglerna har skärpts. Bestämmelserna om säkerhet har förtydligats. I direktivet finns en bestämmelse om att medlemsstaterna ska fastställa sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet³. Definitioner har tydliggjorts.

4.2 Inledning

I december 2010 lämnade Europeiska kommissionen förslag till en revidering av Seveso II-direktivet som så småningom ledde fram till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU om åtgärder

¹ Seveso III-direktivet artikel 12 punkt 5.

² Seveso II-direktivet artikel 11.3

³ Seveso III-direktivet artikel 28.

för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, det så kallade Seveso III-direktivet. Direktivet antogs den 4 juli 2012 och trädde i kraft den 13 augusti 2012. Enligt artikel 32.1 i Seveso III-direktivet ska Seveso II-direktivet upphöra att gälla den 1 juni 2015. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa Seveso III-direktivet senast den 31 maj 2015. De ska tillämpa bestämmelserna från och med den 1 juni 2015.

Den främsta förändringen mot det tidigare direktivet är en anpassning av klassificeringssystemet för farliga ämnen till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, den så kallade CLP-förordningen. Direktivet innehåller också andra ändringar som rör definitioner, rapportering och tillsyn. Vidare innehåller Seveso III-direktivet nya eller ändrade bestämmelser om bl.a. information till allmänheten, offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande, tillsyn, tillgång till information och rättslig prövning, allt i enlighet med den utveckling som skett av EU-rätten i dessa frågor.

4.3 EU:s senare miljö rätt och inverkan på Sevesolagstiftningen

Från EU:s utgångspunkter var en revidering av Seveso II-direktivet påkallat med hänsyn till den utveckling som skett inom EU-rätten såväl i frågor som rör kemikaliekontrollen som allmänhetens tillgång till miljöinformation genom deltagande i planering och beslut som rör miljön.

Såvitt gäller det senare har en rad EU-rättsakter tillkommit efter det Seveso II-direktivet beslutades 1996. Således kan i det sammanhanget på miljön område nämnas Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, rådets beslut av den 17 februari 2005 (2005/370/EG) om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till

rättslig prövning i miljöfrågor, (Århuskonventionen), Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspiredirektivet), Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, IED) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

I fråga om kemikaliekontrollen är det givetvis EU-förordningarna Reach och förut nämnda CLP som skärpt EU:s kemikalielagstiftning i syfte att öka skyddet för människors hälsa och miljön. De båda förordningarna har samband på många sätt inte minst i fråga om klassificeringen av ämnen och blandningar.

4.4 EU-förordningar och direktiv utgör del av grunden för Seveso III-direktivet

4.4.1 CLP-förordningen.

Med CLP-förordningen avses en ny förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar. Förordningen godkändes av EU i december 2008. CLP är en förkortning av förordningens engelskspråkiga namn (Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures). Med CLP-förordningen genomförs ett harmoniserat klassificerings- och märkningssystem för kemikalier, GHS, (Globally Harmonised System of classification and labelling of chemicals) på global nivå. Systemet har godkänts inom FN.

Syftet med CLP-förordningen är att bestämma vilka egenskaper hos ämnen och blandningar som bör leda till att de klassificeras som farliga. Tillverkare, importörer och nedströmsanvändare av ämnen och blandningar ska först identifiera och bedöma ämnenas egenskaper utifrån all tillgänglig information och jämföra informationen med klassificeringskriterierna i förordningen. Avsikten med systemet är att det ska ge en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön i synnerhet i sådana länder som saknar system som informerar om faror med kemikalier.

Om ett ämne eller en blandning är farlig, måste den märkas så att arbetare och konsumenterna känner till dess effekter innan de

handskas med den. Det bör anmärkas att "blandning" betyder samma sak som "beredning", termen som har använts tidigare.

På grundval av granskningen ska tillverkaren, importören eller nedströmsanvändaren av kemikalien klassificera ämnet eller blandningen i enlighet med klassificeringskriterierna i en eller flera faroklasser och farokategorier. Utifrån klassificeringen väljs nödvändiga faro- och skyddsangivelser, faropiktogram och signalord. Dessa beskriver ämnets eller blandningens farliga egenskaper och hur allvarlig faran är.

Som en allmän regel krävs enligt CLP att etiketten ska fästas på en eller flera sidor av den förpackning som är i direkt kontakt med ämnet eller blandningen på ett sådant sätt att den är svår att avlägsna och att den ska kunna läsas horisontellt när kollit är i sitt normalläge. Själva märkningsuppgifterna, särskilt faropiktogrammen, ska framträda tydligt mot bakgrunden. Dessutom ska alla märkningsuppgifter vara tillräckligt stora och angivna med så stort mellanrum att de är lätta att läsa. Det behövs inte någon etikett när märkningsuppgifterna anges tydligt på själva förpackningen.

Faromärkningar enligt CLP ska också innehålla relevanta faroangivelser som beskriver arten och allvarlighetsgraden för de faror som är förenade med ämnet eller blandningen i CLP. Ett exempel är den faroangivelse som anges vid akut oral toxicitet: "Farligt vid förtäring" (H302).

Ett signalord anger en särskild faras relativa allvarlighet. Märkningen ska innehålla det relevanta signalordet i enlighet med klassificeringen av det farliga ämnet eller blandningen: för mer allvarliga faror ska signalordet "fara" anges, medan signalordet "varning" ska användas för mindre allvarliga faror.

De faroangivelser som är relevanta för varje faroklass och farokategori/faroindelning anges i tabeller i bilaga I till CLP. För vissa faroangivelser som rör hälsofara måste eventuellt exponeringsvägen eller målorganet också ingå i faroangivelsen, t.ex. "Orsakar leverskador vid intag" för specifik organtoxicitet.

Ett faropiktogram är en bildpresentation som förmedlar information om den berörda faran. Det är klassificeringen av ämnet eller blandningen som bestämmer vilka faropiktogram som ska finnas i märkningen, beroende på fysikaliska faror, hälsofaror och 4 miljöfaror. Information om vilka faropiktogram som är relevanta för varje specifik faroklass och farokategori/faroindelning kan också hittas i bilaga V till CLP.

Ämnen och blandningar som har klassificerats som farliga ska förpackas i förpackningar som uppfyller kraven i förordningen. Förpackningarna får inte läcka eller ge efter, materialet i förpackningen får inte reagera med innehållet och förpackningar som är försedda med förslutning som gör återförslutning möjlig ska vara utformade så att de kan återförslutas upprepade gånger utan att innehållet läcker ut. Förpackningar som innehåller ett farligt ämne eller en farlig blandning som tillhandahålls allmänheten får varken ha en form eller formgivning som kan dra till sig eller väcka aktiv nyfikenhet hos barn eller vilseleda konsumenterna eller ha ett utförande eller en formgivning som liknar dem som används för livsmedel, djurfoder, läkemedel eller kosmetiska produkter. Förpackningar ska vid behov förses med en barnskyddande förslutning.

4.4.2 IED-direktivet

Industriutsläppsdirektivet⁴ eller IED-direktivet⁵ är en omarbetning av IPPC-direktivet⁶ och sex andra direktiv. Direktivet omfattar industriverksamhet med hög föroreningspotential t.ex. kemisk industri. I Seveso III-direktivet har definitionerna av verksamhetsutövare och bestämmelserna om tillsyn anpassats till IED-direktivet.

Direktivet bygger på ett integrerat synsätt för miljöhantering, att alla miljöaspekter ska prövas i ett sammanhang för att motverka att föroreningar förs över från en del av miljön till en annan.

Direktivet bygger även på principen om bästa tillgängliga teknik, BAT.⁷ Denna princip innebär användning av den etablerade teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och som kan tillämpas inom den berörda branschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt med beaktande av kostnader samt nytta. Europeiska kommissionen organiserar ett informationsutbyte om BAT som leder fram till BAT-referensdokument I direktivet infördes ett nytt begrepp, BAT-slutsatser. BAT-slutsatser innehåller de delar av ett BAT-

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

⁵ På engelska Directive on Industrial Emissions.

⁶ Direktiv 2008/1/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar IPPC står för engelskan Integrated Pollution Prevention and Control.

⁷ Av engelskans Best Available Techniques.

referensdokument där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs.

Anläggningar ska drivas med tillstånd, undantag görs för vissa anläggningar som istället registreras. BAT-slutsatserna betraktas som tvingande vad avser gränsvärden för utsläpp men i övrigt som referens. Möjlighet till dispens finns dock. Tillståndsvillkoren ska ses över och vid behov omprövas inom fyra år efter det att en ny BAT-slutsats har offentliggjorts.

Före idrifttagande ska en statusrapport upprättas med information om föroreningsituationen i mark och grundvatten. Om det vid nedläggning konstateras att anläggningen har orsakat en betydande förorening jämfört med statusrapporten ska verksamhetsutövaren vidta nödvändiga åtgärder för att återställa området.

4.4.3 Genomförande av IPPC- och IED-direktivet i svensk rätt

Direktiven genomfördes i svensk rätt bl.a. i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt industriutsläppsförordningen (2013:250).

4.4.4 Direktivet om strategisk miljöbedömning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om vissa planers och programs miljöpåverkan, brukar kallas direktivet om strategisk miljöbedömning⁸ då direktivet behandlar miljöbedömning på en strategisk nivå. Direktivet tillämpas på beslut om planer och program som får konsekvenser i ett långt perspektiv och som styr inriktningen av efterföljande beslut. Direktivet tillämpas parallellt med bestämmelserna om planering av markanvändning i Seveso III-direktivet.

För att planer och program ska omfattas av direktivet ska de utarbetas eller antas av myndigheter och de ska krävas enligt lagar och andra författningar. Vidare ska de ha upprättats för vissa områden och ska ange förutsättningarna för kommande tillstånd för projekt som är förtecknade i MKB-direktivet. Även ändringar av planer och program omfattas.

Miljöbedömning ska göras för vissa planer och program, som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I miljöbedömningen ingår en

⁸ eller SEA-direktivet eller SMB-direktivet.

miljörapport där den betydande miljöpåverkan som genomförandet kan antas medföra och rimliga alternativ identifieras, beskrivas och utvärderas.

Planutkast och miljörapport vara tillgängliga för myndigheter, organisationer och allmänhet för samråd. Myndigheterna ska ges möjlighet att yttra sig om utkastet till plan eller program och miljörapporten. Samråden kan även vara gränsöverskridande.

Miljörapporten och resultaten av samråden ska beaktas under utarbetandet av planen och programmet.

Berörda myndigheter, ideella organisationer och berörd allmänhet ska informeras om att den aktuella planen eller programmet antagits. Efter genomförandet av planen eller programmet ska miljöpåverkan övervakas.

Direktivet genomför Århuskonventionens bestämmelser för planer eller program som omfattas av direktivet.

4.4.5 MKB-direktivet

Direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, Miljökonsekvensbeskrivningsdirektivet eller MKB-direktivet, tillämpas parallellt med bestämmelserna om planering av markanvändning i Seveso III-direktivet.

Inför tillståndsgivningen av projekt, som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska en miljökonsekvensbeskrivning göras. Medlemsstaterna får i undantagsfall besluta att ett projekt ska undantas från detta krav. Undantaget gäller dock inte när ett projekt kan antas medföra en betydande inverkan på miljön i en annan medlemsstat.

När det gäller projekt som inte alltid medför en betydande påverkan på miljön ska medlemsstaterna bestämma om projektet ska bli föremål för en bedömning. Medlemsstaterna ska bestämma om projektet ska bli föremål för en bedömning genom granskning från fall till fall eller genom gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten. I så fall ska vissa urvalskriterier beaktas.

Beträffande begreppet projekt, konstaterade EU-domstolen i målet C-72/95 Kraaijeveld att direktivet har ett vittomfattande tillämpningsområde.

För projekt som blir föremål för en miljökonsekvensbedömning ska relevanta uppgifter lämnas och ansvarig myndighet ska yttra sig över dessa uppgifter.

Allmänheten ska på ett tidigt stadium informeras om ansökan om tillstånd. Vidare ska allmänheten informeras om att projektet omfattas av en miljökonsekvensbedömning, vilka myndigheter som är ansvariga för att fatta beslut, vilka beslut som kan komma att fattas och uppgift om var den information som har samlats in finns tillgänglig.

Den berörda allmänheten ska på ett tidigt stadium få möjligheter att delta i beslutsprocessen och ska ha rätt att yttra sig innan beslut fattas om ansökan om tillstånd.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande inverkan på miljön i en annan medlemsstat ska den utsatta medlemsstaten informeras och ges möjlighet att medverka i miljökonsekvensbedömningen.

Resultaten av samråden och de uppgifter som har inhämtats ska beaktas vid tillståndsgivningen. Allmänheten ska informeras om beslutet och skälen till beslutet.

Europeiska kommissionen har lämnat ett förslag till ändring av direktivet.⁹ Förslaget syftar till att skärpa bestämmelserna om miljökonsekvensbedömningens kvalitet, att förbättra samstämmigheten med annan EU-lagstiftning och internationell rätt samt att förenkla procedurerna.

En utförligare beskrivning av det svenska regelverket om miljökonsekvensbeskrivningar och dess anknytning till Sevesoverksamheter finns i betänkandet En översyn inom Sevesoområdet.¹⁰

4.4.6 Århuskonventionen

Konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, Århuskonventionen,¹¹ utarbetades inom FN:s ekonomiska kommission för Europa (ECE) och trädde i kraft den 30 oktober 2001.

Konventionen bygger på tanken att ett större deltagande från allmänhetens sida leder till en bättre miljö. Århuskonventionen har tre pelare. Den första är att allmänheten ska ha tillgång till miljöinformation som finns hos främst offentliga myndigheter, den andra är allmänhetens rätt till delaktighet i beslutsprocesser som

⁹ KOM(2012)628 slutlig.

¹⁰ SOU 2913:14 s. 65f.

¹¹ SÖ 2005:28.

har inverkan på miljön och den tredje är allmänhetens rätt till rättslig prövning i miljöfrågor.

Århuskonventionen bestämmelser utgör en minimistandard för rättigheterna och den kopplar samman frågor om mänskliga rättigheter och miljön. Enligt Århuskonventionen är ett tillfredställande miljöskydd väsentligt för att man ska kunna åtnjuta grundläggande mänskliga rättigheter. Europakonventionen för skydd av mänskliga rättigheter innehåller inte några uttryckliga bestämmelser om rättigheter på miljöområdet men Europadomstolens dom i Guerra m.fl. mot Italien visar att miljöskyddet och rätten till en sund miljö utvecklas genom Europakonventionens rättigheter i fråga om skydd för hem och privatliv.

I Århuskonventionen görs ingen åtskillnad mellan enskilda och allmänna intressen. Rätten att företräda allmänna intressen är inte förbehållen myndigheter utan även miljöorganisationer har en sådan rätt. Århuskonventionsstaterna ska se till att myndigheter bistår allmänheten och ger vägledning i hur man får tillgång till information. Allmänhetens utbildning och medvetenhet i miljöfrågor ska främjas. Miljöorganisationer ska ges erkännande och stöd. Ingen får diskrimineras på grund av medborgarskap, nationalitet eller hemvist.

Konventionsstaterna ska säkerställa att myndigheter tillhandahåller miljöinformation till den som begär det. En begäran om att få information får dock avslås t.ex. om sekretess föreligger. Myndigheterna ska också samla in och sprida relevant miljöinformation. I konventionen finns också exempel på arrangemang som ska underlätta för allmänheten att få tillgång till information.

Vidare finns bestämmelser om allmänhetens rätt att delta i beslut som gäller tillåtligheten av större verksamheter med påverkan på miljön. Allmänheten ska också kunna ha visst inflytande över utformningen av planer, program och författningar som har betydelse för miljön.

Ett särskilt avsnitt gäller rätten att få vissa myndighetsbeslut rättsligt prövade. Den rätten gäller såväl beslut om tillhandahållande av information som beslut om allmänhetens delaktighet i beslutsprocessen. Dessutom föreskrivs att allmänheten ska kunna få åtgärder eller passivitet som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövade i domstol eller i administrativ ordning.

4.4.6.1 Århuskonventionens genomförande i EU

Århuskonventionen har undertecknats av samtliga EU:s medlemsstater och av den Europeiska gemenskapen. De flesta av medlemsstaterna, liksom gemenskapen, har även ratificerat konventionen. För genomförandet av konventionen inom unionsrätten har två direktiv och en förordning beslutats. Århuskonventionen har, som beskrivits ovan, tre pelare. Den första, om tillgång till information, genomfördes med direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation. Den andra pelaren, om allmänhetens deltagande i beslutsprocesser i miljöfrågor, införlivades med direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och direktiv 96/61/EG. Den tredje pelaren, om allmänhetens tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor var ursprungligen tänkt att införlivas genom ett förslag till direktiv från Europeiska kommissionen från 2003.¹² De allmänna förutsättningarna har dock förändrats, då EUD i mål C-240/09 uttalat att nationella domstolar ska tolka reglerna om tillgång till rättslig prövning på ett sätt som är förenligt med Århuskonventionen. Mark- och miljööverdomstolen har med stöd av detta i avgörandena MÖD 2012:47 och MÖD 2012:48 funnit att ett beslut som meddelats med stöd av miljöbalken är ett sådant beslut som omfattas av artikel 9.3 i Århuskonventionen och som därmed ska kunna bli föremål för prövning. Mark- och miljööverdomstolen har funnit att en tolkning av miljöbalken som stämmer överens med både artikel 9.3 i Århuskonventionen och unionsrätten ska göras.

Avslutningsvis finns en EU-förordning som ska garantera att bestämmelserna och principerna i konventionen tillämpas på EU:s institutioner och organ, förordning 1367/2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ.

¹² KOM (2003) 624 slutlig.

4.4.6.2 Århuskonventionens regler om miljöinformation i EU-rätten

Direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation det s.k. miljöinformationsdirektivet garanterar rätt till tillgång till miljöinformation som innehavs av myndigheter i medlemsstaterna.¹³ Seveso III-direktivets bestämmelser om tillgång till information och konfidentialitet baserade på direktiv 2003/4/EG. Miljöinformationsdirektivet definition av miljöinformation är anpassad efter den i Århuskonventionen. Med myndighet avses i stort sett detsamma i direktivet som i Århuskonventionen. Till skillnad från konventionen finns i direktivet en möjlighet för medlemsstaterna att föreskriva att organ eller institutioner inte ska omfattas av definitionen myndighet, om statens konstitutionella ordning inte innehåller några bestämmelser om tillgång till rättslig prövning av dess beslut.

Miljöinformationen ska tillhandahållas inom en månad. Om informationen som begäran avser är så omfattande och komplicerad att begäran inte kan besvaras inom en månad får tidsfristen utsträckas till två månader. Begäran om information kan avslås t.ex. om den är orimlig, för allmänt formulerad eller om informationen är sekretessbelagd. Myndigheter får ta ut skälig avgift för tillhandahållande av miljöinformation. Begäran om information kan prövas rättsligt.

Myndigheterna ska systematiskt organisera miljöinformation för att aktivt sprida den till allmänheten och ska sträva efter att tillhandahålla informationen i elektronisk form. Nationella rapporter och- när så är lämpligt- regionala eller lokala rapporter om miljösituationen ska offentliggöras minst vart fjärde år. Vid omedelbart hot mot människors hälsa eller miljön ska medlemsländerna se till att de grupper av allmänheten som eventuellt kan påverkas omedelbart får del av information som finns hos de offentliga myndigheterna. All information som sammanställs ska vara aktuell, korrekt och jämförbar.

¹³ Motsvarar 9.1 i Århuskonventionen.

4.4.6.3 Århuskonventionens regler om allmänhetens deltagande i beslutsprocesser i EU-rätten

Direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och direktiv 96/61/EG, genomför Århuskonventionens bestämmelser om allmänhetens deltagande i beslutsprocesser beträffande vissa planer och program som inte omfattas av direktiv 2001/42/EG. Seveso III-direktivets bestämmelser om offentligt samråd och deltagande i beslutsprocessen grundar sig i stor utsträckning på direktiv 2003/35/EG. Direktivet består av tre delar. Den första ger allmänheten rätt att delta vid utarbetandet av de planer och program med miljöanknytning som utarbetas enligt sex angivna direktiv. De båda andra delarna innebär ändringar i direktiv 85/337/EEG det s.k. MKB-direktivet och 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar s.k. IPPC-direktivet. Direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt har numera ersatts av direktiv 2011/92/EU. IPPC-direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar har kodifieras i direktivet 2008/1/EG. Detta direktiv har ersatts av direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, det s.k. industriutsläppsdirektivet, IED.

4.4.6.4 EU:s Århusförordning

Förordning 1367/2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ, brukar kallas för Århusförordningen.

Förordningen är ett komplement till förordning 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. Utöver de undantag som finns där, får tillgång till miljöinformation vägras om utlämnande av informationen skulle få negativa följder för skyddet av den miljö som informationen gäller.

EU:s institutioner och organ ska ge allmänheten möjlighet att delta i utarbetandet av planer och program avseende miljön. I

beslutet ska det tas vederbörlig hänsyn till vad som framkommit vid allmänhetens deltagande. Om någon, som har rätt att föra talan, anser en åtgärd eller försummelse strider mot miljölagstiftningen kan de begära omprövning. Därefter kan talan väckas i EU-domstolen.

4.4.6.5 Genomförande av Århuskonventionen och EU-direktiven i svensk rätt

Sverige är sedan 2005 part till konventionen. Det finns en reservation¹⁴ beträffande artikel 9.1 såvitt avser tillgång till rättslig prövning av riksdagens, regeringens och statsråds beslut i fråga om utlämnande av allmän handling. Enligt såväl miljöinformationsdirektivet som Århuskonventionen ska sökande som anser att deras begäran om information inte har behandlats riktigt kunna få detta rättsligt prövat. Det undantag som enligt direktivet är möjligt med hänsyn till medlemsstatens konstitutionella ordning innebär för svensk del att ett beslut av regeringen att inte lämna ut information inte behöver omfattas av rätten till överprövning av domstol. I konventionen finns inget sådant undantag.

Tillgång till miljöinformation på begäran föranledde inte några ändringar i det svenska regelverket när det gäller tillgången till information som finns hos myndigheter. För sådana organ som inte omfattas av det svenska myndighetsbegreppet men som utgör myndigheter i konventionens och miljöinformationsdirektivets mening infördes en ny lag, lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ.¹⁵ Lagen gäller i fråga om enskilda organ som innehar eller förvarar miljöinformation som avser offentlig förvaltningsuppgift. Lagen gäller inte för myndigheter eller sådana organ som redan omfattas av de svenska reglerna om handlingars offentlighet. Dessutom gjordes ändringar i miljöbalken och en del andra lagar.

Allmänhetens rätt att anmäla missförhållanden till tillsynsmyndigheterna förtydligades genom en ändring i 26 kap. 1 § miljöbalken där det uttryckligen anges att tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan ska vidta nödvändiga åtgärder för kontroll och rättelse.

¹⁴ En ytterligare reservation lämnades vid ratifikationen 2005 men denna har sedermera blivit obsolet.

¹⁵ Prop. 2004/05:65.

I nuvarande 10 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen, (2009:400), infördes en bestämmelse att om en uppgift som utgör sådan miljöinformation som avses i lagen om miljöinformation hos vissa enskilda organ omfattas av sekretess, ska sekretessen inte gälla om det är uppenbart att uppgiften har sådan betydelse från miljösynpunkt att intresset av allmän kändedom om uppgiften bör ha företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Sekretess ska inte gälla för uppgifter om utsläpp i miljön. Vidare infördes en ny bestämmelse i 36 kap. 5 § samma lag med innebörden att om en begäran att få ut miljöinformation avslås enligt lagen om miljöinformation hos vissa enskilda organ och beslutet överklagas, gäller sekretess för uppgifterna hos domstolen, om inte domstolen finner att uppgifterna ska lämnas ut enligt lagen om miljöinformation hos vissa enskilda organ.

För att leva upp till kraven i direktivet om allmänhetens deltagande genomfördes en ändring i 15 kap. 13 § miljöbalken och en uttrycklig regel infördes om att det vid antagande av renhållningsordning ska tas hänsyn till resultatet av allmänhetens deltagande.

Miljöbalkens regler om miljöorganisationers möjligheter att föra talan mot tillståndsbeslut ansågs vid genomförandet av konventionen överensstämma med kraven i Århuskonventionen, förutom en reservation beträffande artikel 9.2. Den rätt till domstolsprövning av tillståndsbeslut av regeringen som miljöorganisationer har enligt denna artikel i Århuskonventionen har tillgodosetts genom lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut.¹⁶

I förhandsavgörande C-263/08 tog EU-domstolen ställning till frågor som aktualiserades i mål NJA 2010 s. 419. I det målet var en tidigare lydelse av 16 kap. 13 § MB tillämplig, och ideella föreningars rätt att överklaga förutsatte då utan undantag att föreningen hade minst 2 000 medlemmar. EU-domstolen ansåg att krav på ett lägsta medlemsantal inte fick fastställas till en nivå som stred mot ändamålen med dåvarande MKB-direktivet, i synnerhet målet att göra domstolsprövningen lättillgänglig. EU-domstolen framhöll att direktivet inte tog sikte bara på verksamhet av regional eller nationell betydelse utan också på mer begränsad verksamhet, som lokala föreningar var bättre skickade att ta hand om. Rätten till en rättslig prövning fick därför inte förbehållas föreningar med minst 2 000 medlemmar. Denna begränsning av rätten till rättslig prövning beaktades inte, när HD sedan avgjorde målet. Därefter har ändringar gjorts i 16 kap. 13 §

¹⁶ Prop. 2005/06:56 sid. 15.

miljöbalken.¹⁷ Numera räcker det med att ha minst 100 medlemmar eller på annat sätt kunna visa att verksamheten har allmänhetens stöd. Därefter har HD i NJA 2012 s. 921 funnit att en ideell förening inte har haft rätt att överklaga, eftersom föreningen ansetts inte bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den representerar allmänheten för att bevaka allmänna naturskydds- och miljöskyddsintressen. Föreningen hade endast ett tiotal medlemmar och hade varit verksam under ganska kort tid, cirka två år.

För att leva upp till konventionens krav och de EU-rättsliga kraven var det nödvändigt att i svensk rätt införa en möjlighet för miljöorganisationer att föra talan enligt väglagen m.fl. lagar.¹⁸ Där anges att besluten får överklagas av samma miljöorganisationer som har talerätt enligt 16 kap. 13 § miljöbalken. Vi återkommer till Århuskonventionen i avsnittet om Tillgång till rättslig prövning, artikel 23 i direktivet.

4.4.7 Esbokonventionen

Konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, Esbokonventionen,¹⁹ har arbetats fram inom FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE). Protokollet om strategiska miljöbedömningar, SEA-protokollet,²⁰ kompletterar Esbokonventionen. Sverige och Europeiska gemenskapen har undertecknat och ratificerat konventionen och protokollet.

Enligt Esbokonventionen ska alla lämpliga och effektiva åtgärder vidtas för att förebygga, minska och kontrollera betydande skadlig gränsöverskridande miljöpåverkan från planerade verksamheter. Miljökonsekvensbedömningar ska göras för verksamheter som kan antas förorsaka skadlig gränsöverskridande påverkan innan något beslut om verksamheten fattas.

De parter som kan utsättas för skadlig gränsöverskridande påverkan ska underrättas och ges möjlighet att delta i förfarandet med miljökonsekvensbedömningar. I det slutliga beslutet om den föreslagna verksamheten ska vederbörlig hänsyn tas till allmänhetens kommentarer.

¹⁷ Prop. 2009/10:184 sid. 57 f.

¹⁸ väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn, nuvarande luftfartslagen (2010:500) och minerallagen (1991:45).

¹⁹ ¹⁹ SÖ 1992:1

²⁰ Från engelskan Strategic Environmental Assessment (SEA).

5 Nyheter i Seveso III-direktivet

5.1 Tekniska uppdateringar

Klassificeringen av farliga ämnen och farokategorierna i Seveso III-direktivet är anpassade till den nya CLP-förordningen vilket framgår av bilaga I till direktivet. Farokategorierna är uppdelade i hälsofaror, fysikaliska faror och miljöfarlighet.

Europeiska kommissionen kan numera, efter anmälan av en medlemsstat, lägga fram ett förslag till ändring av direktivet för ämnen som omfattas av direktivet men som inte anses innebära stor olycksrisk.¹

5.2 Information

Enligt Seveso III-direktivet ska information hållas ständigt tillgänglig för allmänheten, även elektroniskt, för alla verksamheter.² Informationen ska hållas aktuell och ska lämnas åtminstone vart femte år. Information om senaste tillsynen ska finnas³. Tidigare var kraven på informationen till allmänheten begränsad till säkerhetsåtgärder för verksamheter på den högre nivån och informationen sågs över vart tredje år och förnyades minst vart femte år.

Efter en allvarlig olyckshändelse ska myndigheter informera de som sannolikt kommer att drabbas av olyckshändelsen och de åtgärder som vidtas för att begränsa dess följder.⁴

Det tydliggörs att en databas ska användas av medlemsstaterna för att lämna upplysningar efter en allvarlig olyckshändelse. För detta ska ett rapporteringsformulär fastställas.⁵ Undantag från skyldigheten att

¹ Seveso III-direktivet artikel 4 punkt 2. Detta föranleder inga lagstiftningsåtgärder, då det reglerar ett förhållande mellan Europeiska kommissionen och medlemsstaterna.

² Seveso III-direktivet, artikel 14 och bilaga V del 1 punkt 1.

³ Seveso III-direktivet bilaga V del 1 punkt 6.

⁴ Seveso III-direktivet artikel 17 e).

⁵ Seveso III-direktivet artikel 18 punkt 3.

lämna upplysningar får göras i avvaktan på att ett rättsligt förfarande slutförs, om informationen skulle kunna påverka detta förfarande. Det sistnämnda är endast en språklig förändring.

Fortsättningsvis ska verksamhetsutövare på den högre kravnivån informera allmänheten om eventuella gränsöverskridande effekter kan uppstå för en annan medlemsstat. Detta för att uppfylla kraven enligt Industriolyckskonventionen.⁶

Rubriken sekretess har bytts ut mot tillgång till information och konfidentialitet.⁷ I syfte att öka öppenheten ska all information vara tillgänglig för allmänheten enligt direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation. I direktiv 2003/4/EG finns även sekretessbestämmelser. Allmänheten har rätt till rättslig prövning då begäran om tillgång till information inte har beviljats⁸.

Efter en allvarlig olyckshändelse ska verksamhetsutövaren lämna upplysningar till myndigheten för att bedöma följderna av olyckshändelsen även för egendom.⁹

5.3 Allmänhetens deltagande

Den berörda allmänheten ska tidigt ges möjlighet att lämna sina synpunkter på externa planer för räddningsinsatser.¹⁰

5.3.1 Projekt

Allmänheten fick tidigare enbart yttra sig över planering av nya verksamheter på den högre nivån. I direktivet får den berörda allmänheten nu yttra sig över planering av alla nya verksamheter. Tidigare fick allmänheten möjlighet att yttra sig över anordningar endast kring befintliga verksamheter.¹¹ I direktivet får den berörda allmänheten yttra sig om nya projekt kring verksamheter, när lokaliseringen eller projektet kan öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse.¹² Allmänheten ska underrättas i ett tidigt

⁶ Seveso III-direktivet bilaga V del 2 punkt 4.

⁷ Seveso III-direktivet artikel 22.

⁸ Seveso III-direktivet artikel 23 a).

⁹ Seveso III-direktivet artikel 16 iii). I miljöbalkens definition av miljö ingår egendom. Vi är inte konsekventa eftersom lagen (2003:778) om skydd mot olyckor inte inkluderar egendom i begreppet miljö.

¹⁰ Seveso III-direktivet artikel 12 punkt 5.

¹¹ Seveso II-direktivet artikel 13 punkt 5.

¹² Seveso III-direktivet artikel 15 punkt 1 c)

stadium av beslutsprocessen och information ska ges om ändamålet med projektet. Av informationen ska framgå om projektet är föremål för en nationell eller gränsöverskridande miljökonsekvensbeskrivning. Uppgifter ska finnas om vilka myndigheter som är behöriga att fatta beslut och vilka slags beslut som kan komma att fattas. Enligt direktivet ska uppgifter finnas i fråga om hur det i medlemsstaten är ordnat för allmänhetens deltagande.¹³

Den berörda allmänheten ska få tillgång till tillgängligt material kontinuerligt. De ska också få lämna sina synpunkter innan ett beslut fattas. Resultaten från de samråd som hållits ska beaktas vid beslutsfattandet. När beslut har fattats ska allmänheten ges tillgång till beslutet och de skäl som det grundar sig på. Resultaten av de samråd som hållits och hur synpunkterna har beaktats ska framgå. Allmänhetens deltagande vid utarbetandet av projekt kan prövas rättsligt i enlighet med direktivet 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.¹⁴

5.3.2 Planer och program

När allmänna planer eller program fastställs ska allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att delta i utarbetandet och ändringen av dem, med tillämpning av direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön.¹⁵ Medlemsstaterna ska identifiera den allmänhet som har rätt att delta, inbegripet icke-statliga organisationer som uppfyller alla relevanta krav i nationell lagstiftning, exempelvis miljöorganisationer. Detta gäller inte för de planer och program där deltagande från allmänheten regleras av direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. Medlemsstaterna ska närmare fastställa hur allmänheten ska underrättas och hur det offentliga samrådet ska ske.

¹³ Seveso III-direktivet artikel 15 punkt 2 f.

¹⁴ Seveso III-direktivet artikel 23 b).

¹⁵ Seveso III-direktivet artikel 15 punkt 6.

5.3.3 Planering av markanvändning

Rubriken kontroll över den fysiska planeringen har ändrats till planering av markanvändning.¹⁶

Verksamhetsutövare på den lägre nivå ska fortsättningsvis på begäran av den behöriga myndigheten lämna tillräcklig information om de risker som verksamheten medför om informationen behövs för planering av markanvändning.¹⁷

Bestämmelserna om planering av markanvändningen ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan och annan relevant unionslagstiftning. Samordnade eller gemensamma förfaranden får inrättas för att undvika dubbla bedömningar eller samråd.

5.4 Tidsgränser

Enligt gällande ordning ska säkerhetsrapporten för nya verksamheter sändas till myndigheten inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena eller driften påbörjades.¹⁸ I direktivet ska säkerhetsrapporten för nya verksamheter fortsättningsvis sändas till den behöriga myndigheten inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.¹⁹ Säkerhetsrapporten för befintliga verksamheter på högre nivå ska sändas till tillsynsmyndigheten den 1 juni 2016. För annan verksamheter ska säkerhetsrapporten sändas till tillsynsmyndigheten inom två år från det datum då direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Detta ska inte gälla, om verksamhetsutövaren sänder en säkerhetsrapport till myndigheten före den 1 juni 2015, som uppfyller de nya kraven och informationen därefter inte har ändrats.²⁰

¹⁶ Seveso III-direktivet artikel 13. I svensk rätt finns regler om planering av markanvändning i plan- och bygglagen och i miljöbalken.

¹⁷ Seveso III-direktivet artikel 13 punkt 3 andra stycket.

¹⁸ Seveso II-direktivet artikel 9 punkt 3.

¹⁹ Seveso III-direktivet artikel 10 punkt 3 a).

²⁰ Seveso III-direktivet artikel 10 punkt 4.

Myndigheten ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år från det att myndigheten fått informationen från verksamhetsutövaren.²¹

5.5 Säkerhet

5.5.1 Säkerhetspolicy och säkerhetsledningssystem

För att förebygga allvarliga olyckshändelser ska liksom för närvarande alla verksamhetsutövare utarbeta en säkerhetspolicy och den ska fortsättningsvis genomföras genom ett säkerhetsledningssystem.²² Ett säkerhetsledningssystem ska stå i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser och komplexiteten i verksamhetens organisation eller aktiviteter. I bilaga III till Seveso III-direktivet finns principer för säkerhetsledningssystem och organisation för att förebygga allvarliga olyckshändelser. För verksamheter på den lägre nivån får säkerhetspolicy genomföras med hjälp av andra lämpliga medel, strukturer och förvaltningssystem med beaktande av de principer som anges i bilaga III till direktivet. Säkerhetsledningssystemet ska identifiera och bedöma riskerna för allvarliga olyckshändelser även för verksamhet som lagt ut på underleverantörer.²³ Säkerhetsledningssystemet ska omfatta instruktioner för säker drift och underhåll och fortsättningsvis ska hänsyn då tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll.²⁴ Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet ska omfattas av säkerhetsledningssystemet. Vid resultatuppföljningen i säkerhetsledningssystemet ska resultatindikationer finnas.

5.5.2 Säkerhetsrapport

Medlemsstaterna ska kräva att verksamhetsutövaren på högre nivå utarbetar en säkerhetsrapport.²⁵ Detta är en skärpning i utformningen av bestämmelsen, då det nu gäller att medlemsstaterna ska *se till* att verksamhetsutövare på högre nivå utarbetade en säkerhetsrapport.

²¹ Seveso III-direktivet 12 punkt 1 c).

²² Seveso III-direktivet artikel 8 punkt 5.

²³ Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), ii).

²⁴ Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), iii).

²⁵ Seveso III-direktivet artikel 10 punkt 1.

Säkerhetsrapporten ska visa att en säkerhetspolicy och ett säkerhetsledningssystem har införts. Vidare ska säkerhetsrapporten visa att faran för allvarliga olyckshändelser och tänkbara scenarier för allvarliga olyckshändelser har identifierats. Enligt nu gällande ordning ska säkerhetsrapporten bara visa att faran för allvarliga olyckshändelser hade identifierats.²⁶ Vad gäller den interna planen för räddningsinsatser ska säkerhetsrapporten visa att den har utarbetats. Denna ändring är emellertid endast språklig.²⁷

Säkerhetsrapporten ska säkerställa att den behöriga myndigheten får tillräcklig information för att kunna besluta om lokalisering av nya aktiviteter och projekt kring befintliga verksamheter. Hittills har endast gällt att myndigheten ska få tillräcklig information för att kunna besluta endast om lokaliseringen av nya aktiviteter och markanvändning.

I gällande ordning finns en bestämmelse om att verksamhetsutövaren kan ställa samman säkerhetsrapporten med andra rapporter.²⁸ Någon sådan regel återfinns inte i Seveso III-direktivet.

Efter en allvarlig olyckshändelse ska verksamhetsutövaren se över säkerhetsrapporten. Den uppdaterade säkerhetsrapporten ska utan dröjsmål sändas till tillsynsmyndigheten.

Tidigare fanns det en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten kunde begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna, till sådana som har samband med förebyggande av vissa ämnen eller del av anläggningen.²⁹ Någon sådan bestämmelse finns inte i direktivet.

I säkerhetsrapporten ska det finnas en beskrivning av verksamhetens omgivning och enligt direktivet ska närliggande anläggningar, andra verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för direktivet, områden och projekt som skulle kunna vara källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse och av dominoeffekter identifieras.³⁰

Vid beskrivningen av processerna ska det enligt direktivet tas hänsyn till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis.³¹

I direktivet har införts föreskriften att det vid identifiering och analysering av olycksrisker ska beskrivas också driftsrelaterade orsaker.³² Även yttre och naturliga orsaker ska beskrivas.³³

²⁶ Seveso II-direktivet artikel 9 punkt 1 b).

²⁷ Seveso III-direktivet artikel 9 punkt 1 d).

²⁸ Seveso II-direktivet artikel 9 punkt 2 andra stycket.

²⁹ Seveso II-direktivet artikel 9 punkt 6 a).

³⁰ Seveso III-direktivet bilaga II punkt 2 c).

³¹ Seveso III-direktivet bilaga II punkt 3 b). Detta är en hänvisning till BAT-praxis i Industriutsläppsdirektivet, IED-direktivet, direktiv 2010/75/EU.

³² Seveso III-direktivet bilaga II punkt 4 a) i).

Förbehållet för sekretessbestämmelser är borttagna vid beskrivningen av bedömningen av hur omfattande och svåra följderna av de identifierade allvarliga olyckshändelserna skulle kunna bli.³⁴ Vid identifieringen av olycksrisker ska en granskning av bl.a. tidigare olyckor med samma ämnen och övervägande om lärdomar från dessa beskrivas.³⁵

En exemplifiering har gjorts i bestämmelserna om beskrivning av den utrustning som har installerats vid anläggningen för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser.³⁶

5.6 Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager.

I artikeln om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager har situationen att en ändring som kan leda till att en verksamhet på lägre nivå blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa reglerats. Vid sådana situationer ska verksamhetsutövaren se över anmälan, säkerhetspolicyn, säkerhetsledningssystemet och säkerhetsrapporten.³⁷

5.7 Planer för räddningsinsatser

Liksom tidigare ska verksamhetsutövaren på den högre nivån utarbeta en intern plan för räddningsinsatser.³⁸ Rollfördelningen har förtydligats.

Planerna för räddningsinsatser ska upprättas för att avgränsa och fortsättningsvis också kontrollera olyckor. Kontrollera olyckor har en bredare betydelse än dagens ordning som är begränsad till att ingripa mot olyckor.

Efter en allvarlig olyckshändelse har ansvarsfördelningen förtydligats, då det uttryckligen framgår att verksamhetsutövaren ska se till att planerna för räddningsinsatser sätts i kraft.

³³ Seveso III-direktivet bilaga II punkt 4 a) ii) och iii).

³⁴ Seveso II-direktivet bilaga II, IV punkt B.

³⁵ Seveso III-direktivet bilaga II punkt 4 c).

³⁶ Seveso III-direktivet bilaga II punkt 5 a).

³⁷ Seveso III artikel 11.

³⁸ Seveso III artikel 12.

5.8 Driftförbud

Medlemsstaterna ska fortsättningsvis beakta allvarliga fall av underlåtenhet att vidta de nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten vid bedömningen om driften ska förbjudas.³⁹

5.9 Dominoeffekter

Om myndigheten har ytterligare uppgifter utöver de som verksamhetsutövaren angett i anmälan om dominoeffekter, ska myndigheten meddela detta till verksamhetsutövaren.⁴⁰

5.10 Tillsyn

Enligt direktivet ska tillsynen också omfatta kontroll av att uppgifterna i säkerhetsrapporten ger en riktig bild av omständigheterna vid verksamheten.⁴¹ Tidigare skulle tillsynen kontrollera om uppgifterna i säkerhetsrapporten gav en riktig bild av situationen vid verksamheten.⁴² Då tillsynen omfattar att allmänheten har fått tillgång till information och rätten till information är vidare än i tidigare direktiv, så innebär det att även tillsynsuppgifterna har vidgats.⁴³

Alla verksamheter ska omfattas av en tillsynsplan på nationell, regional eller lokal nivå.⁴⁴ Tillsynsplanen ska omfatta en förteckning över grupper av verksamheter med eventuella dominoeffekter.⁴⁵

Tillsynsprogrammen ska ange hur ofta besök på plats ska utföras för olika typer av verksamheter.⁴⁶ Tidigare gällde att det skulle upprättas tillsynsprogram för alla verksamheter. Om inte tillsynsprogrammen byggde på en systematisk bedömning av riskerna för allvarliga olyckshändelser, skulle årliga tillsynsbesök genomföras vid de verksamheter som omfattas av den högre nivån. För verksamheter på lägre nivå fanns inte några krav på hur ofta tillsynsbesök skulle göras. Intervallen mellan besök på plats ska inte överskrida tre år för verksamheter på lägre nivå. Undantagssituationen är densamma som i

³⁹ Seveso III artikel 19 punkt 1.

⁴⁰ Seveso III-direktivet artikel 9 punkt 2.

⁴¹ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 2 c).

⁴² Seveso II-direktivet artikel 18 punkt 1.

⁴³ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 2 d)

⁴⁴ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 3.

⁴⁵ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 3 d).

⁴⁶ Seveso II-direktivet artikel 20 punkt 4.

det tidigare direktivet, dvs. om myndigheten inte redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse vid de berörda verksamheterna.

Den systematiska bedömningen av farorna vid de berörda verksamheterna ska baseras på de berörda verksamheternas potentiella inverkan på människors hälsa och miljö och tidigare efterlevnad av bestämmelserna.⁴⁷ Inom fyra månader efter varje tillsynstillfälle ska den behöriga myndigheten meddela resultatet av tillsynen till verksamhetsutövaren. Myndigheten ska se till att verksamhetsutövaren vidtar alla nödvändiga åtgärder inom en rimlig period efter att ha tagit emot meddelandet.⁴⁸ Denna ändring har diskuterats i utredningen En översyn inom Sevesoområdet.⁴⁹

Om det vid tillsyn upptäcks ett allvarligt fall av bristande efterlevnad, ska förnyad tillsyn göras inom sex månader.⁵⁰ Tillsynen ska samordnas med tillsyn enligt annan unionslagstiftning och kombineras där det är lämpligt.⁵¹ Myndigheterna ska uppmuntras att utbyta erfarenheter och delta i utbyte av erfarenheter på unionsnivå.⁵² Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna ger myndigheten allt nödvändigt stöd så att tillsyn kan genomföras.⁵³

5.11 Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁵⁴ Miljöbalkens straffbestämmelser för miljöbrott inkluderar böter och fängelse. Även en miljöstraffavgift kan utgå vid överträdelser.

⁴⁷ Seveso II-direktivet artikel 20 punkt 5.

⁴⁸ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 7.

⁴⁹ SOU 2013:14 s 143. Utredningen har föreslagit att länsstyrelsen inom fyra månader efter ett Sevesotillsynsbesök ska meddela verksamhetsutövaren resultaten av tillsynen i en tillsynsrapport. Vidare föreslår utredningen att det i tillsynsrapporten ska anges vilka brister som upptäckts och som behöver åtgärdas. Utredningen föreslår att i de fall flera myndigheter utfört tillsyn samtidigt ska tillsynsrapporten vara samordnad med övriga tillsynsmyndigheters tillsynsrapporter. Länsstyrelsen ska också säkerställa att verksamhetsutövaren, inom en rimlig period efter att ha tagit emot tillsynsrapporten, åtgärdar alla de brister som upptäckts.

⁵⁰ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 8.

⁵¹ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 9.

⁵² Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 10.

⁵³ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 11.

⁵⁴ Seveso III-direktivet 28.

5.12 Övriga ändringar

5.12.1 Tillämpningsområde

Från direktivets tillämpningsområde undantas faror som är förknippade med joniserande strålning från ämnen.⁵⁵ I Seveso II- direktivet undantas faror som hade samband med joniserande strålning.

Förtydligande har gjorts att lagring av gas till havs under jord är undantagna från tillämpningsområdet,⁵⁶ samt att lagring av gas under jord på land även i naturliga jordskikt, akviferer, salthåligheter och nedlagda gruvor omfattas.⁵⁷

5.12.2 Definitioner

I definitionen för verksamhet klargörs att verksamheter är antingen verksamheter på lägre nivå eller verksamheter på högre nivå. Sedan definieras verksamhet på lägre nivå och verksamhet på högre nivå med hänvisning till farliga ämnen i bilaga I. För de verksamheter som tidigare var på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa finns det övergångsbestämmelser.

Även närliggande verksamhet, ny verksamhet, befintlig verksamhet, annan verksamhet, förekomsten av farliga ämnen, allmänheten, den berörda allmänheten och tillsyn definieras numera.

I definitionen för anläggning har förtydligandets gjort, att det avser enhet ovanför eller under marknivå.

Definitionen för verksamhetsutövare har delvis ändrats och avser varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet. Tidigare avsåg det verksamhetsutövare som driver eller innehar verksamheten.

Definitionen för farliga ämnen omfattar inte längre ämnen beträffande vilka det är rimligt att anta att de bildas vid en olyckshändelse.

En allvarlig olyckshändelse är numera definierad som en händelse som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara.

Definitionen av lagring är ändrad till att avse förekomst av en viss kvantitet farliga ämnen för magasinering, säker förvaring eller lagerhållning.

⁵⁵ Seveso III-direktivet artikel 2 punkt 2 b).

⁵⁶ Seveso III-direktivet artikel 2 punkt 2 g) och h).

⁵⁷ Seveso III-direktivet artikel 2 sista stycket.

5.12.3 Samordnande förfaranden

Om fler än en behörig myndighet inrättas ska förfarandena för att uppfylla deras skyldigheter samordnas fullt ut.⁵⁸

5.12.4 Informationssystem och informationsutbyte

Vart fjärde år ska medlemsstaterna förse Europeiska kommissionen med en rapport om genomförandet av direktivet.⁵⁹ Europeiska kommissionen ska vart fjärde år lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförande av direktivet.⁶⁰ Tidigare skulle en rapport lämnas vart tredje år.⁶¹

⁵⁸ Seveso III-direktivets artikel 6 punkt 1. Utredningen En översyn inom Sevesoområdet, SOU 2013:14, föreslår på sidan 144 att det införs en ny bestämmelse i Sevesoförordningen med innebörd att länsstyrelsen inom fyra månader efter ett tillsynsbesök ska meddela verksamhetsutövaren resultaten av tillsynen i en tillsynsrapport. I de fall flera myndigheter utfört tillsyn samtidigt ska länsstyrelsens tillsynsrapport vara samordnad med övriga deltagande tillsynsmyndigheters tillsynsrapporter.

⁵⁹ Seveso III-direktivet artikel 21 punkt 2.

⁶⁰ Seveso III-direktivet artikel 29.

⁶¹ Seveso II-direktivet artikel 19 punkt 4.

6 Förändringar i bilaga 1 i Seveso III direktivet och dess effekt på antalet verksamheter som omfattas av direktivet

6.1 Historik

Antalet verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen i Sverige varierar över tid även om inga ändringar av ämnesbilagan sker. Naturligtvis får dock ändringar i ämnesbilagan ett mer påtagligt genomslag. I tabellen nedan redovisas antalet verksamheter redovisade i Sevesodatabasen över ett antal år.

1 januari 2008 genomfördes i Sverige en sänkning av gränsvärdena för metanol och syre för att anpassa den svenska lagstiftningen till Industriolyckskonventionen. Detta är en av förklaringen till minskningen av verksamheter på den lägre kravnivån mellan 2007 och 2009 och ökningen av antalet verksamheter på den högre kravnivån. Dåvarande Räddningsverket uppskattade, med stöd av uppgifterna i Sevesodatabasen, att det skulle röra sig om ca 5 företag som skulle gå från den lägre nivån till den högre. Det har inte genomförts någon undersökning vilka andra faktorer som kan ligga bakom ökningen av verksamheter på den högre kravnivån.

	2007	2009	2010	2011	2012	Sept 2013
Seveso högre	187	180	175	175	171	173
Seveso lägre	186	202	207	206	203	202
Totalt	373	382	382	381	374	375

6.2 Ändringar i bilaga 1

Övergripande kan sägas att bilaga 1 i Seveso III-direktivet innehåller både fler kategorier och fler namngivna ämnen än Seveso II-direktivet. Förändringarna har sin grund i direktivets anpassning till CLP.

6.2.1 Giftiga ämnen

Ändrad kategoriindelning och 14 nya namngivna ämnen

När det gäller giftiga ämnen är skillnaden mellan den äldre kemikalielagstiftningen och CLP störst vilket ledde till många diskussioner vid förhandlingarna av det nya direktivet innan en kompromiss kunde uppnås. Kompromissen innebar att 14 nya namngivna ämnen har lagts till. I Sverige används i dag, enligt Kemikalieinspektionens produktregister, endast tre av de nya namngivna ämnena och de verksamheter som har dessa ämnen är redan Sevesoverksamheter. Två av dessa verksamheter kan eventuellt gå från Seveso lägre till Seveso högre beroende på en relativt hög omsättning och att de har flera av de ämnen där ändringar skett.

Den nya kategoriindelningen medför att några ämnen får ändrade gränsvärde. En utredning med stöd av Kemikalieinspektionen och deras produktregister har givit att sju verksamheter, som i dag inte omfattas av Seveso direktivet, under 2011 hade en årsomsättning som översteg 200 ton (gränsvärdena för dessa ämnen ligger på 50 respektive 200 ton). Med stöd av berörda länsstyrelserna har en uppskattning gjorts att ingen av dessa sju verksamheter kommer att omfattas av Seveso III-direktivet.

6.2.2 Pyrofora fasta ämnen

Vad gäller pyrofora fasta ämnen är det otydligt huruvida de omfattas av Seveso II-direktivet då klassificeringen (R17) återfinns under noten för brandfarliga vätskor. Det råder delade meningar om saken bland experterna, men många har uppfattningen att avsikten var att de skulle omfattas. De flesta experter menar också att pyrofora fasta ämnen är så pass farliga att de borde omfattas av direktivet. Det förmodas också att antalet företag med stora mängder pyrofora ämnen är få. På denna basis föreslog expertgruppen att omfatta dem i Seveso III-direktivet. Effekten på industrin uppskattades även som liten i den konsekvensbedömning som Europeiska kommissionen genomfört. Uppskattningen är att inga nya verksamheter i Sverige tillkommer på grund av genomförd ändring.

6.2.3 Tunga eldningsolja (ändring i Seveso II-direktivet)

De ändringar som föreslås tillämpas fr.o.m. 15 februari 2014 innebär en lättnad jämfört med gällande lagstiftning. Men på grund av att tung eldningsolja tidigare hade en harmoniserad klassificering som i sin tur medförde att tung eldningsolja inte omfattades av Sevesodirektivet och svensk lagstiftning, innebär den föreslagna förändringen gentemot detta en skärpning.

Konsekvenserna av förändringen i CLP uppmärksammandes inom EU när verksamheter genomförde egenklassificering. Problemet dikuterades inom EU och länderna var överens om att konsekvenserna inte var rimliga utifrån ett Sevesoperspektiv. Den lösning som då föreslogs var att tung eldningsolja skulle tillföras den namngivna gruppen Petroleumprodukter. Det snabbast och enklaste sättet att få igenom detta var att ta med det vid förhandlingarna av Seveso III-direktivet.

För att uppmärksamma länsstyrelserna och berörda verksamhetsutövare på förändringarna kontaktades länsstyrelserna för att utreda vilka verksamheter som är berörda. Uppgifter om momentan lagrad mängd för tunga eldningsoljor är inte uppgift som normalt finns hos länsstyrelsen eller kommunerna varför arbetet har varit resurskrävande. Cirka hälften av länsstyrelserna har svarat på förfrågan och dessa redovisar en tillkomst av nio verksamheter. En uppskalning till hela landet skulle uppskatt-

ningsvis ge en ökning med cirka 20 verksamheter. Alla verksamheter torde vara på den lägre kravnivån.

6.2.4 Brom, metanol och syre

Gränsvärdena för brom, metanol och syre har inte förändras i direktivet. Den svenska lagstiftningen har dock tagit hänsyn till Industriolyckskonventionen, där dessa ämnen inte finns namngivna utan tillhör olika kategorier (mycket giftiga, giftiga respektive oxiderande). Inom Industriolyckskonventionen pågår en översyn av konventionens ämnesbilaga. Allt tyder på att EU kommer driva en linje som innebär att ämnesbilagan i konventionen ska harmoniseras med Seveso III-direktivets bilaga 1. Ärendet kommer att tas upp för beslut vid konventionens partskonferens i november 2014.

Om beslutet blir att bilagorna ska harmoniseras kommer troligen ett antal verksamheter i Sverige gå från att ha omfattats av den högre kravnivån till att omfattas av den lägre kravnivån. Vid en jämförelse med Sevesodatabasen torde detta vara fallet för tio verksamheter som hanterar syre, två verksamheter som hanterar metanol medan hanteringen av brom inte berörs,¹ dvs. totalt beräknas 12 verksamheter gå från högre kravnivå till lägre kravnivå.

6.2.5 Försvårande faktor

Vid alla undersökningar har de mängden av de enskilda ämnena beaktats. En försvårande faktor vid undersökning om en verksamhet ska omfattas av Seveso, och i så fall vid vilken nivå, är att verksamheten kan behöva använda den så kallade summeringsregeln. Summeringsregeln ska användas om en verksamhet hanterar flera ämnen men under de gällande gränsvärdena. Genom att använda summeringsregeln kan då verksamheten komma att omfattas av lagstiftningen trots att mängderna för varje enskilt ämne ligger under gränsvärdena.

¹ Endast två verksamheter hanterar brom enligt Sevesodatabasen och detta i mängder på ca 1 respektive 11 ton.

6.3 Sammanfattning

Med ovan beskrivna förutsättningar beräknas antalet verksamheter på den lägre kravnivån att öka med ca 32 verksamheter (varav 20 är nya Seveso verksamheter), medan antalet verksamheter på den högre kravnivån minskar med ca 12 stycken.

De tjugo nya verksamheterna är verksamheter som hanterar tung eldningsolja och denna förändring är egentligen kopplat till ändring i Seveso II-direktivet. Ändringar som enbart är kopplat till Seveso III blir då de tolv verksamheter som går från högre kravnivå till den lägre kravnivån.

Med ovan beskrivna förutsättningar som underlag görs bedömningen att det i Sverige inte tillkommer några nya verksamheter på grund av ändringarna i ämnesbilagan kopplat till Seveso III-direktivet.

7 Lagtekniska överväganden

Utredningens bedömning: Ett genomförande av Seveso III-direktivet innebär, ändringar förtydliganden och justeringar av främst Sevesolagen och Sevesoförordningen i den utsträckning Seveso III-direktivet innebär nyheter i förhållande till Seveso II-direktivet. Genom antalet ändringar i fråga om tillämpningsbestämmelserna föreslår vi en ny förordning. Utredningen lämnar inga förslag till andra ändringar av lagteknisk natur utanför vad ett genomförande av Seveso III-direktivet samt utredningens direktiv kräver.

7.1 Utgångspunkter för författningsförslagen

Den ordning som infördes genom lagen om allvarliga kemikalieolyckor, nämligen att integrera säkerhetsfrågorna med miljöbalksprövningen har funnit sin roll. Seveso III-direktivet är en vidareutveckling av Seveso II-direktivet och har sin grund i att EU-rätten har utvecklats både när det gäller kemikaliekontrollen och allmänhetens rätt att få delta i de processer som föregår beslut om markanvändning, både vad gäller den fysiska planeringen och lokaliseringen av enskilda verksamheter och projekt.

Utvecklingen av unionsrätten ändrar inte för svenskt vidkommande den lösning som valdes i Sevesolagen. De nya föreskrifterna låter sig väl inordnas i den bestående ordningen.

Utredningen En effektiv Sevesolagstiftning överlämnade sitt betänkande En översyn inom Sevesoområdet, SOU 2013:14, till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet i mars 2013. Utredaren hade till uppgift bl.a. att se över regleringen av tillståndsgivning och tillsyn för Sevesoverksamheter. I utredarens uppdrag ingick bl.a. att vid sin översyn särskilt belysas om gällande ansvarsfördelning för sådan tillsyn som tar sin grund i Seveso

II-direktivet är ändamålsenligt fördelad för att en effektiv samordning av miljöbalkstillsyn och Sevesotillsyn ska kunna uppnås. Utredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I förevarande utredning, som har till uppgift att föreslå den lagstiftning som behövs för att genomföra Seveso III-direktivet, har från experthåll framhållits att det särskilt i fråga om vissa tillsynsförfaranden finns onödiga dubbleringar mellan miljöbalken och Sevesolagen. Då den frågan ingick i utredningens En effektiv Sevesolagstiftning uppdrag och då utredningens betänkande för närvarande är föremål för överväganden i Regeringskansliet, har vi valt att notera frågan enbart på detta sätt.

De huvudsakliga förändringarna i Seveso III-direktivet gentemot det tidigare direktivet är dels dess anpassning till den nya EU-förordningen nr 1272/2008 om klassificering och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen, dels de ändringar som gjorts för att uppfylla kraven i Århuskonventionen och den EU-lagstiftning som följer på direktivet om allmänhetens rätt att göra sin stämma hörd. Kraven på information till allmänheten har skärpts och samråd med allmänheten är ett genomgående krav när markanvändningen förändras på ett sådant sätt att risken för allvarliga kemikalieolyckor avsevärt har ökat. Allmänheten ska också ha tillgång till rättslig prövning. Direktiven 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och program miljöpåverkan, 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt återspeglas i Seveso III-direktivets artiklar.

När Seveso II-direktivet skulle genomföras i Sverige valdes den lösningen genom lagen (1998:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och ändringar om tillståndsprövningar enligt miljöbalken, att det ska ske en samlad miljö- och säkerhetsprövning i samband med tillståndsgivningen enligt miljöbalken av nya verksamheter. Följden av det har blivit att de nya bestämmelserna om allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig prövning i fråga om Sevesoverksamheter redan genomförts genom ändringar i miljöbalken i samband med att direktiven genomfördes i svensk rätt. Dock finns behov av några förtydliganden i miljöbalken och en komplettering om allmänhetens rätt att delta i besluten, något som vi återkommer till.

Vi har valt att komplettera Sevesolagen med elva nya paragrafer varav åtta rör sanktionsavgifter. Den indelning som råder i fråga om Sevesolagen är i huvudsak ändamålsenlig och det saknas därför

anledning att utforma en ny lag. Däremot har vi valt att föreslå en ny Sevesoförordning. Anledningen till detta är att Seveso III-direktivet är omfattande och rikt på nya bestämmelser, visserligen inte särskilt nyskapande för svenskt vidkommande men en ny förordning gör ändå regelverket tydligare för tillämparna särskilt som vi i den nya förordningen har valt att där samlat beskriva verksamhetsutövarnas administrativa åtaganden i form av vad en anmälan ska innehålla och andra skyldigheter av det slaget. För att inte tynga förordningen med en rad detaljbestämmelser har vi emellertid valt att till den nya förordningen foga fyra bilagor, vilka bilagor också är bilagor i Seveso III-förordningen. Erfarenheten under de senaste tio åren har visat att det är en fördel att man från svensk sida genomför EU-direktiv på ett så tydligt sätt att den valda ordningen framstår som odiskutabel. De krav som åvilar verksamhetsutövarna blir också lättare att överblicka.

Då vi föreslår en ny Sevesoförordning behöver miljötillsynsförordnings (2011:13) hänvisning till Sevesoförordningen ändras. Denna ändring anser vi inte behöver kommenteras vidare.

8 Delegering och kommittéförfarande

8.1 Allmänt om delegering och kommittéförfarande

Till sin hjälp vid genomförandet av rättsakter har Europeiska kommissionen ofta särskilda kommittéer. Dessa så kallade kommittologikommittéer, eller mer egentligt genomförandekommittéer, består av representanter från medlemsstaternas nationella myndigheter. Genom genomförandekommittéer får dessa myndigheter och organ möjlighet att aktivt medverka i förberedelserna för genomförandet, även om besluten tas av Europeiska kommissionen.¹

Delegerade akter är rättsakter som Europaparlamentet och ministerrådet har delegerat till Europeiska kommissionen att besluta om. Delegerade akter används för att ändra eller komplettera vissa icke väsentliga delar av en rättsakt.²

8.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om delegering och kommittéförfarande

I Seveso II-direktivet finns bestämmelser om genomförandekommittéer i artikel 21 och 22. Europeiska kommissionen ska fastställa harmoniserade kriterier för när en verksamhet inte kan åstadkomma fara för en allvarlig olyckshändelse, enligt artikel 9 6. b) i Seveso II-direktivet. Dessa kriterier och bilagorna II till VI ska

¹ Europeiska kommissionens genomförandebefogenheter utövas i enlighet med en förordning från 2011, som är en uppdaterad version av tidigare s.k. kommittologibeslut. I Lissabonfördraget har den rättsliga grunden för delegering till kommissionen delats upp i två fördragsartiklar, en för delegerade akter och en för genomförandekommittéer Artikel 290 och artikel 291 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Med grund i artikel 290 FEUF kan lagstiftarna ge kommissionen befogenhet att anta delegerade akter och med grund i artikel 291 FEUF att anta genomförandekommittéer.

² Delegerade akter rör samma typ av åtgärder som tidigare kallades föreskrivande förfarande med kontroll.

Europeiska kommissionen anpassa till den tekniska utvecklingen. Dessa åtgärder ska antas med föreskrivande förfarande med kontroll.³ När det gäller upprättande av det formulär som ska användas för rapportering till Europeiska kommissionen om allvarliga olyckshändelser, ska det föreskrivande förfarande tillämpas.⁴

8.3 Genomförande i svensk rätt av bestämmelserna om genomförandekommittéer

Bestämmelserna om genomförandekommittéer föranledde ingen lagstiftningsåtgärd vid genomförandet av Seveso II-direktivet.

8.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om delegering och kommittéförfarande

Enligt artikel 24 i Seveso III-direktivet får Europeiska kommissionen utarbeta riktlinjer om säkerhetsavstånd och dominoeffekter.

I Seveso III-direktivet delegeras befogenheten att anta ändring av vissa bilagor till Europeiska kommissionen. I artikel 25 i Seveso III-direktivet ges Europeiska kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att anpassa bilagorna II till VI till den tekniska utvecklingen. Dessa anpassningar får inte leda till betydande ändringar i medlemsstaternas och verksamhetsutövarnas skyldigheter enligt direktivet.

I artikel 26 anges att delegeringen gäller i fem år. Därefter förlängs den med fem år, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig det. Delegeringen får när som helst återkallas. Så snart en delegerad akt antas ska den delges Europaparlamentet och ministerrådet. Akten träder i kraft om inga invändningar har gjorts.

Det finns två olika förfaranden i kommittéerna, granskningsförfarandet och det rådgivande förfarandet. I Seveso III-direktivet är det granskningsförfarandet som ska tillämpas. I artikel 27 i Seveso III-direktivet finns bestämmelser om kommittéförfarande. Där framgår att Europeiska kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats enligt Seveso II-direktivet. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning nr

³ Europaparlamentet har i detta förfarande möjlighet att stoppa delegerad lagstiftning.

⁴ I detta förfarande får Europeiska kommissionen endast anta genomförandelagstiftningen om den stöds av ett positivt yttrande från kommittén.

182/2011 och artikel 5 i förordning ska tillämpas på kommittén, dvs. granskningsförfarandet. Granskningsförfarandet innebär att Europeiska kommissionen skickar sitt förslag på genomförandeakt till kommittén. Kommittén ger sitt yttrande efter beslut genom kvalificerad majoritet.⁵

8.5 Inga lagstiftningsåtgärder

Utredningens bedömning: Artiklarna föranleder inte några lagstiftningsåtgärder.

Artiklarna reglerar förhållanden mellan Europeiska kommissionen och medlemsstaterna och regleras genom fördraget om Europeiska unionen. Bestämmelserna föranleder därför inga lagstiftningsåtgärder.

⁵ Beroende på vad kommittén tycker finns tre möjliga resultat:

- Om kommittén avger ett positivt yttrande antar kommissionen genomförandeakten.
- Om kommittén avger ett negativt yttrande ska Europeiska kommissionen inte anta genomförandeakten. Europeiska kommissionen kan välja att skicka ett nytt utkast till kommittén eller hänvisa frågan till en s.k. omprövningskommitté.
- Om kommittén inte kommer med något yttrande får Europeiska kommissionen som huvudregel anta genomförandeakten. I vissa fall får Europeiska kommissionen inte anta akten, till exempel om det handlar om skydd av människors hälsa eller säkerhet. Inte heller om det i den grundläggande akten föreskrivs att åtgärderna inte får antas om inget yttrande avges eller om en enkel majoritet av kommittén är emot det. Europeiska kommissionen kan välja att skicka ett ändrat förslag till kommittén eller hänvisa frågan till omprövningskommittén.

Om omprövningskommittén efter sin prövning avger ett positivt yttrande till förslaget kan Europeiska kommissionen anta genomförandeakten. Det gäller också om kommittén inte ger något yttrande.

Om kommittén däremot avger ett negativt yttrande ska Europeiska kommissionen inte anta genomförandeakten.

9 Syfte och tillämpningsområde

9.1 Allmänt om tillämpningsområde

Sevesoregelverket tillämpas på den verksamhet som har tillräckligt mycket av något ämne som är tillräckligt farligt. Med verksamhet avses verksamheten i dess helhet och det räcker att de farliga ämnena förekommer i verksamheten. Det behöver inte vara frågan om någon tillverkning utan det räcker med att ämnet finns lagrat inom anläggningen.

9.2 Seveso III-direktivet

Utredningens bedömning: Syftet med lagen behöver inte ändras.

Syftet med Seveso III-direktivet är densamma som med Seveso II-direktivet, i huvudsak och uttryckt på ett likande sätt. Av artikel 1 framgår att det i direktivet fastställs regler för att förebygga allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och för att begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön, i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå konsekvent och effektivt i hela unionen.

Då syftet med Seveso III-direktivet är densamma som i Seveso II-direktivet behövs ingen ändring i Seveolagens bestämmelse om syfte. Vi föreslår därför inga lagstiftningsåtgärder med anledning av den ändrade skrivningen i Seveso III-direktivet.

9.3 Seveso III-direktivets bestämmelse om tillämpningsområde

I artikel 2 Seveso III-direktivet anges tillämpningsområdet vara verksamheter såsom den definieras i direktivet.

Därefter anges vad direktivet inte ska tillämpas på. Det är i grunden samma lista över undantag som i Seveso II-direktivet. Undantaget för faror som har samband med joniserande strålning uttrycks i Seveso III-direktivet som ”faror som är förknippade med joniserande strålning som utgår från ämnen”. Det har förtydligats att lagring av gas till havs under jord, inbegripet såväl särskilda lagringsplatser som platser där provborrning och utvinning genomförs, också är undantagna från tillämpningsområdet. Undantaget om avfallsdeponier har förtydligats att det även gäller lagring av avfall under jord. Vidare förtydligas att lagring av gas under jord på land även i naturliga jordskikt, akviferer, salthåligheter och nedlagda gruvor omfattas. Akvifer är ett eller flera lager under ytan, av berggrund eller andra geologiska skikt med tillräcklig porositet och genomsläpplighet för att medge antingen en betydande ström av grundvatten eller uttag av betydande mängder grundvatten.

Förtydligandet att direktivet ska tillämpas parallellt med bestämmelser om arbetsmiljö återfinns i beaktandesatsen 7 till direktivet.

9.4 Undantag från Sevesolagens tillämpning

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå att verksamheterna är indelade i två kravnivåer.

Av Sevesolagen ska även framgå att faror som har samband med joniserande strålning som utgår från ämnet är undantagna från tillämpningsområdet. Vidare ska framgå att undantaget vid hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:363) om transport av farligt gods avser utanför verksamheten. Transport som sker som burklast i fartyg i vissa fall ska undantas från tillämpningsområdet. Detta ska framgå av Sevesolagen.

Av 3 § Sevesolagen framgår när lagen tillämpas på verksamheter. Det är därför lämpligt att där förklara att verksamheter är indelade i två kravnivåer, lägre och högre beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer.

Vi föreslår att 4 § 1. Sevesolagens undantag för joniserande strålning ändras till ”faror som har samband med joniserande strålning som utgår från ämnet”, för att stämma överens med Seveso III-direktivet.

Undantaget i 4 § 2. Sevesolagen vid hantering av farligt ämnen som omfattas av lagen om transport av farligt gods ska förtydligas och tillägget göras att det avser utanför verksamheten. Vidare ska det av 4 § 3. framgå att transport som sker som burklast i fartyg i den mån transporten sker i fartygets fasta tankar eller som drivmedel i fartyg undantas från tillämpningsområdet.

Vi föreslår inget undantag i svensk rätt för lagring av gas till havs under havsbotten då utvinningsindustrin omfattas av Sevesolagen. Då Sevesolagen även genomför Industriolyckskonventionen föreslår vi ingen ändring i denna del.

Vi ser inte ett behov av ett undantag för lagring av gas till havs under havsbotten för särskilda lagringsplatser.

Då förtydligandet att direktivet ska tillämpas parallellt med bestämmelser om arbetsmiljö återfinns i beaktandesatsen till direktivet föreslår vi ingen ändring av 5 § Sevesolagen.

10 Informationssystem och informationsutbyte

10.1 Allmänt om informationssystem och informationsutbyte

Utöver den information som medlemsstaterna ska förse Europeiska kommissionen med efter en olyckshändelse, såsom redogjorts för i kapitel 24, ska medlemsstaten och Europeiska kommissionen utbyta information med varandra om erfarenheter de gjort. Europeiska kommissionen har för spridandet av informationen upprättat databaser.

10.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om informationssystem och informationsutbyte

I artikel 19 i Seveso II-direktivet regleras informationsutbyte och informationssystem. Medlemsstaterna och Europeiska kommissionen ska utbyta information om de erfarenheter som har gjorts i frågor som gäller förebyggande av allvarliga olyckshändelser och begränsning av deras följder. Denna information ska särskilt avse effekten av bestämmelserna i direktivet.

För Sevesoverksamheter ska medlemsstaterna lämna uppgifter om följande.

- Uppgifter om verksamhetsutövarens namn eller firma och adress till verksamheten,
- uppgifter om de aktiviteter som bedrivs vid verksamheten.

Europeiska kommissionen ska upprätta och uppdatera en databas med den information som lämnas av medlemsstaterna. Möjlighet att använda databasen har endast de som fått tillstånd av Europeiska kommissionen eller de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

Europeiska kommissionen ska upprätta ett register och ett informationssystem med all information om allvarliga olyckshändelser som inträffat inom medlemsstaternas territorium. Medlemsstaterna har förfogande till registret och informationssystemet. Registret och informationssystemet ska ha till ändamål att säkerställa att den information som medlemsstaterna lämnar om allvarliga olyckshändelser snabbt sprids. Registret och informationssystemet ska förse de behöriga myndigheterna med en analys av orsakerna till olyckshändelserna och med de lärdomar som har dragits av dem. Registret och informationssystemet ska informera de behöriga myndigheterna vilka förebyggande åtgärder som vidtagits. Vidare ska registret och informationssystemet lämna upplysningar om organisationer som kan ge råd eller information beträffande uppkomst samt förebyggande och begränsning av följderna av allvarliga olyckshändelser.

Med tillämpning av sekretessbestämmelser ska registret och informationssystemet kunna användas av bl.a. industrins organisationer, fackliga organisationer och icke-statliga miljöskyddsorganisationer.

Medlemsstaterna ska vart tredje år lämna en rapport till Europeiska kommissionen. Europeiska kommissionen ska vart tredje år offentliggöra en sammanställning av denna information.

10.3 Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del

Bestämmelserna om att medlemsstaterna ska lämna information till Europeiska kommissionen fanns redan i Seveso I-direktivet. Räddningsverket var den myndighet som förmedlade information till Europeiska kommissionen. Några ändringar föreslogs inte vid genomförandet i svensk rätt av bestämmelserna om rapporteringen.¹ Räddningsverket har ersatts av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 48.

10.4 Seveso III- direktivets bestämmelser om informationssystem och informationsutbyte

I artikel 21 i Seveso III-direktivet finns bestämmelser om informationssystem och informationsutbyte. Dessa överensstämmer i stort med bestämmelserna i Seveso II-direktivet. Tidsfristen har ändrats och medlemsstaterna ska förse Europeiska kommissionen med en rapport om genomförandet av direktiv vart fjärde år.

Utöver den databas som Europeiska kommissionen ska upprätta för den information som lämnats av medlemsstaterna ska de även upprätta en databas som medlemsstaterna har tillgång till. Denna databas ska innehålla detaljuppgifter om de allvarliga olyckshändelserna som har inträffat.

De uppgifter som inte är hemliga ska vara tillgänglig för allmänheten.

10.5 Bedömning

<p>Utredningens bedömning: Artikeln föranleder inte några ändringar i svensk rätt.</p>

Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som rapporterar till kommissionen enligt 4 kap. 35 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Vi föreslår ingen ändring av detta. Myndigheten har att följa de regler som framgår av direktivets lydelse.

11 Definitioner

11.1 Nyheter i Seveso III-direktivet

Seveso II- och III-direktiven inleds med en artikel som slår fast ett antal definitioner. Definitionerna av *verksamhet*, *anläggning*, *verksamhetsutövare*, *farliga ämnen*, *allvarlig olyckshändelse* och *lager* har i Seveso III-direktivet ändrats jämfört med Seveso II-direktivet. I definitionen av *anläggning* har förtydligandet gjorts, att det avser enhet ovanför eller under marknivå. I definitionen av *verksamhet* införs en tydliggörare systematisering genom att verksamheter antingen är *verksamheter på lägre nivå* eller *verksamheter på högre nivå*. Sedan definieras dessa med hänvisning till förekomsten av farliga ämnen. *Närliggande verksamhet*, *ny verksamhet*, *befintlig verksamhet* och *annan verksamhet* definieras i Seveso III-direktivet. Definitioner av *allmänheten*, *den berörda allmänheten*, *blandning*, *förekomst av farliga ämnen* och *tillsyn* har också lagts till i Seveso III-direktivet. Vissa av dessa förändringar behöver återges i Sevesolagen. Utgångspunkten för vår del har varit att återge endast de definitioner som har betydelse för Sevesolagens tillämpning och infoga dem i enlighet med den systematik som gäller för lagens utformning.

11.2 Seveso II-direktivets genomförande i svensk rätt

Vid genomförandet samordnades definitionerna i Seveso II-direktivet med de i Industriolyckskonventionen.¹ Vissa för Seveso II-direktivet och Industriolyckskonventionen centrala begrepp definieras i Sevesolagen. Dessa är allvarlig kemikalieolycka, farliga ämnen, verksamhet, anläggning, verksamhetsutövare och lager.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 35.

I Sevesolagen definieras *verksamhet* som hela det område som står under en verksamhets utövers ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövers gemensamma ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter. Tillägget ”eller flera verksamhetsutövers gemensamma ledning eller kontroll” gjordes så att även det område som sorterar under flera verksamhetsutövers gemensamma ledning omfattas. Detta för att förhindra att en verksamhet delas upp i flera dotterbolag, så att mängderna farliga ämnen i de olika verksamheterna inte räknas samman för att kringgå säkerhetsbestämmelserna i direktivet.²

I Sevesolagen definieras verksamhetsutövare som varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare. Tillägget ”Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare” gjordes av samma anledning som tillägget i verksamhet, nämligen för att förhindra att verksamheter inom samma koncern delades upp.

Direktivets begrepp *allvarlig olyckshändelse* har i Sevesolagen preciserats till *allvarlig kemikalieolycka* för att Seveso II-direktivet endast omfattar olyckor där farliga ämnen förekommer.³

Fara och *risk* definieras inte i Sevesolagen då deras betydelse anses vara klar och de inte heller har någon avgörande betydelse för lagens tolkning och förståelse.⁴

11.3 Seveso III-direktivet

I Seveso III-direktivet finns definitionerna i artikel 3.

Verksamhet är hela det område som en verksamhetsutövare råder över, där farliga ämnen förekommer vid en eller flera anläggningar, inklusive gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller

² Prop. 1998/99:64 s. 37.

³ Prop. 1998/99:64 s. 36.

⁴ SOU 1998:13 s. 121.

aktiviteter; verksamheter är antingen verksamheter på lägre nivå eller verksamheter på högre nivå.

Verksamhet på lägre nivå är en verksamhet där det finns farliga ämnen i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges för krav för lägre nivån, men som är mindre än de kvantiteter som anges för krav på högre nivån. En summeringsregel ska även tillämpas. Denna framgår i not 4 till bilaga I.

Verksamhet på högre nivå är en verksamhet där farliga ämnen förekommer i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges för krav för högre nivån. Även vid definitionen av verksamhet på högre nivån ska summeringsregeln tillämpas.

Ny verksamhet är en verksamhet som tas i drift eller uppförs den 1 juni 2015 eller senare. Ny verksamhet är även en plats för verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet. Likaså är en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare på grund av ändringar av dess anläggningar eller aktiviteter som leder till förändringar i dess förteckning över farliga ämnen, en ny verksamhet.

Befintlig verksamhet är en verksamhet som den 31 maj 2015 omfattas av tillämpningsområdet för Seveso II-direktivet och som från och med den 1 juni 2015 omfattas av direktivets tillämpningsområde utan att dess klassificering som verksamhet på lägre nivå eller verksamhet på högre nivå ändras.

Annan verksamhet är en plats för verksamhet som omfattas av direktivets tillämpningsområde eller en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare av andra skäl än förändringar i dess förteckning över farliga ämnen.

Närliggande verksamhet är en verksamhet som befinner sig så nära en annan verksamhet att riskerna med eller konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse ökar.

I Seveso III-direktivet har definitionen av anläggning förtydligats till att avse enhet ovanför eller under marknivå. *Anläggning* är en teknisk enhet inom en verksamhet, antingen ovanför eller under marknivå, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras och all utrustning som är nödvändiga för den anläggningens drift.⁵

Definitionen för *verksamhetsutövare* är justerad så att den avser varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet eller anläggning. Även den som kan fatta andra beslut

⁵ det inbegriper alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, privata industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta.

om verksamhetens eller anläggningens tekniska funktionssätt är verksamhetsutövare. Definitionen av farliga ämnen omfattar inte längre ämnen beträffande *vilka det är rimligt att anta att de bildas vid en olyckshändelse*. Detta återfinns i stället i definitionen av förekomst av farliga ämnen. *Farliga ämnen* är sålunda de ämnen eller blandningar som omfattas av i bilaga I i form av råvara, produkt, biprodukt, restprodukt eller mellanprodukt.

Förekomst av farliga ämnen är den faktiska eller förväntade förekomsten av farliga ämnen i en verksamhet. Även den faktiska eller förväntade förekomsten av farliga ämnen som rimligtvis kan förväntas uppstå vid förlust av kontroll över processerna,⁶ i kvantiteter som är lika med eller överstiger de tröskelvärden som anges i bilaga I.

Blandning är blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen. Begreppet överensstämmer med begreppet i CLP-förordningen.⁷ Definitionen av *allvarlig olyckshändelse* har i den svenska språkversion ändrats från att avse en händelse som medför allvarlig, omedelbar eller fördröjd fara till att avse en händelse, som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara.

Allvarlig olyckshändelse är en händelse,⁸ en brand eller en explosion av stor betydelse, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av direktivet och som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara för människors hälsa eller miljön,⁹ och där ett eller flera farliga ämnen ingår.

Definitionerna för *fara* och *risk* har inte ändrats i Seveso III-direktivet.

I den svenska språkversionen av Seveso III-direktivet har definitionen av *lager* bytts ut mot *lagring*.¹⁰ *Lagring* är förekomst av en viss kvantitet farliga ämnen för magasinering, säker förvaring eller lagerhållning.

Allmänheten är en eller flera fysiska eller juridiska personer och¹¹ sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

Den berörda allmänheten är den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om planering av nya verksamheter, betydande ändringar av verksamheten och nya projekt kring verksamheten när lokaliseringen eller

⁶ inbegripet lagring, inom någon av verksamhetens anläggningar.

⁷ Förordning nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

⁸ till exempel ett utsläpp.

⁹ inom eller utanför verksamheten.

¹⁰ I de engelska och franska språkversionerna av Seveso II och III-direktiven är ingen ändring gjord.

¹¹ i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

projekten kan öka risken eller följderna av en allvarlig olyckshändelse¹². Frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning ska, med avseende på denna definition, anses ha ett sådant intresse.

Tillsyn är alla åtgärder som genomförs av den behöriga myndigheten eller för deras räkning, för att kontrollera och främja verksamhetens efterlevnad av kraven i direktivet. Detta inkluderar besök på plats, kontroller av interna åtgärder, system och rapporter och uppföljningsdokument samt all nödvändig uppföljning.

11.4 Ändringar i definitioner och fler definitioner

Utredningens förslag och bedömningar: Definitionerna som de anges i Seveso III-direktivet bör återfinnas på motsvarande sätt angivna i Sevesolagen när det rör sig om centrala begrepp som är av betydelse för tolkningen av lagen. Några definitioner behöver inte återges i lagen.

Språkbruket i genomförandet bör, där det är riktigare, bygga på direktivets termer och begrepp. Det minskar risken för att föreskrifterna oavsiktligt kommer att avvika från direktivets innehåll och ökar möjligheterna att följa det svenska och det europeiska regelverket och förstå deras samspel. Vidare kan EU-domstolens avgöranden om hur direktivet ska tolkas ge direkt vägledning för tolkningen och tillämpningen av de svenska föreskrifterna, om språkbruket är likartat.¹³ Definitionerna i Sevesolagen bör därför överensstämma med definitionerna i Seveso III-direktivet så långt som det framstår som adekvat och meningsfullt.

I stället för att återges som en definition i Sevesolagen har definitionen i Seveso II-direktivet om *farliga ämnen* återgivits i 3 § Sevesolagen under lagens tillämpningsområde. Den ordningen behåller vi med det tillägg av definitionen som gjorts i Seveso III-direktivet. När det gäller *verksamhet på lägre kravnivå och verksamhet på högre kravnivå* är det lämpligast att foga också dessa definitioner, då som ett nytt andra stycke, till 3 § Sevesolagen.

¹² någon av de frågor som anges i artikel 15.1.

¹³ Ds 2000:1 s. 36.

Definitioner för *ny verksamhet*, *befintlig verksamhet* och *annan verksamhet* behövs inte. Vad som gäller för dessa verksamheter ska framgå av övergångsbestämmelser till ändringarna i Sevesolagen.

I definitionerna av *anläggning* ska ett tillägg göras för "anläggning ovanför eller under marknivå", för att överensstämja med Seveso III-direktivet.

Begreppet *verksamhetsutövare* är varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet eller anläggning eller varje person som delegerats befogenhet att fatta avgörande ekonomiska beslut *eller andra beslut* om verksamhetens eller anläggningens tekniska funktionssätt. Vi föreslår att definitionens av *verksamhetsutövare* ändras så att till att avse hela det område som en verksamhetsutövare *råder över*. Ett tillägg om att den som har rätt att fatta "eller andra beslut" ska anses vara verksamhetsutövare ska också göras. Det är alltså inte den civilrättsliga konstruktionen i fråga om vem som är verksamhetsutövare som är avgörande för vem som bär ansvaret utan som tidigare kan ett samlat ansvar utkrävas. Liksom gäller i fråga om miljöfarlig verksamhet är den som har faktisk och rättslig möjlighet att ingripa i verksamheten att anse som verksamhetsutövare. Tilläggas kan att i svensk praxis som rör miljöfarlig verksamhet har begreppet verksamhetsutövare visat sig vara något besvärligt, då begreppet saknar närmare definition när det gäller vem som anses bedriva miljöfarlig verksamhet. Ofta kommer frågan upp i samband med att ett föreläggande från en tillsynsmyndighet, ett beslut som måste ha en adressat för att några rättsverkningar ska uppstå. Mark- och miljööverdomstolen har således i flera domar om överklagade förelägganden från tillsynsmyndigheten pekat på att verksamhetsutövarbegreppet är problematiskt och att förhållandena i det enskilda fallet är av stor betydelse, något som återspeglas i bl.a. rättsfallen MÖD 2005:64 och MÖD 2010:23. Den utveckling som sker genom miljöbalkspraxis är naturligtvis också viktig för att förstå Sevesolagens begrepp om verksamhetsutövarbegreppet i Sevesolagen vilket verksamhetsutövarbegrepp möjligen är vidare än det i miljöbalken.

Begreppet *verksamhet* är hela det område som en eller flera verksamhetsutövare råder över och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inklusive gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter. Liksom gäller verksamhetsutövare ska inte heller begreppet verksamhet förstås i en civilrättslig mening. Koncerner har här ett odelat ansvar. Det är den samlade verksamhetens påverkan på omgivningen från hela området som är utgångs-

punkten för det ansvar som kan åläggas verksamhetsutövaren, dvs. den som har faktisk och rättslig möjlighet att ingripa.

Vi anser inte att det behövs någon ny definition med anledning av att direktivet använder begreppet *allvarlig olyckshändelse*. Begreppet kemikalieolyckor ger en bra beskrivning vad det är fråga om och lagen har varit i kraft i 15 år utan att några tillämpningsproblem har uppstått i det avseendet.

Fara och *risk* definieras inte i Sevesolagen då deras betydelse anses vara klar och de inte heller har någon avgörande betydelse för lagens tolkning och förståelse.¹⁴ Vi föreslår ingen ändring i den delen.

Definitionen av lager i Seveso II-direktivet har ändrats till att avse *lagring*. Andra språkversioner har behållit sina ord som t.ex. *storage* och *stockage* från Seveso II-direktivet till Seveso III-direktivet. Vi anser att det svenska ordet lager är så etablerat i svenskt språkbruk att det också täcker ordet lagring och att således någon ändring inte är påkallad.

Begreppen *allmänheten* och *den berörda allmänheten* som används i Sevesolagen behöver inte definieras då 22 § förvaltningslagen (1986:223) och regleringen i miljöbalken och plan- och bygglagen (2010:900) ger tillräcklig vägledning i fråga om vem som avses.

Tillsyn är ett begrepp som förekommer i många sammanhang i svensk rätt. I miljötillsynsförordningen (2011:13) regleras hur den operativa tillsynen är fördelad mellan statliga myndigheter och de kommunala nämnderna samt vilka statliga myndigheter som ska ge tillsynsvägledning till de operativa tillsynsmyndigheterna. Begreppen operativ tillsyn och tillsynsvägledning definieras i nuvarande 1 kap. 3 § tillsynsförordningen.¹⁵ Dessa definitioner täcker direktivets definition. Det finns därför inte något behov av en definition i Sevesolagen för tillsyn. Frågan om tillsyn har utvecklats också av utredningen En effektiv Sevesolagstiftning, SOU 2013:14.

¹⁴ SOU 1998:13 s. 121.

¹⁵ operativ tillsyn: tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtar eller har vidtagit en åtgärd, tillsynsvägledning: utvärdering, uppföljning och samordning av operativ tillsyn samt stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna,

12 Bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne

12.1 Seveso III-direktivets bestämmelser om bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne

I artikel 4 Seveso III-direktivet finns en ny bestämmelse för korrigerande i efterhand om ett ämne som omfattas av direktivet inte längre anses som farligt. En medlemsstat kan vända sig till Europeiska kommissionen med en begäran att ett ämne tas bort om det inte kan orsaka någon allvarlig olyckshändelse.

Europeiska kommissionen kan på eget initiativ eller efter anmälan från en medlemsstat göra en bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett farligt ämne. Därefter kan Europeiska kommissionen vända sig till Europaparlamentet och rådet med ett lagstiftningsförslag om att undanta det farliga ämnet från direktivets tillämpningsområde.

12.2 Inga lagstiftningsåtgärder

Utredningens bedömning: Bestämmelsen om bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

Då bestämmelsen om bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne, uteslutande behandlar åtgärder som Europeiska kommissionen och medlemsstaterna ska vidta, krävs ingen författningsreglering från svensk sida. Sveriges skyldigheter följer av fördraget om Europeiska Unionen.

13 Verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

13.1 Allmänt om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

Samtliga verksamhetsutövare som omfattas av direktivet har en allmän skyldighet att vidta alla de åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser, begränsa deras följder och avhjälpa dem.

13.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

Av artikel 5 i Seveso II-direktivet framgår verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter. Verksamhetsutövaren ska vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser och för att begränsa följderna av dessa för människor och miljö. Vidare ska verksamhetsutövaren när som helst kunna styrka för den behöriga myndigheten att alla nödvändiga åtgärder vidtagits.

13.3 Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt

Vid det svenska genomförandet ansågs att bestämmelserna om verksamhetsutövarnas allmänna skyldigheter var av grundläggande betydelse och en bestämmelse härom togs in i 6 § Sevesolagen.¹ Där framgår att verksamhetsutövaren ska förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har

¹ Prop. 1998/99:64 s. 39.

inträffat är verksamhetsutövaren skyldig att begränsa följderna för människors hälsa och miljön något som följer också av miljöbalken.

Miljöbalken tillämpas parallellt med annan lag som reglerar sådan verksamhet som omfattas av balkens tillämpningsområde. Den som bedriver verksamhet som omfattas av Sevesolagen ska iaktta miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap, vilket framgår av 6 § andra stycket Sevesolagen.

13.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

I 5 artikeln i Seveso III-direktivet upprepas kraven enligt artikel 5 i Seveso II-direktiv.

13.5 Artikelns föranleder inga ändringar i svensk rätt

Utredningens bedömning: Artikelns föranleder inga ändringar i svensk rätt.

Då Seveso III-direktivet upprepar kraven i Seveso II-direktivet och vi gör bedömningen att direktiven är genomförda i svensk rätt i fråga om verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter föreslår vi inga lagstiftningsåtgärder.

14 Anmälan

14.1 Allmänt om anmälan

En anmälan ska enligt Seveso II-direktivet innehålla uppgifter om vilka farliga ämnen som ingår i verksamheten, uppgifter om den verksamhet som bedrivs och information om omgivningspåverkan. Vid väsentliga förändringar i verksamheten som har betydelse för de uppgifter som lämnats ska tillsynsmyndigheten informeras. I Seveso III-direktivet utvidgas anmälningsplikten till att omfatta också information om närliggande verksamheter, oavsett om de omfattas av direktivet eller inte, när informationen behövs för att minska risken för så kallade dominoeffekter, dvs. påverkan på omgivningen.

I svensk rätt krävs inte någon anmälan enligt Sevesolagen för den verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport, dvs. verksamhet på den högre kravnivån, eftersom en sådan verksamhet samtidigt kräver tillstånd enligt miljöbalken. Därigenom har kravet på anmälan ansetts överflödigt för verksamhet som samtidigt kväver tillstånd enligt miljöbalken.

14.2 Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt

Verksamhetsutövarens skyldighet att ge in en anmälan till tillsynsmyndigheten, innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, framgår av 7 § Sevesolagen. Verksamhetsutövaren ska därefter anmäla om väsentliga ändringar görs. Enligt samma paragraf ska en anmälan innehålla uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma, en redogörelse för driften, samt en beskrivning av verksamhetens omgivning.

Närmare precisering av vad en anmälan ska innehålla framgår av 4 § Sevesoförordningen. Enligt denna ska anmälan bl.a. innehålla uppgifter om verksamhetsutövarens namn, verksamhetens adress, namn och befattning på den som ansvarar för verksamheten, samt mängd och fysikaliskt tillstånd för de farliga ämnen som förekommer.

Vid genomförandet ansågs att för de verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport bör regeringen, för att underlätta för dessa verksamhetsutövare, ha möjlighet att föreskriva begränsningar i anmälningsskyldigheten. Detta framgår av 5 § Sevesoförordningen där anmälningsskyldigheten inte gäller för verksamheter som ska lämna in en säkerhetsrapport, vilket är verksamheter på den högre kravnivån. För dessa verksamheter finns i stället ett tillståndskrav och en fördjupad säkerhetsprövning.

Det finns även bestämmelser om anmälan i Arbetsmiljöverkets författningssamling, AFS 2005:19.

14.3 Seveso III-direktivet

14.3.1 Anmälan – allmänna skyldigheter

I artikel 7 i Seveso III-direktivet finns bestämmelserna om anmälan. Anmälan ska innehålla i huvudsak samma information som i Seveso II-direktivet. I Seveso III-direktivet ska det förutom klargörandet av vilka farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma även framgå vilken grupp av ämnen det gäller.

Information om omgivningspåverkan ska omfatta också närliggande verksamheter som faller utanför tillämpningsområdet för direktivet, om de kan öka risken för en allvarlig olyckshändelse och dominoeffekter.

Anmälan ska liksom tidigare sändas till den behöriga myndigheten innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift. I Seveso III-direktivet ska även anmälan göras innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen. Detta syftar på verksamhetens förteckning över farliga ämnen. I övriga fall ska anmälan sändas inom ett år från det datum då direktivet börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Detta ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har sänt en anmälan till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, om informationen i anmälan uppfyller kraven.

14.3.2 Anmälan om ändringar i verksamheten

Vid vissa ändringar i verksamheten ska, enligt artikel 7 4. Seveso III-direktivet, verksamhetsutövaren underrätta den behöriga myndigheten *på förhand*. Den behöriga myndigheten ska underlättas i fråga om följande förändringar.

- betydande ökning eller *minskning* av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet, eller betydande förändringar av de processer ämnet används i,
- sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga olyckshändelser,
- definitiv nedläggning av verksamheten *eller dess tagande ur drift*, eller
- ändringar i uppgifter om namn och adressuppgifter för verksamheten, verksamhetsutövaren och på den som ansvarar för verksamheten, om det rör sig om annan person än verksamhetsutövaren,
- när anmälan ska göras m.m.

14.4 När anmälan ska göras

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå att anmälan ska göras till länsstyrelsen. Likaså att anmälningsplikt inte gäller för verksamheter på den högre kravnivån.

Bestämmelserna om vad en anmälan ska innehålla ska framgå av förordningen.

Anmälan ska göras även vid väsentliga förändringar av verksamheten. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat, vilket ska framgå av Sevesolagen.

Vi föreslår, som ett förtydligande att det av Sevesolagen ska framgå att anmälan ska göras till länsstyrelsen. Vidare föreslår vi att undantaget för verksamheter på den högre kravnivån flyttas från Sevesoförordningen till Sevesolagen. Detta för att samla anmälningsskyldigheten.

Liksom tidigare gäller i fråga om nya verksamheter att sådant som verksamhetsutövarens namn och adress, verksamhetens adress, befattning på den som ansvarar för verksamheten, uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma inom anläggningen eller som lager, kvantitet och fysikalisk form för det eller de farliga ämnen som förekommer samt en redogörelse för den verksamhet som ska bedrivas vid anläggningen eller lagret omfattas av vad en anmälan ska innehålla. Då Seveso III-direktivets bestämmelser om farliga ämnen talar om kvantitet och fysikalisk form istället för mängd och fysisk form har vi förslagit att detta även ändras i Sevesoförordningen. Vad som är nytt jämfört med föregående direktiv är att anmälan nu också ska innehålla en beskrivning av verksamhetens omgivning och de faktorer som kan ge upphov till allvarlig olyckshändelse eller förvärra följderna av den inklusive omständigheter av något slag som kan innebära förhöjd risk för påverkan på omgivningen. Föreskrifterna ska framgå av förordningen. Någon anledning att utesluta direktivets bestämmelser i fråga om vad en anmälan ska innehålla saknas. För att göra samarbetet med verksamhetsutövarna smidigt bör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap få bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter i fråga om vad en anmälan ska innehålla.

Tillsynsmyndigheten som får in anmälan enligt miljöprövningsförordningen har ansvar för att anmälan, i förekommande fall, även betraktas som en anmälan enligt Sevesolagstiftningen. Eftersom ändringarna kan ha betydelse ur störningssynpunkt för människors hälsa och miljö bör tillsynsmyndigheterna underrätta varandra om en sådan anmälan.

Underrättelser om vissa förändringar i artikel 7 4. Seveso III-direktivet ska ske *på förhand*. Här talar direktivet inte om anmälan, utan om underrättelse. Enligt vår mening är det dock inte lämpligt att utöver tillstånd och anmälan också införa en särskild ordning som heter underrättelse. Sett till vad en underrättelse ska omfatta kan man knappast anse de intressena vara mindre angelägna från allmän synpunkt än vad anmälningsplikten omfattar enligt Sevesolagstiftningen och miljöbalken. Dessutom blir regelverket tydligare och enklare om man reserverar ändringar till att kräva antingen tillstånd eller anmälan, låt vara att vissa begränsade ändringar inte kräver vare sig det ena eller det andra. Vi har därför föreslagit att anmälan även ska göras vid väsentliga förändringar. Vilka dessa förändringar är ska framgå av Sevesoförordningen. Där ska det framgå att ändringar som leder till en ändring över förteckningen

av farliga ämnen, betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet enligt tidigare anmälan, sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga kemikalieolyckor, definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift samt ändringar i ovan angivna uppgifter ska föranleda en anmälan. Detta för att genomföra artikel 7.4 Seveso III-direktivet.

Enligt artikel 7.2 a) Seveso III-direktivet ska anmälan ges in inom rimlig tid för nya verksamheter och på förhand när det är fråga om ändring, artikel 7.4. I likhet med vad som gäller enligt 9 kap 6 c § miljöbalken anser vi att en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat. Samma tidsintervall får anses rimligt också när det är fråga om sådan ändring av verksamheten som avses i direktivet. Vi har därför föreslagit att en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat och att anmälan om ändring ska ges in minst sex veckor före ändringar.

Miljöprövningsförordningen (2013:251) innehåller bestämmelser om tillståndsplikt och anmälningsplikt för verksamheter och åtgärder vid miljöfarlig verksamhet. Många Sevesoverksamheter omfattas av dessa bestämmelser. Redan nu är det så att anmälningsplikten enligt Sevesolagen inte gäller för verksamheter på den högre kravnivån.

Av miljöprövningsförordningen framgår vilka verksamheter som omfattas av tillståndsplikt eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. För ändring av en tillståndspliktig verksamhet krävs det ett ändringstillstånd i vissa fall. Anmälningsplikten omfattar mindre ingripande ändringar, där ändringen dock har betydelse från störningssynpunkt.

Enligt utredningens uppfattning bör verksamhetsutövarens administrativa börda kunna minska på sätt att verksamhetsutövaren inte ska behöva lämna in mer än en anmälan när det är fråga om ändring av en verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöbalken och också omfattas av Sevesolagen.

Dock bör här tilläggas. I frågan om huruvida en ändring av en miljöfarlig verksamhet påkallar ett ändringstillstånd eller om det räcker med en anmälan enligt miljöbalken, bör vid sådant övervägande tas i beaktande om ändringen rör en Sevesoverksamhet på den högre kravnivån. Genom den samlade tillstånds- och tillsynsprövningen kan

det ses som en fördel, att en ändring av mer väsentligt slag, en ändring som kan påverka säkerheten i verksamheten, föranleder en tillståndsprovning varigenom säkerhetsfrågorna får den breda belysning, inte minst när det gäller allmänhetens deltagande, som ligger i linje med Seveso III-direktivets inriktning. Någon författningsreglering ser vi dock inte här som nödvändig, utan det ankommer på länsstyrelsen att överväga frågan i varje enskilt fall.

15 Handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas

15.1 Allmänt om handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas

Sevesoregelverket innehåller regler om krav på att ta fram säkerhetspolicy för verksamheter. Detta krav genomfördes efter det att en analys av allvarliga olyckor visat att brister i ledningssystemen varit en bidragande orsak i mer än 85 procent av de rapporterade olyckorna.¹

Verksamhetsutövaren ska utarbeta ett dokument med företagets säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser och se till att den tillämpas i verksamheten. Säkerhetspolicyn innefattar mål och allmänna handlingsprinciper som verksamhetsutövaren ställt upp för sin hantering av risker. Inom verksamhetens övergripande organisation ska ett system av strukturer, ansvarsområden och rutiner genomföras med ett säkerhetsledningssystem.

Enligt Seveso II-direktivet omfattar kravet på säkerhetspolicy endast de verksamhetsutövare som omfattas av den lägre kravnivån.² I praktiken omfattas alla verksamheter eftersom det råder ett krav på att en säkerhetspolicy ska ingå i säkerhetsrapporten som ska upprättas för verksamheter på den högre kravnivån. I Seveso III-direktivet är undantaget för verksamheter på den högre kravnivån borttaget och det är uttryckligen så att kravet på säkerhetspolicy omfattar alla verksamheter.

I Seveso III-direktivet klargörs att säkerhetspolicyn ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem.

¹ Riktlinjer för säkerhetspolicy utfärdade av kommissionen

² Seveso II-direktivet artikel 7.3.

I Seveso II-direktivet finns inget krav att lämna in säkerhetspolicy till behöriga myndigheter om inte myndigheterna begär det. För de verksamheter som är på den högre kravnivån ställs däremot ett krav på att säkerhetsrapport, där säkerhetspolicy ska ingå, lämnas in till behöriga myndigheter. I Seveso III-direktivet finns däremot möjlighet för medlemsstaten att införa bestämmelser om att säkerhetspolicy ska lämnas in till tillsynsmyndigheten.

15.2 Genomförandet i svensk rätt av Seveso II-direktivet

Direktivets krav på en säkerhetspolicy uttrycks i 8 § Sevesolagen som ett krav på handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.³ Handlingsprogrammet ska kunna visas upp för tillsynsmyndigheten.

I 6 § Sevesoförordningen framgår att handlingsprogrammet ska innehålla uppgift om de mål och allmänna handlingsprinciper som verksamhetsutövaren har ställt upp för hanteringen av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor samt uppgift om säkerhetsorganisationen för verksamheten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har även bestämmelser om handlingsprogram i Statens räddningsverks föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, SRVFS 2005:2. I 2 § hänvisas till bilaga 1 där det framgår vad en säkerhetsorganisation ska innehålla. Förutom information om organisation och personal ska det av programmet framgå att riskerna för allvarliga kemikalieolyckor har identifierats och bedömts. Vidare ska handlingsprogrammets innehålla information om styrning, hantering av ändringar, planering inför nödsituationer, resultatuppföljning samt utvärdering och revision.

Det finns även bestämmelser om handlingsprogram i Arbetsmiljöverkets föreskrifter, AFS 2005:19, om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor.

³ Prop. 1998/99:64 s. 40

15.3 Seveso III-direktivet

I artikel 8 i Seveso III-direktivet framgår kravet på säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser. För att förebygga allvarliga olyckshändelser ska alla verksamhetsutövare utarbeta en säkerhetspolicy och den ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem.⁴ Säkerhetspolicyn ska utformas så att den säkerställer en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön. Den ska stå i proportion till faran. Säkerhetspolicyn ska visa verksamhetsutövarens övergripande syften och verksamhetsprinciper. Av säkerhetspolicyn ska framgå ledningens roll och ansvar samt åtagandet att kontinuerligt förbättra åtgärderna för att förebygga allvarliga olyckshändelser. Ledningens ansvar att säkerställa en hög skyddsnivå ska också framgå.

Säkerhetspolicyn ska sändas till den behöriga myndigheten inom vissa tidsfrister förutsatt att nationell lagstiftning kräver det. Det föreligger alltså en valfrihet för medlemsstaten att införa sådana bestämmelser. Tidsfristen för nya verksamheter är inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen. I alla övriga fall är tidsfristen inom ett år från det datum då direktivet börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Detta ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har utarbetat en säkerhetspolicy och sänt den till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, om informationen i anmälan uppfyller kraven i direktivet och informationen inte har ändrats.

Verksamhetsutövaren ska regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera säkerhetspolicyn. När det krävs enligt nationell lagstiftning ska den uppdaterade säkerhetspolicyn sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

Säkerhetspolicyn ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem som står i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser och komplexiteten i verksamhetens organisation eller aktiviteter. Hur ett säkerhetsledningssystem ska se ut framgår av bilaga III till direktivet. För verksamheter på lägre nivå får skyldigheten att genomföra säkerhetspolicyn uppfyllas med hjälp av andra lämpliga medel med beaktande av de principer som anges i bilaga III.

De uppgifter som ska redovisas i säkerhetsledningssystemet, överensstämmer i stora delar med uppgifter i beskrivningen av

⁴ Seveso III-direktivet artikel 8 punkt 5.

säkerhetsorganisationen i Seveso II-direktivet. Vid beskrivningen av organisationen och personalen ska även de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar redovisas. Vid identifieringen av risker ska verksamhet som lagts ut på underleverantörer inräknas.⁵ När beslut om hur arbetet kan bedrivas under säkra förhållanden redovisas, ska även larmrutiner ingå. Hänsyn ska också tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll.⁶ Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet ska framgå. Vid resultatuppföljningen ska resultatindikatorer finnas.

15.4 Handlingsprogrammet ska lämnas in m.m.

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå dels att det i handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem dels att handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. I det enskilda fallet får kortare tid medges, om det finns särskilda skäl. Bestämmelser om att handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år ska införas i Sevesolagen.

Av Sevesoförordningen ska framgå att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om ett säkerhetsledningssystem för verksamheten och att syftet ska vara att verksamhetsutövaren kontinuerligt förbättrar åtgärderna för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor. Handlingsprogrammet ska även innehålla en redogörelse för det samråd som genomförts med allmänheten och resultatet av det samt de uppgifter som framgår av bilaga 2 till förordningen.

För att genomföra Seveso III-direktivets krav på att säkerhetspolicyn, som vi i enlighet med tidigare väljer att kalla handlingsprogram, ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem ska

⁵ Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), ii).

⁶ Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), iii). Detta är en hänvisning till direktiv 2010/75/EU om industriutsläpps princip om bästa tillgängliga teknik, BAT, av engelskans Best Available Techniques. Denna princip innebär användning av den etablerade teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och som kan tillämpas inom den berörda branschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt med beaktande av kostnader samt nytta.

det av Sevesolagen framgå att i handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem.

I Seveso III-direktivet finns möjlighet för medlemsstaten att införa bestämmelser om att säkerhetspolicyn ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. För att förbättra tillgången till miljöinformation bör nivån på information till allmänheten höjas i enlighet med beaktandesatsen 19, dvs. främja tillgången till miljöinformation för allmänheten enligt den uttalade ambitionen med Seveso III-direktivet. Om handlingsprogrammet lämnas in till tillsynsmyndigheten, blir den en allmän handling och offentlig i enlighet med svensk lagstiftning. Allmänheten kan då få tillgång till den enligt svensk rätt, något som leder till en ökad öppenhet. Vi föreslår därför att handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska lämnas in till länsstyrelsen som ska vara tillsynsmyndighet. Handlingsprogrammet ska ges in senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet besluta om kortare tid, om det finns särskilda skäl. Att handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år bör framgå av Sevesolagen.

Att underlåta att ge in ett handlingsprogram ska föranleda sanktionsavgift, se kapitel 29.

Säkerhetspolicyn ska enligt Seveso III-direktivet genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. Vi har därför föreslagit att det av Sevesoförordningen ska framgå att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om ett säkerhetsledningssystem för verksamheten. I Seveso III-direktivet införs ett krav på att säkerhetspolicyn ska visa ledningens åtaganden att kontinuerligt förbättra åtgärderna för att förebygga allvarliga olyckshändelser. Detta bör införas i Sevesoförordningen.

Av Seveso III-direktivet framgår att allmänheten ska ha tillgång till resultatet av de samråd som hållits. Det ska därför framgå av Sevesoförordningen att handlingsprogrammet ska innehålla en redogörelse för det samråd som genomförts med stöd av 14 a § första stycket Sevesolagen och resultatet av det.

I bilaga III till Seveso III-direktivet finns bestämmelser om säkerhetsledningssystem. För att samla bestämmelserna föreslår vi att denna bilaga läggs som bilaga 2 till Sevesoförordningen och att dessa uppgifter ska finnas i handlingsprogrammet.

15.5 Ändringar

Utredningens förslag: Två nya paragrafer 11 a § och 11 b § ska införas i Sevesolagen där det ska framgå vilka ändringar som leder till att bl.a. handlingsprogrammet ska uppdateras och lämnas till länsstyrelsen.

Av artikel 11 i Seveso III-direktivet framgår att om ändring görs av anläggningar, verksamheter eller lager som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser ska handlingsprogrammet ses över och vid behov uppdateras. Även vid ändringar av typen eller den fysikaliska formen eller kvantiteten av de farliga ämnen som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, eller som kan leda till att en verksamhet på lägre nivå blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, ska bl.a. handlingsprogrammet uppdateras. Detta är ingen nyhet utan i huvudsak liknande bestämmelse finns i artikel 10 i Seveso II-direktivet. Vi gör bedömningen att det är viktigt att detta framgår av Sevesolagen. Av 11 a § Sevesolagen ska därför framgå att innan en sådan ändring vidtas av anläggningar, lager, verksamheter eller åtgärder som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, ska bl.a. handlingsprogrammet uppdateras och lämnas in till länsstyrelsen. Av paragrafen ska även framgå att sådana åtgärder också krävs när en verksamhet på lägre kravnivå blir en verksamhet på högre kravnivå eller en verksamhet på högre kravnivå blir en verksamhet på lägre kravnivå.

Av artikel 8 2. a) Seveso III-direktivet framgår att säkerhetspolicyn ska utarbetas innan ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen. Av 11 b § Sevesolagen ska därför framgå att innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen ska bl.a. handlingsprogrammet ges in till länsstyrelsen.

16 Dominoeffekt

16.1 Allmänt om dominoeffekt

Dominoeffekter är följd effekter eller påverkan som kan uppkomma på grund av verksamheternas lokalisering och närhet till varandra. Det är därför viktigt att identifiera riskbilden kring verksamheter som vid en olyckshändelse kan bidra till att risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse är högre. Vid risk för sådana dominoeffekter bör information utbytas och verksamhetsutövarna samarbeta.

16.2 Seveso II-direktivet

Artikel 8 i Seveso II-direktivet behandlar dominoeffekter till följd av samlokalisering av farliga verksamheter. De verksamheter som kan ge upphov till dominoeffekter ska identifieras av den behöriga myndigheten, med stöd av de uppgifter som lämnas i anmälningar och säkerhetsrapporter. Vid identifieringen ska verksamheternas lokalisering och närhet till varandra beaktas. Även verksamheternas förråd av farliga ämnen ska beaktas. De verksamhetsutövare vars verksamheter identifierats ska utbyta information med varandra för att och anpassa verksamhetens säkerhetspolicy, drift- och säkerhetssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser. Verksamhetsutövarna ska även samarbeta vid informeringen till allmänheten och när de förser den ansvariga myndigheten med information, så att externa planer för räddningsinsatser kan upprättas.

16.3 Genomförandet i svensk rätt av reglerna om dominoeffekter

Vid genomförandet i svensk rätt ansågs att riskerna för dominoeffekter ska beaktas och samråd ska ske innan anmälan och säkerhetsrapporten lämnas till den behöriga myndigheten.¹ Detta är infört i Sevesolagens 13 §. Där framgår att verksamhetsutövarna i säkerhetsarbetet ska, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska särskilt beaktas. Vid utredningen av om det finns faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten ska verksamhetsutövaren genomföra samråd med myndigheter, organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken.

Riskerna ska även beaktas i miljökonsekvensbeskrivningar vilket framgår av 6 kap. 3 § andra stycket miljöbalken.

En anmälan ska innehålla en beskrivning av verksamhetens omgivning, enligt 7 § Sevesolagen. Även säkerhetsrapport ska innehålla en beskrivning av verksamhetens omgivning, enligt 10 § Sevesolagen. Tillsynsmyndigheten får vid utredning av dominoeffekter förelägga en verksamhetsutövare eller någon annan att lämna de uppgifter som behövs för utredningen, enligt 21 § Sevesolagen.

I stället för dominoeffekter använder lagen uttrycket ”Påverkan på omgivningen”.

16.4 Seveso III-direktivet

Artikel 9 i Seveso III-direktivet beskriver dominoeffekter. Bestämmelserna överensstämmer i stort med de i Seveso II-direktivet. I Seveso III-direktivet ska den behöriga myndigheten, vid fastställandet av dominoeffekter även beakta information som kommit fram efter en begäran om ytterligare information eller genom tillsyn. I Seveso III-direktivet har förtydligandet gjorts att verksamheter eller grupper av verksamheter avser verksamheter på lägre och högre nivå.

Riskbedömningen på grund av verksamhetens lokalisering har i Seveso III-direktivet bytts ut mot riskbedömning på grund av verksamhetens geografiska läge.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 46.

Om den behöriga myndigheten har ytterligare uppgifter utöver de som verksamhetsutövaren angett i anmälan om dominoeffekter, ska myndigheten meddela detta till verksamhetsutövaren.

Kravet på samarbete om att informera allmänheten har i Seveso III-direktivet utökats till att även röra närliggande platser som inte omfattas av direktivet.

16.5 Samrådet täcker Seveso III-direktivets krav

Utredningens bedömning: Artikelns bestämmelser om dominoeffekter föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

I Seveso II- och III-direktiven är det den behöriga myndigheten som ska fastställa dominoeffekter. I svensk rätt är det verksamhetsutövaren som har det ansvaret men verksamhetsutövaren kan begära hjälp av tillsynsmyndigheten. Kravet på samråd är till för att verksamhetsutövarna inte ska behöva ge in två anmälningar och två säkerhetsrapporter. Då vi bedömer att fördelarna är större än nackdelarna för verksamhetsutövarna, föreslår vi ingen ändring i denna del.

Seveso III-direktivets krav på att myndigheten ska meddela ytterligare uppgifter till verksamhetsutövaren täcks av samrådet. Likaså att tillsynsmyndigheten även ska beakta information som kommit fram efter en begäran om ytterligare information eller genom tillsyn. Samrådet täcker även Seveso III-direktivets krav på samarbete vid information till närliggande platser som inte omfattas av direktivet.

I Sevesolagen framgår att närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska beaktas. Vi gör därför bedömningen att förtydligandet att verksamheter avser verksamheter på lägre och högre nivå inte behöver genomföras i svensk rätt.

17 Säkerhetsrapport

17.1 Allmänt om säkerhetsrapport

För Sevesoverksamheter på den högre kravnivån, verksamheter som också kräver tillstånd enligt miljöbalken, fordras att en säkerhetsrapport upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Säkerhetsrapporten beskriver säkerheten inom verksamheten och är en omfattande redovisning av drifts- och säkerhetsarrangemangen. Den upprättas för att visa att riskerna för allvarliga olyckor vid en verksamhet har klarlagts och att alla nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga sådana olyckor. I säkerhetsrapporten finns metoder redovisade som syftar till att det ska vara möjligt att kunna utvärdera efterlevnaden av de mål som verksamhetsutövaren ställt upp i säkerhetspolicyn för förebyggande av allvarliga olyckshändelser. Granskningen av säkerhetsrapport görs i svensk rätt i en integrerad miljö- och säkerhetsprövning genom att en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken ska innehålla en säkerhetsrapport. Efter tillståndsgivningen uppdateras säkerhetsrapporten minst vart femte år.

17.2 Genomförande i svensk rätt

Av 8 § Sevesoförordningen framgår att verksamheter på den högre kravnivån ska upprätta en säkerhetsrapport. I 10 § Sevesolagen räknas upp vad en säkerhetsrapport ska innehålla. Där framgår att säkerhetsrapporten ska innehålla information om hur verksamhetens driftsystem och organisation har utformats för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor. Vidare ska en beskrivning av verksamhetens omgivning finnas. Anläggningen och de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma ska beskrivas. Säkerhetsrapporten ska innehålla en identifiering och analys av olycksrisker. Även uppgifter om förebyggande åtgärder för att förhindra

följderna av en allvarlig kemikalieolycka och åtgärder för att begränsa dessa följder ska ingå i säkerhetsrapporten.

Utöver detta finns det även i 9 § Sevesoförordningen bestämmelser om vad en säkerhetsrapport ska innehålla. Uppgifter ska finnas om vem som har utarbetat rapporten. Säkerhetsrapporten ska innehålla ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas och en intern plan för räddningsinsatser. Underlag för den externa planen för räddningsinsatser, som anges i 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor ska ingå i säkerhetsrapporten. Enligt Sevesoförordningen ska uppgifter om lager och de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma där, ingå i säkerhetsrapporten. Dåvarande Statens räddningsverk har i föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SRVFS 2005:2) utfärdat närmare bestämmelser om vad som ska ingå i en säkerhetsrapport. Även arbetsmiljöverkets föreskrifter AFS 2005:19 förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, bilaga 3, innehåller bestämmelser om säkerhetsrapporten.

Enligt 11 § Sevesolagen ska säkerhetsrapporten förnyas minst vart femte år och lämnas till tillsynsmyndigheten.

Vid genomförandet i svensk rätt av Seveso II-direktivet ansågs att en integrerad miljö- och säkerhetsprövning skulle göras och bestämmelser infördes i 22 kap. 1 § miljöbalken om att ansökan om tillstånd för Sevesoverksamheter ska innehålla en säkerhetsrapport. Med detta ansågs kravet på granskning av säkerhetsrapporten vara tillgodosett.¹ Av 7 § Sevesoförordningen framgår att det är förbjudet att utan tillstånd anlägga eller ändra en verksamhet som omfattas av den högre kravnivån samt vilka bestämmelser som tillämpas vid tillståndsprövningen.

Möjligheten att begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna framgår av 10 § Sevesolagen där regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om säkerhetsrapporten.

17.3 Säkerhetsrapporten i rättspraxis

Som nämnts ingår säkerhetsrapporten i tillståndsprövningen enligt miljöbalken för miljöfarliga verksamheter.

I mål MÖD 2002:74 rörde målet tillstånd till verksamheten vid en läkemedelsfabrik. Länsstyrelsen hade överklagat miljödomstolens

¹ Prop. 1998/99:64 s. 27.

dom med avseende på brister i säkerhetsrapporten. MÖD fann inledningsvis att kravet på en sådan rapport är detsamma i tillståndsprövningar som i det fortlöpande säkerhetsarbetet som Sevesolagen föreskriver för vissa verksamheter. Arbetet med att identifiera och förebygga risker kan inte enligt lagens intentioner göras en gång för alla utan måste pågå kontinuerligt. Slutligen bedömde domstolen att den rapport som bolaget getts in i målet med kompletteringar var godtagbar, bl.a. mot bakgrund av att identifieringen av värsta tänkbara skadehändelse var baserad på vedertagna metoder. Överklagandet avslogs.

I MÖD 2003:6 var det fråga om tillstånd till uppförande och drift av anläggning för hantering av ammoniak och ammoniumhydroxid. – Miljödomstolen ogillade ansökan om tillstånd med hänvisning till att säkerhetsrapporten enligt Sevesolagen var otillräcklig. MÖD fastställde domen och uttalade att ansökan saknade ett handlingsprogram. Avsaknaden av de uppgifter som ett sådant program ska innehålla bedömdes vara en allvarlig brist som inte kunde läkas genom kompletterande utredning, varför verksamheten inte tilläts.

I MÖD:s dom MÖD 2007:20 var det fråga om omfattningen av provningen och säkerhetsrapportens roll i det sammanhanget. – Inom ett bolags industriområde fanns flera fabriker. En av dem hade beviljats ett separat tillstånd och prövats individuellt, fristående från övrig verksamhet. Räddningsverket överklagade tillståndet och framhöll att provningens avgränsning till en individuell fabrik inte var förenlig med säkerhetsrapportens avgränsning, som i enlighet med Sevesolagen omfattade samtliga fabriker på verksamhetsområdet. Därmed hade det inte skett någon integrerad miljö- och säkerhetsprovning av hela verksamheten enligt Sevesolagen. Räddningsverket yrkade att tillståndet skulle upphävas och målet återförvisas till miljödomstol för samordnad ny provning. MÖD uttalade att det är provningsmyndigheten som slutligt avgör om avgränsningen är lämplig och att säkerhetsfrågan har betydelse för denna avgränsning. Vidare framhöll MÖD att det inte enbart är säkerhetsprovningen vid tillståndsprövningen som säkerställer syftet med Sevesolagstiftningen utan att detta också sker genom att säkerhetsrapporten regelbundet ges in till tillsynsmyndigheten, som har befogenhet att meddela de förelägganden och förbud som behövs. MÖD uttalade slutligen att rättskraften endast omfattar de säkerhetsfrågor som villkorsreglerats i tillståndet eller på annat sätt prövats i tillståndet. MÖD avslog Räddningsverkets överklagande. (Samtidigt med detta avgörande meddelade MÖD följande domar där Räddningsverket överklagat

andra avgöranden avseende frågan om säkerhetsrapportens inverkan på prövningen: M 6210-06, M 1877-07, M 7106-06, M 9898-06, M 8161-06).

Domen bekräftar avgörandet MÖD 2006:54 där MÖD slog fast att prövningens omfattning utgör grunden för huruvida säkerhetsrapporten ingår i prövningen eller ej. För den händelse prövningen avgränsas så att viss verksamhet inte ingår i prövningens omfattning understryker MÖD att tillsynsmyndigheten enligt Sevesolagen likväl har nödvändiga befogenheter att vidta de åtgärder som behövs för att kraven i den lagen uppfylls.

17.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om säkerhetsrapport

Bestämmelserna om säkerhetsrapporten i artikel 10 Seveso III-direktivet är i huvudsak desamma som i Seveso II-direktivet. I Seveso III-direktivet ska säkerhetsrapporten visa att en säkerhetspolicy och även ett säkerhetsledningssystem har införts.

Liksom i Seveso II-direktivet framgår av bilaga II till Seveso III-direktivet vilka uppgifter som ska beaktas i säkerhetsrapporten. Bilagan överensstämmer i huvudsak med bilagan i Seveso II-direktivet. Vid beskrivningen av verksamhetens omgivning ska även närliggande anläggningar som faller utanför tillämpningsområdet för direktivet som skulle vara en källa till dominoeffekter identifieras.

Vid beskrivningen av processerna i anläggningen ska hänsyn tas till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis. Vid beskrivningen av olycksrisker ska driftrelaterade orsaker, yttre orsaker och naturliga orsaker beaktas. Vidare ska vid beskrivningen av olycksrisker tidigare olyckor med samma ämnen och processer beaktas. Bilagan inför ett krav på beskrivning av tekniska och icke-tekniska åtgärder för att minska konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse.

Säkerhetsrapporten för nya verksamheter ska sändas till den behöriga myndigheten inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen, enligt artikel 10 3. a) Seveso III-direktivet.

Säkerhetsrapporten för befintliga verksamheter på högre nivå ska sändas till tillsynsmyndigheten senast den 1 juni 2016. För annan verksamhet ska säkerhetsrapporten sändas till tillsynsmyndigheten inom två år från det datum då direktiv börjar tillämpas på den berörda

verksamheten. Detta behövs inte, om verksamhetsutövaren sänder en säkerhetsrapport till myndigheten före den 1 juni 2015, som uppfyller de nya kraven och informationen därefter inte har ändrats.²

Någon regel om att verksamhetsutövaren kan ställa samman säkerhetsrapporten med andra rapporter återfinns inte i Seveso III-direktivet.

Efter en allvarig olyckshändelse ska verksamhetsutövaren se över säkerhetsrapporten. Den uppdaterade säkerhetsrapporten ska utan dröjsmål sändas till tillsynsmyndigheten.

Någon bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska kunna begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna finns inte i Seveso III-direktivet.

17.5 Av Sevesolagen ska framgå när en säkerhetsrapport ska upprättas m.m.

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå när en säkerhetsrapport ska upprättas. Där ska även framgå när säkerhetsrapporten ska uppdateras och lämnas till länsstyrelsen. Bemyndigandet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska omfatta att meddela ytterligare föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla.

Av Sevesoförordningen ska framgå vad en säkerhetsrapport ska innehålla. Bilaga II till Seveso III-direktivet ska fogas till Sevesoförordningen som bilaga 3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kan meddela ytterligare föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla, vilket ska framgå av Sevesoförordningen.

I svensk rätt finns bestämmelser om säkerhetsrapporten i miljöbalken, i Sevesolagen, i Sevesoförordningen och i myndighetsföreskrifter. Det är därför svårt att få en överblick över vilka krav som ställs. Dessutom finns ingen riktig linje för vilka frågor som regleras i lag respektive förordning; kravet att upprätta en säkerhetsrapport regleras i Sevesoförordningen medan vad säkerhetsrapporten ska innehålla framgår både i Sevesolagen och i Sevesoförordningen.

² Seveso III-direktivet artikel 10 punkt 4.

Vi tycker att det är lagtekniskt bättre om de grundläggande kraven framgår i Sevesolagen och de mer detaljerade kraven i Sevesoförordningen. Då definitionen av verksamhet på den högre kravnivån, med vårt förslag, framgår av Sevesolagen, kan det där framgå att dessa verksamheter ska upprätta en säkerhetsrapport. Bestämmelsen i Sevesoförordningen om vilka verksamheter som ska upprätta en säkerhetsrapport ska därför tas bort.

Bestämmelsen i Seveso III-direktivet att säkerhetsrapporten ska ses över efter en olyckshändelse behöver regleras i Sevesolagen. Vidare ska av Sevesolagen framgå att den uppdaterade säkerhetsrapporten ska lämnas till länsstyrelsen.

För att samla ihop bestämmelserna om vad en säkerhetsrapport ska innehålla föreslår vi att dessa framgår av Sevesoförordningen och vi föreslår att bilaga III till Seveso III-direktivet fogas som bilaga 3 till Sevesoförordningen.

Bemyndigandet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska utvidgas till att innehålla föreskrift om att meddela föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla. Detta för att föreskrifter ska kunna meddelas om uppdateringen av säkerhetsrapporten. Möjligheten att begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna ska tas bort då något motsvarande inte finns i Seveso III-direktivet.

Såsom redogjort för i kapitel 15 om handlingsprogram ska två nya paragrafer 11 a § och 11 b § införas i Sevesolagen där det ska framgå vilka ändringar som leder till att bl.a. säkerhetsrapporten ska uppdateras och lämnas till länsstyrelsen. Av 11 a § Sevesolagen ska framgå att innan en sådan ändring vidtas av anläggningar, lager, verksamheter eller åtgärder som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, ska bl.a. säkerhetsrapporten uppdateras och lämnas in till länsstyrelsen. Av paragrafen ska även framgå att sådana åtgärder också krävs när en verksamhet på lägre kravnivå blir en verksamhet på högre kravnivå eller en verksamhet på högre kravnivå blir en verksamhet på lägre kravnivå.

Av 11 b § Sevesolagen ska framgå att innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen ska bl.a. säkerhetsrapporten ges in till länsstyrelsen.

18 Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager

18.1 Allmänt om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager

Ändringar i befintlig verksamhet kan bidra till ändrad riskbild. Därför ska verksamhetsutövare som har gjort stora förändringar av verksamheten uppdatera sina styrsystem. Regler om detta finns i Sevesodirektiven.

18.2 Genomförande av Seveso II-direktivets regler i denna del i svensk rätt.

Enligt 9 kap. 6 § miljöbalken ska ansökan om tillstånd göras vid ändring av miljöfarlig verksamhet, om inte en anmälan är tillfyllest. I samband med tillståndsgivningen för ändringen genomgår säkerhetsrapporten och handlingsprogrammet kontroll.

Det framgår av 7 § Sevesolagen att om väsentliga förändringar sker i verksamheten, ska verksamhetsutövaren anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Att säkerhetsrapporten ska förnyas om det finns särskilda skäl framgår av 11 § Sevesolagen. I Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2005:19, förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, finns bestämmelser om ändringar av verksamheten.

18.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager

I Seveso III-direktivet återfinns bestämmelserna om ändringar i artikel 11 och är i stora drag de samma som de i Seveso II-direktivet.

I Seveso III-direktivet ska även ändringar i typen eller den fysikaliska formen av de farliga ämnena föranleda en översyn. Om ändringen kan leda till att en verksamhet på lägre risknivå klassas om till en verksamhet på högre nivå eller vice versa ska anmälan, säkerhetspolicyn, säkerhetsledningssystemet och säkerhetsrapporten ses över och vid behov uppdateras. I Seveso III-direktivet ska alltså även anmälan uppdateras.

18.4 Bedömningar och förslag

Utredningens bedömning: Bestämmelserna om ändring av anläggningar, verksamheter eller lager föranleder inte några ytterligare lagstiftningsåtgärder än de tidigare föreslagna.

För att överensstämja med Seveso direktivens krav vid ändringar har vi i kapitlen om anmälan, handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten föreslaget att tillägg ska göras i Sevesolagen.

Kravet i Seveso III-direktivet på uppdatering vid ändringar i typen eller den fysikaliska formen av de farliga ämnena bedömer vi inrymmas i de föreslagna lydelsena av Sevesolagen. Ytterligare ändringar föreslås därför inte.

19 Planer för räddningsinsatser

19.1 Allmänt om planer för räddningsinsatser

Som förberedelse för en olyckshändelse är det viktigt att externa och interna planer för räddningsinsatser utarbetas för verksamheter på den högre kravnivån. Samråd ska genomföras med personalen vid verksamheten. Även allmänheten bör involveras i arbetet genom att den ges tillfälle att lämna sina synpunkter. Man skiljer mellan å ena sidan interna planer, som upprättas av verksamhetsutövaren och som främst gäller inom verksamheten och å andra sidan sådana planer som upprättas av kommunen och som gäller såväl inom som utanför verksamheten.

Planernas syfte är att avgränsa och kontrollera olyckor så att följderna minimeras och de skador som orsakas på människors hälsa, miljö och egendom begränsas. Planerna ska också fungera som beslutsstöd och bidra till att viktiga åtgärder inte förbises.

19.2 Genomförandet i svensk rätt av bestämmelserna om planer för räddningsinsatser

För verksamheter på den högre kravnivån ska en intern plan för räddningsinsatser upprättas i samråd med kommunen och de anställda. Planen ska fogas till säkerhetsrapporten, enligt 12 § första stycket Sevesolagen. Säkerhetsrapporten är en del av underlaget för den fördjupade säkerhetsprövningen i samband med tillståndsprövningen enligt miljöbalken.

Planen ska förnyas minst vart tredje år och lämnas in till tillsynsmyndigheten för granskning.

Enligt 1 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska räddningstjänsten planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Av 10 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor framgår att regeringen får i de avseenden som behandlas i lagen meddela ytterligare föreskrifter som rör skydd för liv och hälsa, miljö samt utbildning. Regeringen får överlåta åt en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela ytterligare föreskrifter. De externa planerna för räddningsinsatser ska upprättas av den kommunala räddningstjänsten, på grundval av vad som redovisats i säkerhetsrapporten.¹ Detta framgår i 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor där kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport. Planen ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Planen ska förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till länsstyrelsen. I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska kommunen på lämpligt sätt ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter på planen. Enligt 3 kap. 6 a § samma förordning ska den som driver en verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport förse kommunen med de upplysningar som kommunen behöver för att upprätta planen för räddningsinsatser. Enligt 3 kap. 6 b § samma förordning får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap meddela föreskrifter som behövs för verkställigheten av 6 och 6 a §§. I Statens räddningsverks föreskrifter, SRVFS 2005:2, om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, finns bestämmelser om de interna och externa planerna för räddningsinsatser.

Även i Arbetsmiljöverkets föreskrifter, AFS 2005:19, förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor finns bestämmelser om den interna planen för räddningsinsatser.

19.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om planer för räddningsinsatser

Bestämmelserna om planer för räddningsinsatser finns i artikel 12 i Seveso III-direktivet och överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i Seveso II-direktivet.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 44.

Seveso III-direktivets svenska språkversion har förtydligas så att den interna planen för räddningsinsatser ska innehålla de åtgärder som ska vidtas.

I Seveso III-direktivet har ett krav införts att myndigheten ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år från det att myndigheten fått informationen från verksamhetsutövaren.²

För nya verksamheter ska verksamhetsutövaren fullgöra sina skyldigheter *inom en rimlig tid* innan verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen utarbetas. Förteckning över farliga hänvisar till verksamhetsutövarens förteckning. Detta förenklar för verksamhetsutövarna då den interna planen för räddningsinsatser enligt Seveso II-direktivet ska utarbetats innan verksamheten tas i drift.

Verksamhetsutövare för befintliga verksamheter ska ha utarbetat en intern plan för verksamheten och försett myndigheten med uppgifter senast den 1 juni 2016. Detta gäller inte om en intern plan för räddningsinsatser och information har lämnats som överensstämmer med direktivets krav. För övriga verksamheter ska verksamhetsutövaren fullgöra sina skyldigheter inom två år från det datum då direktivet börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Direktivet använder här begreppet övrig verksamhet trots att begreppet annan verksamhet är definierad i artikel 3 Seveso III-direktivet. I utredningen utgår vi från begreppen såsom de framgår i Europeiska unionens officiella tidning. Eventuella felöversättningar är en fråga för Regeringskansliet.

Seveso III-direktivets svenska språkversion är ändrad och planerna för räddningsinsatser ska upprättas även för att *kontrollera olyckor*, enligt artikel 12 3. a). Detta begrepp har en bredare betydelse än vad som gäller enligt dagens ordning som är begränsad till att ingripa mot olyckor.

Planerna ska innehålla den information som framgår av bilaga IV till direktivet. Denna bilaga överensstämmer i huvudsak med bilaga IV i Seveso II-direktivet. Vad gäller den interna planen för räddningsinsatser har förtydligandet gjorts att det vid behov ska finnas rutiner för att utbilda personalen. Vad gäller externa planer förtydligas vad rutinerna för insatser utanför platsen ska inkludera. I rutiner för hur allmänheten ska informeras har de närliggande verksamheter eller verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för direktivet lagts till.

² Seveso III-direktivet 12 punkt 1 c).

Enligt Seveso III-direktivet är det *den berörda allmänheten* som *tidigt* ska få lämna sina synpunkter på de externa planerna för räddningsinsatserna, enligt artikel 12 5. Seveso III-direktivet.

Medlemsstaterna ska se till att planerna för räddningsinsatser *utan dröjsmål* sätts i kraft av verksamhetsutövaren. I Seveso II-direktivet ska planerna omedelbart verkställas.

19.4 Bedömningar och förslag

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå att verksamhetsutövare på den högre kravnivån ska upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Vidare ska där framgå att den uppdaterade planen ska lämnas till länsstyrelsen.

Av Sevesoförordningen ska framgå att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela föreskifter om den interna planen för räddningsinsatser.

Ändringar ska göras i 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor så att det framgår att kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd. Av paragrafen ska framgå att planen ska övas. Vidare ska där framgå att allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen i god tid så att möjlighet finns att ta hänsyn till synpunkterna.

Då verksamheter på den högre kravnivån definieras ska det av Sevesolagen framgå att verksamhetsutövare på den högre kravnivån ska upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Då det i Sevesolagen står att planen ska upprättas ska det framgå att planen ska uppdateras vart tredje år istället för att förnyas. Detta är enbart en språklig förändring. Att det är till länsstyrelsen som den uppdaterade planen ska lämnas ska framgå.

Förtydligandet i den svenska språkversionen av Seveso III-direktivet att den interna planen för räddningsinsatser ska innehålla de åtgärder som ska vidtas, omfattas enligt vår bedömning redan av 6 § Sevesoförordningens bestämmelse att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om allmänna handlingsprinciper. Vi föreslår därför ingen ändring i den delen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska bemyndigas att meddela föreskifter om den interna planen för räddnings-

insatser, vilket är en utvidgning då de enligt dagens bestämmelser enbart får meddela föreskrifter om *innehållet* i planerna.

Kravet att myndigheten ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år från det att myndigheten fått informationen från verksamhetsutövaren är nytillkommet och behöver genomföras i svensk rätt. Vi förordar att detta ska framgå av 3 kap. 6 § förordningen om skydd mot olyckor. Där ska framgå att planen ska vara upprättad senast inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd.

I Seveso III-direktivet ska planerna för räddningsinsatser upprättas även för att *kontrollera olyckor*. Inom räddningstjänsten används begreppet att hantera olyckor. Enligt 3 kap. 6 § förordning om skydd mot olyckor ska planen för räddningsinsatser ha den utformning som säkerheten för omgivningen kräver. Vi gör bedömningen att begreppet hantera olyckor innefattar direktivets krav. Bestämmelsen är därför redan genomförd i svensk rätt.

Att planerna för räddningsinsatser ”utan dröjsmål sätts i kraft” mot tidigare ”omedelbart verkställas” är enligt vår bedömning enbart en språklig ändring. Kravet att planen ska sättas i kraft av verksamhetsutövaren framgår redan av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor där enskildas skyldighet att varna och tillkalla hjälp regleras. Vidare framgår i 2 kap. 4 § förordningen att verksamhetsutövaren omgående ska informera bl.a. kommunen om att en olycka har inträffat.

Av 3 kap. 6 § andra stycket förordning om skydd mot olyckor framgår att planen för räddningsinsatser ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Vi gör bedömningen att detta omfattar Seveso III-direktivets krav på att planen ska ha som mål att avgränsa och kontrollera olyckor. Vi föreslår därför ingen ändring i den delen.

Av artikel 12 5. Seveso III-direktivet framgår att det är den berörda allmänheten som tidigt ska ges möjlighet att lämna synpunkter. I svensk rätt är inte begreppen åtskilda. I stället är det för svenskt vidkommande en fråga om att de som berörs har klagorätt enligt vad som följer av 22 § förvaltningslagen. Därmed avgränsas de som är berörda och någon åtskillnad mellan allmänheten och berörd allmänhet som är begrepp som båda används i direktivet behövs inte i svensk rätt. Vi gör dock bedömningen att det behövs ett förtydligande, att allmänheten tidigt ska ges möjlighet att lämna sina synpunkter är något som behöver genomföras i svensk rätt för att uppfylla kraven i Seveso III-direktivet. Av 3 kap. 6 § förordningen om skydd mot

olyckor ska därför framgå att när kommunen ska upprätta eller uppdatera en plan ska allmänheten ges möjlighet att lämna sina synpunkter på planen på lämpligt sätt och i så god tid att kommunen har möjlighet att ta hänsyn till synpunkterna. Om det anses finnas behov av att definiera vad som är i så god tid att kommunen har möjlighet att ta hänsyn till synpunkterna, kan Myndigheten för beredskap och säkerhet utfärda föreskrifter därom. I 10 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor framgår delegeringen till regeringen och förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela ytterligare föreskrifter som rör skydd för liv och hälsa, miljö och utbildning.

Enligt Seveso III-direktivet ska nya verksamhetsutövare fullgöra sina skyldigheter *inom en rimlig tid*. Då den interna planen ingår i säkerhetsrapporten som ingår i ansökan om tillstånd behöver detta inte genomföras i svensk rätt.

I 10 § Sevesoförordningen bemyndigas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att meddela föreskrifter om den interna planen för räddningsinsatser. I fråga om det behövs några ändringar med anledning av i bilaga IV i Seveso III-direktivet, Uppgifter och information som ska ingå i de planer för räddningsinsatser som avses i artikel 12, får de övervägandena ske inom ramen för de föreskrifter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap meddelar. I fråga om externa planer för räddningsinsatser, punkt 2 i bilaga IV, kan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap också här meddela sådana föreskrifter som myndigheten bedömer nödvändiga i enlighet med sitt bemyndigande i 3 kap 6 b § förordningen om skydd mot olyckor.

20 Markanvändning

20.1 Inledning

Vi har valt att redovisa artiklarna 13 och 15 i Seveso III-direktivet samlat i ett gemensamt avsnitt, då båda artiklarna rör markanvändning, dess planering och hur allmänheten har rätt att bli informerad och delta vid myndigheternas beslutsfattande. Artikel 13 rör den fysiska planeringen av markanvändningen medan artikel 15 avser de olika förfarandena som involverar allmänheten i beslutsfattandet särskilt i fråga om enskilda verksamheter och projekt. Enkelt uttryckt kan man säga att artikel 13 från ett svenskt perspektiv rör främst plan- och bygglagen, PBL, medan artikel 15 mer engagerar miljöbalken med dess lokaliseringsprövning av enskilda verksamheter och den MKB-process som föregår de mer miljöstörande anläggningarna.

20.2 Planering av markanvändning

I fråga om vad det är för beslut som samrådet med allmänheten avser och formerna för det hänvisar artikel 15 till artikel 13 och gör därmed klart att allmänhetens inflytande över beslutsfattandet avser lokaliseringen av verksamheter och projekt.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 13 i direktivet ha en lagstiftning som reglerar planeringen av markanvändning på ett sådant sätt att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas. Artikel täcker lokalisering såväl av nya verksamheter som ändring av befintliga verksamheter samt nya projekt som innefattar bl.a. transportleder, platser som används av allmänheten och bostadsområden i närheten av verksamheter, när lokaliseringen eller utbyggnaderna kan vara en källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem.

Det åligger medlemsstaterna att på lång sikt se till att upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av direktivet och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och, så långt som möjligt större trafikleder. Vidare ska medlemsstaternas planering i fråga om markanvändning vid behov genom tillbörliga säkerhetsavstånd eller andra relevanta åtgärder skydda naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära verksamheter.

Det åligger verksamhetsutövarna vidare att lämna tillräcklig information om de risker som verksamheten medför och att det finns en teknisk vägledning om dessa risker.

Frågan om lokalisering och markanvändning var en nyhet i Seveso II-direktivet. Enligt artikel 13 5. i Seveso II-direktivet får allmänheten bl.a. yttra sig över planering av nya verksamheter på den högre nivån. I lagstiftningsärendet som genomförde Seveso II-direktivet (prop.1998/99:64) ansågs den då gällande lagstiftningen främst miljöbalken och plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, vara tillräcklig för att uppfylla både Seveso II-direktivets krav och Industriolyckskonventionens krav.

När det gäller den fysiska planeringsprocessen, planeringen av markanvändningen, återger Seveso III-direktivet i huvudsak samma föreskrifter om den fysiska planeringen som Seveso II-direktivet med några marginella utvidgningar som att också skyddet för naturen ska beaktas i sammanhanget. I artikeln hänvisas dock till Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. I Sverige genomfördes lagändringar för genomförandet av det direktivet genom prop. 2003/04:116. Den 21 juli 2004 trädde således bestämmelser i 6 kap miljöbalken i kraft om att vissa planer och program ska miljöbedömas. Då genomfördes också motsvarande ändringar i plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, och lagen om kommunal energiplanering.

20.2.1 Plan- och bygglagen (1987:10)

Kravet på redovisning av särskilda miljö- och riskfaktorer infördes i plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, år 1996. I förarbetena till ändringen (prop. 1994/95:230) klargjordes att översiktplanen ska redovisa miljö och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om markanvändningen t.ex. i fråga om sådana områden som kräver särskild

uppmärksamhet. I översiktsplanen skulle således redovisas de miljö- och riskfaktorer som borde beaktas vid beslut om användning av mark- och vattenområden. Riskfaktorer kunde i detta sammanhang avse skred eller översvämningar och sådant som utsläpp av farliga gaser och kemikalier vid olyckshändelser under transporter eller från anläggningar (s. 112).

ÄPBL byggdes ytterligare ut i samband med risk- och sårbarhetsutredningens genomförande, då planeringen till skydd mot olyckor fick en mer framträdande plats genom prop. 2006/07:122. Således infördes regler om att kommunen ska ta hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet vid lokalisering av bebyggelse till viss mark. Riskerna för olyckor, översvämningar och erosion ska också beaktas. De grundläggande bestämmelserna i 2 kap. 3 § ÄPBL kompletterades. Det föreskrevs att bebyggelse skulle lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet samt att länsstyrelsen under utställningstiden skulle avge ett granskningsyttrande över planförslaget och då bl.a. yttra sig i frågan om bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas säkerhet eller risken för olyckor m.m. Någon hänvisning till Seveso-lagstiftningen skedde inte i propositionen.

20.2.2 Plan- och bygglagen (2010:900)

ÄPBL ersattes den 2 maj 2011 av plan och bygglagen (2010:900), PBL, en lag som är väsentlig i sammanhanget för att förstå hur ett av direktivets syften, nämligen att förebygga allvarliga olyckshändelser, kommer till uttryck i svensk rätt när det gäller planering av markanvändning. Av 2 kap. PBL som rör allmänna och enskilda intressen och konkretiserar lämplighetsprövningen framgår av 5 § att vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till sådan mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet (punkt 1) och risken för olyckor, översvämning och erosion (punkt 5). Att det är fråga om säkerhet i ordets gängse mening klargjordes när begreppet säkerhet infördes i detta sammanhang i ÄPBL genom prop. 2006/07:122. Att begreppet olyckor innefattar också den typ av olyckor som är aktuella i detta sammanhang, nämligen kemikalieolyckor, var däremot inget som uttryckligen framgick av propositionen till PBL, prop. 2009:10:170.

3 kap. PBL rör översiktsplanering. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen och ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas. När kommunen upprättar eller ändrar en översiktsplan ska samråd ske med särskilt utpekade däribland enskilda, myndigheter och länsstyrelsen. Syftet med samrådet är förutom att ge ett bra beslutsunderlag också att bereda möjlighet till insyn och påverkan. Vid samrådet ska länsstyrelsen verka särskilt för bl.a. att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för bl.a. olyckor. Kommunen ska redovisa resultatet av samrådet i en samrådsredogörelse som ska ingå i planförslaget, vilket förslag ska ställas ut under två månader. Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande som rör frågor bl.a. om människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor.

I en detaljplan får kommunen bestämma skyddsåtgärder för att motverka markföroreningar och olyckor (4 kap. 12 § 1 PBL). Ett krav är därvidlag att åtgärderna är tillräckligt preciserade och ändamålsenliga och genomförbara. Bestämmelserna följs upp i 5 kap. PBL om samråd. Samrådet innefattar bl.a. kända sakägare, hyresgäster och andra boende som berörs. Även i fråga om detaljplan gäller att syftet med samrådet är att få fram ett bra beslutsunderlag som möjligt och ge möjligheter till insyn och påverkan. Kommunen ska enligt 5 kap. 17 § redovisa de synpunkter som kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna. Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska samrådet genomföras så att det uppfyller bestämmelserna i 6 kap 6 §, 13 § andra stycket och 15 § miljöbalken. Det innebär att det ska göras en miljöbedömning med en miljökonsekvensbeskrivning. När det gäller Sevesoverksamhet är syftet med en miljökonsekvensbeskrivning även att bedöma faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna.

Länsstyrelsen ska på samma sätt som i fråga om översiktsplan verka för att en bebyggelse eller ett byggnadsverk inte blir olämplig med hänsyn till människors säkerhet eller hälsa eller till risken för olyckor (14 § 1). Liksom i fråga om översiktsplan ska länsstyrelsen också här under granskningstiden yttra sig över planförslaget däribland huruvida byggnader och byggnadsverk riskerar bli olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor (22 § 5).

När länsstyrelsen fått meddelande om att en kommun har antagit, ändrat eller upphävt en detaljplan eller områdesbestämmelser ska länsstyrelsen inom tre veckor besluta om den ska överpröva kommunens beslut eller inte. Länsstyrelsen får överpröva kommunens beslut, om beslutet kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till bl.a. människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor.

Till någon del rör miljöbalken också den fysiska planeringen, nämligen i fråga om hushållningsbestämmelserna om användningen av mark och vatten som regleras genom 3 och 4 kap. miljöbalken. Dessa regler som anger riksintressen och områden i Sverige som är särskilt skyddade mot exploatering är av grundläggande betydelse när konkurrerande intressen i fråga om markanvändningen gör sig gällande. Bestämmelserna ska ses både som planeringsförutsättningar enligt PBL och vid prövning av enskilda verksamheter.

20.3 Verksamheter och projekt

20.3.1 Allmänheten – samråd och deltagande

Vad så gäller allmänheten reglerar artikel 15.1 i Seveso III-direktivet den berörda allmänhetens möjlighet att yttra sig över planering av nya verksamheter. Denna möjlighet finns också vid betydande ändringar av verksamheten samt vid nya projekt kring verksamheten när lokaliseringen eller projektet kan öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse.

Allmänheten ska underrättas på ett tidigt stadium i beslutsprocessen. Underrättelsen ska ske genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt. Underrättelsen ska enligt artikel 15 2. Seveso III-direktivet innehålla bl.a. följande.

- Ändamålet med det specifika projektet.
- I förekommande fall uppgifter om att projektet är föremål för en nationell eller gränsöverskridande miljökonsekvensbeskrivning eller samråd mellan medlemsstater.
- Uppgifter om vilka myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka relevant information kan fås och till vilka synpunkter kan lämnas.
- Vilka slags beslut som kan komma att fattas.

- Uppgifter om när och var eller på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.
- Detaljuppgifter om hur medlemsstaten ordnat för allmänhetens deltagande och samråd med allmänheten.

Den berörda allmänheten ska få tillgång till inkommit material och annan information som är relevant för beslutet i fråga.¹

Den berörda allmänheten ska beredas tillfälle att yttra sig innan ett beslut fattas och resultaten ska beaktas vid beslutsfattandet.

Efter att beslut fattats ska allmänheten ges tillgång till beslutet och de skäl det grundar sig på. Resultatet av samråden och en förklaring av hur de har beaktats ska framgå.

Den berörda allmänhetens deltagande vid utarbetandet av projekt kan prövas rättsligt, vilket redovisas i kapitel 28 (artikel 23).

Bestämmelserna om allmänhetens deltagande i beslutsprocessen för planer eller program finns i artikel 15.6 i Seveso III-direktivet.

När allmänna planer eller program fastställs, som behandlar frågor om planering av nya projekt och nya projekt kring verksamheten som avses i punkt 1 ska allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att delta i utarbetandet. Angående förfarandet hänvisar direktivet till förfarandet i artikel 2.2 i direktiv 2003/35/EG.²

Enligt artikel 15.6 andra stycket ska medlemsstaterna identifiera den allmänhet som har rätt att delta, exempelvis miljöorganisationer.

Medlemsstaterna ska närmare fastställa hur allmänheten ska underrättas och hur det offentliga samrådet ska ske. Då ska rimliga tidsramar fastställas. Detta gäller inte för de planer och program där deltagande från allmänheten regleras av direktiv 2001/42/EG.³ För att planer och program ska omfattas av detta direktiv ska de krävas enligt lagar och andra författningar. Direktivet tillämpas parallellt med bestämmelserna om planering av markanvändning i artikel 13 Seveso III-direktivet. De förfaranden som involverar allmänheten i beslutsprocessen bestäms från andra direktiv som direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan och direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön.

¹ Detta ska ske i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation, enligt artikel 15.3. Seveso III-direktivet.

² om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön.

³ om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, det så kallade direktivet om strategisk miljöbedömning.

De förfaranden som involverar allmänheten i beslutsprocessen bestäms alltså från andra direktiv än Seveso III-direktivet.

20.3.2 Miljöbalken

Den närmare prövningen i fråga om lokalisering av miljöfarliga verksamheter sker genom tillståndsprövningen för sådana verksamheter som i miljöprövningsförordningen (2013:251) har beteckningen A eller B. För övriga miljöfarliga verksamheter är det tillsynsmyndigheten som har att tillse att lokaliseringen sker med iakttagande av miljöbalkens föreskrifter

Vid genomförandet av Seveso II-direktivet samordnades säkerhetsprövningen med miljöprövningen. Därigenom tillförsäkrades allmänheten, med redan befintliga och väl inarbetade regler i miljöbalken om samråd vid framtagandet av verksamhetsutövarens miljökonsekvensbeskrivning. Också en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Enligt miljöbalken ska en gemensam miljö- och säkerhetsprövning göras i de fall verksamheten är tillståndspliktig och en ansökan om tillstånd för Sevesoverksamheter ska innehålla en säkerhetsrapport, enligt 22 kap 1 miljöbalken.

Av 2 kap. 6 § miljöbalken framgår att en verksamhet eller åtgärd ska lokaliseras till sådan lämplig plats där ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är förutom en bedömning av verksamhetens verkningar på omgivningen även en identifiering och bedömning av faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten. Vid genomförandet av direktiv 2001/42/EG⁴ i svensk rätt infördes bestämmelser i 6 kap. miljöbalken bl.a. för att förbättra allmänhetens deltagande i utarbetandet av sådana planer och program som har betydande miljöpåverkan. De regler om samråd som infördes är även tillämpliga på planer och program som nämns i direktivet om allmänhetens deltagande i de fall planen eller programmet anses medföra en betydande miljöpåverkan.

Allmänheten har således enligt bestämmelser i miljöbalken möjlighet att yttra sig över en ansökan om tillstånd och under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

⁴ om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan.

En ytterligare redogörelse för miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar i miljöbalken finns i betänkandet SOU 2013:14 En översyn inom Sevesoområdet, avsnitt 3.2.3.

20.4 Förekomsten av eller planering av verksamheter under Sevesolagen bör framhållas i planprocessen

Utredningens bedömning: PBL enligt sin nu gällande lydelse bör förtydligas när det gäller detaljplaner som rör verksamhet som omfattas av Sevesolagen. Regeringens planerade proposition om en enklare planprocess ger uttryck för samma bedömning och lagförslagen där bedöms tillräckliga.

Redovisningen ger enligt vår mening till resultat att det i markplaneringslagstiftningen finns ett flertal föreskrifter med syfte att förebygga olyckor. Den kritik som ibland har framförts, att det finns exempel på att bostadsbebyggelse har förlagts för nära farlig verksamhet är i och för sig inte ett uttryck för att lagstiftningen brister, utan kan mer ses som att det finns utrymme för en skärpt rättstillämpning. Däremot kan det framstå som anmärkningsvärt att PBL förbigår olyckor i form av kemikalieolyckor med tystnad. I Boverkets Allmänna råd 1995:5, Bättre plats för arbete, ges emellertid flera exempel på planering som har till ändamål att undvika konflikter i planeringen mellan arbete och bostäder.

Det går dock inte att undvika intrycket av att de olyckor som förarbetena till nuvarande PBL behandlar är sådana olyckor som sker i naturen och som inte i första hand är orsakade av industriell verksamhet. Att inte olyckor som har sin orsak i människors verksamhet nämns i förarbetena till PBL är sålunda betecknande för de olyckor som PBL fokuserar på. Samtidigt är det som antytts ingenting som hindrar att bestämmelserna i PBL tillämpas också i frågor om risken för kemikalieolyckor (något som antyds i Kommentaren till plan- och bygglagen, Didon m.fl.). Enligt utredningens mening kan det dock vara lämpligt att tydligt ge uttryck för att sådana riskfaktorer som gasutsläpp och andra kemikalieolyckor får ett tydligare uttryck i PBL särskilt som ÄPBL, åtminstone i sina förarbeten, tydligt redovisade sådana riskfaktorer.

Emellertid har regeringen den 13 februari 2014 beslutat lagrådsremiss, som har överlämnats till Lagrådet. I remissen Ett enklare planförfarande föreslås i 4 kap. 2 § första stycket 2 att kommunen med en detaljplan ska pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för *en åtgärd som kräver bygglov, vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. I punkten 3 i samma stycke sägs vidare att kommunen med en detaljplan ska pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för *ett nytt byggnadsverk som kräver bygglov, om det behövs med hänsyn till närheten till en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*.

De föreslagna ändringarna i lagrådsremissen utgör kriterier för ett utökat förfarande i planprocessen. Regeringen har gjort den bedömningen i lagrådsremissen att den föreslagna ordningen medför att kraven i Seveso II-direktivet tillgodoses.

Som tidigare nämnts överensstämmer Seveso III-direktivet i huvudsak med Seveso II-direktivet. Av artikel 13.3 i Seveso III-direktivet krävs att lämpliga samrådsförfaranden inrättas i fråga om planering av markanvändning som omfattar verksamhet enligt Sevesolagen. Av 5 kap. 11 § PBL framgår att kommunen ska samråda om ett förslag till detaljplan med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de kommuner som berörs. Kända sakägare och kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs, vissa kända organisationer av hyresgäster samt myndigheter, samman slutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget ska få tillfälle till samråd.

Med hänvisning till de föreslagna lagändringarna och PBL:s regler om samråd anser utredningen att Seveso III-direktivet nu inte påkallar några lagstiftningsförslag från utredningens sida.

20.5 Samråd och deltagande i beslutsfattande

Utredningens bedömning: Seveso III-direktivets bestämmelser om allmänhetens rätt till samråd och deltagande i beslut som rör miljön samt Sveriges tillträde till miljörättsliga konventioner som reglerar sådana frågor innebär att direktivet i princip redan har genomförts.

Utvecklingen inom miljörätten har varit att allmänheten ska få möjlighet att medverka när beslut om miljön fattas. Seveso III-direktivet är anpassat efter denna utveckling. Här rör det sig om Esbokonventionen⁵ med SEA protokollet⁶ för gränsöverskridande fall, Århuskonventionen samt för vår del även den nordiska miljöskydds-konventionen.⁷

Enligt Esbokonventionen ska miljökonsekvensbedömningar göras för verksamheter som kan antas förorsaka skadlig gränsöverskridande påverkan innan något beslut om verksamheten fattas. De konventionsparter som kan utsättas för skadlig gränsöverskridande påverkan ska underrättas för att allmänheten i dessa länder ska få möjlighet att delta i beslutsprocessen. I det slutliga beslutet om den föreslagna verksamheten ska vederbörlig hänsyn tas till allmänhetens kommentarer.

I EU är allmänhetens deltagande i utformningen av planer och program genomfört genom direktiv 2003/35/EG⁸, direktivet om allmänhetens deltagande. Direktivet består av tre delar. Den första ger allmänheten rätt att delta vid utarbetandet av de planer och program med miljöanknytning som utarbetas enligt sex angivna direktiv. De båda andra delarna innebär ändringar i direktiv 85/337/EEG, MKB-direktivet och direktivet 96/61/EG, IPPC-direktivet.⁹ Numera gäller i fråga om MKB direktiv 2011/92/EG. Av det direktivet, bilaga 1, får förstås vilka verksamheter och projekt det är fråga om, nämligen större industriella anläggningar och infrastrukturprojekt.

⁵ SÖ 1992:1.

⁶ Från engelskan Strategic Environmental Assessment (SEA).

⁷ SÖ 1974:99.

⁸ om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG

⁹ IPPC-direktiv om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar har kodifieras i direktivet 2008/1/EG. Detta direktiv har ersatts av direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, det s.k. industriutsläppsdirektivet, IED.

Enligt Århuskonventionen ska allmänheten delta i beslut om vissa verksamheter som kan ha betydande påverkan på miljön. Vidare ska allmänheten kunna ha visst inflytande över utformningen av planer, program och författningar som har betydelse för miljön. Sverige är sedan 2005 part till Århuskonventionen. Av artikel 9.2 i Århuskonventionen framgår att den ”berörda allmänhet” som har ett tillräckligt intresse eller som hävdar att en rättighet kränks ska ha rätt att få den materiella och formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av artikel 6 eller andra tillämpliga bestämmelser i konventionen, prövad av domstol eller annat opartiskt organ. Vad som utgör ”tillräckligt intresse” och ”kränkning av en rättighet” ska avgöras i enlighet med nationell rätt och i överensstämmelse med målet att ge den berörda allmänheten en omfattande tillgång till rättslig prövning inom ramen för konventionen. För svenskt vidkommande framgår det av 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Vad som i det föregående har sagt om allmänhetens rätt till samråd och deltagande rör också sådana miljöorganisationer som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken.

Genom att Sevesoverksamhet såvitt gäller den yttre miljön omfattas av miljöbalkens reglering och då det i den lagstiftningen har genomförts all lagstiftning som på europeisk nivå rör samråd och deltagande i beslutsfattande, påkallar Seveso III-direktivet inga ändringar i miljöbalken. Det förutsätter dock att länsstyrelsen bedömer att Sevesoverksamheter innebär en betydande miljöpåverkan. Då Sevesoverksamheter till arten är sådana att allmänheten bör involveras i beslutsprocessen på ett mer omfattande sätt, framstår en sådan ordning som naturlig enligt utredningens uppfattning. Något förslag i den delen behövs inte, då en sådan ordning i allmänhet redan följer av förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

20.5.1 Samrådet förtydligas i miljöbalken och samrådsregler förs in i Sevesolagen

Utredningens förslag: För att tydliggöra att samrådet enligt miljöbalken, i de fall verksamheten eller åtgärden omfattas av Sevesolagen, också ska avse sådana frågor som följer av den lagen, föreslår vi att en hänvisning till Sevesolagen förs in i 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken.

Av 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken bör dessutom framgå att uppgiftsskyldigheten före samrådet också innefattar en skyldighet att informera om att verksamheten eller åtgärden omfattas av Sevesolagen, när så är fallet, och vad det innebär. Vad en kungörelse ska innehålla enligt 22 kap. 3 § miljöbalken bör kompletteras så att det vid kungörelse i tillståndsärenden enligt miljöbalken ska framgå att verksamheten omfattas av Sevesolagen, när så är fallet.

För de Sevesoverksamheter som inte anses ha betydande miljöpåverkan enligt MKB-förordningen ska samrådsbestämmelserna införas i Sevesolagen och Sevesoförordningen.

Det har det under utredningen kommit fram att det kan finnas behov i MKB-processen att förtydliga när det är fråga om Sevesoverksamheter.

För att allmänheten på ett tidigt stadium ska underrättas om att den planerade verksamheten omfattas av Sevesolagen föreslår vi att det ska framgå av de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar före samrådet, något som manifesterar den ökade öppenheten som direktivet ger uttryck för. Enligt 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken ska samrådet genomföras i behövlig omfattning. Utredningen har uppmärksammat på att det i vissa fall vid samrådet inte beaktats att verksamheten omfattas av Sevesolagen. För att tydliggöra att samrådet ska avse att verksamheten omfattas av Sevesolagen, när så är fallet, föreslår vi en skyldighet om det förs in i 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken. Det gäller Sevesoverksamheter på den högre kravnivån. Då det är fråga om ett förtydligande av vad som redan gäller behövs ingen övergångsregel.

Vid en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken kungörs ansökan genom domstolens försorg. För att öka informationen till allmänheten föreslår vi att kungörelsen ska innehålla information om att verksamheten omfattas av Sevesolagen. Det gäller alla Sevesoverksamheter som kräver tillstånd enligt miljöbalken. Av allmänna processrättsliga regler följer att författningsändringar i fråga om förfaranden gäller omedelbart om inga övergångsbestämmelser är stadgade. Vi anser därför att det behövs en övergångsregel till denna ändring i miljöbalken om kungörande. Regeln bör avse vad som är brukligt i detta sammanhang, nämligen att ändringen ska avse enbart de mål som ännu inte blivit föremål för kungörelse. Den nya regeln gäller alltså inte när kungörelse redan skett.

För verksamheter på den lägre kravnivån som inte omfattas av föreskrifterna om miljökonsekvensbeskrivningar enligt 6 kap. 4 § miljöbalken, ska bestämmelser om samråd införas i Sevesolagen. Av Sevesolagen ska framgå att verksamhetsutövaren ska genomföra samråd med allmänheten vid lokalisering av nya verksamheter eller vid betydande ändring av en verksamhet som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser. Då dessa bestämmelser enbart tar sikte på sådana verksamheter som inte anses ha betydande miljöpåverkan ska det även framgå att vad som sägs i första stycket inte gäller för de verksamheter som omfattas av krav på samråd i 6 kap. 4 § 2. miljöbalken. Verksamhetsutövaren ska inbjuda den berörda allmänheten till samråd. Samrådet ska avse den planerade verksamheten, dess lokalisering, omfattning och utformning. Avsikten är att samrådet och resultatet av det ska dokumenteras av verksamhetsutövaren och ingå som en del av handlingsprogrammet.

21 Information till allmänheten

21.1 Allmänt om information till allmänheten

Stater anslutna till Århuskonventionen¹ ska se till att myndigheter bistår allmänheten och ger vägledning i hur man får tillgång till miljöinformation. Myndigheterna ska tillhandahålla sådan information till den som begär det, dock inte om begärda uppgifter omfattas av sekretess. Myndigheterna ska också samla in och sprida relevant miljöinformation. Århuskonventionens bestämmelser om allmänhetens tillgång till information har genomförts inom unionsrätten med direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation.

Seveso III-direktivets bestämmelser om tillgång till information och sekretess baseras på detta direktiv. Enligt direktiv 2003/4/EG ska miljöinformation som begärs tillhandahållas inom en månad. Begäran om information kan prövas rättsligt. Myndigheterna ska systematiskt organisera miljöinformation för att aktivt sprida den till allmänheten och ska sträva efter att tillhandahålla informationen i elektronisk form.

I Seveso II-direktivet² omfattar kraven på informationen till allmänheten endast risker och säkerhetsåtgärder för verksamheter på den högre nivån.

Seveso III-direktivet, som är anpassat för att uppfylla kraven i Århuskonventionen, har skärpt kraven på informationen till allmänheten, särskilt för den berörda allmänheten. Nivån och kvaliteten på den information som ska ges till allmänheten har förbättrats. Särskilt viktigt är att personer som kan påverkas av en allvarlig olyckshändelse får tillräckligt med information om hur de ska agera om en sådan olyckshändelse faktiskt inträffar.³

¹ SÖ 2005:28, Konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

² Enligt artikel 13.

³ Beaktandesats 19 i Seveso III-direktivet.

Informationen till allmänheten ska vara tydlig och begriplig. Enligt Seveso III-direktivet ska information för alla verksamheter lämnas aktivt, utan att allmänheten behöver begära ut den. Informationen ska vara ständigt tillgänglig även på internet. Samtidigt finns skydd för sekretessbelagda uppgifter, bl.a. med tanke på säkerhetsrelaterade aspekter.

21.2 Genomförande av Seveso II-direktivet i svensk rätt

En fördjupad säkerhetsprövning sker i samband med tillståndsprövningen enligt miljöbalken för Sevesoverksamheter på den högre nivån och denna miljöprövning är ett offentligt förfarande.⁴

Vid genomförandet i svensk rätt ansågs att kommunen skulle ha ansvaret för att de personer som skulle kunna beröras av en allvarlig olycka får information. Detta gäller såväl personer i den egna kommunen som personer i annan kommun. Verksamhetsutövaren är skyldig att bekosta informationen. Den information som ska lämnas till angränsande medlemsstater får enligt förarbetena anses omfattas av den information som lämnas vid miljö- och säkerhetsprövningen enligt den nordiska miljöskyddskonventionen.⁵

I 14 § Sevesolagen återfinns bestämmelserna om information till allmänheten om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur man ska förfara vid en olycka. Enligt paragrafen ska detta gälla även i förhållande till personer i en annan kommun eller utomlands.

Om en verksamhetsutövare underlåter att ta fram information eller att sprida denna får kommunen göra detta på verksamhetsutövarens bekostad, enligt 23 § Sevesolagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad informationen ska innehålla. I 11 § Sevesoförordningen bemyndigas Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att meddela föreskrifter om innehållet i information och hur information ska lämnas, något som återfinns i 13 § och bilaga 3 i Statens räddningsverks föreskrifter (SRVFS 2005:2) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Där framgår att informationen till allmänheten ska hållas aktuell, lämnas minst vart femte år och den ska vara ständigt tillgänglig. Informationen ska innehålla uppgift om verk-

⁴ Prop. 1998/99:64 s. 27.

⁵ Prop. 1998/99:64 s48.

samhetsutövarens namn, adress till verksamheten och vem som lämnat informationen. En bekräftelse ska finnas att verksamheten omfattas av Sevesolagen och en uppgift om när säkerhetsrapport har lämnats eller ska lämnas. Vidare ska informationen innehålla en kortfattad beskrivning av aktiviteterna vid verksamheten, kemiskt namn på de farliga ämnen som skulle kunna orsaka en allvarlig kemikalieolycka och uppgifter om dessa ämnens viktigaste farliga egenskaper. En allmän information om vilka allvarliga kemikalieolyckor som skulle kunna inträffa inklusive möjliga följder av dessa ska finnas i informationen till allmänheten. Upplýsningar om hur allmänheten kommer att varnas och informeras samt upplýsningar om vilka åtgärder allmänheten ska vidta ska också finnas. Av informationen ska framgå att verksamhetsutövaren bekräftar skyldigheten att vidta lämpliga åtgärder inom verksamhetens område och att samverka med den kommunala räddningstjänsten. Vidare ska det finnas upplýsning om att kommunen har en plan för räddningsinsatser. Vad som informationen ska innehålla överensstämmer inte helt med bilaga V till Seveso II-direktivet.

21.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om information till allmänheten

21.3.1 Information till allmänheten

I Seveso III-direktivet omfattar informationen till allmänheten alla verksamheter, det vill säga såväl verksamheter på den högre nivån som verksamheter på den lägre nivån. En nyhet är att alla verksamheter ska lämna information om senaste tillsynen.⁶ En annan nyhet är att verksamhetsutövare på den högre nivån ska informera om eventuella gränsöverskridande effekter.⁷

Enligt artikel 14 Seveso III-direktivet ska information hållas ständigt tillgänglig för allmänheten, även elektroniskt. Enligt vår uppfattning kan detta inte betyda annat än att informationen ska finnas på internet. Liksom i Seveso II-direktivet är det medlemsstaten som avgör vem som ska sprida informationen. Informationen ska hållas löpande uppdaterad. Vid ändringar av anläggningen, verksamheten eller lager ska informationen uppdateras.

⁶ Seveso III-direktivet bilaga V del 1 punkt 6.

⁷ Seveso III-direktivet bilaga V del 2 punkt4.

För verksamheter på den högre nivån ska alla personer som kan beröras av en allvarlig olyckshändelse få löpande tydlig och begriplig information om säkerhetsåtgärder och om hur de förväntas agera om en allvarlig olyckshändelse inträffar.

Säkerhetsrapporten och en förteckning över farliga ämnen för verksamheter på den högre nivån ska på begäran göras tillgänglig för allmänheten. Om säkerhetsrapporten eller förteckningen innehåller sekretessbelagda uppgifter enligt direktiv 2003/4/EG⁸, miljöinformationsdirektivet, ska en anpassad version kunna lämnas ut. Utlämnandet kan vägras om verksamhetsutövaren har begärt att vissa delar av säkerhetsrapporten inte ska avslöjas, av de skäl som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG. I detta sammanhang kan sekretess som omfattar kommersiell eller industriell information och immateriella rättigheter nämnas. Skälen till avslag ska tolkas restriktivt. Informationen ska tillhandahållas till viss del, där det är möjligt.

Av bilaga V framgår vilken information ska lämnas. Del 1 av bilagan anger vilken information alla verksamheter ska lämna. Av del 2 framgår vilka uppgifter verksamheter på den högre kravnivån därutöver ska lämna. Informationen är i huvudsak densamma som i Seveso II-direktivet. Datum för senaste besök på plats eller hänvisning till var sådan information finns att tillgå i elektronisk form, samt upplysningar om var det går att på begäran få mer ingående uppgifter om tillsynen eller den berörda tillsynsplanen, har tillkommit. Vid utlämnandet av uppgifter om senaste tillsynen ska sekretessen beaktas. Verksamheter på högre nivå ska lämna följande upplysningar utöver den information som anges i del 1 av bilagan.

1. Risker för allvarliga kemikalieolyckshändelser. Möjliga följder av dessa olyckor för människors hälsa och miljön och en sammanfattning av de viktigaste typerna av scenarier för allvarliga olyckshändelser och de åtgärder som vidtas för att hantera dem.
2. En bekräftelse på att verksamhetsutövaren är skyldig att ordna tillbörliga rutiner på platsen och särskilt skyldigheten att kontakta räddningstjänsten vid insatser i samband med allvarliga olyckshändelser och i så hög grad som möjligt begränsa följderna av dem.

⁸ Direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG.

3. Lämplig information ur den externa planen för räddningsinsatser.
4. Information om att verksamheten ligger nära en annan medlemsstats territorium och därmed vilken risk som finns för att en allvarlig olyckshändelse har gränsöverskridande följder.

Information om säkerhetsåtgärder och förväntat agerande om en allvarlig olyckshändelse skulle inträffa ska också lämnas till alla byggnader och områden som används av allmänheten och till alla närliggande verksamheter som kan drabbas av dominoeffekter.

Information ska lämnas vart femte år och uppdateras regelbundet. Vid ändringar av anläggningar, verksamhet och lager som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser ska informationen uppdateras.

Informationen ska hanteras i överensstämmelse med initiativet för det gemensamma miljöinformationssystemet, Seis.⁹ Informationshanteringen ska också överensstämma med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen, Inspire. Detta direktiv syftar till att göra det lättare att använda geografisk information. Den europeiska infrastrukturen för sådan lägesbunden, rumslig, information etableras i direktivet. Dess syfte är att göra det möjligt att dela rumslig miljöinformation mellan den offentliga sektorns organisationer och att göra det lättare för allmänheten att få tillgång till rumslig information i hela unionen.

21.3.2 Gränsöverskridande återverkningar

Liksom i Seveso II-direktivet ska medlemsstaterna lämna tillräcklig information till angränsande medlemsstater som löper risk att påverkas av gränsöverskridande återverkningar av en allvarlig olyckshändelse vid en verksamhet på den högre nivån.¹⁰ Skälet är att dessa ska kunna tillämpa direktivets bestämmelser om planer för räddningsinsatser och planering av markanvändning. Medlemsstaten ska, i förekommande fall, meddela den angränsande medlemsstaten att det inte utarbetats en extern plan för räddningsinsatser. Av bilagan V framgår att även verksamhetsutövare på den högre nivån ska

⁹ Kommissionens meddelande, Mot ett gemensamt miljöinformationssystem (Seis), se beaktandesatsen 20 i Seveso III-direktivet.

¹⁰ Artikel 14 3. Seveso III-direktivet.

informera allmänheten om eventuella gränsöverskridande effekter som kan uppstå för en annan medlemsstat. Detta för att uppfylla kraven enligt Industriolyckskonventionen.¹¹

21.4 Information på internet m.m.

Utredningens förslag: Av Sevesolagen ska framgå att kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information för den händelse en allvarlig kemikalieolycka inträffar. Angående informationen för verksamhet på den högre kravnivån ska det framgå av Sevesolagen vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur personer som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Att den informationen även gäller i förhållande till personer utomlands ska tas bort. Av Sevesolagen ska framgå att informationen också ska vara tillgänglig på internet.

Seveolagen ska förtydligas och ”verksamheter som omfattas av kravet på en säkerhetsrapport” ska ersättas med ”verksamheter på den högre kravnivån”.

Bilaga V till Seveso III-direktivet om information till allmänheten förs in som en bilaga till Sevesoförordningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bemyndigas att meddela föreskrifter om den information som ska lämnas till allmänheten.

Utlämnande av uppgifter på begäran regleras i Sverige av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Huvudregeln är att en allmän handling är offentlig om inte annat är föreskrivet. Begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar finns i OSL. Direktivets bestämmelser kan således inordnas under tillämpningen av OSL.

Det svenska tillträdet till Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet föranledde inte några ändringar i det svenska regelverket när det gäller tillgången till information som finns hos myndigheter. För sådana organ som inte omfattas av det svenska myndighetsbegreppet men som utgör myndigheter i konventionens och miljöinformationsdirektivets mening infördes en ny lag, lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ. Lagen gäller i fråga om enskilda organ som innehar eller

¹¹ Seveso III-direktivet bilaga V del 2 punkt4.

förvarar miljöinformation som avser offentlig förvaltningsuppgift. Tryckfrihetsförordningens bestämmelser om för vilka syften allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar får begränsas tillåter inte större sekretess än Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet.¹² Seveso II-direktivets bestämmelser om utlämnande vid begäran föranleder därför ingen ändring i svensk rätt. Bestämmelserna om vad som utgör allmän handling kan således tillämpas här.

Det som behöver regleras särskilt är information som ska hållas tillgänglig utan begäran. För att genomföra Seveso III-direktivets krav på att hålla information tillgängligt för allmänheten ska det av Sevesolagen framgå att kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information för den händelse en allvarlig kemikalieolycka inträffar. För att förtydliga Sevesolagen har vi använt oss av begreppet verksamheter på den högre kravnivån istället för verksamheter som omfattas av kravet på en säkerhetsrapport. Det ska alltså av Sevesolagen framgå att för verksamheter på den högre kravnivån ska informationen också innefatta vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur de personer som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Då det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som informerar personer utomlands ska detta tas bort i Sevesolagen. Det ska även framgå av Sevesolagen att information också ska vara tillgänglig på internet.

Liksom tidigare bör kommunen ha ansvar för att informationen sprids och verksamhetsutövaren ska stå för kostnaderna. Det mest ändamålsenliga är att kommunen även har uppgifterna på internet där behövlig information framgår. Detta för att underlätta informationssökningen för allmänheten och den berörda allmänheten. Speciellt viktigt är det att informationen finns samlad på ett ställe om allvarlig olycka inträffat och allmänheten snabbt behöver hitta informationen. Informationen ska vara tydlig och begriplig. Av informationen bör endast det viktigaste framgå. Vissa områden och anläggningar behöver särskilt anpassad information, till exempel i flera språkversioner anpassade till de områden som kan beröras. Verksamhetsutövaren ska lämna behövlig information till kommunen.

Av bilaga V till Seveso III-direktivet framgår vilka upplysningar som ska lämnas. För att överensstämja helt med denna bör bilagan föras in som en bilaga 4 till Sevesoförordningen. Vi ser inga skäl till att

¹² Prop. 2004/05:65 s. 48. Svensk rätt kompletteras med lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ.

använda sig av myndighetsföreskrifter på vad som informationen ska innehålla. Däremot är det lämpligt att ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bemyndigande att meddela föreskrifter för att ytterligare klargöra vilken ytterligare information som bör finnas om sådana behov skulle uppstå.

Vi instämmer i den bedömning som gjordes vid genomförandet av Seveso II-direktivet i svensk rätt, att den information som ska lämnas till angränsande medlemsstater får anses omfattas av den information som lämnas vid miljö- och säkerhetsprövningen enligt den nordiska miljöskyddskonventionen.¹³

¹³ SÖ 1974:99.

22 Upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse

22.1 Allmänt om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse

Om en allvarlig olyckshändelse inträffar, är det viktigt att verksamhetsutövaren omedelbart underrättar de behöriga myndigheterna och vidarebefordrar de uppgifter som behövs för att kunna bedöma följderna av olyckshändelsen. Dessa upplysningar samlas i en databank och används i det förebyggande arbetet och som stöd i olyckssituationer.

Bestämmelserna i Seveso III-direktivet om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse överensstämmer i huvudsak med de i Seveso II-direktivet.

22.2 Genomförandet i svensk rätt

Vid genomförandet av Seveso II-direktivet i svensk rätt ansågs att de krav som direktivet ställer på verksamhetsutövaren var tillgodosedda genom dåvarande bestämmelser i räddningstjänstlagstiftningen.¹

¹ Prop. 1998/99:64 s. 53 f.

22.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse

I artikel 16 i Seveso III-direktivet finns bestämmelserna om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse. I Seveso III-direktivet ska uppgifter lämnas för att bedöma följderna av olyckshändelsen för egendom. I övrigt överensstämmer bestämmelserna med de i Seveso II-direktivet.

22.4 Inga ändringar

Utredningens bedömning: Seveso III-direktivet föranleder inga ändringar eller tillägg till gällande ordning.

Vid utsläpp från en anläggning som omfattas av 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, ska verksamhetsutövaren underrätta länsstyrelsen, polismyndigheten och kommunen om utsläppet påkallar särskilda åtgärder till skydd för allmänheten.² Lagen om skydd mot olyckor syftar till att bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande skydd mot olyckor. De krav som uppställs i Seveso III-direktivet på upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse, får anses tillgodosedda genom dessa bestämmelser.

² 2 kap. 5 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

23 Åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse

23.1 Allmänt om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse

Efter det att verksamhetsutövaren har informerat den behöriga myndigheten om att en olycka inträffat har även myndigheten ett ansvar. De berörda myndigheterna ska se till att räddningsinsatser vidtas. Olyckan ska analyseras i efterhand. Sådan information samlas i en databank.

23.2 Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del i svensk rätt

Några särskilda bestämmelser i anledning av myndigheternas skyldigheter att olyckan analyseras och att förebyggande åtgärder vidtas ansågs inte behövas med anledning av Seveso II-direktivet då dessa uppgifter täcktes in av den dåvarande lagstiftningen.¹

I nuvarande 6 kap. 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, gjordes ett tillägg för att klarlägga att det föreligger en skyldighet för räddningsorgan som utför en räddningsinsats att omedelbart underrätta berörd myndighet i annat land än Sverige.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 48

23.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse

Bestämmelserna återfinns i artikel 17 i Seveso III-direktivet och överensstämmer till stor del med bestämmelserna i Seveso II-direktivet. Ett ytterligare krav har införts på den behöriga myndigheten nämligen att informera de personer som sannolikt kommer att drabbas om den olyckshändelse som inträffat och om de åtgärder som vidtas för att begränsa dess följder.

23.4 Inga lagstiftningsåtgärder

Utredningens bedömning: Bestämmelserna om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

I lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, finns bestämmelser om vilka åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse. Det är staten eller en kommun som ska ansvara för räddningsinsatser. Enligt 4 kap. 10 § första stycket LSO får regeringen besluta att en länsstyrelse eller annan statlig myndighet får ta över ansvaret för räddningstjänsten i en eller flera kommuner. Enligt 1 kap. 7 § LSO ska kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns. Dessutom ska de lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor. Även efterföljande åtgärder regleras i lagen. Enligt 3 kap. 10 § LSO ska kommunen när en räddningsinsats är avslutad se till att olyckan undersöks för att bland annat klargöra hur insatsen har genomförts.

Enligt 1 § förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvar för bl.a. frågor om skydd mot olyckor i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret.

Vår bedömning är att Seveso III-direktivets bestämmelser om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse är genomförda genom redan befintlig reglering.

24 Upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

24.1 Allmänt om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

För att underlätta informationsutbyte och förebygga olyckor ska medlemsstaterna förse Europeiska kommissionen med information om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras territorium. Europeiska kommissionen har upprättat en databas för spridning av informationen. I databasen finns information om allvarliga olyckshändelser och lärdomar som har dragits av olyckshändelserna. Detta informationsutbyte inbegriper även händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse i vissa fall.

24.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

Bestämmelser om information som medlemsstaterna ska lämna till Europeiska kommissionen efter en allvarlig olyckshändelse finns i artikel 15 Seveso II-direktivet. För att kunna förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser ska medlemsstaterna snarast möjligt informera kommissionen om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras områden och som uppfyller kriterierna i bilaga VI. Där framgår att anmälan ska göras vid brand, explosion eller utsläpp

till följd av en olyckshändelse av farliga ämnen i vissa kvantiteter. Dessutom krävs att olyckan får vissa följdverkningar.

Om dessa kriterier är uppfyllda ska bl.a. uppgifter om när olyckan inträffade och platsen för olyckan lämnas.

Medlemsstaten ska informera Europeiska kommissionen om resultatet av sin analys av olyckan och de rekommendationer som gjorts. Vid rapporteringen ska ett särskilt formulär användas.

Medlemsstaten får dröja med att lämna denna information i avvaktan på att ett rättegångsförfarande slutförs, om informationen skulle kunna påverka rättegången.

Medlemsstaterna ska meddela Europeiska kommissionen om vilka organ som kan ha information om allvarliga olyckshändelser och som skulle kunna fungera som rådgivare åt behöriga myndigheter i andra medlemsstater som har till uppgift att ingripa vid en sådan olycka.

24.3 Genomförandet av Seveso II-direktivets bestämmelser i denna del

Bestämmelserna om att medlemsstaterna ska lämna information till Europeiska kommissionen fanns redan i Seveso I-direktivet. Räddningsverket var den myndighet som förmedlade information till Europeiska kommissionen. Några ändringar föreslogs inte vid genomförandet av Seveso II-direktivet till svensk rätt.¹ Räddningsverket har ersatts av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

24.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

Bestämmelserna om information som medlemsstaterna ska lämna till Europeiska kommissionen efter en allvarlig olyckshändelse finns i artikel 18 Seveso III-direktivet. De liknar bestämmelserna i Seveso II-direktivet. I första stycket har inga förändringar gjorts. Liksom i Seveso II-direktivet ska olyckor som uppfylla kraven i

¹ Prop. 1998/99:64 s 48.

bilaga VI rapporteras. Denna bilaga är identisk med bilagan VI i Seveso II-direktivet.

Enligt artikel 18 2. Seveso III-direktivet ska informationen tillhandahållas senast inom ett år från dagen för olyckshändelsen. Rapportering ska göras med hjälp av en databas. Om endast preliminär information kan lämnas inom denna tidsfrist, ska informationen uppdateras när resultaten av vidare analyser och rekommendationer finns tillgängliga.

24.5 Hänvisning till Seveso III-direktivet

Utredningens förslag: Hänvisningen i 4 kap. 35 § förordningen om skydd mot olyckor ska ändras till artiklarna 18 och 21 i Seveso III-direktivet.

Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som rapporterar olyckor till Europeiska kommissionen enligt 4 kap. 35 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Där hänvisas till artikel 15 och 19 Seveso II-direktivet. Utöver bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse i artikel 18 Seveso III-direktivet ska medlemsstaten och Europeiska kommissionen utbyta information, enligt artikel 21 Seveso III-direktivet. Hänvisningen i 4 kap. 35 § förordningen om skydd mot olyckor ska därför ändras till artiklarna 18 och 21 i Seveso III-direktivet. Vi föreslår inte att tidsfristen på ett år ska framgå i författningstexten utan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har att följa de regler som framgår av direktivets lydelse.

25 Driftförbud

25.1 Allmänt om driftförbud

Tillsynen kan leda till förbud om det konstateras att de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtagit uppvisar allvarliga brister.

25.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om driftförbud

Artikel 17 Seveso II-direktivet handlar om driftförbud. Om säkerhetsarrangemangen vid en verksamhet bedöms som uppenbart otillräckliga ska den behöriga myndigheten förbjuda idrifttagandet eller driften vid verksamheten. Förbudet kan även gälla en anläggning, ett lager eller någon del av dessa.

Vidare ska det vara möjligt att meddela driftförbud om verksamhetsutövaren inte lämnat in anmälan, säkerhetsrapport eller information som föreskrivs i direktivet i tid. Detta är emellertid inte någon skyldighet utan endast en möjlighet.

Ett beslut om driftförbud ska kunna överklagas av verksamhetsutövaren.

25.3 Genomförandet i svensk rätt av Seveso II-direktivets bestämmelser om driftförbud

Enligt 20 § Sevesolagen får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att Sevesolagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs. Detsamma gäller för domar och beslut enligt miljöbalken. Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ett ansökningsmål enligt miljöbalken som har

rättskraft. Av förarbetena framgår att detta innebär att det är de i tillståndsbeslutet angivna villkoren som närmare beskriver vad som åligger verksamhetsutövaren i olika avseenden. Beträffande sådana frågor som har prövats vid tillståndsgivningen kan i princip inga ytterligare krav ställas med hänvisning till de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Förelägganden kan komma i fråga endast om domen eller beslutet åsidosätts. Vad gäller sådana frågor som faller under lagens tillämpningsområde, men som inte varit föremål för en fördjupad säkerhetsprövning i samband med tillståndsprövningen enligt miljöbalken, kan tillsynsmyndigheten grunda beslut om föreläggande direkt på lagens regler.¹

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas, vilket framgår av 20 § tredje stycket Sevesolagen.

Enligt 22 § Sevesolagen får beslut om förelägganden eller förbud förenas med vite. Frågor om att döma ut vite prövas av mark- och miljödomstol. I 23 § Sevesolagen finns bestämmelser om verkställighet på den felandes bekostnad. Enligt 25 § första stycket Sevesolagen får en kommuns beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattats av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol. Beslut om tillsynsprogram får inte överklagas.

I miljöbalken finns bestämmelser om när tillstånd kan återkallas.²

25.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om driftförbud

I Seveso III-direktivet finns bestämmelserna om driftförbud i artikel 19. I artikel 19 1. har ett tillägg gjorts som innebär att allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten ska beaktas vid bedömningen om driftförbud ska meddelas. I övrigt överensstämmer bestämmelserna med artikel 17 i Seveso II-direktivet.

¹ Prop. 1998/99:64 s. 64.

² 24 kap. 3 § miljöbalken.

25.5 Allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som framkommit vid tillsynen ska beaktas

Utredningens förslag: I Sevesolagen ska framgå att allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som framkommit vid tillsynen ska beaktas vid bedömningen om förelägganden eller förbud ska meddelas.

Seveso III-direktivet förtydligar att vid bedömningen om driftförbud ska meddelas ska allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten beaktas. Ett föreläggande om förbud får dock ske endast vid särskilt allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder. För att överensstämma med Seveso III-direktivet bör detta framgå av Sevesolagen. Med tillsynsrapport avses det meddelande som verksamhetsutövaren får av tillsynsmyndigheten efter tillsynen.³ Vi har valt att inte använda oss av "tillsynsrapport" utan istället "som framkommit vid tillsyn" då Sevesolagen inte definierar tillsynsrapport och det inte finns något formkrav på meddelandet till verksamhetsutövaren. I vårt förslag till Sevesoförordning framgår att resultatet av genomförd tillsyn enligt tillsynsplan ska meddelas verksamhetsutövaren.

Vår bedömning är att övriga bestämmelser i artikel 19 Seveso III-direktivet redan är genomförda i svensk rätt.

³ artikel 20 7. Seveso III-direktivet.

26 Tillsyn

26.1 Allmänt om tillsyn enligt Seveso III-direktivet

Skillnader mellan tillsynsmyndigheternas sätt att planera och bedriva sin tillsyn för verksamheter kan ge upphov till olika skyddsnivåer inom EU. Tillsynsbesök är endast en del av tillsynen. Det har därför ansetts nödvändigt att fastställa grundläggande krav som medlemsstaternas kontrollsystem måste uppfylla.

För att kontrollera att direktivet följs ska tillsynen enligt vad som anges i artikel 20 genomföras efter en övergripande tillsynsplan. Tillsynen för respektive Sevesoverksamhet ska ske regelbundet och genomföras efter fastlagda rutiner i ett särskilt tillsynsprogram som närmare reglerar vad som gäller för tillsynen och de skilda tillsynsobjekten. Därutöver ska tillsyn genomföras när det behövs, exempelvis efter olyckor och olyckstillbud samt efter allvarliga klagomål.

Tillsynen bör samordnas med tillsynen enligt annan unionslagstiftning.

26.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om tillsyn

Artikel 18 i Seveso II-direktivet behandlar tillsynen. Behöriga myndigheter ska upprätta ett system för tillsyn och andra kontrollåtgärder som lämpar sig för den aktuella typen av verksamhet. Tillsynen ska ske oberoende av om de redovisningar som föreskrivs i direktivet lämnats in.

Tillsynen ska omfatta en systematisk granskning av de tekniska systemen samt organisations- och driftsystemen. Tillsynen ska vara utformad så att verksamhetsutövaren kan visa att han eller hon har vidtagit lämpliga åtgärder för de aktiviteter som bedrivs vid verksamheten för att förebygga allvarliga olyckshändelser. Vidare ska tillsynen vara utformad så att verksamhetsutövaren kan visa att

han eller hon har vidtagit lämpliga åtgärder för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser på verksamhetens område eller utanför detta.

Vid tillsynen ska kontroll göras om uppgifterna i bl.a. säkerhetsrapporten ger en riktig bild av situationen vid verksamheten. Vid tillsynen ska även kontrolleras att allmänheten får tillgång till information.

För alla verksamheter ska det finnas ett tillsynsprogram. Om inte tillsynsprogrammet bygger på en systematisk bedömning av riskerna för allvarliga olyckshändelser ska ett tillsynsbesök göras årligen vid verksamheter som omfattas av den högre kravnivån. För den lägre kravnivån finns inget särskilt krav på hur ofta tillsynsbesök ska göras eller hur tillsynsprogrammen ska utarbetas.

Det ska upprättas protokoll över varje tillsynsbesök och vid behov ska uppföljning ske med verksamhetens ledning.

Den behöriga myndigheten ska ha möjlighet att begära in kompletterande information från verksamhetsutövarna om det behövs för att kunna bedöma risker för allvarliga olyckshändelser eller för att fastställa om sannolikheten ökat eller om de tänkbara följderna av allvarliga olyckshändelser förvärrats. Komplettering kan även begäras in för att möjliggöra att en extern plan för räddningsinsatser utarbetas. Vidare kan komplettering begäras in för att tillsynsmyndigheten ska kunna ta hänsyn till sådana ämnen som på grund av sin fysiska form, särskilda omständigheter eller sin placering, kan komma att kräva särskild uppmärksamhet.

26.3 Genomförande i svensk rätt av bestämmelserna om tillsyn

De krav som ställs på de svenska operativa tillsynsmyndigheterna framgår av 1 kap. miljötillsynsförordningen. Behovsutredning, verksamhetsregister och tillsynsplan utgör effektiva instrument för tillsynsmyndighetens arbete. Bedömningen av tillsynsbehovet och beslutet om tillsynsplan förutsätter ett preciserat underlag vad gäller tillsynsobjekten och de relevanta miljöproblemen i det geografiska område som omfattas av tillsynsplanen. Därför behöver myndigheten avsätta tillräckliga resurser för att kunna kartlägga och inventera tillsynsområden, verksamheter och det tillsynsarbete som behöver göras. Behovsutredning och tillsynsplan är viktiga

instrument för att styra tillsynen till de mest angelägna områdena där insatserna bedöms ge störst miljönytta.

Varje verksamhet ska ha ett tillsynsprogram, enligt 18 § Sevesolagen. För verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport ska tillsynsprogrammet grunda sig på en analys och en planmässig bedömning av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor i samband med verksamheten. Detta krav infördes för att undvika Seveso II-direktivets krav om obligatoriska tillsynsbesök, i de fall tillsynsprogrammet inte grundar sig på en systematisk bedömning av risken för allvarliga olyckshändelser.¹

Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken, enligt 15 § Sevesolagen.

I 12–14 §§ Sevesoförordningen finns bestämmelser om tillsyn.

Tillsynen för miljöfarlig verksamhet regleras i miljöbalken. Med miljöfarlig verksamhet avses all användning av mark, byggnader eller anläggningar som innebär utsläpp till mark, luft eller vatten eller annan olägenhet för människors hälsa eller miljön. Härmed avses även risken för olyckor och de konsekvenser i form av utsläpp och buller, skakningar och annat sådant som de kan föra med sig för omgivningen. Explosioner som leder till en kraftig tryckvåg eller brand i omgivningen får anses omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet i 9 kap. 1 § miljöbalken.²

I 26 kap. miljöbalken finns bestämmelser om tillsyn. I miljötillsynsförordningen (2011:13) regleras hur den operativa tillsynen är fördelad mellan statliga myndigheter och de kommunala nämnderna. Det finns även bestämmelser om tillsyn i arbetsmiljölagen (1977:1160), och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Tillsynsmyndigheten har rätt till tillträde till verksamheter, med hjälp av polis om så behövs. Tillsynsmyndigheten har även rätt till upplysningar och tillgång till de handlingar som behövs.

26.3.1.1 Utredningen En översyn inom Sevesoområdet

Utredningen En översyn inom Sevesoområdet, SOU 213:14, har föreslagit att länsstyrelsens möjlighet att överlåta Sevesotillsynen till kommunen tas bort. Utredningen har även föreslagit att det i Sevesolagen föreskrivs att tillsynsmyndigheterna ska samordna

¹ Prop. 1998/99:64 s. 49.

² Prop. 1998/99:64 s 51.

tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen i den utsträckning det är lämpligt. Länsstyrelsen ska inom fyra månader efter ett Sevesotillsynsbesök meddela verksamhetsutövaren resultaten av tillsynen i en tillsynsrapport och länsstyrelsen ska i tillsynsrapporten ange vilka brister som upptäckts och som behöver åtgärdas. I de fall flera myndigheter utfört tillsyn samtidigt ska tillsynsrapporten vara samordnad med övriga tillsynsmyndigheters tillsynsrapporter och länsstyrelsen ska säkerställa att verksamhetsutövaren, inom en rimlig period efter att ha tagit emot tillsynsrapporten, åtgärdar alla de brister som upptäckts. Föreskriftsrätten i Sevesolagen ska ges en mer generell räckvidd då det finns ett behov av att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördjupar sin Sevesotillsynsvägledning samt tar ett större ansvar när det gäller att utbilda Sevesohandläggare, samordna inblandade myndigheter och att utveckla myndighetsgemensamma metodstöd för Sevesotillsynen. Detta skulle enligt utredningen leda till en mer effektiv, enhetlig och samordnad Sevesotillsyn. Enligt utredningsförslaget ska hänvisningen till kommunen vid samråd om påverkan på omgivningen tas bort då de inte längre kan vara tillsynsmyndighet när det gäller Sevesotillsynen samt att tillägget görs att länsstyrelserna på begäran även ska lämna den information som behövs för att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kunna utföra sitt kontrollerande ansvar.³

26.3.2 Behörig myndighet i svensk rätt

I Sverige finns flera myndigheter som har uppgifter kopplat till Seveso II-direktivet. Dessa är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Arbetsmiljöverket, länsstyrelserna, Naturvårdsverket och kommunerna, samt till viss del även Boverket och Kemikalieinspektionen. Dessutom har mark- och miljödomstolen en roll i samband med tillståndsgivning enligt miljöbalken. Ingen myndighet har ett klart uttalat samordningsansvar. I 15–19 §§ Sevesolagen regleras tillsyn. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen och kommunerna är tillsynsmyndigheter. Länsstyrelsen och kommunerna ska ha tillsyn över verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken i enlighet med den ansvarsfördelning för tillsynen av miljöfarlig verksamhet som följer av miljöbalken, enligt 15 § andra stycket Sevesolagen.

³ SOU 2013:14 s. 145.

Kommunen utövar tillsyn över miljöfarlig verksamhet som inte kräver tillstånd, enligt 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken. I vissa fall kan länsstyrelsen överlåta tillsynen till kommunen.

Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken, enligt 15 § andra stycket Sevesolagen. Detta på grund av det nära samarbetet mellan miljö, hälsa och säkerhet.⁴ Vid genomförandet i svensk rätt harmoniserades tillsynsorganisationen för den operativa tillsynen av Sevesolagen med vad som gäller i fråga om organisation av tillsynen enligt miljöbalken. På så sätt kan miljö- och säkerhetstillsynen samordnas.⁵ Viss samordning mellan myndigheterna på central nivå sker även via den gemensamma webbplatsen Sevesoportalen.

För verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen får överlåta åt en kommun att ha tillsynen om kommunen gjort framställning om det. Utredningen En effektiv Sevesolagstiftning⁶ har föreslagit att denna möjlighet tas bort.

Länsstyrelserna samt kommunerna är operativa tillsynsmyndigheter.⁷ Operativ tillsyn är tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet. I miljötillsynsförordningen (2011:13) regleras hur den operativa tillsynen är fördelad mellan statliga myndigheter och de kommunala nämnderna. Vidare framgår vilka statliga myndigheter som ska ge tillsynsvägledning till operativa tillsynsmyndigheter. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ge tillsynsvägledning i frågor om miljöfarliga verksamheter i de fall frågorna regleras i Sevesolagen, enligt 3 kap. 8 § miljötillsynsförordningen. Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Tillsynsvägledande myndigheter på statlig central nivå ska inom sitt vägledningsområde särskilt ge stöd till länsstyrelsernas tillsynsvägledning till kommunerna, enligt 3 kap. 1 § miljötillsynsförordningen. Inom länsstyrelsernas finns den fristående miljöprövningsdelegationen som beslutar i ärenden om tillstånd för miljöfarlig verksamhet samt i ärenden som rör ändring av tillstånd eller villkor för sådana verksamheter. I praktiken genomförs Sevesotillsynen av länsstyrelserna.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ansvarsområden är flera. Myndigheten är part i miljöbalksprövningar vid

⁴ Prop. 1998/99:64 s. 31.

⁵ Prop. 1998/99:64 s. 63.

⁶ SOU 2013:14 s. 138.

⁷ lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor, 15 §.

mark- och miljödomstolen samt ofta remissinstans till länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationers tillståndsprövningar av Sevesoverksamheter. Detta innebär att myndigheten har rätt att föra talan och kan därmed framföra yrkanden och överklaga domar och beslut. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap deltar i kommittéarbetet inom EU inklusive flera underliggande expert- och arbetsgrupper. Vidare har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriftsansvar⁸ och ansvar som central tillsynsmyndighet.⁹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar även för information till Europeiska kommission om inträffade allvarliga kemikalieolyckor samt information om verksamheter som omfattas av direktivet.¹⁰

Arbetsmiljöverket är central förvaltningsmyndighet för arbetsmiljö och arbetstidsfrågor. Arbetsmiljöverket får sitt tillsynsmandat genom Arbetsmiljölagen.

Det finns kopplingar till Naturvårdsverket i och med att prövningsprocessen för Sevesoverksamheter är införd genom miljöbalksprövningsprocessen samt att Naturvårdsverket är central tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Andra kopplingar till Naturvårdsverket är genom de närliggande direktiv som t.ex. industriutsläppsdirektivet (IED) och miljöinformationsdirektivet.

Kommunerna har ansvar kopplat till kommunens plan för räddningsinsats,¹¹ information till allmänheten¹² samt som planmyndighet. Dessutom finns kopplingar till miljöbalkstillsynen och tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor.¹³

Boverket ansvarar för regler om markanvändning (fysisk planering). I Seveso II-direktivet återfinns krav om fysisk planering kopplat till Sevesoverksamheter i direktivets artikel 12. Boverket har i samverkan med dåvarande Räddningsverket, Naturvårdsverket och Arbetsmiljöverket givit ut allmänna råd "Bättre plats för arbete"¹⁴ som handlar om kvalitetskrav och arbetsmetoder för att nå uppsatta mål för miljö, hälsa och säkerhet samt tar upp krav på bl.a. skyddsavstånd.

⁸ förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, 4, 6, 9-12 §§.

⁹ förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, 12 §.

¹⁰ förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, 4 kap 35 §.

¹¹ förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, 3 kap 6 §.

¹² lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, 14 §.

¹³ Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 5 kap. 1 §.

¹⁴ Boverkets allmänna råd 1995:5.

Kemikalieinspektionen ansvarar för kemikalielagstiftningen, tidigare ämnes- och preparat direktivet och numera Reach¹⁵ och CLP¹⁶ som ligger till grund för bilaga I i Seveso II respektive Seveso III-direktivet.

Den nuvarande samordning mellan myndigheterna sker förutom vid den operativa tillsynen (mellan de olika tillsynsmyndigheterna, främst länsstyrelserna och Arbetsmiljöverket) genom samverkansforumen chefsgrupp Seveso och arbetsgrupp Seveso, i vilka Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Arbetsmiljöverket, Naturvårdsverket samt representanter för länsstyrelserna deltar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har dessutom ett särskilt samarbetsavtal med Kemikalieinspektionen som bl.a. omfattar Sevesofrågor. Dessutom samverkar myndigheterna (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket) med flera branschorganisationer bl.a. inför den årliga Sevesokonferensen.

26.3.3 Seveso III-direktivets bestämmelser om behörig myndighet

Seveso III-direktivet har blivit tydligare vad gäller samordningen mellan olika behöriga myndigheter i en medlemsstat. Detta framgår i artikel 6 och uttrycks ”Medlemsstater som inrättar eller utser fler än en behörig myndighet ska se till att förfarandena för att uppfylla deras skyldigheter samordnas fullt ut.” Vidare lyfter artikel 6 fram behovet av att samarbete mellan de behöriga myndigheterna och kommissionen samt övriga intressenter. Artikel 6 gör även gällande att de behöriga myndigheterna ska godta likvärdig information som verksamhetsutövarna lämnat in till en annan myndighet, om informationen uppfyller kraven. För enkelhetens skull använder direktivet ”den behöriga myndigheten” även i de fall då det kan röra sig om flera behöriga myndigheter. I direktivet fastställs krav på den

¹⁵ REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals), formellt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

¹⁶ CLP = classification, labelling and packaging, förordning (EG) nr 1272/2008 som gäller klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och blandningar. Den ändrar och upphäver direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändrar förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach).

behöriga myndigheten. Kraven återfinns framförallt i artiklarna 9 Dominoeffekter, 10 Säkerhetsrapport, 12 Planer för räddningsinsats, 13 Planering av markanvändning, 15 Offentligt samråd och deltagande i beslutsprocessen, 17 Åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse, 20 Tillsyn och artikel 22 Tillgång till information och konfidentialitet. Vidare återfinns krav då verksamhetsutövaren ska kontakta, informera eller lämna uppgifter till den behöriga myndigheten.

Den sista delen av artikel 6 handlar om att minska den administrativa bördan för företagen när det gäller informationsinlämning. Om informationskrav i Seveso III-direktivet uppfylls genom att lämna information enligt andra direktiv ska detta godtas av myndigheterna.

26.4 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har en viktig roll i tillsynen

Det framgår inte tydligt vad som avses med att ”förfarandena för att uppfylla deras skyldigheter samordnas fullt ut” i Seveso III-direktivets artikel 6. En rimlig tolkning är, i de fall det finns flera behöriga myndigheter, att dessa myndigheter tolkar kraven på den behöriga myndigheten och verksamhetsutövarna på samma sätt, dvs. att det finns en samsyn gällande tillämpningen av reglerna. För att tydliggöra samordningen skulle en myndighet kunna pekas ut som sammanhållande för området. Alternativt tydliggörs kravet på samordning i lagstiftningen, om det ska gå utöver samverkanskravet i förvaltningslagen.¹⁷

Ur ett tillsynsperspektiv föreslår utredningen ”En översyn inom Sevesoområdet – förslag till förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor”¹⁸ att det ska finnas krav på att tillsynsmyndigheternas tillsynsrapporter ska samordnas, då flera myndigheter deltagit vid tillsyn. Att tillsynsrapporterna ska samordnas betyder dock inte att myndigheterna behöver upprätta en gemensam tillsynsrapport.

Om informationskrav i Seveso III-direktivet uppfylls genom att lämna information enligt andra direktiv ska detta godtas av myndigheterna.

¹⁷ Förvaltningslagen (1986:223), 6 § Varje myndighet skalämna andra myndigheter hjälp inom ramen för den egna verksamheten.

¹⁸ En översyn inom Sevesoområdet, SOU 2013:14, s.144.

26.5 Seveso III-direktivets bestämmelser om tillsyn

De inledande två punkterna i artikel 20 i Seveso III-direktivet sammanfaller i huvudsak med första punkten i artikel 18 i Seveso II-direktivet vad gäller målsättningen för tillsyn. De största förändringarna i Seveso III-direktivet gäller tillsynsplan, hur en systematisk bedömning kopplat till tillsynsprogrammet ska genomföras, när icke-rutinmässig och förnyad tillsyn ska genomföras samt vilka tidsgränser som ska gälla för återkoppling efter tillsyn.

Seveso III-direktivet anger att alla verksamheter ska omfattas av en tillsynsplan på antingen nationell, regional eller lokal nivå. Planen ska regelbundet ses över och vid behov uppdateras. Tillsynsplanen ska omfatta följande:

- En allmän utvärdering av relevanta säkerhetsaspekter.
- Det geografiska område som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över de verksamheter som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över grupper av verksamheter med eventuella dominoeffekter (dvs. påverkan på och från omgivningen) enligt artikel 9.
- En förteckning över de verksamheter där särskilda externa risk- eller farokällor kan öka riskerna för eller följderna av en allvarlig kemikalieolycka.
- Förfaranden för rutinmässig tillsyn, inklusive programmet för sådan tillsyn som det anges i artikel 20 punkt 4.
- Förfaranden för icke-rutinmässig tillsyn, dvs. tillsyn som går utanför tillsynsprogrammet.
- Bestämmelser om samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter.

Program för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter. Av programmen ska framgå hur ofta besök på plats ska göras. Perioden mellan två på varandra följande besök på plats ska inte överskrida ett år för verksamheter på högre kravnivå och tre år för verksamheter på lägre kravnivå, såvida den behöriga myndigheten inte redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig kemikalieolycka vid de berörda verksamheterna.

Den systematiska bedömningen av faror ska baseras på verksamhetens potentiella inverkan på människors hälsa och miljön samt utgå från erfarenheten av tidigare efterlevnad av bestämmelserna. Relevant resultat från tillsyn som utförts enligt annan unionslagstiftning ska beaktas, om det är lämpligt.

Tillsyn utanför tillsynsprogrammet, dvs. vad som i direktivet kallas för icke-rutinmässig tillsyn, ska genomföras så snart som möjligt för att undersöka allvarliga klagomål, allvarliga olyckor och händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse. Även tillbud och bristande efterlevnad ska föranleda icke-rutinmässig tillsyn. Direktivet anger inte att det specifika ska vara ett besök. Det är dock utredningens uppfattning att tillsynen ska, när det är påkallat, genomföras genom tillsynsbesök. Endast på detta sätt får tillsynen den bredd och djup som omständigheterna kräver.

Inom fyra månader efter varje tillsyn ska den behöriga myndigheten meddela resultaten av tillsynen till verksamhetsutövaren. I meddelandet ska alla nödvändiga åtgärder som denne ska vara tvungen att vidta anges. Därefter ska den behöriga myndigheten se till att verksamhetsutövaren vidtar åtgärderna inom en rimlig period. Denna ändring har diskuterats i utredningen En översyn inom Sevesoområdet.¹⁹

Om det vid tillsyn upptäcks ett allvarligt fall av bristande efterlevnad ska förnyad tillsyn göras inom sex månader.

Tillsynen ska då det är möjligt samordnas med tillsyn enligt annan unionslagstiftning och kombineras, där det är lämpligt.

Myndigheterna ska uppmuntras att utbyta erfarenheter och delta i utbyte av erfarenheter på unionsnivå.²⁰ Resultatet från erfarenhetsutbytet ska användas för att förstärka kunskapen på nationell nivå. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna ger myndigheten allt nödvändigt stöd så att tillsyn kan genomföras.²¹ Möjligheten för den behöriga myndigheten, dvs. tillsynsmyndigheten, att begära in komplettering är oförändrad jämförd med Seveso II-direktivet.

¹⁹ SOU 2013:14 s 143. Utredningen har föreslagit att länsstyrelsen inom fyra månader efter ett Sevesotillsynsbesök ska meddela verksamhetsutövaren resultaten av tillsynen i en tillsynsrapport. Vidare föreslår utredningen att det i tillsynsrapporten ska anges vilka brister som upptäckts och som behöver åtgärdas. Utredningen föreslår att i de fall flera myndigheter utfört tillsyn samtidigt ska tillsynsrapporten vara samordnad med övriga tillsynsmyndigheters tillsynsrapporter. Länsstyrelsen ska också säkerställa att verksamhetsutövaren, inom en rimlig period efter att ha tagit emot tillsynsrapporten, åtgärdar alla de brister som upptäckts.

²⁰ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 10.

²¹ Seveso III-direktivet artikel 20 punkt 11.

26.6 Tillsynsplan på regional nivå²²

Utredningens förslag: Alla verksamheter som omfattas av Sevesolagen ska ingå i en tillsynsplan. Länsstyrelsen beslutar om planen.

I Seveso III-direktivet införs ett krav på att alla verksamheter ska omfattas av en tillsynsplan på antingen nationell, regional eller lokal nivå. Då det i Sverige är länsstyrelsen som är den behöriga myndigheten för den operativa tillsynen och därmed är den myndighet som genomför tillsynen av Sevesoverksamheter, är det länsstyrelsen som för svenskt vidkommande ska utgöra den behöriga myndigheten, när det gäller att besluta om tillsynsplaner. Det blir då fråga om en tillsynsplan på regional nivå. Det ska framgå av Sevesolagen. Genom förordningen till lagen bör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bemyndigas att ge närmare föreskrifter om vad en tillsynsplan och tillsynsprogram ska omfatta. Föreskriften bör således omfatta vad som anges i artikel 20 punkt 3 i direktivet. Eventuellt behov av reglering i svensk rätt av bestämmelserna i artikel 20 punkt 1 och 2 om innehållet i och formerna för tillsynen täcks även det av bemyndigandet.

26.7 Tillsynsprogram för alla verksamheter och obligatoriska tillsynsbesök

Utredningens förslag: Program för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter.
Krav på obligatoriska tillsynsbesök införs med möjlighet till anpassning efter vunna erfarenheter.

Så väl Seveso II och Seveso III-direktivet ställer krav på att program för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter. Till skillnad från Seveso II-direktivet gör Seveso III-direktivet ingen skillnad på vilken grundval dessa program ska utformas med hänsyn till om verksamheten är på den lägre eller högre nivån. Sevesolagens bestämmelse att "För verksamheter som omfattas av

²² Vi har utgått från förslaget i SOU 2013:14 En översyn inom Sevesoområdet, s. 138 f. att tillsynen inte ska delegeras från länsstyrelsen till kommunerna.

kravet på säkerhetsrapport” ska därför tas bort när det gäller på vilken grund tillsynsprogrammet ska tas fram.

Tillsynsmyndigheten ska löpande bedöma hur verksamheten efterlever lagstiftningens krav till undvikande av allvarliga olyckshändelser, samt vilka åtgärder verksamheten vidtar för att begränsa följderna av en sådan olyckshändelse. Efter en period av genomförd tillsyn, är det lämpligt att tillsynsmyndigheten omarbetar tillsynsprogram efter överväganden som grundar sig på en systematisk bedömning av hur verksamheten efterlever kraven. Om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamhetsutövaren iakttar vad som gäller och erfarenheterna även i övrigt av tillsynen är goda, ska inte obligatoriska tillsynsbesök behöva göras med de intervaller som gäller som huvudregel enligt direktivet, dvs. högst ett år för verksamheter på den högre nivån och tre år för verksamheter för verksamheter på den lägre nivån. Hänsyn måste också tas till verksamhetens art och omfattning, då detta kan utgöra omständigheter som har betydelse för allmänhetens intressen av fortlöpande information. Vi utgår från som en självklarhet att tillsynsmyndigheten samordnar tillsynen med den som ska ske enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen i den utsträckning och omfattning som gynnar både myndigheternas verksamhet och företagets planering.

Något krav på obligatoriska tillsynsbesök finns för närvarande inte i Sevesolagen, men Seveso III-direktivet ställer upp sådana krav. Vi föreslår att tillsynsbesökens regelbundenhet vid ordinarie tillsyn samt möjlighet till förlängning av intervallen ska framgå av Sevesoföreskrifterna, lämpligast i Sevesoförordningen. Liksom vad gäller för tillsynsprogrammen enligt 14 § Sevesolagen ska inte heller tillsynsplanerna kunna överklagas.

26.8 Oregelbundna tillsynsbesök och förnyad tillsyn

Utredningens förslag: Av Sevesoförordningen ska framgå när tillsyn utöver den tillsyn som görs i enlighet med tillsynsprogrammet ska genomföras och när tillsynen ska följas upp.

I Seveso III-direktivet införs krav om att så kallad icke- rutinmässig tillsyn ska göras och att förnyad tillsyn ska göras inom sex månader vid allvarligt fall av bristande efterlevnad. Då uttrycket icke- rutinmässig tillsyn inte används i svensk rätt ska bestämmelsen betecknas som tillsyn utöver ordinarie tillsyn. Bestämmelser om sådan tillsyn ska framgå av Sevesoförordningen. Av Sevesoförordningen ska även framgå att om länsstyrelsen vid tillsyn har upptäckt en allvarlig brist, ska tillsynen följas upp senast inom sex månader. Tidsintervallet är givetvis inget hinder för att länsstyrelsen under tiden utfärdar de förelägganden och förbud som är nödvändiga.

26.9 Resultatet av tillsynen ska meddelas verksamhetsutövaren senast två månader efter tillsynsbesöket

Utredningens förslag: Resultatet av den ordinarie tillsynen enligt tillsynsprogrammet ska meddelas verksamhetsutövaren senast två månader efter tillsynsbesöket. Vid tillsyn som genomförs på grund av allvarliga klagomål, allvarliga kemikalieolyckor, tillbud och situationer ska resultatet meddelas så snart det kan ske. Detta ska framgå av Sevesoförordningen.

Enligt Seveso III-direktivet ska tillsynsmyndigheten inom fyra månader efter varje tillsyn meddela resultaten av tillsynen till verksamhetsutövaren. Det bedömer vi vara för lång tid. Då Sevesoverksamhet till sin karaktär är sådan att den kan medföra fara för allvarliga olyckshändelser behöver verksamhetsutövaren få resultatet av tillsynen i sådan ordning att riskreducerande åtgärder kan vidtas utan onödigt dröjsmål. Också allmänhetens intresse av att riskreducerande åtgärder snabbt vidtas, talar för att en tidsutdräkt av fyra månader, innan resultatet görs tillgängligt, framstår som väl lång. Enligt utredningens mening bör det vara möjligt att få fram

tillsynsprotokollet eller motsvarande redovisning inom två månader, om tillsynsmyndigheterna för den yttre och inre miljön dvs. länsstyrelsen, miljönämnden vid överlåten miljöbalktillsyn, räddningstjänsten och Arbetsmiljöverket samordnar sina insatser redan före själva den fysiska tillsynen. Om allvarliga brister avseende säkerhetsarbetet eller den fysiska säkerheten upptäcks vid tillsynen, ska tillsynsmyndigheten förelägga om rättelse eller förbud omgående. Finner tillsynsmyndigheten att verksamhetsutövaren inom sitt säkerhetsarbete inte omgående behöver vidta åtgärder i enlighet med direktivet och att verksamheten därmed bedrivs på ett tillfredsställande sätt, ska tillsynsprotokollet tillsändas verksamhetsutövaren inom två månader.

Tillsynsprotokollet eller motsvarande handling utgör inte ett föreläggande i Sevesolagens mening. Protokollet bör alltså inte innehålla krav på omedelbara åtgärder på grund av åsidosättande från verksamhetsutövarens sida. Frågor av den karaktären handläggs särskilt av tillsynsmyndigheten. Tillsynsprotokollet bör i stället främst ha en sådan utformning att det kan användas vid den löpande tillsynen och ligga till grund för en utveckling av tillsynsarbetet hos myndigheterna och samtidigt vara ett stöd för företagen i deras säkerhetsarbete.

Är det fråga om sådan tillsyn som har föranletts av t.ex. klagomål från omgivningen ska tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet bedöma hur man avser att gå vidare med ärendet, eller vid obefogade klagomål avskriva ärendet från fortsatt handläggning. Resultatet av tillsynen ska dock meddelas så snart det kan ske.

27 Tillgång till information samt regler om konfidentialitet

27.1 Allmänt om tillgång till information samt regler om konfidentialitet

Seveso III-direktivet lägger stor vikt på öppenhet men har också avgränsande regler i fråga om när sekretess kan behöva råda. Sekretessen fastställs enligt regler baserade på artikel 4 i direktiv 2003/4/EG, miljöinformationsdirektivet. Tillgång till information i Seveso III-direktivet omfattar handling som myndigheten innehar.

Miljöinformationsdirektivet har genomförts i svensk rätt. Tryckfrihetsförordningen har bestämmelser om för vilka syften allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar får begränsas. Vid genomförandet ansågs dessa inte tillåta större sekretess än miljöinformationsdirektivet.¹ Sekretesslagen kompletterades vid genomförandet med dels en uttrycklig bestämmelse om avvägning mellan sekretessintresset och allmänhetens intresse av att få ta del av miljöinformation, dels en generell sekretessbrytande regel för uppgifter om utsläpp i miljön i 10 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslag, 2009:400.

Möjligheterna för organ, som enligt svenska definitionen är myndighet, att avslå en begäran om information ansågs motsvara bestämmelserna i direktivet.

¹ Prop. 2004/5:65 s. 48

27.2 Seveso II-direktivets bestämmelser om tillgång till information samt regler om konfidentialitet

Artikel 20 i Seveso II-direktivet handlar om sekretess. Uppgifter som lämnats till behöriga myndigheter eller kommissionen får sekretessbeläggas enligt nationell lagstiftning om uppgifterna äventyrar

- överläggning med de behöriga myndigheterna och kommissionen,
- internationella relationer och nationellt försvar,
- allmän säkerhet,
- förundersökning eller en pågående rättegång,
- affärs- och industrihemligheter inbegripet immaterialrätter,
- uppgifter eller register som berör enskildas privatliv, eller
- uppgifter som lämnats av tredje man om denne begär att de ska förbli hemliga.

Direktivet ska inte hindra en medlemsstat från att ingå avtal med tredje land om utbyte av intern information.

Vidare regleras i artikel 13 4. sekretess i säkerhetsrapporten. Där framgår att verksamhetsutövaren kan begära att myndigheten inte lämnar ut vissa delar av rapporten till allmänheten. I sådana fall ska verksamhetsutövaren med myndighetens medgivande lämna in en modifierad rapport där vissa delar har uteslutits.

27.3 Genomförande av Seveso II- direktivet i svensk rätt

Bestämmelserna om sekretess i Seveso II-direktivet föranledde inga ändringar i svensk rätt.

27.4 Seveso III-direktivets bestämmelser om tillgång till information samt regler om konfidentialitet

I artikel 22 regleras tillgång till information och konfidentialitet. Där framgår att den behöriga myndigheten är skyldig att göra all information som innehas enligt direktivet tillgänglig för alla som begär det i enlighet med direktiv 2003/4/EG.

I stället för att räkna upp undantagen, hänvisas i andra punkten till undantagsbestämmelserna i artikel 4 i miljöinformationsdirektivet.

I tredje punkten framgår att offentliggörande av fullständig information om säkerhetsrapporten och förteckningen över farliga ämnen kan vägras av myndigheten om verksamhetsutövaren har begärt att vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen inte ska avslöjas av de skäl som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG. Myndigheten får av samma skäl även besluta att vissa delar av rapporten eller förteckningen inte ska lämnas ut. I sådana fall ska verksamhetsutövaren, med myndighetens medgivande, förse myndigheten med en modifierad rapport eller förteckning där vissa delar har uteslutits.

27.5 Inga ändringar

Utredningens bedömning: Seveso III-direktivet föranleder inga ändringar eller tillägg till gällande ordning.

Seveso III-direktivet bestämmelser om tillgång till information omfattar information som myndigheten innehar. Enligt 2 kap. 3 § i tryckfrihetsförordningen är handling att betrakta som allmän om den förvaras hos en myndighet och den är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. Svensk rätt uppfyller därmed kraven i Seveso III-direktivet om att information som innehas av myndighet ska göras tillgänglig.

Huvudregeln i Seveso III-direktivet är öppenhet. Den behöriga myndigheten kan vägra att offentliggöra vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen om verksamhetsutövaren begärt det. Något krav på att så ska ske finns inte. Denna bestämmelse finns även i Seveso II-direktivet. Då sekretess-

bestämmelsen är främmande för svensk rätt föreslår vi att en sådan sekretessgrund inte ska införas.

Seveso III-direktivets bestämmelser om att myndigheten får besluta att vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen inte ska lämnas ut har sin motsvarighet i 2 kap. 12 § första stycket tryckfrihetsförordningen, så kallad maskning. Några ytterligare åtgärder för svenskt vidkommande är således inte påkallade.

28 Tillgång till rättslig prövning

28.1 Inledning

Bestämmelsen om allmänhetens tillgång till rättslig prövning, artikel 23, är en viktig princip i EU-rätten, särskilt EU:s miljölagstiftning, men har inte funnits i tidigare Seveso-direktiv.

28.2 Artikelns innehåll

Av artikel 23 i Seveso III-direktivet framgår att det åligger medlemsstaten att se till att varje sökanden som begär information i enlighet med artikel 14. 2 b eller c eller artikel 22.1 i direktivet kan, i enlighet med artikel 6 i direktiv 2003/4/EG, dvs. direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation, begära en prövning av en behörig myndighets beslut med avseende på en sådan begäran (punkt a). Vidare åligger det medlemsstaterna enligt samma artikel att se till att den berörda allmänheten i sina respektive nationella rättssystem har tillgång till de prövningsförfaranden som fastställs i artikel 11 i direktiv 2011/92/EG¹ för de fall som omfattas av artikel 15.1 i detta direktiv (punkt b).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Direktivet benämns ofta som det nya MKB-direktivet. Artikel 11 innebär bl.a. att medlemsstaterna inom ramen för den relevanta nationella lagstiftningen ska se till att de medlemmar av den berörda allmänheten som har ett tillräckligt intresse, eller som hävdar att en rättighet kränks, när detta utgör en förutsättning enligt en medlemsstats förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning, har rätt att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av bestämmelserna om allmänhetens deltagande prövad i domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag.

28.2.1 Vad artikeln innebär

Punkt a

Artikel 14 rör information till allmänheten och artikel 14. 2 b avser verksamheter på den högre nivån, där det i fråga om sådan verksamhet åligger medlemsstaten att se till att säkerhetsrapporten görs tillgänglig för allmänheten. Om säkerhetsrapporten helt eller delvis omfattas av sekretess, ska i stället en anpassad version göras tillgänglig. I händelse av att den som begär informationen nekas tillgång till säkerhetsrapporten, kan vederbörande påkalla prövning av beslutet i administrativ ordning eller överklaga beslutet till domstol, något som regleras genom direktiv 2003/4/EG.

Punkt b

De fall som avses i artikel 15. 1 i Seveso III-direktivet, som hänvisar till artikel 13 i samma direktiv, avser den omständigheten att den berörda allmänheten tidigt ska få möjlighet att yttra sig om specifika enskilda projekt med avseende på lokalisering och ändring av verksamheten samt nya projekt kring verksamheter. Det är här fråga om verksamheter eller projekt som kan påkalla särskilda överväganden i fråga om lokalisering som att upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd till bostäder, byggnader och andra områden som används av allmänheten, eller som rör frågan att upprätthålla skydd av sådana naturområden som ligger nära verksamheten.

Seveso III-direktivet innebär alltså en talerätt för allmänheten och miljöorganisationer enligt artikel 23 i fråga om beslut som omfattas av artikel 15.1. som i sin tur hänvisar till artikel 13, planering av markanvändning. Artikel 23 får således förstås att talerätten omfattar nya verksamheter projekt och ändring av verksamheter och projekt som tar mark i anspråk och att beslut som myndigheterna fattar i sådana sammanhang får överklagas i den utsträckning det rör sig om frågor som faller inom ramen för de skyddsintressen som faller under Seveso III-direktivets tillämpningsområde. Medlemsstaten ska se till att den berörda allmänheten, dvs. sakägarna, har tillgång till de prövningsförföranden som framgår av artikel 11 i det nya MKB-direktivet, 2011/92/EG, för sådana fall. Det är alltså MKB-direktivet som utgör ramen för talerätten. Av artikel 1 i det direktivet framgår att det ska tillämpas för bedömningen av inverkan på miljön av sådana offentliga och

privata projekt som kan antas medföra betydande påverkan på miljön.

Medlemsstaterna ska vidare enligt artikel 2 i det nya MKB-direktivet vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, bl.a. annat på grund av deras art, storlek eller lokalisering, blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras påverkan, innan tillstånd ges i enlighet med vad som redovisas i artikel 4. Den artikeln säger, artikel 4.1, att det är projekt, enligt bilaga 1 till direktivet som ska bli föremål för bedömning enligt vad som närmare redovisas i direktivet. Av artikel 4.2 framgår vidare, att i fråga om de projekt som framgår av bilaga II är det medlemsstaternas sak att bestämma huruvida de ska underkastas en bedömning av miljöpåverkan enligt direktivet, (alltså en fakultativ bedömning).

28.3 Tillgång till rättslig prövning i fråga om markanvändning

Artikel 23 säger genom sina hänvisningar till andra artiklar, att den talerätten det är fråga om, är inskränkt till sådana ärenden som tar mark i anspråk. Det är alltså främst miljöbalkens talerätsregler och i någon utsträckning talerätt enligt annan markanvändningslagstiftning som är aktuell i sammanhanget.

28.3.1 Miljöbalken

Av 2 kap. 6 § miljöbalken följer att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområden ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förutsättningarna för att enskilda ska kunna överklaga mål eller ärenden t.ex. om lokalisering enligt miljöbalken följer de gängse inom förvaltningsrätten, dvs. för talerätt krävs att beslutet är överklagbart, angår den klagande och har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § miljöbalken). Avgränsningen av denna krets är väsentligen gjord i rättspraxis. I rättsfallen NJA 2004 s. 590 I och II förde Högsta domstolen följande resonemang om sakägarbegreppet i miljöbalken.

Ett syfte med miljöbalken var att få till stånd en övergripande och sammanhållen miljölagstiftning och att skapa förutsättningar för en integrerad tillämpning av denna lagstiftning sett ur de enskilda verksamhetsutövarnas synvinkel (se prop. 1997/98:45 Del 1, s. 168 f.). I miljöbalken har införts ett antal rättsligt bindande principer och allmänna hänsynsregler som skall tillämpas på all verksamhet som regleras i balken. Vidare har införts en mer enhetlig ordning för att pröva verksamheter som regleras i miljöbalken.

I linje med detta uttalas i propositionen till miljöbalken att balken skall ha ett enhetligt sakägarbegrepp. Dock anføres att detta sakägarbegrepp bör begränsas till den processuella sidan. Vidare sägs att sakägarbegreppet enligt miljöskyddslagen bör utgöra utgångspunkt och att en generös tillämpning är avsedd. (Se prop. 1997/98:45 Del 1, s. 482 ff.)

Bestämmelsen i 16 kap. 12 § MB har i här aktuellt hänseende samma lydelse som den allmänna regeln i 22 § förvaltningslagen (1986:223) om rätt att överklaga ett förvaltningsbeslut, och det är därför naturligt att rätten att överklaga ett beslut enligt balken följer allmänna förvaltningsrättsliga principer. De nyss redovisade motivuttalandena ger också vid handen att rätten enligt miljöbalken att föra talan som part i ansökningsmål om tillstånd till vattenverksamhet och att överklaga avgöranden i sådana mål har avsetts bli utvidgad jämfört med vad som gällde enligt vattenlagen. Hänvisningen till sakägarbegreppet enligt miljöskyddslagen får anses innebära att rätten att vara part och att överklaga skall tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig.

Rätten att vara part och att överklaga ska alltså tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig. Att det refererade målet rörde specifikt vattenverksamhet saknar betydelse i detta sammanhang.

Utöver enskilda, har miljöorganisationer talerätt med avseende på beslut eller domar om tillstånd, godkännanden och dispenser samt en begränsad kategori av tillsynsbeslut, dock under förutsättning att organisationen möter vissa kriterier som är uppsatta i 16:13 MB. Kriterierna anger att det ska vara fråga om organisationer som

enligt sina stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillvarata natur- skydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Både enskilda och miljöorganisationer kan överklaga tillstånd enligt miljöbalken. Det bör i sammanhanget betonas att en av de främsta frågorna vid den prövningen enligt miljöbalken är lokaliseringsfrågan, dvs. den fråga som artikel 23 i Seveso III-direktivet är inriktad på, när det gäller tillgång till rättslig prövning.

Utöver tillståndsfrågor är gränserna för vilka beslut som miljöorganisationer kan överklaga enligt 16 kap. 13 § miljöbalken inte alldeles klara särskilt gäller det tillsynsbeslut. Dock har gränserna för miljöorganisationers klagorätt påtagligt vidgats enligt senare praxis till att nu också innefatta vissa tillsynsbeslut som rör hur verksamheten ska bedömas. Således har Mark och miljööverdomstolen i avgörandet MÖD 2012:48 funnit att ett beslut i ett anmälningssärende enligt miljöbalken är ett sådant beslut som omfattas av Århuskonventionen och som därmed ska kunna bli föremål för prövning. Det var i sak fråga om en anmälan enligt 9 kap. 6 § miljöbalken och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Inom ramen för ett sådant ärende fattar tillsynsmyndigheten de beslut som anmälan bedöms kräva. Ett sådant förfarande utgör ett tillsynsärende i miljöprocessuell mening. Mark- och miljööverdomstolen gjorde bedömningen av omfattningen av miljöorganisationers klagorätt bör påverkas av den senare rättsutvecklingen på det unionsrättsliga området. Domstolen har ett eget ansvar för att, i den utsträckning det är möjligt, se till att Sveriges unionsrättsliga förpliktelser uppfylls menade domstolen. Mark- och miljööverdomstolen ansåg därför att 16 kap. 13 § miljöbalken med den utgångspunkten och med stöd av EU-domstolens dom i mål nr C-240/09 (den slovakiska brunbjörnen) måste tolkas utifrån artikel 9.3 i Århuskonventionen och unionsrätten.

² Som ytterligare skäl för sin tolkning anförde Mark- och miljö-

² Århuskonventionens regler om tillgång till rättslig prövning av miljöbeslut finns i artikel 9. I artikel 9.2 anges att den "berörda allmänheten" ska ha rätt att få den materiella och formella giltigheten av ett beslut om tillstånd enligt artikel 6 prövad i domstol eller annat opartiskt organ som inrättats genom lag. Utöver möjligheten att överklaga tillståndsbeslut, ska den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt ha möjlighet att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning (artikel 9.3). De rättsmedel som erbjuds genom artikel 9.2 och 9.3 ska vara tillräckliga och effektiva, inbegripet möjligheten att inhibera besluten ("injunctive relief"). De måste också vara objektiva, rättvisa, snabba och inte oöverkomligt kostsamma

överdomstolen att det är möjligt att se beslutet i anmälningsärendet även som ett beslut om tillstånd i enlighet med miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000 då en sådan tillståndsprövning också var aktuell i målet. Naturskyddsföreningen hade därmed rätt att överklaga det aktuella beslutet, konstaterade Mark- och miljööverdomstolen.

Motsvarande resonemang från Mark- och miljööverdomstolens sida gjordes också i avgörandet MÖD 2012:47. Där var fråga om att länsstyrelsen med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken förelagt Härryda kommun att vidta skyddsåtgärder vid ingrepp i livsmiljöer som avsåg åkergröda på en fastighet. I beslutet angavs att länsstyrelsen ansett att ärendet inte skulle hanteras som en artskyddsdispens, utan i stället som samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Naturskyddsföreningen i Härryda överklagade beslutet och anförde bl.a. att ärendet borde behandlas som ett dispensärende. Mark- och miljödomstolen avvisade föreningens överklagande. MÖD fann med likartad motivering som den föregående domen att Naturskyddsföreningen haft rätt att överklaga beslutet.

28.3.2 Tillgång till rättslig prövning enligt plan- och bygglagen och annan lagstiftning

I plan- och bygglagen (2010:900) har rätten att överklaga som huvudregel tillagts samma krets som får överklaga enligt 22 § förvaltningslagen, dvs. den krets som har rätt att överklaga enligt miljöbalken. Det framgår av 13 kap. 8 § plan- och bygglagen. I plan- och bygglagen finns vissa undantag som dock inte är relevanta i detta sammanhang. Av 13 kap. 12 § plan- och bygglagen framgår vidare att en sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § plan- och bygglagen. Där anges planområde som innefattar följande ändamål som sådan verksamhet som avses med bestämmelsen om rätt att överklaga för miljöorganisationer i enlighet med miljöbalkens föreskrifter, 16 kap. 13 §, nämligen 1. industriändamål, 2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse,

(artikel 9.4).

3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar, 4. en hamn för fritidsbåtar, 5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse, 6. en permanent campingsplats 7. en nöjespark, 8. en djurpark, 9. en spårväg, eller 10. en tunnelbana.

Sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken har också rätt att överklaga enligt 75 a § väglagen (1971:948) i fråga om Trafikverkets beslut om fastställelse av vägplan. Motsvarande gäller i 5 kap. 1 a § lagen (1995:1649) om byggande av järnväg i fråga om Banverkets beslut om fastställelse av järnvägsplan. Sjöfartsverkets beslut om inrättande, utvidgning eller avlysning av allmän farled och allmän hamn enligt lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn får överklagas på motsvarande sätt liksom Luftfarsstyrelsens beslut enligt luftfartslagen (1957:297) om tillstånd att inrätta och driva allmänna flygplatser. Även minerallagen (1991:45) innehåller rätt för miljöorganisationer och andra enligt 16 kap. 13 § miljöbalken att överklaga när det gäller Bergmästarens beslut i fråga om bearbetningskoncession.³

28.3.3 Behövs någon lagstiftning?

28.3.3.1 Inledande bedömning

En närmare granskning av bilaga I i det nya MKB-direktivet ger vid handen att det är fråga om projekt, dvs. verksamheter och anläggningar som är underkastade tillståndsprovning enligt vad som följer av 9 kap. 6 § miljöbalken och miljöprövningsförordningen (2013:251). Bilaga II i MKB-direktivet, som ger medlemsstaterna en fakultativ rätt att besluta i fråga om huruvida anläggningen eller verksamheten ska vara underkastad en bedömning enligt direktivet, omfattar sådana verksamhet och anläggningar som också de till helt övervägande delen redan är underkastad en provning enligt vad som följer av miljöbalken och miljöprövningsförordningen samt i fråga om några anläggningar tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken. I övrigt motsvarar bilaga II krav på detaljplan enligt vad som följer av 4 kap. 34 § plan och bygglagen (2010:900), punkterna 1–8. Enbart några enstaka projekt som rör jordbruk och skogsbruk är inte

³ Tillstånd till mineralbrytning omfattas av miljöbalken och får överklagas i den ordningen.

underkastade ett krav på miljökonsekvensbeskrivning i fråga om lokalisering av markanvändning enligt svensk rätt.

28.3.4 Utredningens bedömningar och förslag

Utredningens bedömning: Tillgång till rättslig prövning, artikel 23 i Seveso III-direktivet, är redan genomförd genom offentlighets- och sekretesslagen, miljöbalken och plan- och bygglagen. Några ytterligare lagstiftningsåtgärder behövs inte.

Vad gäller punkten a i artikel 23 finns redan i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSK, reglerat rätten att ta del av handlingar hos myndighet och rätten för den som nekas att överklaga beslutet. Någon ytterligare rättslig reglering är alltså inte påkallad i denna del.

Vad så gäller punkt b rör den bestämmelsen den berörda allmänhetens rätt att överklaga frågor som rör markanvändning av sådant slag som rör Seveso III-direktivets tillämpningsområde. Den berörda allmänheten definieras i direktivet, artikel 3 punkt 18, på följande sätt: den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om någon av de frågor som anges i artikel 15.1; frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning ska med avseende på denna definition anses ha ett sådant intresse. För svenskt vidkommande är det alltså fråga om sakägare samt de miljöorganisationer som tillerkänts talerätt enligt vad som följer av 16 kap. 13 § miljöbalken.

Med den inriktning som artikel 23 har givits är det närmast miljöbalken och plan- och bygglagen som i här aktuell del berörs av bestämmelsen i artikel 23 b. Som redovisats föreligger talerätt enligt de lagarna på ett sätt som i aktuella hänseenden täcker talerätten i det nya MKB-direktivet som samtidigt reglerar talerätten som den kommer till uttryck i Seveso III-direktivet.

Då dagens lagstiftning täcker vad som krävs enligt artikel 23 är någon lagstiftning för svenskt vidkommande inte aktuell för att genomföra direktivet i denna del.

29 Sanktioner

29.1 Inledning

Till skillnad från tidigare Seveso-direktiv innehåller Seveso III-direktivet krav på att medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet, något som anges i artikel 28. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Att det är fråga om nationella bestämmelser som riktar sig mot verksamhetsutövaren och dennes skyldigheter kan det inte råda någon tvekan om, då ansvaret för medlemsstaterna att lojalt genomföra EU:s rättsakter regleras särskilt genom Fördraget om Europeiska unionen.

För att bedöma huruvida det nuvarande svenska regelverket svarar mot direktivets krav om sanktioner måste man utgå från syftet med direktivet och vad som regleras där. Direktivet är ett regelverk som syftar till att både förebygga allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och att begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön. Direktivet är ämnat att säkerställa en hög skyddsnivå konsekvent och effektivt i hela unionen. Avgörande för sanktions-systemet är verksamhetsutövarens skyldigheter.

29.2 Verksamhetsutövarens skyldigheter

29.2.1 Enligt Seveso III-direktivet

Många av artiklarna i direktivet förutsätter ett samspel mellan behöriga myndigheter och verksamhetsutövarna, utan att de sistnämndas skyldigheter alltid är direkt uttalade i direktivet. Det gäller t.ex. artiklarna 15, 19 och 20, artiklar som beskriver situationer där verksamhetsutövarna förutsätts ha underkastats sig vissa förpliktelser mot omgivningen särskilt tillsynsmyndigheten och allmänheten, utan att detta annat än delvis framgår av texten. Andra

artiklar däremot som artiklarna 5, 7, 8, 10–12, 14 och 16 är klarare när det gäller verksamhetsutövarens uttalade skyldigheter.

Verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter framgår således av artikel 5 som stadgar att verksamhetsutövaren är skyldig att vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser och för att begränsa följderna av dessa för människors hälsa och miljön. Denne ska när som helst kunna styrka för den behöriga myndigheten (tillsynsmyndigheten) att han har vidtagit alla nödvändiga åtgärder som föreskrivs i direktivet.

Enligt artikel 7 ska verksamhetsutövaren lämna en anmälan till tillsynsmyndigheten med viss närmare angiven information. Enligt artikel 8 ska verksamhetsutövaren ha en säkerhetspolicy med angivet innehåll som ska uppdateras regelbundet, minst vart femte år. Enligt artikel 10 ska verksamhetsutövaren i fråga om verksamheter på den högre nivån utarbeta en säkerhetsrapport med i direktivet angivet innehåll och rapporten ska ges in till behörig myndighet. Också säkerhetsrapporten ska uppdateras minst var femte år eller tidigare, om en allvarlig olyckshändelse har inträffat och det är motiverat av omständigheterna.

I fråga om ändring av anläggning, verksamhet eller lager åligger det verksamhetsutövaren enligt artikel 11 att se över och vid behov uppdatera anmälan, säkerhetspolicy, säkerhetsledningssystem och säkerhetsrapporten och underrätta tillsynsmyndigheten, innan ändringen görs.

Verksamhetsutövare som bedriver verksamhet på den högre nivån ska enligt artikel 12 utarbeta en intern plan för räddningsinsatser inom vissa tider och med vissa mål samt ange de åtgärder som ska vidtas inom verksamheten. Verksamhetsutövaren ska därjämte förse den behöriga myndigheten med nödvändiga uppgifter för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser.

Verksamhetsutövarens skyldigheter i fråga om information till allmänheten regleras i artikel 14 och har i betänkandet redovisats i kapitel 21.

Artikel 16 innehåller bestämmelser som rör upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren efter en allvarlig olyckshändelse och de åtgärder som planeras för att begränsa följderna av olyckshändelsen och undvika att den upprepas.

Enligt de artiklar som omnämndes tidigare där verksamhetsutövarens skyldigheter inte är klart utsagda rör artikel 15 offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande, något som förutsätter dels att verksamhetsutövaren förser omgivningen med relevant

information, dels är engagerad i samrådsförfarandet med den berörda allmänheten i enlighet med vad förutsätts i direktivet. Artikel 19 förutsätter att verksamhetsutövaren underkastar sig ett driftförbud och artikel 20, som rör tillsyn, förutsätter att verksamhetsutövaren visar tillsynsmyndigheten de lämpliga åtgärder som har vidtagits.

29.2.2 Enligt Sevesolagen

I Sevesolagen ingår huvuddelen av de förpliktelser som åvilar verksamhetsutövaren enligt Seveso II-direktivet med en något annorlunda utformning än vad är uppställt i direktivet. Skillnaderna är inte särskilt påfallande och detsamma gäller skillnaderna mellan Seveso III-direktivet och det föregående direktivet i fråga om verksamhetsutövarens skyldigheter.

Nyheterna i Seveso III-direktivet rör sålunda främst föreskrifternas tillämpningsområde och allmänhetens tillgång till rättslig prövning. I övrigt begränsas skillnaden mellan det nya direktivet och dess föregångare till att redan befintliga bestämmelser är utformade på ett något annorlunda sätt och ibland med något bredare formuleringar.

Verksamhetsutövarens skyldigheter enligt Sevesolagen

En verksamhetsutövare ska enligt 5 § förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat är en verksamhetsutövare skyldig att begränsa följderna för människors hälsa och miljön. Allmänna hänsynsregler enligt 2 kap. miljöbalken gäller för verksamhetsutövaren.

För sådan verksamhet som omfattas av Sevesolagen ska verksamhetsutövaren enligt 7 § göra en skriftlig anmälan till tillsynsmyndigheten innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift. Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen föreskriva begränsningar av anmälningskyldigheten. Av förordningen till Sevesolagen har regeringen föreskrivit, att anmälningsplikten inte gäller för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapporter, dvs. verksamheter på den högre kravnivån eller med andra ord verksamheter som alltid är tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Om väsentliga förändringar sker i verksamheten, ska verksamhetsutövaren anmäla detta till till-

synsmyndigheten. Bestämmelser om detta följer också av miljöbalken.

Verksamhetsutövaren ska enligt 8 § Sevesolagen utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. I förordningen till lagen har föreskrivits att handlingsprogrammet ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om de mål och allmänna handlingsprinciper som verksamhetsutövaren har ställt upp för hantering av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor samt uppgift om en säkerhetsorganisation för verksamheten. Av Statens räddningsverks författningssamling, SRVFS 2005:2, har i fråga om verksamhetens säkerhetsorganisation i en bilaga föreskrivits vad som ska ingå i en sådan organisation.

Regeringen får enligt 10 § meddela föreskrifter om att för vissa verksamheter ska en säkerhetsrapport upprättas. Vad som ska ingå i säkerhetsrapporten framgår av 8 § i Sevesoförordningen och Räddningsverkets nyss nämnda föreskrift. Säkerhetsrapporten ska enligt 11 § förnyas vart femte år eller tidigare, om det finns särskilda skäl. Säkerhetsrapporten ska lämnas till tillsynsmyndigheten.

Verksamhetsutövare vars verksamhet omfattas av kravet på säkerhetsrapport ska enligt 12 § i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan ska fogas till säkerhetsrapporten. Den interna planen ska förnyas vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten som ska granska den. Närmare om den interna planen för räddningsinsatser framgår av Räddningsverkets föreskrifter, SRVFS 2005:2.

I säkerhetsarbetet ska verksamhetsutövarna enligt 13 §, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska särskilt beaktas.

29.3 Sanktioner i svensk rättsordning

Som nämnts ska medlemsstaterna fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med Seveso III-direktivet.

Sanktioner utgör samhällets reaktion på att någon har gjort sig skyldig till ett rättsstridigt förfarande. Sanktioner kan utgöras av straff eller administrativa sanktioner i form av sanktionsavgifter eller viten.

29.3.1 Straff

Brott är en gärning för vilken straff är föreskrivet i lag eller annan författning. Straffet utgår i form av en påföljd t.ex. fängelse eller böter. Om gärningen är straffbelagd, dvs. kriminaliserad, kan annan särskild rättsverkan av brottet följa som förverkande av utbyte av brottet eller förverkande av egendom samt företagsbot.

Det torde i dag råda enighet om att en kriminalisering av gärningar ska begränsas till de fall där föreligger ett starkt samhälleligt skyddsintresse inbegripet bl.a. sådant som skydd för liv, hälsa och egendom. Det ska vara fråga om sådana gärningar där kriminaliseringen är djupt förankrad och har sin grund i människors etiska och moraliska värderingar. När det gäller frågan om kriminalisering av andra lagöverträdelser, sådana som inte står i centrum för samhällsskyddet, bör genomgående övervägas, om det i stället finns någon alternativ metod som är tillräckligt effektiv för att komma till rätta med det oönskade beteendet. Kritik har riktats mot att det, särskilt inom specialstraffrätten, ofta slentrianmässigt har införts straffstadganden¹.

29.3.2 Vad är redan kriminaliserat i fråga om Sevesoverksamhet?

Sevesolagen innehåller inga straffstadganden. Det har ansetts tillräckligt att annan lagstiftning som på många sätt kan bli aktuell att tillämpa också i fråga om Sevesoverksamheter innehåller straffstadganden.

¹ Här hänvisas till artikeln Vad bör straffas? SvJT 2013 s. 305 f och där åberopad litteratur och utredningar.

Utgående från Sevesolagstiftningen och dess syfte är det från ett straffrättsligt perspektiv främst några bestämmelser i brottsbalken som främst kan aktualiseras för de mest allvarliga fallen, gärningar som typiskt sett hänföra sig till samhällets skyddsintressen. I brottsbalken återfinns således föreskrifter om straff för allmänfarliga brott. Ett sådant är *allmänfarlig vårdslöshet*, som enligt brottsbalken 13 kap. 6 § omfattar den som av oaktsamhet, genom att umgås ovarsamt med eld eller sprängämne eller på annat sätt, vållar brand eller ofärd eller framkallar fara. Straffet här är böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt döms till fängelse högst två år. Den som har framkallat fara för brand eller annan ofärd och som underlåter att göra vad som skäligen kan begäras av honom trots att han insett vad som skulle kunna komma att ske döms för *underlåtenhet att avvärja allmänfara* till böter eller fängelse i högst ett år enligt vad som framgår av 13 kap. 10 §.

Det finns förutom allmänfarliga brott också sådana brottsbalksbrott som riskerar drabba en mer begränsad krets människor, men där samhällets skyddsintressen gör sig starkt gällande. Det rör sig då om sådana brott som *vållande till annans död* och *grovt vållande till annans död*, 3 kap. 7 § brottsbalken, *vållande till kroppsskada* och *grovt vållande till kroppsskada*, 3 kap. 8 § brottsbalken samt *framkallande av fara*, 3 kap. 9 § brottsbalken. Även 3 kap. 10 § brottsbalken faller inom denna ram. Här är det fråga huruvida brott enligt 7–9 §§ har begåtts genom att någon uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt vad som i enlighet med arbetsmiljölagen (1977:1160) ålegat honom till förebyggande av ohälsa eller olycksfall. För sådant fall döms för *arbetsmiljöbrott*. Beroende på gärningens art och omfattning och om brottet är grovt eller inte varierar påföljden för brottet mellan böter och fängelse högst fyra år.

I specialstraffrätten finns också straffbestämmelser som kan bli aktuella i detta sammanhang.

Vad som kan ligga närmast till hands när det är fråga om olyckor är *lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor*. Lagen syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna. Lagen gäller hantering, överföring och import av brandfarliga och explosiva varor samt sådana förberedande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken samt konsekvenserna av en brand eller en explosion.

Lagen inrymmer i 6 § ett aktsamhetskrav som innebär att den som hanterar, överför eller importerar brandfarliga eller explosiva varor ska vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av varorna samt för att förebygga obehörigt förfarande med varorna. Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 6 § döms till böter eller fängelse i högst ett år enligt 28 § i lagen.

I *arbetsmiljölagen* (1977:1160) finns - vid sidan av arbetsmiljöbrottet i brottsbalken - i 8 kap. blankettstraffbud som anger vilka åsidosättanden av lagen som utgör straffbara gärningar. Det kan i detta sammanhang röra sig om t.ex. åsidosättande av föreskrifter, förelägganden eller förbud som har meddelats av Arbetsmiljöverket och avser att förebygga eller motverka faror och missförhållanden i arbetsmiljön.

Miljöbalken innehåller ett kapitel om straff, vilka framgår av 29 kap. och omfattar förutom miljöbrott och grovt miljöbrott, gärningar som innebär otillåten förorening av omgivningen, också bl.a. sådant som miljöfarlig kemikaliehantering och olovlig kemikaliehantering liksom otillåten miljöverksamhet, en gärning som avser sådan verksamhet som bedrivs utan nödvändiga tillstånd. Straffskalan för miljöbrottslighet är mycket vid beroende på gärningens art och omfattning och går från böter till fängelse sex år.

29.3.3 Sanktionsavgifter

29.3.3.1 Allmänt

Modern sanktionslagstiftning i form av sanktionsavgifter har i ökad utsträckning kommit att användas i stället för straffrättsliga påföljder. En sådan ordning förordas ofta därför att den anses snabbare, mer smidigt och effektivt än ett ordinärt straffrättsförfarande. Syftet med sanktionsväxlingen från straff till avgift var från början i de flesta fallen att skapa förutsättningar för ett effektivare beivrande av bagatellartade massförseelser och för bättre utnyttjande av rättsväsendets resurser. Därefter följde under 1990-talet en utveckling mot att ge möjlighet till kännbara ekonomiska sanktioner mot juridiska personer, en trend som har fortsatt. Den utveckling som har skett sedan 1970-talets början har lett till att det i dag finns en stor mängd sanktionsavgifter. Det finns inte någon enhetlig linje för hur avgifterna är utformade

eller för förfarandet vid deras tillämpning, vilket förmodligen har sin förklaring i att respektive sanktion har ”skräddarsytt” för sitt område och sitt syfte².

29.3.3.2 Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen (1977:1160) är en utpräglad ramlag som kompletteras av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsmiljöns beskaffenhet. Föreskrifterna är utfärdade med stöd av bemyndiganden i lagen. Sanktionssystemet är konstruerat så att vissa överträdelser kan leda till straff eller sanktionsavgift. Samtliga föreskrifter kan genomdrivas med föreläggande eller förbud. Överträdelser av förelägganden eller förbud kan i sin tur under vissa förutsättningar leda till straff.

Sanktionsutredningen (SOU 2011:57) har uppmärksammat ett behov av effektivare sanktioner inom arbetsmiljöområdet. Regeringen har därför föreslagit att sanktionsavgifter i stor utsträckning ska ersätta straffsanktioner (prop. 2012/13:143). Riksdagen har i juni 2013 beslutat om regeringens förslag (rskr. 2012/13:284). Arbetsmiljöverket kommer att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter för åsidosättande av verkets föreskrifter genom föreskrifter om sanktionsavgifter som avses träda i kraft den 1 juli 2014. Det rör sig bl. a. om följande föreskrifter som kan vara av intresse i detta sammanhang.

AFS 2011:19 om kemiska arbetsmiljörisker, AFS 2010:1 om berg- och gruvarbete, AFS 2008:3 om maskiner, AFS 2007:7 om rök- och kemdykning, AFS 2007:1 om sprängarbete, AFS 1997:5 om smältning och gjutning av metall, AFS 1995:5 om utrustningar för explosionsfarlig miljö, AFS 1993:41 om enkla tryckkärl, AFS 1992:17 om bly och AFS 1992:9 om smältsvetsning och termisk skärning.

En förutsättning för att en bestämmelse ska kunna förenas med sanktionsavgift har varit att det finns hög risk att drabbas av ohälsa eller olycksfall om man inte följer bestämmelsen.

Arbetsmiljöverket avser skapa ett sanktionsavgiftssystem som anpassats till fyra risknivåer. Huvudspåret har varit att skapa ett system där, för samma typ av brist, stora företag får betala en högre sanktionsavgift än ett litet företag. Avgiften anpassas därför enligt en matematisk formel till antalet som är sysselsatta. Arbetsgivare med 500 eller fler sysselsatta får betala den maximala avgiften

² Texten är hämtad från SOU 2013:38 avsnitt 6.7.

oavsett hur många som är sysselsatta. För den lägsta risknivån varierar avgifterna mellan 5 000 och 50 000 kronor, och för den högsta risknivån varierar avgifterna mellan 100 000 och 1 000 000 kronor. Arbetsmiljöverket kallar detta för en differentierad avgift baserad på antalet sysselsatta. För vissa brister har myndigheten istället bedömt att det har varit lämpligare att föreslå en fast sanktionsavgift som är lika för alla. Fast avgift har ibland ansetts bättre vid brister som gäller per individ eller objekt, men i andra sammanhang har valts att se sådana brister som ett systemfel och då har differentierad avgift valts.

För samtliga straffbestämmelser som har setts över har prövats om straffsanktionen kan ersättas av en sanktionsavgift eller inte. I flera fall har införande av sanktionsavgift inte ansetts vara lämpligt. Det vanligaste skälet till detta har varit att bestämmelsen inte har bedömts uppfylla de uppsatta kriterierna för sanktionsavgift. Ofta har det handlat om att bestämmelsen inte varit tillräckligt tydligt formulerad för att nå en rättssäker tillämpning. I några få fall föreslås att bestämmelser förenas med sanktionsavgift, trots att de inte tidigare varit straffbelagda.

29.3.3.3 Miljösanktionsavgift

I miljöbalkspropositionen uttalade regeringen att miljörätten är ett område som lämpar sig väl för ett system med sanktionsavgifter. Det är ett klart avgränsat område och samhället har ett starkt skyddsbehov gentemot överträdelser. Syftet med bestämmelserna är inte att eliminera uppkommen ekonomisk fördel utan enbart styrande och ska på så sätt verka för att upprätthålla en hög standard i miljöpåverkande näringsverksamhet.

De grundläggande bestämmelserna om miljösanktionsavgifter finns i 30 kap. miljöbalken. Dessa bestämmelser kompletteras av förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter, FMSA. Bestämmelser om rutiner för betalning av miljösanktionsavgifter och för bevakning av betalningen finns i 1 kap. 6 § FMSA och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2012:10) om betalning av miljösanktionsavgifter.

I särskilda kapitel i FMSA har regeringen föreskrivit om miljö-sanktionsavgift för olika typer av överträdelser. En ambition med FMSA är att straff reserveras för grövre överträdelser, medan överträdelser av lindrigare art träffas av miljö-sanktionsavgift.

Avgiften bygger på ett s.k. strikt eller objektivet ansvar, dvs. avgiftsskyldigheten beror inte på huruvida överträdelsen har skett med uppsåt eller av oaktsamhet. Det är fråga om överträdelser som avses vara lätt konstaterbara, och avgift ska tas ut när de objektiva förutsättningarna är klara. Hänsyn ska inte tas till hur allvarlig överträdelsen har varit i det enskilda fallet. Det räcker i princip med att objektivet konstatera att en överträdelse har inträffat och att det i det enskilda fallet inte är oskäligt att ta ut avgift. Någon utredning om vilken person i en organisation (dvs. om den avgiftsskyldige är en juridisk person) som har gjort sig skyldig till överträdelsen behöver inte göras.

Ett belysande exempel i sammanhanget är miljöstraffsavgifter som drabbar verksamhetsutövaren vid åsidosättande av föreskrifter i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll, 12 kap. FMSA.

Sålunda gäller bl.a. följande här. Genom att bedriva verksamhet utan att det finns några dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll ska en miljöstraffsavgift betalas med 30 000 kronor, om verksamheten enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) har beteckningen A, och med 10 000 kronor, om verksamheten enligt samma förordning har beteckningen B. – Vidare, om det inte finns någon förteckning över kemiska produkter och biotekniska organismer, ska verksamhetsutövaren betala miljöstraffsavgift mellan 25 000 och 50 000 kr beroende på prövningsnivån och verksamhetskoden i miljöprövningsförordningen.

Varje tillsynsmyndighet, som har operativt tillsynsansvar enligt miljötillsynsförordningen, ska inom sitt ansvarsområde och som ett led i tillsynen pröva frågor om miljöstraffsavgift.

Miljöstraffsavgiften kan överklagas till mark- och miljödomstol. Mark- och miljödomstolens domar och beslut kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen som utgör slutinstans. För att Mark- och miljööverdomstolen ska pröva saken krävs dock prövningstillstånd.

29.3.4 Vite

Den centrala lagstiftning som tillämpas vid vite i det sammanhanget är *lagen (1985:206) om viten*.

Vitet är ett tvångsmedel för att förmå en fysisk eller juridisk person, adressaten, att följa ett visst beslut. Det kan röra sig om att följa påbud från domstolen liksom beslut från myndigheter att iaktta skyldigheter eller inskränkningar i sitt handlande. När en myndighet meddelar beslut om vite, vitesföreläggandet, anges i beslutet en viss tid för adressaten att vidta eller underlåta en angiven åtgärd, och det vitesbelopp som ska betalas, om beslutet inte följs. Vitesbeloppet bestäms med utgångspunkt i att det inte ska löna sig att undandra sig sina skyldigheter eller att beloppet i vart fall ska nå den nivån, att det utgör ett effektivt påtryckningsmedel.

Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, ska det framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas. Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

Om adressaten följer beslutet, bortfaller möjligheten att döma ut vite. Om han däremot inte följer beslutet, kan vitet dömas ut av domstol.

I fråga om ärenden enligt Sevesolagen och miljöbalken är det mark- och miljödomstolen som är den domstol som dömer ut vitet normalt efter framställning från tillsynsmyndigheten och då på grund av att vitesföreläggande inte har iakttagits av adressaten.

Om det utdömda vitet inte ger den avsedda effekten kan domstolen efter ny framställning döma ut vite på nytt och då med i allmänhet högre vitesbelopp.

När vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet har vunnit laga kraft.

Ett vite kan också utgå som löpande vite och är då bestämt till en viss summa per tidsperiod, till exempel för varje månad som beslutet inte följs. Ett löpande vite kan också bestämmas till en viss summa för varje gång som ett förbud överträds eller för varje gång den som vitet riktar sig mot låter bli att göra något som den förelagts. En skillnad mellan engångsvite, dvs. ordinärt vite, och löpande vite är att när ett ordinärt vite dömts ut, kan vite inte dömas ut på nytt i samma ärende, utan att myndigheten beslutar

om ett nytt vitesföreläggande. Ett löpande vite fortsätter att gälla och kan dömas ut flera gånger med samma vitesföreläggande som grund.

29.4 Sanktioner i Sevesolagen

Utredningens bedömning: Brottsbalken, miljöbalken och annan lagstiftning innehåller tillräcklig kriminalisering för att svara mot den straffrättsliga reglering som skulle kunna följa på kraven i Seveso III-direktivet om sanktioner.

Utredningen förslag: I Sevesolagen införs nödvändiga föreskrifter om sanktionsavgifter samt bemyndigande för regeringen att föreskriva om sådana avgifter. I Sevesoförordningen införs sanktionsavgifter i fråga om utebliven anmälan, för sent ingiven säkerhetspolicy samt för sent ingiven säkerhetsrapport, om de krav som följer av Sevesolagen har åsidosatts.

Sevesolagen innehåller inga straffbestämmelser och inte heller några föreskrifter om sanktionsavgifter men däremot föreskrifter om vite. Enligt 22 § Sevesolagen kan således beslut om föreläggande eller förbud enligt lagen förenas med vite. Frågor om att döma ut vitet prövas av mark- och miljödomstol.

29.4.1 Behöver straffbestämmelser införas i Sevesolagen?

Utgående från Sevesolagstiftningens krav, att verksamhetsutövarens främsta skyldighet enligt artikel 5 i Seveso III-direktivet är att förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor och att, om en sådan olycka inträffar, begränsa följderna av den för människors hälsa och miljön, måste vi alltså göra en bedömning utifrån vilka sanktionsmöjligheter som redan finns i dag med anknytning till ändamålet med Sevesolagstiftningen; vad som redan är kriminaliserat, vad som eventuellt ytterligare behöver kriminaliseras, vilka åsidosättande där annan sanktion redan finns och lämpligen därav och slutligen vad som bör medföra sanktioner i annan form än straff.

Enligt 6 § Sevesolagen ska en verksamhetsutövare förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat är verksamhetsutövaren skyldig att

begränsa följderna för människors hälsa och miljön. Miljöbalkens allmänna hänsynsregler gäller för verksamhetsutövaren.

Är det fråga om en verksamhet där en kemikalieolycka har inträffat på grund av vårdslöshet eller oaktsamhet kan, beroende på omständigheterna, straffbestämmelserna i ett antal lagar bli aktuella att tillämpa. Straffbestämmelserna i de tidigare redovisade lagarna träffar just de intressen, skydd för liv, hälsa egenomdom och miljö som från allmänna utgångspunkter framstår som särskilt skyddsvärda. För det fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat eller risken för en sådan olycka varit överhängande framstår befintlig strafflagstiftning i brottsbalken och i specialstraffrätten som tillräcklig. Det är där fråga om att kriminalisera sådana gärningar som rör viktiga skyddsintressen i samhället. Vi ser inte något behov av att komplettera straffbestämmelserna eller införa straffbestämmelser i Sevesolagen särskilt inte mot bakgrund av det synsätt på kriminalisering av föreskrifter som nu är rådande³.

29.4.2 Sanktionsavgifter i Sevesolagen?

Sevesolagen innehåller inte några föreskrifter om sanktionsavgifter. Verksamheterna faller däremot inom ramen för arbetsmiljölagen och i stor utsträckning också under miljöbalken. Miljöbalken innehåller ett regelsystem för sanktionsavgifter, arbetsmiljölagen kommer snart att innehålla tämligen omfattande regelgivning av sådana avgifter.

Vilka förpliktelser som åvilar verksamhetsutövaren enligt Sevesolagstiftningen framgår av Sevesolagen jämte de förslag vi lämnar i detta betänkande. För att över huvud taget en sanktionsavgift enligt Sevesolagen ska bli aktuell måste en sådan sanktion reserveras för överträdelse som anses vara lätt konstaterbara, och de objektiva förutsättningarna är klara. Var och en ska kunna konstatera att ett åsidosättande av en föreskrift har skett. Det innebär att i de fall det är fråga om bedömningar huruvida verksamhetsutövaren vidtagit tillräckliga åtgärder eller inte, alltså i de fall det kan diskuteras hur omfattande verksamhetsutövarens åtaganden är och om han eller hon har iakttagit sina förpliktelser, är en påstådd överträdelse inte lämplig att bli föremål för en sanktionsavgift.

³ SvJT 2013 s. 305 f. och SOU 2013:38 och där angiven litteratur och utredningar ger en fyllig bild av frågan om vad som bör straffas.

Vad som kan bli föremål för sanktionsavgift är alltså de fall där verksamhetsutövaren har åsidosatt entydiga krav. Ledning för vad som är sådana krav kan närmast hämtas från FMSA. Av den förordningen framgår att det typiska för miljöstraffavgiften är att sådan ska betalas för gärningar som närmast kan karakteriseras som underlåtenhetsgärningar ofta av enklare slag som underlåtenhet att anmäla enligt föreskrift eller underlåtenhet att föra föreskrivna förteckningar. När det gäller Sevesoverksamheter, verksamheter som är underkastade arbetsmiljölagen och oftast också är föremål för regleringar enligt miljöbalken, kan det vid överträdelser bli fråga om sanktionsavgifter enligt dessa lagstiftningar för verksamhetsutövare enligt Sevesolagen. I fråga om vad som återstår är det närmast tre förpliktelser som till sin karaktär är sådana att de skulle kunna bli föremål för sanktionsavgifter, nämligen om anmälan inte görs, när sådan ska göras, enligt vad som följer av 7 § Sevesolagen och Sevesoförordningen samt därutöver en underlåtenhet att ge in säkerhetsrapport för verksamheter som redan omfattas av tillstånd enligt miljöbalken eller en säkerhetspolicy enligt 8 § i Sevesolagen. I dessa fall är verksamhetsutövarens skyldigheter otvetydiga. För övriga skyldigheter för verksamhetsutövaren enligt Sevesolagen kan olika åsikter göra sig gällande huruvida verksamhetsutövaren har iakttagit sina skyldigheter eller ej, varför frågan kan bli underkastad en bedömning i det enskilda fallet. För sådana fall framstår inte sanktionsavgiften som en lämplig sanktion eftersom den till sin karaktär ska vara lätthanterlig. Där är det andra bestämmelser som ska tillämpas, sådana som kan innebära sanktion i form av straff eller vite, beroende på gärningens art.

Motsvarande ordning som gäller för miljöstraffavgift enligt 30 kap. miljöbalken skulle kunna gälla för sanktionsavgifter enligt Sevesolagen. I Sevesolagen skulle då införas ett avsnitt med rubriken sanktionsavgifter där regeringen bemyndigas föreskriva vad som skulle omfattas av sanktionsavgift och den ordning som skulle gälla. För det fall sanktionsavgift bedöms ska utgå blir det tillsynsmyndighetens uppgift. Ett sådant beslut från tillsynsmyndighetens sida skulle få överklagas enligt vad som är föreskrivet i 25 § Sevesolagen till mark- och miljödomstol, vars dom skulle få överklagas till Mark- och miljööverdomstolen som prövar överklagandet först om prövningstillstånd har meddelats. Detta följer av 5 kap. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Den föreslagna ordningen för sanktionsavgifter följer i huvudsak vad som gäller enligt miljöbalken. Sanktionsavgiften ska vara effektiv och inte omfatta de allvarliga fallen av åsidosättande. Det är därför tillräckligt om den övre gränsen för avgiften bestäms till 100 000 kr och den lägre till 1 000 kr. I de överträdelser som här är fråga om stannar utredningen för att för utebliven anmälan bör avgiften för verksamhet på den högre nivån vara 30 000 kr och på den lägre nivån 10 000 kr. Den som inte ger in en säkerhetspolicy inom föreskriven tid ska betala en sanktionsavgift på 10 000 kronor på den lägre nivån och 30 000 kronor på den högre nivån. För utebliven säkerhetsrapport bör avgiften vara 30 000 kr. Vilka åsidosättanden av föreskrifterna som ska föranleda sanktionsavgift bestäms således i Sevesoförordningen tillsammans med storleken på avgifterna.

Den närmare ordningen för betalningen får regleras genom de föreskrifter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är tänkt att meddela, föreskrifter som på motsvarande sätt har meddelats av Naturvårdsverket i fråga om miljöstraffavgifter. Bemyndigandet i 22 i § är således tänkt att följas upp med sådana föreskrifter. Även Kammarkollegiet kommer på motsvarande sätt som i dag ha en roll i om betalning och återbetalning av sanktionsavgifterna.

30 Lagen om skydd mot olyckor m.m.

30.1 Allmänt om lagen om skydd mot olyckor

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor reglerar organisationen av räddningstjänsten. I lagen finns även bestämmelser om förebyggande åtgärder och om skyldigheter för enskilda. Lagen syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor, enligt 1 kap. 1 §.

Med räddningstjänst avses som huvudregel räddningsinsatser som staten eller kommunerna ska svara för vid olyckshändelser och överhängande fara för olyckshändelser för att hindra och begränsa skador på människor eller egendom eller i miljön, enligt 1 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor. Vidare framgår att skyldighet för stat eller kommun att göra en räddningsinsats finns endast om det med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt är påkallat.

De som ansvarar för räddningstjänst ska se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns och de ska lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor, enligt 1 kap. 7 § lagen om skydd mot olyckor.

Lagen om skydd mot olyckor förtydligas genom förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor och föreskrifter och allmänna råd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

30.2 Enskildas skyldigheter

Syftet med lagen är inte att befria den enskilde från ansvar och kostnader för ingripanden vid olyckshändelser. Den enskilde fysiska eller juridiska personer har det primära ansvaret att skydda sitt liv och sin egendom. I 2 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor regleras den enskildas skyldighet att varna dem som är i fara och tillkalla hjälp. Person mellan arton och sextiofem år har dessutom tjänsteplikt och är skyldiga att medverka i räddningsinsatser.¹

Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar har särskilda skyldigheter. De ska hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning och vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand, enligt 2 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor. De ska även lämna skriftlig redogörelse för brandskyddet. Av 2 kap. 1 § förordningen om skydd mot olyckor får MSB meddela föreskrifter om för vilka byggnader eller andra anläggningar en skriftlig redogörelse för brandskyddet ska lämnas. Dessa föreskrifter är utfärdade av dåvarande Statens räddningsverk, SRVFS 2003:10.

30.2.1 Farlig verksamhet

Farlig verksamhet är anläggningar där verksamheten i sig har en sådan inneboende fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Ägaren eller den som utövar verksamheten är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador, enligt 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor. Den som utövar verksamheten är dessutom skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som kan orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Riskanalysen ska hållas aktuell och på begäran kunna redovisas till kommunen.²

Av 2 kap. 5 § lagen om skydd mot olyckor framgår att vid utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen från en anläggning som bedriver farlig verksamhet ska den som utövar verksamheten underrätta länsstyrelsen, polismyndigheten och kommunen om utsläppet påkallar särskilda åtgärder till skydd för allmänheten.

¹ 6 kap. 1 § Lagen om skydd mot olyckor.

² Prop. 2002/03:119 s. 105.

Underrättelse ska också lämnas om det finns överhängande fara för ett sådant utsläpp.

Av 2 kap. 4 § förordningen om skydd mot olyckor framgår att om en olycka som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön inträffar vid en farlig verksamhet eller en överhängande fara för en sådan olycka förelegat, ska anläggningens ägare eller verksamhetsutövaren på anläggningen omgående informera den kommun där anläggningen är belägen och MSB.

Länsstyrelsen ska, enligt 2 kap. 3 § förordningen om skydd mot olyckor, besluta vilka anläggningar som är farlig verksamhet och som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor. De verksamheter som ska vidta åtgärder bör ha en sådan omfattning att det kan anses skäligt att ställa krav på åtgärder utöver kommunens beredskap för räddningstjänst, enligt dåvarande Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skyldigheter vid farlig verksamhet, SRVFS 2004:8. Av de allmänna råden framgår vidare att verksamheter som omfattas av Sevesolagen bör omfattas av skyldigheterna vid farlig verksamhet.

30.3 Kommunens skyldigheter

I 3 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor anges kommunens grundläggande verksamhetsmål. I förebyggande syfte ska kommunen bl.a. verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Kommunen ska ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet, enligt 3 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor. Kommunen ska även ha ett handlingsprogram för räddningstjänsten, enligt 3 kap. 8 § lagen om skydd mot olyckor.

Kommunen ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra de krav som lagen ställer, enligt 3 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor.

Av 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor framgår att kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 § Sevesolagen, det vill säga verksamheter på den högre kravnivån. Planen ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Den ska förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det och lämnas in till länsstyrelsen. I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska

kommunen på lämpligt sätt ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter på planen. Denna bestämmelse infördes vid genomförandet av Seveso II-direktivet. Vidare ska den som driver en verksamhet på den högre kravnivån förse kommunen med de upplysningar som kommunen behöver för att upprätta planen för räddningsinsatser.

Som efterföljande åtgärder ska kommunen se till att olyckan undersöks, enligt 3 kap. 10 § lagen om skydd mot olyckor. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

Huvudregeln är att det är kommunen som ansvarar för räddningstjänsten inom kommunen. Av 3 kap. 12 § framgår att kommunen får träffa avtal med en annan kommun om att uppgifter ska utföras av den andra kommunen. Kommunerna får själva bestämma formerna för ett sådant samarbete. Om det har organiserats en särskild enhet för insatser vid en anläggning, får kommunen träffa avtal om att enheten ska ingå i kommunens organisation för räddningstjänst, enligt 3 kap. 15 § tredje stycket lagen om skydd mot olyckor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps har utfärdat allmänna råd om ledning av insatser i kommunal räddningstjänst, MSBFS 2012:5.

30.4 Statens skyldigheter

Staten ansvarar för räddningstjänståtgärder som fordrar särskilda resurser. Staten ansvarar därför för räddningstjänsten vid fjällräddning, flygräddning, sjöräddning, efterforskning av försvunna personer, miljöräddning till sjöss och utsläpp av radioaktiva ämnen. Staten har ansvar för räddningsinsatser i vissa fall även om det inte inträffat någon olycka eller föreligger överhängande fara för någon sådan. Trots det hänförs insatserna till räddningstjänst.

Statens ansvar för räddningstjänsten är fördelad på olika myndigheter.

Vid omfattande räddningsinsatser får regeringen besluta att en länsstyrelse eller annan statlig myndighet får ta över ansvaret för räddningstjänsten i en eller flera kommuner, enligt 4 kap. 10 § första stycket lagen om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen får, om det fordras omfattande räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst, ta över ansvaret för räddningstjänsten i de kommuner som berörs av insatserna, enligt 4 kap. 33 § förordningen

om skydd mot olyckor. När länsstyrelsen tagit över ansvaret för den kommunala räddningstjänsten ansvarar länsstyrelsen för ledning och utförande av samtliga räddningsinsatser i den eller de berörda kommunerna samt för att beredskapen upprätthålls. Länsstyrelsen kan bistå berörda kommuner med t.ex. ledningsstöd och informationsinsatser utan att ett formellt övertagande behöver ske.

Av 4 kap. 35 § förordningen om skydd mot olyckor framgår att MSB ska informera Europeiska unionens kommission enligt bestämmelserna om medlemsstatens skyldighet att informera om olyckshändelser och informationsutbyte i Seveso II-direktivet.

30.5 Tillsyn m.m.

Tillsyn utövas av kommunen inom kommunens område och av länsstyrelsen inom länet. MSB utövar den centrala tillsynen. Då det gäller statlig räddningstjänst ska tillsynen utövas av den myndighet som regeringen bestämmer, enligt 5 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor.

Den kommunala tillsynen riktar sig mot enskilda. Tillsynen berör i första hand ägare och nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar samt den som vid en anläggning utövar farlig verksamhet. För tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och andra anläggningar, enligt 5 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten får meddela förelägganden och förbud som får förenas med vite. Verkställighet får ske på den felandes bekostnad.

Den personal som för kommunens räkning bl.a. utövar tillsyn ska ha den kompetens som behövs. Bestämmelser om behörighet finns i 3 kap. 9–12 §§ i förordningen om skydd mot olyckor.

En förutsättning för effektiva räddningsinsatser är att räddningsorganen kan larmas så tidigt som möjligt. Kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst ska se till att det finns anordningar för alarmering av räddningsorganen, enligt 6 kap. 10 § första stycket. Av tredje stycket framgår att om effekterna av en olycka kan kräva särskilda åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige, ska det räddningsorgan som gör räddningsinsatsen omedelbart underrätta berörd myndighet i det andra landet. Detta infördes vid genom-

förändret i svensk rätt av Seveso II-direktivet och Industriolyckkonventionen³.

30.6 Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen

Utredningens förslag: Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen.

4 kap. 35 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor ska hänvisa till Seveso III-direktivet.

Att en verksamhet omfattas av Sevesolagen talar för att det även är en farlig verksamhet. Såsom redogjorts för i kapitel 19 så har Seveso II-direktivets bestämmelser om ett system som säkerställer att planerna för räddningsinsatserna verkställs, genomförts genom bestämmelserna i bl.a. nuvarande lagen om skydd mot olyckor. Alla verksamheter som omfattas av Sevesolagen bör därför omfattas av 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor. Detta är även en förutsättning för att MSB ska få vetskap om att en olycka har inträffat, så de har möjlighet att rapportera detta till kommissionen.

Ändring behöver göras i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor så att det där hänvisas till Seveso III-direktivet när det gäller rapporteringsskyldigheten till kommissionen.

³ Prop. 1998/99:64 s. 53.

31 Övergångsbestämmelser till Sevesolagen

31.1 Allmänt

Sevesolagen innehåller övergångsregler som rör säkerhetsrapporter, anmälan, handlingsprogram (säkerhetspolicy enligt direktivets benämning), och intern plan för räddningsinsatser.

31.2 Säkerhetsrapport

31.2.1 Säkerhetsrapport som processförutsättning m.m.

En säkerhetsrapport ska bifogas en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Det är en processförutsättning. För de verksamheter där sådan ansökan om tillstånd har getts in till länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen före lagens ikraftträdande men målet eller ärendet ännu inte är slutligt avgjort när lagen träder i kraft, måste en övergångsregel tillkomma. Av processekonomiska skäl bör säkerhetsrapporten således alltså vara gällande även om nya krav har tillkommit genom de nya föreskrifterna. Med hänsyn till direktivet kan det dock knappast gälla längre än två år från det lagen träder i kraft. En övergångsregel måste därför formuleras som innebär att i fråga om ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till vilken en säkerhetsrapport krävs enligt 22 kap 1 § 6 miljöbalken gäller att om ansökan gjorts före lagens ikraftträdande måste säkerhetsrapporten uppdateras, om målet inte är slutligt är avgjort senast den 31 maj 2017. Det gäller inte om den säkerhetsrapport som ingivits i målet eller ärendet redan uppfyller kraven enligt vad som följer av Sevesolagen.

31.2.2 Säkerhetsrapport för pågående verksamhet

För befintliga verksamheter som efter den 31 maj 2015 omfattas av Sevesolagen gäller att för verksamheter på högre kravnivå ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad säkerhetsrapport enligt vad som följer av 10 § Sevesolagen till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en säkerhetsrapport som uppfyller kraven som följer av lagen.

Om ett ämnes klassificering eller kravnivå har ändrats med anledning av vad som följer av den nya lagen och dess tillämpningsföreskrifter, och ändringen således inte hänför sig till ändring av verksamheten, ska verksamhetsutövaren för verksamhet som kommer att omfattas av den högre kravnivån, lämna en sådan säkerhetsrapport som följer av 10 § senast den 31 maj 2017, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en säkerhetsrapport som redan uppfyller kraven som följer av denna lag.

31.3 Anmälan och handlingsprogram

För verksamheter som efter den 31 maj 2015 omfattas av Sevesolagen, utan att verksamhetens indelning på lägre eller högre kravnivå har ändrats gäller i fråga om verksamheter på den lägre nivån att verksamhetsutövaren ska ha lämnat en uppdaterad anmälan enligt vad som följer av 7 § och ett handlingsprogram enligt vad som följer av 8 § till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en uppdaterad anmälan och ett handlingsprogram som uppfyller kraven som följer av denna lag.

Verksamhetsutövaren ska ge in ett handlingsprogram till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om verksamheten är på den lägre kravnivån och anmälan har skett, utan att verksamheten har tagits i drift, när lagen träder i kraft.

Till sist ska av övergångsbestämmelserna framgå att om ett ämnes klassificering eller kravnivå har ändrats, och ändringen inte hänför sig till ändring av verksamheten, ska verksamhetsutövaren för verksamheter som kommer att omfattas av den lägre kravnivån till länsstyrelsen ha lämnat en anmälan och ett handlingsprogram senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en anmälan som uppfyller kraven i lagen.

31.4 Intern plan för räddningsinsatser

För verksamhet som finns när lagen träder i kraft ska verksamhetsutövaren till länsstyrelsen ge in en uppdaterad plan för räddningsinsatser enligt vad som följer av 12 § Sevesolagen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en sådan plan som uppfyller kraven enligt denna lag.

För verksamhet som tillkommer genom vad som följer av de nya bestämmelserna gäller att verksamhetsutövaren senast den 31 maj 2017 ska ge in den interna planen för räddningsinsatser till länsstyrelsen, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämna en sådan plan som redan uppfyller kraven enligt denna lag.

31.5 Sevesoförordningen

Av övergångsbestämmelserna till Sevesoförordningen ska framgå att för befintlig verksamhet ska en anmälan eller en anmälan om ändring ges in senast den 31 maj 2015. Vidare ska där framgå att detta inte ska gälla om en anmälan eller en anmälan om ändring har getts in dessförinnan och anmälan omfattar kraven i lagen.

32 Ekonomiska och andra konsekvenser av utredningens förslag

32.1 Inledning

En utredning ska enligt kommittéförordningen (1998:1474) redovisa vilka konsekvenser som förslagen i ett betänkande kan få för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda. Om förslagen påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda, ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas i betänkandet. Om förslaget innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska även dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar för staten, kommuner eller landsting ska utredningen föreslå en finansiering.

Om betänkandet innehåller förslag till nya och ändrade regler ska konsekvenserna anges på ett sätt som överensstämmer med bestämmelserna i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Vi ska, enligt kommittédirektivet, för de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för företag och för kommuner, statliga myndigheter och det allmänna i övrigt.

32.2 Övergripande konsekvenser av utredningens förslag

Om en Sevesoolycka inträffar kan det innebära olika slags konsekvenser av olika omfattning för såväl Sevesoverksamheten som för omgivningen och för människors liv och hälsa. En Sevesoolycka kan även leda till allvarliga konsekvenser för miljön i form

av miljöskador, utsläpp av farliga ämnen och skador på naturmiljön. En Sevesoolycka kan således även innebära samhällsekonomiska konsekvenser i form av ökade kostnader för stat och kommuner. Då ändringarna i Seveso III-direktivet är gjorda för att ytterligare höja skyddsnivån så innebär genomförandet att risken för samhällsekonomiska kostnader för allvarliga olyckshändelser minskar.

32.3 Förslag och konsekvenser

32.3.1 Ny ämnesbilaga på grund av Seveso III-direktivet.

Utredningens bedömning: Den nya ämnesbilagan innebär enbart mindre justeringar i fråga om indelningen av verksamheter. Ungefär tolv verksamheter går från den högre kravnivån till den lägre. Några ökade ekonomiska bördor eller andra påtagliga konsekvenser av den nya ämnesbilagan kan således inte påräknas

Genom Seveso III-direktivets ämnesbilaga, bilaga I i direktivet, avgränsas vad som faller under tillämpningsområdet för Sevesolagstiftningen. Det är motsvarande ordning som gäller i dag enligt Seveso II-direktivet och svensk lagstiftning på området. Frågan för utredningen har här närmast varit vad den nya bilagan innebär för förändringar i fråga om antal verksamheter jämfört med nuvarande ordning när det gäller tillkommande eller minskat antal Sevesoverksamheter och hur dessa verksamheter ska klassificeras; som verksamheter på den högre kravnivån eller som verksamheter på den lägre kravnivån. Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap, MSB, har haft utredningens uppdrag att bedöma sådana förändringar. Eftersom bilagan bygger på EU:s så kallade CLP-förordning, en förordning inom EU:s kemikalierreglering, har MSB haft hjälp av Kemikalieinspektioner vid sina bedömningar.

Med hjälp av Kemikalieinspektionens produktregister kan det konstateras, att den nya ämnesbilagan till Seveso III-direktivet innebär att tolv verksamheter i Sverige går från högre kravnivå till den lägre kravnivån. Ingen verksamhet går i motsatt riktning. Denna slutsats måste dock omgärdas med den reservationen, att bedömningen bygger på dagens situation. Företagens val av kemiska produkter och volymer kan ändras liksom hur företagen själva väljer att klassificera sina verksamheter, något som kan påverka antalet Sevesoverksamheter på respektive nivå. Med det sagt är ändå slutsatsen att det för

dagen inte finns något som talar för att det genom den nya ämnesbilagan i Seveso III-direktivet tillkommer några nya verksamheter på den högre kravnivån.

32.3.2 Krav på samråd enligt miljöbalken

Utredningens bedömning: Förtydligandet i fråga om vad samrådet enligt miljöbalken ska omfatta och utökningen av vad en kungörelse ska innehålla saknar betydelse i detta sammanhang. Samråd enligt Sevesolagen ökar kostnaden hos företag och länsstyrelsen.

Det införlivande av EU:s rättsakter som reglerar allmänhetens rätt till samråd och deltagande i beslut som rör miljön samt Sveriges tillträde till miljörättsliga konventioner som reglerar sådana frågor särskilt Århuskonventionen, gör att Seveso III-konventionens bestämmelser om offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande redan har genomförts. När det gäller tillståndsprövning enligt miljöbalken av verksamheter som faller under den högre kravnivån enligt Seveso-lagstiftningen kan öppenheten dock ytterligare främjas. Vi har således föreslagit en justering av miljöbalken på så sätt att samrådet enligt miljöbalkens regler om miljökonsekvensbeskrivningar uttryckligen anger att verksamhetsutövaren ska redovisa att det rör sig om Sevesoverksamhet, när så är fallet. Också verksamhetsutövarens skyldighet före samrådet ska innefatta en upplysningsskyldighet, att i förekommande fall upplysa att det är fråga om en Sevesoverksamhet. Vi ser dessa förslag närmast som förtydliganden till den ordning som redan gäller och att en eventuell kostnadsökning är av så begränsad omfattning att den saknar intresse i förevarande sammanhang.

Förslaget att samråd ska ske med allmänheten också i fråga om andra Sevesoverksamheter än sådana som faller under miljöbalkens föreskrifter om betydande miljöpåverkan, innebär ökade kostnader för företagen. Kravet följer av artikel 15 i Seveso III-direktivet. För varje företag på den lägre kravnivån som tillkommer torde kostnaden för varje företag motsvara två à tre arbetsdagar jämte annonskostnader sammanlagt runt 40 000 kronor. I fråga om kostnader tillkommer kostnader för länsstyrelsen som kan beräknas till en arbetsdag för en person eller med andraord runt 12 000 kronor.

32.3.3 Handlingsprogram

Utredningens bedömning: Dagens lednings- och säkerhets-system i företagen borde svara mot de krav som gäller enligt Seveso III-direktivet.

De uppgifter som ska redovisas i säkerhetsledningssystemet, överensstämmer i stora delar med uppgifter i beskrivningen av säkerhetsorganisationen i Seveso II-direktivet. Vad som tillkommit och som anges som bilaga III till direktivet och som bilaga 2 till den nya Sevesoförordningen kan följande nämnas. Vid beskrivningen av organisationen och personalen ska även de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar redovisas. Vid identifieringen av risker ska verksamhet som lagts ut på underleverantörer inräknas.¹ När beslut om hur arbetet kan bedrivas under säkra förhållanden redovisas, ska även larmrutiner ingå. Hänsyn ska också tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll.² Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet ska framgå. Vid resultatuppföljningen ska resultatindikatorer finnas.

Vårt förslag innebär att handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen. Detta är en nyhet och innebär en merkostnad för respektive länsstyrelse men borde samtidigt innebära bättre förutsättningar för en effektivare och mer ändamålsenlig tillsyn. För företagen saknar den omständigheten att handlingsprogrammet ska lämnas in betydelse från kostnadssynpunkt, men de ökade kraven på säkerhetsledningssystem kan innebära någon ökad kostnad för vissa företag. Dock bedömer vi att de flesta företag redan har lednings- och säkerhetsledningssystem inom den befintliga organisationen som täcker de nya kraven.

¹ Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), ii).

² Seveso III-direktivet bilaga III punkt b), iii). Detta är en hänvisning till direktiv 2010/75/EU om industriutsläpps princip om bästa tillgängliga teknik, BAT, av engelskans Best Available Techniques. Denna princip innebär användning av den etablerade teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet och som kan tillämpas inom den berörda branschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt med beaktande av kostnader samt nytta.

32.3.4 Tillsyn

Vår bedömning: Kraven på årliga tillsynsbesök innebär en kraftigt höjd ambitionsnivå när det gäller antalet tillsynsbesök i fråga om verksamheter på den högre kravnivån. Det torde röra sig om minst fördubblade tillsynskostnader både för tillsynsmyndigheter och företag. För verksamheter på den lägre kravnivån gäller att tillsynsbesöken kan beräknas öka med femtio procent och tillsynskostnaderna för myndigheter och företag kan antas öka med minst lika mycket. Sammanlagt kan tillsynskostnaderna under en treårsperiod komma att trefaldigas när det är fråga om flera Sevesoverksamheter inom samma anläggning.

Vi har i enlighet med artikel 20 i Seveso III-direktivet föreslagit att särskilda tillsynsprogram för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter. Av programmen ska framgå hur ofta besök på plats ska göras. Perioden mellan två på varandra följande besök på plats ska inte överskrida ett år för verksamheter på högre nivå och tre år för verksamheter på lägre nivå. Dock gäller för dessa tidsintervaller, att de gäller endast såvida inte tillsynsmyndigheten inte redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse vid de berörda verksamheterna. Vi har antagit att sådana program ännu inte har utarbetats och att det kommer att dröja minst två à tre år för sådana program att utarbetas sedan de nya bestämmelserna har trätt i kraft.

Seveso III-direktivets tillsynsbestämmelser innebär en påtaglig ambitionshöjning jämfört med tidigare och också ökade kostnader både för tillsynsmyndigheter och företag.

Under 2011 utfördes totalt 38 Sevesotillsynsbesök vid Sevesoverksamheter på lägre kravnivå samt 103 Sevesotillsynsbesök vid verksamheter på högre kravnivå enligt utredningen En effektivare Sevesolagstiftning, SOU 2013:14 (s. 85). Eftersom det i Sverige finns drygt 200 Sevesoverksamheter på högre kravnivå och då varje verksamhet på högre kravnivå enligt Seveso III-direktivet och vårt förslag kräver ett årligt besök, innan en annan ordning med garanti för verksamhetens skötsel och underhåll har säkerställts, innebär det att antalet tillsynsbesök på verksamheter på den högre krav-

nivån måste fördubblas efter 1 juni 2015 och åren närmast därefter jämfört med idag..

På den lägre tillsynsnivån finns ca 170 verksamheter. Som nämnts gjordes 38 tillsynsbesök där under år 2011. För verksamheter på den lägre kravnivån gäller enligt förslaget och Seveso III-direktivet ett tillsynsbesök inom en period av tre år. Det innebär att tillsynsbesöken måste öka också här, runt 50 procent per år för att komma i nivå med direktivets krav.

Tätare tillsynsbesök kan visserligen innebära att rutiner kan genomföras som gör tillsynsbesöken i sig mindre tidskrävande, men samtidigt kräver de att protokoll eller motsvarande sätts upp av tillsynsmyndigheten för varje besök och kommuniceras med berörda företag. Den tidsvinsten som fastare rutiner innebär kan alltså ätas upp av en tyngre administrativ börda både för företag och tillsynsmyndigheter.

Tillsynskostnaderna för länsstyrelserna och MSB har för genomförande av Seveso III-direktivet beräknats till 17, 1 miljoner kronor per år varav 14, 8 miljoner kronor avser kostnader för länsstyrelsen och 2, 3 miljoner avser MSB (kostnaderna redovisas av utredningen en effektivare Sevesolagstiftning, SOU 2013:14, s. 185). Vi konstaterar i detta sammanhang att utredningen föreslagit ett avgiftssystem med tillsynsavgifter för verksamhetsutövarna, ett system som skulle bekosta tillsynen fullt ut. Utredningen skriver i denna del:

Seveso III direktivets krav på Sevesotillsynsfrekvensen kommer att innebära att länsstyrelserna får en tydligare skyldighet att ge en motprestation i form av Sevesotillsyn av sevesoverksamheter på både högre och lägre kravnivå. För att kunna leverera förväntad motprestation i form av kvalitativ Sevesotillsyn är det således av vikt att länsstyrelsen genom det allmänna anslaget tillförs tillräckligt med resurser för att kunna utföra sevesotillsynsuppgifter i den omfattning som krävs. Vi föreslår att Sevesotillsynsintäkterna som motsvarar länsstyrelsernas kostnader för att utföra Sevesotillsynen bör få disponeras av respektive länsstyrelse alternativt att avgiftsintäkterna återförs till varje länsstyrelse genom öronmärkta anslag. Om så sker leder detta till att länsstyrelserna ges ökade möjligheter att utföra likvärdig Sevesotillsyn oavsett var i landet Sevesotillsynen bedrivs och oavsett hur många Sevesoverksamheter respektive länsstyrelse har ansvar för. – – – För det fall länsstyrelserna inte får del av avgiftsintäkterna enligt nu föreslagen ordning är det viktigt att länsstyrelsernas allmänna anslag ökas på sådant sätt att de kan fullgöra sina arbetsuppgifter inom Sevesoområdet.

För vår del kan vi som nämnts konstatera att en finansiering över länsstyrelsernas allmänna anslag som skulle avse tillsyn över Sevesoverksamheter på den högre kravnivån skulle innebära mer än en fördubbling jämfört med i dag. För verksamheter på den lägre kravnivån skulle som nämnts ökningen bli runt femtio procent. För tillsynsmyndigheter med många verksamheter på såväl den högre som den lägre kravnivån skulle kostnaderna sammanlagt kunna trefaldigas under en treårsperiod jämfört med i dag.

Tätare tillsynsbesök skulle också innebära ökade kostnader för företagen. En fördubbling av antalet tillsynsbesök på den högre kravnivån jämfört med i dag skulle också innebära en fördubbling och mer än det i många fall av företagets kostnader. Någon mer grundlig utredning av vad kostnaderna för företagen skulle bli är i dagsläget inte möjlig att redovisa, utan måste bygga på uppskattningar. Från näringslivets sida har redovisats att ett tillsynsbesök innebär att två personer kommer att arbeta motsvarande heltid under en vecka. På den lägre kravnivån gäller enligt Seveso III-direktivet ett tillsynsbesök vart tredje år. Med utgångspunkt i antalet tillsynsbesök i dag på den lägre kravnivån kan kostnaderna för företagen även här innebära en kraftig kostnadsökning runt femtio procent. Kostnaden för företaget skulle vid en översiktlig beräkning innebära en ungefärlig årlig ökning mellan 2 och 3 procent i form av ökade personalkostnader för varje företag på den högre kravnivån och mellan 1 och 2 procent på den lägre kravnivån. Om företagets verksamhet omfattar flera Sevesoverksamheter inom anläggningen på både den högre och lägre kravnivån kan kostnaderna sammanlagt även här komma att trefaldigas under en treårsperiod jämfört med i dag. Utredningens bedömning är dock att även verksamhetsutövarna till viss del kan gynnas av en ökad tillsyn, då de har ett intresse av en säker hantering av verksamheten. Företagens kostnader bör dessutom kunna minska betydligt efter några år, när de nya tillsynsrutinerna har funnit sina former och tillsynsbesöken därför kan bli glesare.

32.3.5 Information

Utredningens bedömning: Kostnadsökningen för information till allmänheten bedöms vara försumbar med hänsyn till den informationsskyldigheten som redan finns i dag.

Vi har föreslagit att kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information om Sevesoverksamheter som kan beröra dem särskilt för den händelse en allvarlig kemikalieolycka inträffar och att informationen om säkerhetsfrågor också ska vara tillgänglig på internet. Den skyldigheten föreligger i huvudsak redan i dag. Enligt utredningen tillkommer cirka två timmars arbete per anläggning för kommunerna på grund av att informationen ska vara tillgänglig genom internet. Visserligen kan kostnaderna för kommunerna vid en större olycka bli större men vi har valt att inte utgå från ett sådant scenario då det knappast framstår som meningsfullt i detta sammanhang. Kostnaden för detta kan debiteras verksamhetsutövarna enligt 14 § sista stycket Sevesolagen. Då verksamhetsutövarna numera kan antas ha en hemsida där information redan finns torde merkostnaden för information på kommunens hemsida vara en försumbar kostnad i sammanhanget.

32.3.6 Övriga förslag

Vi har föreslagit att sanktioner ska införas för utebliven anmälan, för sent ingiven handlingsplan samt för sent ingiven säkerhetsrapport och om de krav som följer av Sevesolagen har åsidosatts. I den utsträckning länsstyrelsen kommer att inleda förfaranden och besluta om sanktionsavgifter, kan det antas att detta kommer att ske i begränsad utsträckning och kan därför antas ske inom befintliga ramar. Då vi utgår från av verksamhetsutövarna till helt överväldigande del kommer att följa bestämmelserna räknar vi inte med att sanktionsavgifterna är en kostnad att räkna med i sammanhanget.

Vi har föreslagit att kommunen ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år. Detta innebär inga merkostnader för kommunerna.

Förslaget att Sevesoverksamheter ska omfattas av 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor utan beslut av länsstyrelsen innebär minskade administrativa kostnader både för verksamhetsutövaren och länsstyrelserna.

33 Författningskommentar

33.1 Miljöbalken

6 kap.

4 §

I andra stycket har föreslagit ett förtydligande i fråga om vad samråd ska avse. Om verksamheten eller åtgärden anses medföra sådan miljöpåverkan och omfattas av Sevesolagen på det sättet att föreskrifterna om miljökonsekvensbeskrivning ska tillämpas, ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas eller begränsas.

Tredje stycket rör verksamhetsutövarens uppgiftsskyldighet före samrådet och ska också ses som ett förtydligande. Om den planerade verksamheten eller åtgärden innefattar en verksamhet som faller under denna paragraf och Sevesolagens tillämpning, är verksamhetsutövaren skyldig att lämna uppgift om detta.

Förtydligandena i andra och tredje styckena rör artiklarna 13.3, 14.4, 15.4 och 15.5 i Seveso III-direktivet.

Av övergångsbestämmelserna, punkt 2, framgår att kungörelse om s.k. Sevesoverksamhet inte krävs, om en kungörelse i målet eller ärendet – utan det innehållet – redan har skett vid lagens ikraftträdande. Övergångsbestämmelserna, punkten 3, rör det förhållandet att verksamheten enligt lagen (1999:381) om allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen, har klassificerats som en verksamhet på den högre kravnivån. Det kan ha skett efter det att tillstånd enligt miljöbalken har sökts. Då ska en säkerhetsrapport lämnas in, om, målet eller ärendet inte är slutligt avgjort före den 1 juni 2017, dvs. två år efter lagens ikraftträdande. Övergångsbestämmelsen speglar också det förhållandet att en säkerhetsrapport har lämnats redan vid ansökan, men behöver uppdateras, då målet eller ärendet inte är slutligt avgjort

före den 1 juni 2017. Huruvida en uppdatering krävs bedöms enligt Sevesolagen och de allmänna hänsynsreglerna i balken. Övergångsregeln i punkt 3 rör artikel 10.3 och 10.4 i Seveso III-direktivet.

22 kap.

3 §

Förslaget innebär att de obligatoriska uppgifter som en kungörelse ska innehålla kompletteras med upplysning om att verksamheten omfattas av Sevesolagen, när så är fallet. Ändringen rör artikel 15 i Seveso III-direktivet särskilt artiklarna 15.1 och 15.2.

33.2 Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

2 §

Här återges endast de definitioner i artikel 3 i Seveso III-direktivet där begreppen återges i lagen.

3 §

Ett nytt andra stycke återger i huvudsak punkterna 2 och 3 i artikel 3 i Seveso III-direktivet.

I tredje stycket har ordet förväntade ersatt ordet möjliga i enlighet med definitionen i artikel 3 punkt 12.

4 §

I första punkten har det förtydligandet gjort att lagen inte tillämpas på faror som har samband med joniserad strålning som utgår från ämnet. Bestämmelsen, som är föranledd av en ändring i Seveso III-direktivet jämfört med föregående direktiv, genomför artikel 2. Punkt 2 b) i Seveso III-direktivet.

I punkt 2 har det förtydligandet gjorts att Sevesolagen tillämpas för transporter som sker inom verksamheten. Vad som ingår i begreppet verksamhet framgår av definitionerna. Inom verksamheten tillämpas således inte lagen (2006:263) om transporter av farligt gods.

Punkten 3 är ny. Här tillämpas inte vare sig lagen om transport avfarligt gods eller Sevesolagen. Särskilda bestämmelser gäller, vilka regleras genom sjörättsliga föreskrifter som bygger på internationella instrument och närmare föreskrifter från Transportstyrelsen.

7 §

Bestämmelsen har förtydligats i den meningen att länsstyrelsen anges som den myndighet som ska ta emot en anmälan. Förändring av verksamheten har flyttats från sista till första stycket. På så sätt är bestämmelserna om när anmälan ska göras samlade.

I första stycket har införts en bestämmelse att en anmälningspliktig verksamhet tidigast får påbörjas sex veckor efter det att anmälan har gjorts om inte länsstyrelsen bestämmer något annat. Bestämmelsen genomför delvis art. 7 punkt 2 a) Seveso III-direktivet.

I andra stycket har undantaget, som tidigare fanns i Sevesoförordningen, avseende anmälningsplikten för verksamheter på den högre kravnivån förts in. Regeringens bemyndigande att föreskriva begränsningar av anmälningskyldigheten upphävs till följd härav.

Bestämmelserna vad en anmälan ska innehålla upphävs då dessa bestämmelser ska framgå av Sevesoförordningen.

8 §

I första stycket har det förtydligandet gjorts att i handlingsprogrammet ingår ett säkerhetsledningssystem. Hur ett sådant system ska se ut framgår av bilaga III till Seveso III-direktivet, vilken bilaga ska fogas till förordningen.

Ett nytt *andra stycke* har införts i paragrafen. Bestämmelsen innebär ett krav på att handlingsprogrammet ska lämnas in till länsstyrelsen senast sex veckor innan verksamheten tas i drift. I det enskilda fallet får kortare tid medges, om det finns särskilda skäl. Regeringen eller den myndighet som regeringen beslutar bemyndigas att meddela föreskrifter när särskilda skäl föreligger. Bestämmelsen genomför art. 8 punkt 2 Seveso III-direktivet.

Ett nytt *tredje stycke* har införts i paragrafen. Av bestämmelsen framgår att handlingsprogram ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år. Bestämmelsen genomför art. 8 punkt 4 Seveso III-direktivet.

10 §

Då det av 3 § följer vilka verksamheter som är verksamheter på den högre och lägre kravnivån tas bemyndigandet till regeringen om att meddela föreskrifter om vilka verksamheter som ska upprätta en säkerhetsrapport bort.

Paragrafens bestämmelser vad en säkerhetsrapport ska innehålla tas bort och detta ska framgå av Sevesoförordningen inklusive en bilaga till förordningen.

Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna i sista stycket tas bort, då direktivet inte medger undantag från säkerhetsrapporten. I stället breddas bemyndigandet i paragrafen så att även formerna för upprättande och uppdatering av säkerhetsrapporten ingår i bemyndigandet. Bestämmelsen genomför artikel 10 punkt 1.

11 §

Av första stycket framgår att säkerhetsrapporten ska uppdateras vart femte år och alltid efter en allvarlig kemikalieolycka. Vad som är en allvarlig kemikalieolycka framgår av definitionerna. En uppdatering innebär att de olika delarna som ingår i en säkerhetsrapport ska gås igenom varvid verksamhetsutövaren måste ta ställning till om det behövs några förändringar och vilka förändringar som då ska ske. En sådan genomgång ska dokumenteras. Närmare föreskrifter om säkerhetsrapporten ges i förordningen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska erhålla bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om säkerhetsrapporten och dess innehåll.

Av andra stycket framgår att den säkerhetsrapport som avses i första stycket lämnas till länsstyrelsen som är den myndighet som enligt vad som föreslagit i SOU 2013:14 ska ha den direkta, operativa tillsynen, över Sevesoverksamheter. Bestämmelsen genomför artikel 10 punkt 3 b) och c) samt artikel 10.5 andra stycket Seveso III-direktivet.

11 a §

Paragrafen är ny.

Av bestämmelsen framgår att innan ändring görs av anläggningar, lager verksamheter eller åtgärder som kan medföra

betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser ska handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten uppdateras och lämnas till länsstyrelsen. Vilka åtgärder det kan vara fråga om framgår bl.a. av punkterna 4 och 5 i bilaga II till Sevesodirektivet, vilken bilaga också i huvudsak bör fogas till Sevesoförordningen.

Av andra stycket framgår att motsvarande gäller när en verksamhet på lägre kravnivå blir en verksamhet på högre kravnivå eller vice versa.

Paragrafen genomför delar av artikel 11 i Seveso III-direktivet.

11 b §

Paragrafen är ny.

Paragrafen reglerar förfarandet innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen. Handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser ska ges in till länsstyrelsen. Paragrafen rör artikel 10. 3 a) och artikel 12.2 a) i Seveso III-direktivet.

12 §

I första stycket förtydligas att verksamhetsutövaren som verkar på den högre kravnivån ska upprätta en intern plan för räddningsinsatser. I andra stycket förtydligas att planen ska lämnas till länsstyrelsen. Bestämmelsen genomför art. 12 punkt 2 a).

14 §

Första stycket har utvidgats. Där har tillagts en generell informationsskyldighet för kommunen gentemot kommunens innevånare i fråga om Sevesoverksamheter.

I *andra stycket* föreslås att kommunen ska hålla information om alla verksamheter som omfattas av lagen tillgängligt på internet.

I *tredje stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om informationen. Bestämmelsen genomför art. 14 punkt 1. Seveso III-direktivet.

14 a §

Paragrafen är ny.

Paragrafen reglerar enbart sådan Sevesoverksamhet som inte faller in under miljöbalkens MKB-regler i 6 kap. MB eller utställningsförfarandet enligt PBL. Bestämmelsen genom artikel 15 i Seveso III-direktivet.

Som framgår av andra stycket är det verksamhetsutövaren som svarar för att inbjudan till samråd sker och den annonsering som kan komma att krävas. Inbjudan ska ske i god tid. Enbart om det framstår som mer ändamålsenligt krävs annonsering. Är kretsen av den berörda allmänheten känd eller mer begränsad kan inbjudan ske på annat sätt än genom annonsering. Här gäller sedvanliga överväganden i fråga om när annonsering framstår som mest lämpligt tillvägagångssätt för att nå dem som kan vara berörda. Av tillämpningsföreskrifterna i förordningen ska framgå att vad som framkommit vid samrådet ska dokumenteras i handlingsprogrammet. Genom att handlingsprogrammet ges in till länsstyrelsen kan myndigheten kontrollera om samråd har skett och reagera i sin egenskap av tillsynsmyndighet, om erforderligt samråd inte har skett.

Paragrafen genomför artikel 15 i direktivet.

18 §

Sevesoverksamheterna ska omfattas av en tillsynsplan. Den ska omfatta alla verksamheter som faller under lagens tillämpningsområde. För den enskilda verksamheten tillkommer ett tillsynsprogram. Sådana faktorer som verksamhetens art och omfattning och den omgivande bebyggelsens och miljöns känslighet för störningar är viktiga faktorer att beakta både i fråga om hur planerna bestäms av länsstyrelsen och för det enskilda programmet.

I andra stycket bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om vad en tillsynsplan och ett tillsynsprogram ska innehålla.

Paragrafen genom artikel 20 punkterna 3 och 4.

22 a §

Bestämmelsen är ett sätt att genomföra artikel 28 i Seveso III-direktivet i den del som ytterligare sanktioner bedöms ändamålsenliga för att komplettera de sanktionsregler som redan finns. Paragrafen innehåller således ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgift. Ansvar för överträdelser som omfattas av sanktionsavgift är i princip strikt. Avgiften förutsätter alltså inte att en överträdelse har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Det är tillräckligt att en överträdelse objektivt sätt kan konstateras ha ägt rum.

Tanken med systemet med sanktionsavgift är att systemet ska vara enkelt, snabbt och schabloniserat. Systemet ska inte behöva belastas med bevisvårigheter, utan det ska vara enkelt att konstatera om en överträdelse har skett eller inte. Ingen hänsyn ska tas till hur allvarlig överträdelsen framstår, utan syftet är att upprätthålla respekten för de intressen som lagstiftningen i aktuella avseenden avser att upprätthålla.

Vid prövningen av hurvida en överträdelse har skett ska bedömningen i princip grunda sig på allmänna straffrättsliga principer. Den legalitetsprincip som gör sig gällande på straffrättsens område gör sig i lika hög grad gällande i ett sanktionssystem av förevarande slag. Den enskildes skyldigheter måste vara så klart angivna att ingen tveksamhet råder i frågan om vem som är ansvarig. Allmänna straffrättsliga principer gäller också i fråga om vem som har bevisbördan. Det betyder att det normalt är länsstyrelsen som har bevisbördan för att förutsättningarna för avgiften föreligger. I avgörandet MÖD 2001:41 fann Miljööverdomstolen att det var tillsynsmyndighetens sak att motbevisa ett påstående från verksamhetsutövaren att han inte ägde en kylanläggning, något som utgjorde grunden för en påförd miljöstraffsavgift.

I andra stycket anges ramarna för avgiftens storlek och kriterierna för hur deras storlek ska bestämmas. Det är regeringen som bestämmer hur höga avgifterna ska vara för respektive överträdelse. När avgiftens storlek bestäms är det skyddsintresset som ska beaktas. Det innebär att bestämmelser som direkt avser att skydda människors hälsa har större betydelse än rent administrativa bestämmelser.

22 b §

Sanktionsavgiften ska påföras den som var verksamhetsutövare när överträdelsen skedde. I fråga om ansvar i tiden gäller den praxis som utvecklats i annan lagstiftning, nämligen att 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, BrP, ska tillämpas analogt, se t.ex. MÖD 2007:9.

Enligt andra stycket ska inte avgift tas ut om överträdelsen har föranlett straff eller avgift enligt annan lagstiftning. Det innebär att s.k. dubbelbestraffning undviks i enlighet med vad Högsta domstolen slagit fast i avgörandet NJA 2013 s. 502. I fråga om vitesföreläggande kan inte sanktionsavgift tas ut, om det föreligger identitet mellan vad vitesföreläggandet omfattar och de omständigheter som skulle kunna utgöra grund för en sanktionsavgift. Däremot föreligger inget hinder att påföra en sanktionsavgift för ett åsidosättande i förfluten tid och ett vitesföreläggande som rör en annan och senare tidsperiod.

Tredje stycket handlar om när avgiften kan bortfalla. Bestämmelsen ger inget utrymme för att jämka avgiften. En jämningsregel skulle inte vara förenlig med den schablonisering som det här är fråga om. Befrielse från sanktionsavgift ska i princip motsvarande vad som utgör laga förfall enligt 32 kap. 8 § rättegångsbalken. Sjukdom bör kunna styrkas exempelvis med sjukintyg, om den sjuke vistas utanför vårdinrättning. I fråga om sjukdom gäller också att befrielse på den grunden kan komma i fråga enbart för små organisationer där delegering av uppgifter i praktiken är mycket små eller närmast obefintliga. Andra omständigheter utanför den ansvariges kontroll rör sig om sådant som brand eller force-majeure-liknande förhållanden som i praktiken har gjort det mer eller mindre omöjligt för den avgiftsskyldige att uppfylla sina förpliktelser.

22 c §

Det är länsstyrelsen som är operativ tillsynsmyndighet och som prövar frågan om en sanktionsavgift ska beslutas. Om förutsättningarna finns för beslut om sanktionsavgift är länsstyrelsen skyldig att fatta ett sådant beslut. Att inte ta ut en miljöstraffavgift när förutsättningar förelåg, har bedömts utgöra tjänstefel enligt en dom från Svea hovrätt, mål B 3204-02.

Enligt andra stycket måste den som är föremål för den tänkta avgiften få tillfälle att yttra sig, innan beslut fattas. Om rättelse då vidtas, betyder det inte att förutsättningarna för att påföra avgift

bortfaller. Den saken ska alltjämt bedömas enligt de objektiva förutsättningar som föreligger.

Enligt tredje stycket ska ett beslut om sanktionsavgift delges den avgiftsskyldige. Delgivning ska ske i enlighet med bestämmelserna i delgivningslagen (2010:1932). För att tiden för överklagande ska börja löpa krävs att delgivning skett. Delgivning är också en förutsättning enligt 22 d § av beräkning av senaste betalningsdag för avgiften.

22 d §

Beslutet innebär att sanktionsavgiften ska betalas, även om avgiftsbeslutet överklagas, dock under förutsättning att beslutet har delgetts den avgiftsskyldige. Det är alltså inte nödvändigt att invänta laga kraft för att åstadkomma verkställighet. Ett beslut får dock inhiberas av mark- och miljödomstolen, om det överklagas. Länsstyrelsen får i beslutet ange en längre betalningstid. Förutsättningen för det bör dock vara att det skulle innebära allvarliga svårigheter för den avgiftsskyldige, om han eller hon tvingas iaktta den föreskrivna tiden.

22 e §

Av paragrafen framgår att sanktionsavgiften tillfaller staten och alltså inte tillsynsmyndigheten.

22 f §

Av första stycket framgår att det löper en preskriptionstid om fem år från det överträdelsen skedde. Preskriptionstiden för sanktionsavgiften stämmer överens med bestämmelsen i 35 kap 1 § första stycket 2 brottsbalken om preskriptionstid för brott där strafflatituden överstiger fängelse ett år, men inte två år. För överväganden om preskription föreligger gäller motsvarande bedömning som för den allmänna straffrättens del.

Andra stycket innebär att krav på betalning inte kan ställas sedan tio år förflutit sedan beslutet vann laga kraft. Det gäller även om bara en del av avgiften återstår att betala.

22 g §

Om ett beslut om sanktionsavgift upphävs ska avgiften betalas tillbaka med angiven ränta. Det får ske i den ordning som har bestämts av de följdföreskrifter som måste följa på bestämmelsen.

22 b §

Bemyndigandet är tänkt att följas upp av föreskrifter om betalning som meddelas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om betalning och återbetalning av miljöstraffavgifter. Även Kammarkollegiet kommer på motsvarande sätt som gäller miljöstraffavgifter ha en roll i detta.

25 §

I andra stycket har tillägget gjorts att beslut om tillsynsplan inte får överklagas.

Övergångsbestämmelserna

Punkten 2, ny verksamhet, genomför definitionen i artikel 3 punkterna 5 a och b i direktivet. Punkten 3 i övergångsbestämmelserna, befintlig verksamhet, genomför direktivet artikel 3 punkten 6. Övergångsbestämmelserna punkterna 4 och 5 genomför i huvudsak artikel 8 punkt 2 respektive artikel 12 punkt 2. För nya verksamheter gäller den tid som stadgas i 8 § andra stycket i lagen.

33.3 Lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

2 kap.

4 §

Genom tillägget i andra stycket klargörs en skyldighet för den som äger eller bedriver verksamhet under Sevesolagen att analysera riskerna med verksamheten och hålla beredskap med personal och egendom samt i övrigt vidta sådana nödvändiga åtgärder som följer av denna lag. Skyldigheterna ska ses i ljuset av verksamhetens art och omfattning enligt den bedömning som görs enligt Seveso-lagstiftningen.

Kommittédirektiv 2013:38

Genomförande av Seveso III-direktivet

Beslut vid regeringssammanträde den 4 april 2013

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till hur man i svensk rätt ska genomföra bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, det s.k. Seveso III-direktivet. Utredaren ska lämna de författningsförslag som genomförandet av direktivet kräver.

Utredaren ska också överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen. Utredaren ska lämna de författningsförslag som bedömningen leder till.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2014.

Bakgrund

Seveso II-direktivet

Rådets direktiv 96/82/EG om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (EGT L 10, 14.1.1997, s. 13, Celex 31996L0082), det s.k. Seveso II-direktivet, antogs den 9 december 1996. Seveso II-direktivet ersatte rådets direktiv 82/501/EEG av den 24 juni 1982

om risker för storolyckor i vissa industriella verksamheter (EGT L 230, 05.08.1982, s. 1, Celex 31982L0501), det s.k. Seveso I-direktivet.

Seveso II-direktivet anger tröskelvärden för ett antal kemiska ämnen. Förutom på verksamheter som är undantagna från direktivets tillämpningsområde, är Seveso II-direktivet tillämpligt på samtliga verksamheter där förekomsten av ämnen överskrider direktivets tröskelvärden, s.k. Sevesoverksamheter. Det finns två kravnivåer för Sevesoverksamheter - en högre och en lägre. Vilken kravnivå en verksamhet omfattas av är beroende av vilken typ och mängd av farliga ämnen som förekommer i verksamheten.

Seveso II-direktivet innefattar ett antal skyldigheter för berörda verksamhetsutövare. De skyldigheter som en verksamhetsutövare har till följd av direktivet skiljer sig delvis åt beroende på om verksamheten tillhör högre eller lägre kravnivå. Samtliga verksamhetsutövare är skyldiga att upprätta ett handlingsprogram för hur riskerna för allvarliga kemikalie-olyckor ska hanteras. Verksamhetsutövare vid verksamheter inom högre kravnivå är vidare skyldiga att ta fram och lämna en säkerhetsrapport samt att upprätta en intern plan för räddningsinsatser och lämna sådan information som krävs för att behöriga myndigheter ska kunna upprätta externa planer för räddningsinsatser.

Seveso II-direktivet innehåller även krav riktade till medlemsstaterna. Dessa ska se till att verksamhetsutövarna uppfyller de krav som direktivet ställer på dem. De ska också utse en eller flera behöriga myndigheter med uppgift att genomföra bestämmelserna i direktivet. I medlemsstaternas skyldigheter ingår även bl.a. att säkerställa att direktivets mål beaktas vid reglering av markanvändning och annan relevant reglering och att se till att det finns system för tillsyn eller andra kontrollåtgärder.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna också delge kommissionen viss information, bl.a. om vilka Seveso-verksamheter som finns i landet. Dessutom ska kommissionen upprätta en databas med sådan information som medlemsstaterna skickar in.

Gällande svensk reglering

De svenska bestämmelserna på området finns i första hand i lagen (1999:381) och förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen och Sevesoförordningen), miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt arbetsmiljölagen (1977:1160). Vidare finns det bestämmelser av betydelse för säkerheten vid Sevesoverksamheter i lagen om skydd mot olyckor och lagen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor samt i föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Plan- och bygglagens (2010:900) bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt om byggande är av vikt när det gäller krav på Sevesoverksamheter lokaliserings och markanvändning.

Central tillsynsmyndighet för verksamhet som faller under Sevesolagen och Sevesoförordningen är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Arbetsmiljöverket är tillsynsmyndighet när det gäller arbetsmiljöfrågor kopplade till Sevesoverksamheter. Naturvårdsverket är central tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken. Länsstyrelserna utövar den operativa tillsynen enligt Sevesolagen och Sevesoförordningen. Den operativa tillsynen över miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken utövas av länsstyrelserna och kommunerna.

Utredningen En effektiv Sevesolagstiftning (Fö 2011:02)

Regeringen beslutade den 25 augusti 2011 kommittédirektiv om en översyn av regleringen av tillståndsgivning och tillsyn för verksamheter som hanterar farliga kemiska ämnen av visst slag och viss mängd, s.k. Sevesoverksamheter (dir. 2011:72). Utredningen överlämnade den 4 mars 2013 betänkandet En översyn inom Sevesoområdet - förslag till en förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SOU 2013:14).

Uppdraget om genomförande av Seveso III-direktivet

I december 2010 lämnade Europeiska kommissionen förslag till en revidering av Seveso II-direktivet. Det främsta syftet med förslaget var att anpassa klassificeringssystemet för farliga ämnen till

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (EUT L 353, 31.12.2008, s. 1, Celex 32008R1272), den s.k. CLP-förordningen. Kommissionens förslag innehöll även förslag till andra ändringar, bl.a. när det gäller definitioner, rapportering och tillsyn.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1, Celex 32012L0018), det s.k. Seveso III-direktivet, antogs den 4 juli 2012 och trädde i kraft den 13 augusti 2012. Enligt artikel 32.1 i Seveso III-direktivet ska Seveso II-direktivet upphöra att gälla den 1 juni 2015. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa Seveso III-direktivet senast den 31 maj 2015. De ska tillämpa bestämmelserna från och med den 1 juni 2015.

Seveso III-direktivet innebär bl.a. att klassificerings-systemet för farliga ämnen anpassas till CLP-förordningen. Vidare innehåller Seveso III-direktivet nya eller ändrade bestämmelser om bl.a. information till allmänheten, offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande, tillsyn, tillgång till information och konfidentialitet samt tillgång till rättslig prövning.

Utredaren ska

- redovisa i vilken mån svensk rätt redan stämmer överens med Seveso III-direktivets innehåll, och
- i förekommande fall lämna förslag till de författnings-ändringar som genomförandet av direktivet kräver.

Artikel 30 i Seveso III-direktivet innebär en ändring av Seveso II-direktivet. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser som behövs för att följa artikel 30 senast den 14 februari 2014. Denna fråga ingår inte i utredarens uppdrag.

Uppdraget om farlig verksamhet

Bestämmelser om skyldigheter vid farlig verksamhet finns i 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor. Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador. Länsstyrelsen beslutar, efter samråd med kommunen, vilka anläggningar som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor.

Regeringen angav i skrivelsen Samhällets krisberedskap - stärkt samverkan för ökad säkerhet (skr. 2009/10:124) att en översyn bör göras av gällande regelverk i syfte att tydliggöra att anläggningar som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalie-olyckor också omfattas av skyldigheterna om farlig verksamhet i lagen om skydd mot olyckor.

Utredaren ska

- överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor, utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen, och
- lämna de författningsförslag som bedömningen leder till.

Utredaren ska också lämna de övriga förslag till ändringar av regleringen av Sevesoverksamheter som kan behövas.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska för de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för företag och för kommuner, statliga myndigheter och det allmänna i övrigt. I det sammanhanget ska 14-15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) tillämpas.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samverka med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket, länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Landsting. Vidare ska utredaren samverka med branschorganisationer, arbetstagarorganisationer och miljöorganisationer samt andra myndigheter och organisationer som kan vara berörda av arbetet. Utredaren ska även samverka med andra offentliga utredningar i de fall det är relevant.

Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 31 mars 2014.

(Försvarsdepartementet)

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU

av den 4 juli 2012

om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIVmed beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de natio-
nella parlamenten,med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande (1),

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (2), och

av följande skäl:

(1) Rådets direktiv 96/82/EG av 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (3) innehåller bestämmelser för förebyggande av allvarliga olyckshändelser som kan inträffa i samband med vissa industriella verksamheter och för begränsande av olyckornas följder för människors hälsa och miljön.

(2) Allvarliga olyckshändelser har ofta svåra följder, vilket bevisas av olyckor som Seveso, Bhopal, Schweizerhalle,

Enschede, Toulouse och Buncefield. Dessutom kan följderna sträcka sig över nationella gränser. Därför är det viktigt att säkerställa att lämpliga försiktighetsåtgärder vidtas för att säkerställa en hög skyddsnivå i hela unionen för medborgare, samhällen och miljön. Det föreligger därför ett behov av att se till att dagens höga skyddsnivå åtminstone bibehålls eller höjs.

(3) Direktiv 96/82/EG har bidragit avsevärt till att minska sannolikheten för och följderna av sådana olyckor, och har således lett till en högre skyddsnivå i hela unionen. En granskning av det direktivet har bekräftat att andelen allvarliga olyckshändelser varit stabil. Även om de befintliga bestämmelserna allmänt taget är lämpliga för sitt ändamål behövs det vissa ändringar för att ytterligare höja skyddsnivån, särskilt när det gäller att förebygga allvarliga olyckshändelser. Det system som inrättades genom direktiv 96/82/EG bör samtidigt anpassas till ändringarna i unionens system för klassificering av ämnen och blandningar till vilket det direktivet hänvisar. Dessutom bör ett antal andra bestämmelser förtydligas och uppdateras.

(4) Det är därför lämpligt att ersätta direktiv 96/82/EG för att säkerställa att den nuvarande skyddsnivån upprätthålls och förbättras ytterligare, genom att bestämmelserna görs effektivare och, där det är möjligt, genom att minska onödiga administrativa bördor genom rationalisering och förenkling, förutsatt att det inte äventyrar säkerheten eller skyddet för miljön och människors hälsa. Samtidigt bör de nya bestämmelserna vara tydliga, enhetliga och lättförståeliga för att förbättra genomförandet och verkställbarheten, samtidigt som skyddsnivån för människors hälsa och miljön åtminstone upprätthålls eller höjs. Kommissionen bör samarbeta med medlemsstaterna om det praktiska genomförandet av detta direktiv. Det samarbetet bör bland annat avse frågan om självklassificering av ämnen och blandningar. Intressenter såsom företrädare för branschen, arbetstagare och icke-statliga organisationer som främjar skydd av människors hälsa och miljön bör, när så är lämpligt, delta i genomförandet av detta direktiv.

(1) EUT C 248, 25.8.2011, s. 138.

(2) Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 juni 2012 och rådets beslut av den 26 juni 2012.

(3) EGT L 10, 14.1.1997, s. 13.

- (5) I konventionen om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor från FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE), vilken godkändes på unionens vägnar genom rådets beslut 98/685/EG av den 23 mars 1998 om att ingå konventionen om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor⁽¹⁾, fastställs åtgärder för förebyggande av, beredskap inför och åtgärder vid industriella olyckor som kan leda till gränsöverskridande följder samt åtgärder för internationellt samarbete inom detta område. Direktiv 96/82/EG genomför konventionen i unionsrätten.
- (6) Allvarliga olyckshändelser kan ha följder som sträcker sig över gränserna, och de miljömässiga och ekonomiska kostnaderna för en olyckshändelse belastar inte enbart den verksamhet som påverkas utan också de berörda medlemsstaterna. Det är därför nödvändigt att införa och tillämpa säkerhetsåtgärder och riskbegränsande åtgärder för att förhindra eventuella olyckshändelser, begränsa risken för olyckshändelser och minimera de eventuella följderna av dem och därigenom säkerställa en hög skyddsnivå inom hela unionen.
- (7) Bestämmelserna i detta direktiv bör tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av unionsrättens bestämmelser om hälsa och säkerhet i arbetet och arbetsmiljön, och i synnerhet utan att det påverkar tillämpningen av rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet⁽²⁾.
- (8) Vissa industriella verksamheter bör inte omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, förutsatt att de omfattas av annan lagstiftning på unionsnivå eller nationell nivå som ger motsvarande säkerhetsnivå. Kommissionen bör fortsätta att undersöka om det finns betydande luckor i det nuvarande regelverket, särskilt när det gäller nya och framväxande risker från andra verksamheter och från specifika farliga ämnen, och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag för att åtgärda dessa luckor.
- (9) I bilaga I till direktiv 96/82/EG förtecknas de farliga ämnen som omfattas av direktivet, bl.a. genom hänvisning till vissa bestämmelser i rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen⁽³⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat⁽⁴⁾. Direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar⁽⁵⁾, genom vilken det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier, som har antagits på internationell nivå inom Förenta nationernas (FN:s) struktur, genomförs i unionen. Genom den förordningen införs nya faroklasser och kategorier som endast delvis motsvarar de som användes i de upphävda direktiven. Vissa ämnen eller blandningar skulle emellertid inte klassificeras enligt det systemet eftersom det saknas kriterier inom den ramen. Bilaga I till direktiv 96/82/EG behöver därför anpassas till den förordningen samtidigt som den skyddsnivå som föreskrivs i det direktivet behålls eller höjs ytterligare.
- (10) När det gäller klassificering av uppgraderad biogas bör eventuell utveckling av standarderna som görs av Europeiska standardiseringskommittén (CEN) beaktas.
- (11) Anpassningen till förordning (EG) nr 1272/2008 och efterföljande anpassningar till den förordningen, i den mån de påverkar klassificeringen av ämnen och blandningar, kan ge önskade följder. På grundval av kriterier som ingår i detta direktiv bör kommissionen bedöma huruvida, trots faroklassificeringen, det finns farliga ämnen som inte utgör en fara vid en allvarlig olyckshändelse och, där så är lämpligt, lägga fram ett lagstiftningsförslag om att utesluta det berörda farliga ämnet från detta direktivs tillämpningsområde. Bedömningen bör inledas snarast, särskilt när klassificeringen av ett ämne eller en blandning har ändrats, för att undvika onödiga bördor för verksamhetsutövare och behöriga myndigheter i medlemsstaterna. Undantag från tillämpningsområdet för detta direktiv bör inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder.
- (12) Verksamhetsutövarna bör ha en allmän skyldighet att vidta alla de åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser, begränsa deras följder och avhjälpa dem. Om det i en verksamhet förekommer farliga ämnen i kvantiteter över en viss nivå bör verksamhetsutövaren förse den behöriga myndigheten med tillräcklig information som identifierar verksamheten, de förekommande farliga ämnena och de potentiella farorna. Verksamhetsutövaren bör också utarbeta och, när det krävs enligt nationell lagstiftning, till den behöriga myndigheten sända en säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser (*säkerhetspolicy*), som anger verksamhetsutövarens allmänna principer och åtgärder, inklusive lämpliga säkerhetsledningssystem, när det gäller att förebygga och begränsa följderna av faran för allvarliga olyckshändelser. Då verksamhetsutövarna identifierar och bedömer faran för allvarliga olyckshändelser bör hänsyn tas också till de farliga ämnen som kan bildas under en allvarlig olyckshändelse inom verksamheten.

⁽¹⁾ EGT L 326, 3.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽³⁾ EGT 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 200, 30.7.1999, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 353, 31.12.2008, s. 1.

- (13) I normalfallet är Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador⁽¹⁾ relevant när det gäller miljöskador som orsakats av en allvarlig olyckshändelse.
- (14) För att minska risken för dominoeffekter bör verksamhetsutövare, om en verksamhets lokalisering och närhet till andra verksamheter är av den arten att sannolikheten för allvarliga olyckshändelser ökar, eller om följderna kan försvåras på grund av detta, samarbeta när det gäller att utbyta lämplig information och informera allmänheten, inklusive närliggande verksamheter som kan påverkas.
- (15) För att visa att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga allvarliga olyckshändelser, och för att utarbeta beredskapsplaner och beredskapsåtgärder, bör verksamhetsutövaren i en verksamhet där det förekommer betydande kvantiteter av farliga ämnen lämna information till den behöriga myndigheten i form av en säkerhetsrapport. Den säkerhetsrapporten bör innehålla detaljerade uppgifter om verksamheten, de farliga ämnen som förekommer, anläggningar eller lager, scenarier för tänkbara allvarliga olyckshändelser, riskanalys, förebyggande åtgärder och räddningsinsatser samt tillgängliga styrsystem, i syfte att förebygga och minska risken för allvarliga olyckshändelser och för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att begränsa följderna av dem. Risken för en allvarlig olyckshändelse kan öka genom sannolikheten för naturkatastrofer som hänger samman med verksamhetens lokalisering. Hänsyn bör tas till detta vid förberedelse av scenarier för allvarliga olyckshändelser.
- (16) Som förberedelse för en nödsituation är det nödvändigt att man för de verksamheter där det förekommer betydande kvantiteter farliga ämnen utarbetar interna och externa planer för räddningsinsatser och upprättar förfaranden för att säkerställa att planerna testas, vid behov revideras och sätts i verket om en allvarlig olyckshändelse inträffar eller skulle kunna inträffa. Personalen vid verksamheten bör få lämna synpunkter på den interna planen för räddningsinsatser och den berörda allmänheten bör få möjlighet att yttra sig om den externa planen för räddningsinsatser. Anlitandet av underleverantörer kan påverka en verksamhets säkerhet. Medlemsstaterna bör kräva att verksamhetsutövarna beaktar detta när de utformar en säkerhetspolicy, en säkerhetsrapport eller interna planer för räddningsinsatser.
- (17) Verksamhetsutövarna bör när de behandlar frågan om val av lämpliga förfaringsätt, inbegripet de för övervakning och kontroll, beakta tillgänglig information om bästa metoder.
- (18) För att bättre skydda bostadsområden, områden som söks av allmänheten och naturområden, inklusive sådana som är av särskilt naturintresse eller är särskilt ömtåliga, bör medlemsstaterna i sina strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier se till att lämpliga avstånd bibehålls mellan sådana områden och verksamheter som medför sådan fara och, när det gäller befintliga verksamheter, vid behov genomföra kompletterande tekniska åtgärder så att riskerna för människor eller miljön behålls på en acceptabel nivå. När besluten fattas bör tillräcklig information om riskerna och teknisk vägledning om dessa risker finnas tillgänglig. För att minska de administrativa bördorna, i synnerhet för små och medelstora företag, bör förfarandena och åtgärderna där det är möjligt integreras med de förfaranden som gäller enligt annan relevant unionslagstiftning.
- (19) För att främja tillgång till miljöinformation, i enlighet med Förenta nationernas ekonomiska kommissions för Europa konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Arhuskonventionen), som godkändes på unionens vägnar genom rådets beslut 2005/370/EG av den 17 februari 2005 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor⁽²⁾, bör nivån och kvaliteten på information till allmänheten förbättras. Särskilt gäller att personer som kan påverkas av en allvarlig olyckshändelse bör få tillräckligt med information om hur de ska agera om en sådan olyckshändelse inträffar. Medlemsstaterna bör göra information tillgänglig om var information finns om rättigheterna för de personer som drabbas av en allvarlig olyckshändelse. Informationen till allmänheten bör vara tydlig och begriplig. Utöver att information ska lämnas aktivt, utan att allmänheten behöver begära ut den, och utan att det utesluter andra former av spridning, bör informationen också vara ständigt tillgänglig och uppdaterad elektroniskt. Samtidigt bör det finnas lämpliga mekanismer till skydd för konfidentialitet, bl.a. med tanke på säkerhetsrelaterade aspekter.
- (20) Informationen bör hanteras i överensstämmelse med initiativet för det gemensamma miljöinformationssystemet (Seis), som introducerats genom kommissionens meddelande av den 1 februari 2008 med titeln "Mot ett gemensamt miljöinformationssystem (Seis)". Informationshanteringen bör också överensstämma med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire)⁽³⁾ och dess genomförandebestämmelser, vars syfte är att göra det möjligt att dela rumslig miljöinformation mellan den offentliga sektorns organisationer och att göra det lättare för allmänheten att få tillgång till rumslig information i hela unionen. Informationen bör hållas allmänt tillgänglig i en databas på unionsnivå, vilket också underlättar övervakning av och rapportering om genomförandet.

⁽¹⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ EUT L 124, 17.5.2005, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 108, 25.4.2007, s. 1.

- (21) Enligt Århuskonventionen krävs effektivt offentligt deltagande i beslutsförfarandena, så att den berörda allmänheten får möjlighet att yttra sig i frågor som kan vara av betydelse för besluten och så att beslutsfattaren har möjlighet att beakta dessa synpunkter, vilket ökar ansvarigheten och öppenheten i beslutsprocessen och bidrar till att öka allmänhetens miljömedvetenhet och stöd för de beslut som fattas.
- (22) För att säkerställa att adekvata åtgärder kan vidtas om en allvarlig olyckshändelse inträffar bör verksamhetsutövaren omedelbart underrätta den behöriga myndigheten och vidarebefordra de uppgifter som den behöver för att kunna bedöma följderna av olyckshändelsen för människors hälsa och miljön.
- (23) Lokala myndigheter har intresse av att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa deras konsekvenser, och de kan spela en viktig roll. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till detta vid genomförandet av detta direktiv.
- (24) För att underlätta informationsutbyte och förebygga liknande olyckor i framtiden bör medlemsstaterna föse kommissionen med information om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras territorium, så att kommissionen kan analysera riskerna i samband med dessa och införa ett system för spridning av information, särskilt om allvarliga olyckshändelser och lärdomar som har dragits av dem. Detta informationsutbyte bör även inbegripa händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse som medlemsstaterna anser vara av särskilt tekniskt intresse för arbetet med att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem. Medlemsstaterna och kommissionen bör sträva efter att informationen i de informationsystem som inrättats för att underlätta informationsutbyte om allvarliga olyckshändelser är fullständig.
- (25) Medlemsstaterna bör utse de behöriga myndigheter som ska ha ansvaret för att se till att verksamhetsutövarna uppfyller sina skyldigheter. De behöriga myndigheterna och kommissionen bör samarbeta om att ge stöd för genomförandet, såsom att utarbeta lämplig vägledning och utbyta bästa metoder. För att undvika onödiga administrativa bördor bör informationskyldigheterna där det är lämpligt integreras med motsvarande skyldigheter enligt annan relevant unionslagstiftning.
- (26) Medlemsstaterna bör se till att de behöriga myndigheterna vidtar de åtgärder som är nödvändiga i fall där detta direktiv inte efterlevs. För att säkerställa effektivt genomförande och verkställande bör det finnas ett system för tillsyn, inklusive ett program med regelbunden rutinmässig tillsyn och icke-rutinmässig tillsyn. Där det är möjligt bör tillsynen samordnas med tillsynen enligt annan unionslagstiftning, inbegripet Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) ⁽¹⁾ när så är tillämpligt. Medlemsstaterna bör se till att det finns tillgång till tillräcklig personal med de färdigheter och kvalifikationer som behövs för att effektivt genomföra tillsynen. De behöriga myndigheterna bör tillhandahålla lämpligt stöd med användning av verktyg och mekanismer för utbyte av erfarenheter och konsolidering av kunskap, inklusive på unionsnivå.
- (27) I syfte att beakta de tekniska framstegen bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt delegeras till kommissionen med avseende på ändring av bilagorna II till VI för att anpassa dem till de tekniska framstegen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (28) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽²⁾.
- (29) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av nationella bestämmelser som antagits till följd av detta direktiv, och se till att sanktionerna genomförs. Dessa sanktioner bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (30) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

⁽¹⁾ EUT L 334, 17.12.2010, s. 17.

⁽²⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/5

(31) I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska förklaring av den 28 september 2011 om förklarande dokument⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig, när det är motiverat, att till sin anmälan av införlivandeåtgärder bifoga ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan ett direktivs olika delar och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.

(32) Direktiv 96/82/EG bör därför ändras och senare upprävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs regler för att förebygga allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och för att begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön, i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå konsekvent och effektivt i hela unionen.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska gälla verksamheter enligt definitionen i artikel 3.1.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande:

- a) Militära verksamheter, anläggningar eller lager.
- b) Faror som är förknippade med joniserande strålning som utgår från ämnen.
- c) Transporter av farliga ämnen och därmed direkt sammanhängande tillfällig mellanlagring vid transport på väg, järnväg, inre vattenvägar, till sjöss eller med flyg, inbegripet lastning, lossning och omlastning till eller från ett annat transportsätt vid lastkajer, kajer eller rangerbangårdar, utanför de verksamheter som avses i detta direktiv.
- d) Transport av farliga ämnen i rörledningar inbegripet pumpstationer, utanför de verksamheter som avses i detta direktiv.
- e) Utvinning, nämligen provbrytning, brytning och bearbetning, av mineral i gruvor och dagbrott, inklusive med hjälp av borrhål.
- f) Provboring och utvinning av mineraler, inbegripet kolväten, till havs.

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

g) Lagring av gas vid platser till havs under jord, inbegripet såväl särskilda lagringsplatser som platser där provbrytning och brytning av mineraler, inbegripet kolväten, också genomförs.

h) Avfallsdeponier, inklusive lagring av avfall under jord.

Utan hinder av första stycket leden e och h, ska lagring av gas under jord på land i naturliga jordskikt, akviferer, salthåligheter och nedlagda gruvor samt kemisk och termisk bearbetning och lagring i anknytning till detta, där det förekommer farliga ämnen, liksom sandmagasin i drift inklusive avfallsdammar, innehållande farliga ämnen, omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *verksamhet*: hela det område som en verksamhetsutövare råder över, där farliga ämnen förekommer vid en eller flera anläggningar, inklusive gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter; verksamheter är antingen verksamheter på lägre nivå eller verksamheter på högre nivå.
2. *verksamhet på lägre nivå*: en verksamhet där det finns farliga ämnen i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges i kolumn 2 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i bilaga I, men som är mindre än de kvantiteter som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i bilaga I; när så är tillämpligt ska den summeringsregel tillämpas som anges i not 4 till bilaga I.
3. *verksamhet på högre nivå*: en verksamhet där farliga ämnen förekommer i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i bilaga I; när så är tillämpligt ska den summeringsregel tillämpas som anges i not 4 till bilaga I.
4. *närliggande verksamhet*: en verksamhet som befinner sig så nära en annan verksamhet att riskerna med eller konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse ökar.
5. *ny verksamhet*:
 - a) en verksamhet som tas i drift eller uppförs den 1 juni 2015 eller senare, eller

- b) en plats för verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv, eller en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare på grund av ändringar av dess anläggningar eller aktiviteter som leder till förändringar i dess förteckning över farliga ämnen.
6. *befintlig verksamhet*: en verksamhet som den 31 maj 2015 omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 96/82/EG och som från och med den 1 juni 2015 omfattas av detta direktivs tillämpningsområde utan att dess klassificering som verksamhet på lägre nivå eller verksamhet på högre nivå ändras.
7. *annan verksamhet*: en plats för verksamhet som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde eller en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare av andra skäl än de som avses i punkt 5.
8. *anläggning*: en teknisk enhet inom en verksamhet, och antingen ovanför eller under marknivå, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras och all utrustning; det inbegriper alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, privata industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för den anläggningens drift.
9. *verksamhetsutövare*: varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet eller anläggning eller, om det finns bestämmelser om detta i den nationella lagstiftningen, varje person som delegerats befogenhet att fatta avgörande ekonomiska beslut eller andra beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska funktionssätt.
10. *farliga ämnen*: de ämnen eller blandningar som omfattas av del 1 eller förtecknas i del 2 i bilaga I inbegripet i form av råvara, produkt, biprodukt, restprodukt eller mellanprodukt.
11. *blandning*: blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen.
12. *förekomst av farliga ämnen*: den faktiska eller förväntade förekomsten av farliga ämnen i en verksamhet, eller av farliga ämnen som rimligtvis kan förväntas uppstå vid förlust av kontroll över processerna, inbegripet lagring, inom någon av verksamhetens anläggningar, i kvantiteter som är lika med eller överstiger de tröskelvärden som anges i del 1 eller 2 i bilaga I.
13. *allvarlig olyckshändelse*: en händelse, till exempel ett utsläpp, en brand eller en explosion av stor betydelse, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en av detta direktiv omfattad verksamhet och som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara för människors hälsa eller miljön, inom eller utanför verksamheten, och där ett eller flera farliga ämnen ingår.
14. *fara*: den inneboende egenskapen hos ett farligt ämne eller en fysisk situation att kunna framkalla skador på människors hälsa eller på miljön.
15. *risk*: sannolikheten för att en viss följd uppträder under en viss period eller under vissa förhållanden.
16. *lagring*: förekomst av en viss kvantitet farliga ämnen för magasinering, säker förvaring eller lagerhållning.
17. *allmänheten*: en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.
18. *den berörda allmänheten*: den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om någon av de frågor som anges i artikel 15.1; frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning ska med avseende på denna definition anses ha ett sådant intresse.
19. *tillsyn*: alla åtgärder, inklusive besök på plats, kontroller av interna åtgärder, system och rapporter och uppföljningsdokument samt all nödvändig uppföljning, som genomförs av den behöriga myndigheten eller för deras räkning för att kontrollera och främja verksamhetens efterlevnad av kraven i detta direktiv.

Artikel 4

Bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne

1. Kommissionen ska bedöma, där det är lämpligt eller under alla omständigheter på grundval av en anmälan från en medlemsstat i enlighet med punkt 2, huruvida det är omöjligt i praktiken för ett visst farligt ämne som omfattas av del 1 eller förtecknas i del 2 i bilaga I att orsaka ett utsläpp av materia eller energi som skulle kunna åstadkomma en allvarlig olyckshändelse, både under normala förhållanden och under sådana onormala förhållanden som rimligtvis kan förutses. Bedömningen ska ta hänsyn till den information som avses i punkt 3 och baseras på en eller flera av följande egenskaper:

- a) det farliga ämnets fysiska form under normala bearbetnings- eller hanteringsomständigheter eller vid oplanerad förlust av inneslutning,

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/7

- b) det farliga ämnets inneboende egenskaper, särskilt de som rör spridningsbeteendet vid ett scenario för allvarliga olyckshändelser, såsom molekylmassa och mättat ångtryck,
- c) den maximala koncentrationen av ämnena när det gäller blandningar.

Vid tillämpning av första stycket bör det farliga ämnets inneslutning och generiska förpackning, där så är lämpligt, också beaktas, särskilt när den omfattas av specifik unionslagstiftning.

2. Om en medlemsstat anser att ett farligt ämne inte medför fara för allvarlig olyckshändelse enligt punkt 1, ska medlemsstaten underrätta kommissionen tillsammans med stödjande motivering, inbegripet den information som avses i punkt 3.

3. Den information som behövs för bedömning av det farliga ämnets egenskaper i fråga om hälsofaror, fysikaliska faror och miljöfaror ska, vid tillämpning av punkterna 1 och 2, omfatta

- a) en uttömmande förteckning över de egenskaper som behövs för att bedöma det farliga ämnets potential att orsaka fysikaliska skador samt skador på hälsan eller miljön,
- b) fysikaliska och kemiska egenskaper (exempelvis molekylmassa, mättat ångtryck, inherent toxicitet, kokpunkt, reaktivitet, viskositet, löslighet och andra relevanta egenskaper),
- c) egenskaper i fråga om hälsofaror och fysikaliska faror (exempelvis reaktivitet, brandfarlighet, toxicitet tillsammans med ytterligare faktorer såsom väg för angrepp på kroppen, kvoten skadade till dödade, långsiktiga följder och andra relevanta egenskaper),
- d) egenskaper i fråga om miljöfaror (exempelvis ekotoxicitet, persistens, bioackumulering, potentialen för långväga transport i miljön samt andra relevanta egenskaper),
- e) när sådan är tillgänglig, unionsklassificering av ämnet eller blandningen,
- f) information om de för ämnet specifika driftsbetingelserna (exempelvis temperatur, tryck och andra relevanta förhållanden) under vilka det farliga ämnet lagras, används och/eller kan förekomma i händelse av en förutsebar onormal drift eller olyckshändelse såsom brand.

4. Efter den bedömning som avses i punkt 1 ska kommissionen, när så är lämpligt, lägga fram ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentet och rådet om att undanta det farliga ämnet från detta direktivs tillämpningsområde.

Artikel 5

Verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren är skyldig att vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser, och för att begränsa följderna av dessa för människors hälsa och miljön.
2. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren när som helst kan styrka för den behöriga myndighet som avses i artikel 6 att verksamhetsutövaren har vidtagit alla nödvändiga åtgärder som föreskrivs i detta direktiv, särskilt med avseende på den tillsyn och de kontroller som avses i artikel 20.

Artikel 6

Behörig myndighet

1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar verksamhetsutövarens ansvar, inrätta eller utse den behöriga myndighet eller de behöriga myndigheter (*den behöriga myndigheten*) som har ansvar för att uppfylla skyldigheterna i detta direktiv och, om det är nödvändigt, de organ som ska bistå den behöriga myndigheten med tekniska detaljer. Medlemsstater som inrättar eller utser fler än en behörig myndighet ska se till att förfarandena för att uppfylla deras skyldigheter samordnas fullt ut.

2. De behöriga myndigheterna och kommissionen ska samarbeta i aktiviteter för att främja genomförandet av detta direktiv, och intressenter ska delta när så är lämpligt.

3. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna godtar likvärdig information som verksamhetsutövarna lämnar in i enlighet med annan relevant unionslagstiftning och som uppfyller något av kraven i detta direktiv, med avseende på tillämpningen av detta direktiv. I sådana fall ska de behöriga myndigheterna säkerställa att kraven i detta direktiv uppfylls.

Artikel 7

Anmälan

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren lämnar en anmälan till den behöriga myndigheten, med följande information:

- a) Verksamhetsutövarens namn och/eller firma samt fullständig adress till den berörda verksamheten.
- b) Verksamhetsutövarens säte och fullständiga adress.
- c) Namn och befattning på den person som ansvarar för verksamheten, om det rör sig om en annan person än den som avses i led a.

- d) Tillräckliga uppgifter för att klargöra vilka farliga ämnen och vilken grupp av ämnen det gäller eller som sannolikt kan förekomma.
- e) Kvantitet och fysikalisk form för det eller de farliga berörda ämnena.
- f) Den aktivitet som bedrivs eller ska bedrivas vid anläggningen eller lagret.
- g) Verksamhetens omedelbara omgivning och faktorer som kan ge upphov till en allvarlig olyckshändelse eller förvärra följderna av den, inklusive uppgifter, om sådana finns tillgängliga, om närliggande verksamheter, på verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som kan vara en källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse och förknippade dominoeffekter.
2. Anmälan eller dess uppdatering ska sändas till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:
- a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) I alla övriga fall inom ett år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.
3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har sänt en anmälan till den behöriga myndigheten enligt kraven i den nationella lagstiftningen före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkt 1 och informationen inte har ändrats.
4. Verksamhetsutövaren ska underrätta den behöriga myndigheten på förhand om
- a) betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet, såsom anges i den anmälan som verksamhetsutövaren lämnat enligt punkt 1, eller betydande förändringar av de processer ämnet används i,
- b) sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga olyckshändelser,
- c) definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift, eller
- d) ändringar i de uppgifter som avses i punkt 1 a, b eller c.

Artikel 8

Säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren utarbetar ett dokument i skriftlig form som beskriver företagets säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser (*säkerhetspolicy*) och ser till att denna tillämpas. Säkerhetspolicyen ska utformas så att den säkerställer en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljö. Den ska stå i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser. Den ska inbegripa verksamhetsutövarens övergripande syften och verksamhetsprinciper, ledningens roll och ansvar och åtagandet att kontinuerligt förbättra åtgärderna för att förebygga allvarliga olyckshändelser samt att säkerställa en hög skyddsnivå.

2. Säkerhetspolicyen ska utarbetas och sändas, när det krävs enligt nationell lagstiftning, till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:

a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.

b) I alla övriga fall inom ett år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har utarbetat en säkerhetspolicy och, när det krävs enligt nationell lagstiftning, sänt den till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkt 1 och informationen inte har ändrats.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 ska verksamhetsutövaren regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera säkerhetspolicyen. När det krävs enligt nationell lagstiftning ska den uppdaterade säkerhetspolicyen sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

5. Säkerhetspolicyen ska genomföras med hjälp av lämpliga medel och strukturer och genom ett säkerhetsledningssystem, i enlighet med bilaga III, som står i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser och komplexiteten i verksamhetens organisation eller aktiviteter. För verksamheter på lägre nivå får skyldigheten att genomföra säkerhetspolicyen uppfyllas med hjälp av andra lämpliga medel, strukturer och förvaltningssystem, som står i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser, och med beaktande av de principer som anges i bilaga III.

Artikel 9

Dominoeffekter

1. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten, med stöd av den information som den fått från verksamhetsutövaren i enlighet med artiklarna 7 och 10, eller till följd av en begäran om ytterligare information från den behöriga myndigheten, eller genom tillsyn enligt artikel 20, fastställer alla verksamheter eller grupper av verksamheter på lägre eller högre nivå vid vilka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse är högre på grund av verksamheternas geografiska läge och närhet till varandra och samt deras innehav av farliga ämnen.

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/9

2. Om den behöriga myndigheten har ytterligare uppgifter utöver dem som verksamhetsutövaren tillhandahåller i enlighet med artikel 7.1 g ska den göra dessa uppgifter tillgängliga för verksamhetsutövaren, om det behövs för tillämpningen av denna artikel.

3. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna i de verksamheter som fastställs i punkt 1

- a) utbyter lämplig information så att verksamheterna, i tillämpliga fall, kan beakta karaktären och vidden av den totala risken för en allvarlig olyckshändelse i sin säkerhetspolicy, i sina säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser,
- b) samarbetar om att informera allmänheten och närliggande platser som inte omfattas av detta direktiv, och om att lämna information till den myndighet som har ansvaret för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser.

Artikel 10

Säkerhetsrapport

1. Medlemsstaterna ska kräva att verksamhetsutövaren vid en verksamhet på högre nivå utarbetar en säkerhetsrapport som

- a) visar att en säkerhetspolicy, och ett säkerhetsledningssystem för att se till att den genomförs, har införts i enlighet med bilaga III,
 - b) visar att faran för allvarliga olyckshändelser och tänkbara scenarier för allvarliga olyckshändelser har identifierats, och att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga dem och begränsa deras följder för människors hälsa och miljön,
 - c) visar att tillräcklig säkerhet och tillförlitlighet har beaktats vid utformning, konstruktion, drift och underhåll av alla anläggningar, lager, utrustningar och infrastrukturer som har samband med driften och som har ett samband med olika slag av fara för allvarliga olyckshändelser inom verksamheten,
 - d) visar att interna planer för räddningsinsatser har utarbetats och att de innehåller information som utgör underlag för utarbetandet av den externa planen för räddningsinsatser,
 - e) säkerställer att den behöriga myndigheten får tillräcklig information för att kunna besluta om lokalisering av nya aktiviteter och projekt kring befintliga verksamheter.
2. Säkerhetsrapporten ska innehålla åtminstone de uppgifter och den information som förtecknas i bilaga II. Den ska

namnge de relevanta organisationer som har varit involverade i utarbetandet av rapporten.

3. Säkerhetsrapporten ska sändas till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) För befintliga verksamheter på högre nivå, den 1 juni 2016.
- c) För övriga verksamheter inom två år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

4. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har sänt en säkerhetsrapport till den behöriga myndigheten enligt kraven i den nationella lagstiftningen före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkterna 1 och 2 och inte har ändrats. Verksamhetsutövaren ska, för att följa punkterna 1 och 2 i denna artikel, lägga fram varje ändrad del av säkerhetsrapporten i det format som överenskommit med den behöriga myndigheten, om inte annat följer av de tidsfrister som avses i punkt 3.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 ska verksamhetsutövaren regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten.

Verksamhetsutövaren ska också efter en allvarlig olyckshändelse vid sin verksamhet se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten, samt vid varje annan tidpunkt på eget initiativ eller på begäran av den behöriga myndigheten, om det är motiverat på grund av nya sakomständigheter eller nya tekniska kunskaper om säkerhetsfaktorer, inklusive kunskap som härrör från analyser av olyckor och, så långt som möjligt, kunskap om händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse och utvecklingen när det gäller kunskapen om bedömning av faror.

Den uppdaterade säkerhetsrapporten eller uppdaterade delar av den ska sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

6. Innan verksamhetsutövaren påbörjar byggnadsarbeten eller drift, eller i de fall som avses i punkt 3 b och c och punkt 5 i denna artikel, ska den behöriga myndigheten inom en rimlig tid efter att den har tagit emot rapporten meddela sina slutsatser från granskningen av säkerhetsrapporten till verksamhetsutövaren, och, vid behov, i enlighet med artikel 19, förbjuda idrifttagande eller fortsatt drift av den berörda verksamheten.

Artikel 11

Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager

Vid ändringar av anläggningar, verksamheter, lager eller processer, eller vid ändringar av typen eller den fysikaliska formen eller kvantiteten av de farliga ämnen som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, eller som kan leda till att en verksamhet på lägre nivå blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, ska medlemsstaterna se till att verksamhetsutövaren ser över och vid behov uppdaterar anmälan, säkerhetspolicyn, säkerhetsledningssystemet och säkerhetsrapporten och underrättar den behöriga myndigheten om dessa uppdateringar innan ändringen görs.

Artikel 12

Planer för räddningsinsatser

1. Medlemsstaterna ska för alla verksamheter på högre nivå se till att

- a) verksamhetsutövaren utarbetar en intern plan för räddningsinsatser med de åtgärder som ska vidtas inom verksamheten,
- b) verksamhetsutövaren förser den behöriga myndigheten med den information som behövs för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser,
- c) de myndigheter som medlemsstaten har utsett för ändamålet utarbetar en extern plan för räddningsinsatser med de åtgärder som ska vidtas utanför verksamheten, och att detta sker inom två år från det att den nödvändiga informationen från verksamhetsutövaren har mottagits enligt led b.

2. Verksamhetsutövarna ska uppfylla sina skyldigheter enligt punkt 1 a och b inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter, inom en rimlig tid innan de tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) För befintliga verksamheter på högre nivå senast den 1 juni 2016, om inte den interna planen för räddningsinsatser som har utarbetats enligt kraven i nationell lagstiftning före detta datum och den information planen innehåller, samt den information som avses i punkt 1 b, överensstämmer med denna artikel och inte har ändrats.
- c) För övriga verksamheter inom två år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

3. Planerna för räddningsinsatser ska upprättas med följande mål:

- a) Avgränsa och kontrollera olyckor så att följderna minimeras och de skador som orsakas på människors hälsa, miljö och egendom begränsas.
- b) Införa de åtgärder som krävs för att skydda människors hälsa och miljön från följderna av allvarliga olyckshändelser.
- c) Förmedla nödvändig information till allmänheten och till berörda organ och myndigheter i området.
- d) Vidta åtgärder för att återställa och sanera miljön efter en allvarlig olyckshändelse.

Planerna för räddningsinsatser ska innehålla den information som anges i bilaga IV.

4. Medlemsstaterna ska se till att de interna planer för räddningsinsatser som föreskrivs i detta direktiv utarbetas i samråd med de anställda vid verksamheten, inklusive relevant personal med långtidskontrakt som underleverantörer.

5. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten tidigt ges möjlighet att lämna sina synpunkter på de externa planerna för räddningsinsatser när planerna fastställs eller ändras på ett väsentligt sätt.

6. Medlemsstaterna ska se till att interna och externa planer för räddningsinsatser granskas, prövas och, om det är nödvändigt, uppdateras av verksamhetsutövaren och utsedda myndigheter, med lämpliga tidsintervall på högst tre år. Vid granskningen ska man beakta de förändringar som skett vid de berörda verksamheterna eller inom den berörda räddningstjänsten, den tekniska utvecklingen och kunskaperna om vilka insatser som krävs när allvarliga olyckshändelser inträffar.

När det gäller de externa planerna för räddningsinsatser ska medlemsstaterna beakta behovet av ett förstärkt samarbete när det gäller operativa räddningsinsatser vid allvarliga olyckshändelser.

7. Medlemsstaterna ska se till att planerna för räddningsinsatser utan dröjsmål sätts i kraft av verksamhetsutövaren och om nödvändigt av den behöriga myndigheten som har utsetts för detta ändamål när en allvarlig olyckshändelse inträffar, eller när en okontrollerad händelse som rimligen kan förväntas leda till en allvarlig olyckshändelse inträffar.

8. Den behöriga myndigheten får besluta, med angivande av skälen för beslutet och mot bakgrund av den information som ges i säkerhetsrapporten, att bestämmelserna i punkt 1 om skyldigheten att upprätta en extern plan för räddningsinsatser inte ska tillämpas.

Artikel 13

Planering av markanvändning

1. Medlemsstaterna ska se till att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas i deras strategier för markanvändning och andra relevanta strategier. Dessa mål ska uppnås genom kontroll av följande:

- a) Lokalisering av nya verksamheter.
 - b) Ändringar av verksamheter enligt artikel 11.
 - c) Nya projekt, inklusive transportleder, platser som används av allmänheten och bostadsområden i närheten av verksamheter, när lokaliseringen eller utbyggnaderna kan vara källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem.
2. Medlemsstaterna ska se till att deras strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier och förfarandena för att genomföra dessa strategier beaktar följande behov på lång sikt:
- a) Upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av detta direktiv och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och, så långt det är möjligt, större trafikleder.
 - b) Skydd av naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära verksamheter, vid behov genom tillbörliga säkerhetsavstånd eller andra relevanta åtgärder.
 - c) Tekniska tilläggsåtgärder för befintliga verksamheter i enlighet med artikel 5 för att inte öka riskerna för människors hälsa och miljön.

3. Medlemsstaterna ska se till att alla behöriga myndigheter och planmyndigheter med beslutsansvar inom detta område inrättar lämpliga samrådsförfaranden för genomförandet av de principer som fastställs i punkt 1. Förfarandena ska vara utformade så att de säkerställer att verksamhetsutövarna när beslut fattas tillhandahåller tillräckligt med information om de risker som verksamheten medför, och att det finns teknisk vägledning om dessa risker, antingen på grundval av en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet eller enligt allmänna principer.

Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövare i verksamheter på lägre nivå på begäran av den behöriga myndigheten tillhandahåller tillräcklig information om de risker som verksamheten medför i den mån informationen behövs för planering av markanvändning.

4. Kraven i punkterna 1, 2 och 3 i denna artikel ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan⁽²⁾ och annan relevant unionslagstiftning. Medlemsstaterna får inrätta samordnade eller gemensamma förfaranden för att se till att kraven i denna artikel och kraven i den lagstiftningen uppfylls, bland annat för att undvika dubbla bedömningar eller samråd.

Artikel 14

Information till allmänheten

1. Medlemsstaterna ska se till att den information som avses i bilaga V ständigt är tillgänglig för allmänheten, även elektroniskt. Informationen ska hållas uppdaterad vid behov, inbegripet för det fall det behövs ändringar som omfattas av artikel 11.

2. I fråga om verksamheter på högre nivå ska medlemsstaterna också se till att

- a) alla personer som kan beröras av en allvarlig olyckshändelse automatiskt, regelbundet och på lämpligaste sätt får tydlig och begriplig information om säkerhetsåtgärder och om hur de förväntas agera om en allvarlig olyckshändelse inträffar,
- b) säkerhetsrapporten på begäran görs tillgänglig för allmänheten enligt artikel 22.3; när artikel 22.3 tillämpas ska en anpassad version av rapporten göras tillgänglig, exempelvis i form av ett icke-tekniskt sammandrag som ska innehålla minst allmän information om faran för allvarliga olyckshändelser, och om eventuella följder för människors hälsa och miljön om en allvarlig olyckshändelse inträffar,
- c) förteckningen över farliga ämnen på begäran görs tillgänglig för allmänheten enligt artikel 22.3.

Den information som ska lämnas enligt led a i första stycket ska minst omfatta de uppgifter som avses i bilaga V. Denna information ska också lämnas till alla byggnader och områden som används av allmänheten, inklusive skolor och sjukhus, och till alla närliggande verksamheter när det gäller verksamheter som omfattas av artikel 9. Medlemsstaterna ska se till att informationen lämnas åtminstone vart femte år samt ses över och, vid behov, uppdateras regelbundet, inbegripet för det fall det behövs ändringar som omfattas av artikel 11.

3. Medlemsstaterna ska lämna tillräcklig information till medlemsstater som löper risk att påverkas av gränsöverskridande följder av en allvarlig olyckshändelse vid en verksamhet

⁽¹⁾ EUT L 26, 28.1.2012, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 197, 21.7.2001, s. 30.

på högre nivå, så att den medlemsstat som löper en sådan risk i förekommande fall kan tillämpa alla relevanta bestämmelser i artiklarna 12 och 13 och i den här artikeln.

4. Om den berörda medlemsstaten har beslutat att en verksamhet som är belägen nära en annan medlemsstats territorium inte medför fara för en allvarig olyckshändelse utanför sitt område enligt artikel 12.8, och att det därför inte finns någon skyldighet att utarbeta en extern plan för räddningsinsatser enligt artikel 12.1, ska den meddela den andra medlemsstaten sitt motiverade beslut.

Artikel 15

Offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande

1. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten tidigt får möjlighet att yttra sig om specifika enskilda projekt med avseende på

- a) planeringen av sådana nya verksamheter som avses i artikel 13,
- b) betydande ändringar av verksamheter enligt artikel 11, när de planerade ändringarna omfattas av de krav som anges i artikel 13,
- c) nya projekt kring verksamheter, när lokaliseringen eller projektet kan öka risken för eller följderna av en allvarig olyckshändelse enligt artikel 13.

2. Allmänheten ska med avseende på de specifika enskilda projekt som avses i punkt 1 underrättas, genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, inklusive elektroniska medier när sådana finns, om följande i ett tidigt stadium av beslutsprocessen och senast så snart som information rimligen kan ges:

- a) Ändamålet med det specifika projektet.
- b) I förekommande fall uppgifter om att projektet är föremål för en nationell eller gränsöverskridande miljökonsekvensbeskrivning eller samråd mellan medlemsstater enligt artikel 14.3.
- c) Uppgifter om vilka myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka relevant information kan erhållas och till vilka synpunkter eller frågor kan lämnas samt tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor.
- d) Vilka slags beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkast till beslut.

e) Uppgifter om när och var eller på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.

f) Detaljuppgifter om hur man ordnat för allmänhetens deltagande och samråd med allmänheten enligt punkt 7 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna ska, med avseende på de specifika enskilda projekt som avses i punkt 1, se till att den berörda allmänheten vid lämpliga tidpunkter får tillgång till följande:

a) I enlighet med nationell lagstiftning, de centrala rapporter och rekommendationer som den behöriga myndigheten tog emot när allmänheten underrättades enligt punkt 2.

b) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation⁽¹⁾, annan information än den som avses i punkt 2 i denna artikel och som är relevant för beslutet i fråga och som blir tillgänglig först efter det att den berörda allmänheten har underrättats enligt den punkten.

4. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten får uttrycka kommentarer och synpunkter till den behöriga myndigheten innan ett beslut fattas om ett specifikt enskilt projekt såsom avses i punkt 1, och att resultaten från de samråd som hållits enligt punkt 1 tillbörligen beaktas vid beslutsfattandet.

5. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten ger allmänheten tillgång till följande när relevanta beslut fattas:

a) Beslutets innehåll och de skäl det grundar sig på, inklusive eventuella senare uppdateringar.

b) Resultaten av de samråd som hållits innan beslutet fattades och en förklaring av hur de har beaktats i beslutet.

6. När allmänna planer eller program fastställs som behandlar de frågor som avses i punkt 1 a eller c ska medlemsstaterna se till att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet och ändringen eller översynen av dem, med tillämpning av de förfaranden som avses i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön⁽²⁾.

Medlemsstaterna ska identifiera den allmänhet som har rätt att delta med avseende på denna punkt, inbegripet relevanta icke-statliga organisationer som uppfyller alla relevanta krav i nationell lagstiftning, exempelvis miljöskyddsorganisationer.

⁽¹⁾ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

⁽²⁾ EUT L 156, 25.6.2003, s. 17.

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/13

Denna punkt ska inte gälla för de planer och program för vilka det krävs att ett förfarande med deltagande från allmänheten ska genomföras enligt direktiv 2001/42/EG.

7. Medlemsstaterna ska närmare fastställa hur allmänheten ska underrättas och hur det offentliga samrådet ska ske.

Det ska fastställas rimliga tidsramar för de olika etapperna så att det finns tillräckligt med tid att underrätta allmänheten och så att den berörda allmänheten hinner förbereda sig och på ett effektivt sätt kan delta i den miljöbeslutsprocess som fastställs i denna artikel.

Artikel 16

Upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse

Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren är skyldig att så snart det är praktiskt möjligt efter en allvarlig olyckshändelse och på lämpligt sätt

- a) underrätta den behöriga myndigheten,
- b) så snart det är möjligt förse den behöriga myndigheten med information om
 - i) omständigheterna kring olyckshändelsen,
 - ii) vilka farliga ämnen som ingår,
 - iii) uppgifter som finns tillgängliga för att bedöma följderna av olyckshändelsen för människors hälsa, miljön och egendom,
 - iv) vilka räddningsinsatser som har genomförts,
- c) underrätta den behöriga myndigheten om åtgärder som planeras för att
 - i) begränsa följderna av olyckshändelsen på medellång och lång sikt,
 - ii) undvika att olyckshändelsen upprepas,
- d) uppdatera den information som lämnats, om en grundligare undersökning avslöjar nya fakta som ändrar informationen eller de slutsatser som dragits.

Artikel 17

Åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse

Efter en allvarlig olyckshändelse ska medlemsstaterna kräva att den behöriga myndigheten

- a) ser till att de brådskande åtgärder och åtgärder på medellång och lång sikt vidtas som kan vara nödvändiga,

- b) genom tillsyn, undersökningar eller på annat lämpligt sätt samlar in den information som behövs för att göra en fullständig analys av de tekniska, organisatoriska och ledningsrelaterade aspekterna av olyckshändelsen,

- c) vidtar lämpliga åtgärder för att se till att verksamhetsutövaren vidtar nödvändiga återställningsåtgärder,

- d) utfärdar rekommendationer för förebyggande åtgärder i framtiden, och

- e) informerar de personer som sannolikt kommer att drabbas om den olyckshändelse som inträffat och, i förekommande fall, om de åtgärder som vidtas för att begränsa dess följder.

Artikel 18

Upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

1. För att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras territorium, och som uppfyller kriterierna i bilaga VI. De ska förse kommissionen med följande uppgifter:

- a) Vilken medlemsstat det gäller samt namn och adress för den myndighet som har ansvar för att sammanställa rapporten.
- b) Datum, tidpunkt och plats för olyckshändelsen, verksamhetsutövarens fullständiga namn och den aktuella verksamhetens adress.
- c) En kort beskrivning av omständigheterna vid olyckshändelsen med uppgifter om vilka farliga ämnen som ingår och de omedelbara följderna för människors hälsa och miljön.
- d) En kort beskrivning av de räddningsinsatser som har genomförts och de försiktighetsåtgärder som omedelbart måste vidtas för att undvika att olyckshändelsen upprepas.
- e) Resultaten av deras analys och rekommendationer.

2. Den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska tillhandahållas så snart det är möjligt och senast inom ett år från dagen för olyckshändelsen, med hjälp av den databas som avses i artikel 21.4. Om endast preliminär information enligt punkt 1 e kan lämnas inom denna tidsfrist för att införas i databasen ska informationen uppdateras när resultaten av vidare analyser och rekommendationer finns tillgängliga.

Medlemsstaterna får dröja med att lämna den information som avses i punkt 1 e i avvaktan på att ett rättsligt förfarande slutförs, om informationen skulle kunna påverka detta förfarande.

3. Med avseende på medlemsstaternas tillhandahållande av den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska ett rapporteringsformulär fastställas i form av genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.

4. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen namnet på och adressen till alla de organ som kan ha relevant information om allvarliga olyckshändelser, och som kan fungera som rådgivare för andra medlemsstaters behöriga myndigheter med ansvar att ingripa vid en sådan olyckshändelse.

Artikel 19

Driftförbud

1. Medlemsstaterna ska förbjuda drift eller idrifttagande av en verksamhet, en anläggning eller ett lager eller någon del av dessa, om de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtar för att förebygga eller begränsa allvarliga olyckshändelser är uppenbart otillräckliga. Medlemsstaterna ska i detta syfte bland annat beakta allvarliga fall av underlåtenhet att vidta de nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten.

Medlemsstaterna får förbjuda drift eller idrifttagande av en verksamhet, en anläggning eller ett lager eller någon del av dessa, om verksamhetsutövaren inte inom den angivna tidsfristen har lämnat in anmälan, rapporter eller annan information som förskrivs i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna har möjlighet att överklaga ett beslut om förbud som fattats av den behöriga myndigheten i enlighet med punkt 1, hos en lämplig instans fastställd genom nationell lagstiftning och nationella förfaranden.

Artikel 20

Tillsyn

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna inrättat ett system för tillsyn.

2. Tillsynen ska vara lämpad för den aktuella typen av verksamhet. Den ska utföras oberoende av om säkerhetsrapporten eller några andra rapporter har lämnats in. Den ska vara så utformad att de medger en planerad och systematisk granskning av de tekniska system samt organisations- och driftsystem som tillämpas vid verksamheten så att, i synnerhet

- verksamhetsutövaren kan visa att lämpliga åtgärder har vidtagits för att förebygga allvarliga olyckshändelser i samband med de olika aktiviteter som bedrivs vid verksamheten,
- verksamhetsutövaren kan visa att det finns lämpliga medel för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser, vid verksamhetsplatsen eller utanför den,
- uppgifterna och informationen i säkerhetsrapporten, eller i någon annan rapport som lämnats in, ger en riktig bild av omständigheterna vid verksamheten,

d) allmänheten har fått tillgång till den information som förskrivs i artikel 14.

3. Medlemsstaterna ska se till att alla verksamheter omfattas av en tillsynsplan på nationell, regional eller lokal nivå, samt att denna plan regelbundet ses över och vid behov uppdateras.

Varje tillsynsplan ska omfatta följande:

- En allmän utvärdering av relevanta säkerhetsaspekter.
- Det geografiska område som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över de verksamheter som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över grupper av verksamheter med eventuella dominoeffekter enligt artikel 9.
- En förteckning över de verksamheter där särskilda externa risk- eller farokällor kan öka riskerna för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse.
- Förfaranden för rutinmässig tillsyn, inklusive programmet för sådan tillsyn enligt punkt 4.
- Förfaranden för icke-rutinmässig tillsyn enligt punkt 6.
- Bestämmelser om samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter.

4. Den behöriga myndigheten ska på grundval av tillsynsplanerna enligt punkt 3 regelbundet upprätta program för rutinmässig tillsyn av alla verksamheter, inklusive hur ofta besök på plats ska utföras för olika typer av verksamheter.

Perioden mellan två på varandra följande besök på plats ska inte överskrida ett år för verksamheter på högre nivå och tre år för verksamheter på lägre nivå, såvida den behöriga myndigheten inte redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse vid de berörda verksamheterna.

5. Den systematiska bedömningen av farorna vid de berörda verksamheterna ska baseras på åtminstone följande kriterier:

- De berörda verksamheternas potentiella inverkan på människors hälsa och miljön.

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/15

b) Den tidigare efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.

Där det är lämpligt ska man också beakta relevanta resultat från tillsyn som utförts enligt annan unionslagstiftning.

6. Icke-rutinmässig tillsyn ska genomföras så snart som möjligt för att undersöka allvarliga klagomål, allvarliga olyckor och händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse samt tillbud och bristande efterlevnad.

7. Inom fyra månader efter varje tillsyn ska den behöriga myndigheten meddela resultaten av tillsynen till verksamhetsutövaren, där man även ska ange alla nödvändiga åtgärder. Den behöriga myndigheten ska se till att verksamhetsutövaren vidtar alla nödvändiga åtgärder inom en rimlig period efter att ha tagit emot meddelandet.

8. Om det vid tillsyn upptäcks ett allvarligt fall av bristande efterlevnad av detta direktiv ska förnyad tillsyn göras inom sex månader.

9. Tillsynen ska då det är möjligt samordnas med tillsyn enligt annan unionslagstiftning och kombineras där det är lämpligt.

10. Medlemsstaterna ska uppmuntra de behöriga myndigheterna att tillhandahålla mekanismer och verktyg för att utbyta erfarenheter och konsolidera kunskapen, och att där det är lämpligt delta i sådana mekanismer på unionsnivå.

11. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna förser de behöriga myndigheterna med allt nödvändigt stöd så att dessa myndigheter kan genomföra tillsyn och samla in den information de behöver för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv, i synnerhet så att myndigheterna ges möjlighet att till fullo bedöma sannolikheten för en allvarlig olyckshändelse och fastställa omfattningen av en eventuellt ökad sannolikhet för förvärrande omständigheter av allvarliga olyckor, utarbeta en extern plan för räddningsinsatser och beakta ämnen som på grund av sin fysikaliska form, sina särskilda betingelser eller sin lokalisering kan medföra att ytterligare överväganden behöver göras.

Artikel 21

Informationssystem och informationsutbyte

1. Medlemsstaterna och kommissionen ska utbyta information om de erfarenheter de har vunnit om förebyggande av allvarliga olyckshändelser och begränsning av deras följder. Denna information ska särskilt röra effekten av bestämmelserna i detta direktiv.

2. Senast den 30 september 2019, och därefter vart fjärde år, ska medlemsstaterna förse kommissionen med en rapport om genomförandet av detta direktiv.

3. För verksamheter som omfattas av detta direktiv ska medlemsstaterna lämna åtminstone följande uppgifter till kommissionen:

a) Verksamhetsutövarens namn eller firma samt fullständig adress till den aktuella verksamheten.

b) Den eller de aktiviteter som bedrivs vid verksamheten.

Kommissionen ska upprätta och hålla uppdaterad en databas med den information som lämnas av medlemsstaterna. Tillträde till databasen ska begränsas till personer som har fått tillstånd av kommissionen eller de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

4. Kommissionen ska upprätta en databas som medlemsstaterna har tillgång till och som särskilt innehåller detaljuppgifter om de allvarliga olyckshändelser som har inträffat inom medlemsstaternas territorier, för följande ändamål:

a) Säkerställa att den information som medlemsstaterna lämnar enligt artikel 18.1 och 18.2 snabbt sprids till alla behöriga myndigheter.

b) Förse de behöriga myndigheterna med en analys av orsakerna till olyckshändelserna och de lärdomar som har dragits av dem.

c) Informera de behöriga myndigheterna om vilka förebyggande åtgärder som har vidtagits.

d) Lämna upplysningar om organisationer som kan ge råd eller relevant information om förekomst, förebyggande och begränsning av följderna av allvarliga olyckshändelser.

5. Kommissionen ska senast den 1 januari 2015 anta genomförandeakter för att fastställa de format som ska användas för att meddela den information som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel från medlemsstaterna och de relevanta databaser som avses i punkterna 3 och 4. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.

6. Den databas som avses i punkt 4 ska innehålla minst följande:

a) Den information som lämnats av medlemsstaterna enligt artikel 18.1 och 18.2.

b) En analys av orsakerna till olyckshändelserna.

c) De lärdomar som har dragits av olyckshändelserna.

d) De förebyggande åtgärder som krävs för att förhindra att en olyckshändelse upprepas.

7. Kommissionen ska göra den icke-konfidentiella delen av uppgifterna tillgänglig för allmänheten.

Artikel 22

Tillgång till information och konfidentialitet

1. Medlemsstaterna ska i syfte att öka öppenheten se till att den behöriga myndigheten är skyldig att göra all information som innehas enligt detta direktiv tillgänglig för alla fysiska eller juridiska personer som begär det i enlighet med direktiv 2003/4/EG.

2. Offentliggörande av varje slags information som krävs enligt detta direktiv, inbegripet enligt artikel 14, får vägras eller inskränkas av den behöriga myndigheten om de villkor som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG är uppfyllda.

3. Offentliggörande av den fullständiga information som avses i artikel 14.2 b och c som innehas av den behöriga myndigheten kan vägras av den behöriga myndigheten, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i den här artikeln, om verksamhetsutövaren har begärt att vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen inte ska avslöjas av de skäl som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG.

Den behöriga myndigheten får av samma skäl även besluta att vissa delar av rapporten eller förteckningen inte ska lämnas ut. I sådana fall ska verksamhetsutövaren med den myndighetens medgivande förse den behöriga myndigheten med en modifierad rapport eller förteckning där vissa delar har utelutits.

Artikel 23

Tillgång till rättslig prövning

Medlemsstaterna ska se till att

- a) varje sökande som begär information i enlighet med artikel 14.2 b eller c eller artikel 22.1 i detta direktiv kan begära en prövning i enlighet med artikel 6 i direktiv 2003/4/EG av en behörig myndighets handlingar eller underlåtenhet med avseende på en sådan begäran,
- b) den berörda allmänheten i sina respektive nationella rättssystem har tillgång till de prövningsförfaranden som fastställs i artikel 11 i direktiv 2011/92/EG för de fall som omfattas av artikel 15.1 i detta direktiv.

Artikel 24

Riktlinjer

Kommissionen får utarbeta riktlinjer om säkerhetsavstånd och dominoeffekter.

Artikel 25

Ändring av bilagorna

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 26 för att anpassa bilagorna II till VI till den tekniska utvecklingen. Dessa anpassningar får inte leda till betydande ändringar i medlemsstaternas och verksamhetsutövarnas skyldigheter enligt detta direktiv.

Artikel 26

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 25 ska ges till kommissionen för en period på fem på år från och med den 13 augusti 2012. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast fyra månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 25 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 25 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 27

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats enligt direktiv 96/82/EG. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/17

Artikel 28

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 1 juni 2015 och ska utan dröjsmål meddela eventuella senare ändringar som påverkar bestämmelserna.

Artikel 29

Rapportering och översyn

1. Kommissionen ska, senast den 30 september 2020 och vart fjärde år därefter, på grundval av de uppgifter som sänts in av medlemsstaterna i enlighet med artiklarna 18 och 21.2 och uppgifterna i de databaser som avses i artikel 21.3 och 21.4, och med beaktande av genomförandet av artikel 4, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv och dess effektiva tillämpning, inbegripet information om allvarliga olyckshändelser som inträffat i unionen samt hur dessa eventuellt påverkar detta direktivs genomförande. Kommissionen ska i den första av dessa rapporter ta med en bedömning av behovet att ändra detta direktivs tillämpningsområde. Vid behov ska denna rapport åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

2. Inom ramen för relevant unionslagstiftning får kommissionen utreda om frågan om verksamhetsutövarens finansiella ansvar behövs tas upp i förhållande till allvarliga olyckshändelser, inbegripet frågor som hänger samman med försäkringar.

Artikel 30

Ändring av direktiv 96/82/EG

I direktiv 96/82/EG ska orden "d) tung eldningsolja" läggas till under rubriken "Petroleumprodukter" i del 1 i bilaga I.

Artikel 31

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 maj 2015. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 juni 2015.

Utan hinder av det första stycket ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är

nödvändiga för att följa artikel 30 i detta direktiv senast den 14 februari 2014. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 15 februari 2014.

De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelserna i den nationella lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 32

Upphävande

1. Direktiv 96/82/EG ska upphöra att gälla från och med den 1 juni 2015.

2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med den jämförelsetabell som anges i bilaga VII.

Artikel 33

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 34

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 4 juli 2012.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

A. D. MAVROYIANNIS

Ordförande

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

- Bilaga I — Farliga ämnen
- Bilaga II — Det minimum av uppgifter och information som ska beaktas i den säkerhetsrapport som avses i artikel 10
- Bilaga III — Information som avses i artiklarna 8.5 och 10 om verksamhetens säkerhetsledningssystem och organisation för att förebygga allvarliga olyckshändelser
- Bilaga IV — Uppgifter och information som ska ingå i de planer för räddningsinsatser som avses i artikel 12
- Bilaga V — Upplysningar som ska lämnas till allmänheten enligt artikel 14.1 och enligt artikel 14.2 a
- Bilaga VI — Kriterier för anmälan av en allvarlig olyckshändelse till kommissionen enligt artikel 18.1
- Bilaga VII — Jämförelsetabell
-

BILAGA 1

FARLIGA ÄMNEN

Farliga ämnen som omfattas av de farokategorier som förtecknas i kolumn 1 i del 1 i denna bilaga omfattas av de tröskelvärden som anges i kolumnerna 2 och 3 i del 1.

Ifall ett farligt ämne omfattas av del 1 i denna bilaga och även förtecknas i del 2 är de tröskelvärden som anges i kolumnerna 2 och 3 tillämpliga.

DEL 1

Kategorier av farliga ämnen

Denna del innehåller alla farliga ämnen som omfattas av de farokategorier som förtecknas i kolumn 1:

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Tröskelvärden (i ton) för de farliga ämnen som avses i artikel 3.10 för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
Avsnitt H – HÄLSOFAROR		
H1 AKUT TOXICITET kategori 1, alla exponeringsvägar	5	20
H2 AKUT TOXICITET — kategori 2, alla exponeringsvägar — kategori 3, exponeringsväg via inhalation (se not 7)	50	200
H3 STOT SPECIFIK ORGANTOXICITET – ENSTAKA EXPONERING STOT SE kategori 1	50	200
Avsnitt P – FYSIKALISKA FAROR		
P1a EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL (se not 8) — Instabilt explosivt ämne, blandning eller föremål, eller — Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 eller 1.6, eller — ämnen eller blandningar som har explosiva egenskaper enligt metod A.14 i förordning (EG) nr 440/2008 (se not 9) och inte tillhör faroklasserna Organiska peroxider eller Självreaktiva ämnen och blandningar	10	50
P1b EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL (se not 8) Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.4 (se not 10)	50	200
P2 BRANDFARLIGA GASER Brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2	10	50
P3a BRANDFARLIGA AEROSOLER (se not 11.1) "Brandfarliga" aerosoler i kategori 1 eller 2 som innehåller brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller Brandfarliga vätskor kategori 1	150 (netto)	500 (netto)
P3b BRANDFARLIGA AEROSOLER (se not 11.1) "Brandfarliga" aerosoler kategori 1 eller 2 som varken innehåller Brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller brandfarliga vätskor kategori 1 (se not 11.2)	5 000 (netto)	50 000 (netto)

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farakategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Tröskelvärden (i ton) för de farliga ämnen som avses i artikel 3.10 för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
P4 OXIDERANDE GASER Oxiderande gaser, kategori 1	50	200
P5a BRANDFARLIGA VÄTSKOR — Brandfarliga vätskor, kategori 1, eller — Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt, eller — andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt (se not 12)	10	50
P5b BRANDFARLIGA VÄTSKOR — Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse, eller — andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse (se not 12)	50	200
P5c BRANDFARLIGA VÄTSKOR Brandfarliga vätskor, kategori 2 eller 3, som inte omfattas av P5a och P5b	5 000	50 000
P6a SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER Självreaktiva ämnen och blandningar, typ A eller B eller Organiska peroxider, typ A eller B	10	50
P6b SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER Självreaktiva ämnen och blandningar, typ C, D, E eller F eller Organiska peroxider, typ C, D, E eller F	50	200
P7 PYROFORA VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Pyrofora vätskor, kategori 1 Pyrofora fasta ämnen, kategori 1	50	200
P8 OXIDERANDE VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Oxiderande vätskor, kategori 1, 2 eller 3, eller Oxiderande fasta ämnen, kategori 1, 2 eller 3	50	200
Avsnitt E – MILJÖFARLIGHET		
E1 Farligt för vattenmiljön i kategorin akut 1 eller kronisk 1	100	200
E2 Farligt för vattenmiljön i kategorin kronisk 2	200	500
Avsnitt O – ANDRA FAROR		
O1 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH014	100	500
O2 Ämnen och blandningar som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser, kategori 1	100	500
O3 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH029	50	200

DEL 2

Namngivna farliga ämnen

Kolumn 1	CAS-nummer (*)	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
1. Ammoniumnitrat (se not 13)	—	5 000	10 000
2. Ammoniumnitrat (se not 14)	—	1 250	5 000
3. Ammoniumnitrat (se not 15)	—	350	2 500
4. Ammoniumnitrat (se not 16)	—	10	50
5. Kaliumnitrat (se not 17)	—	5 000	10 000
6. Kaliumnitrat (se not 18)	—	1 250	5 000
7. Arsenikpentoxid, arsenik(V)syra och/eller salter	1303-28-2	1	2
8. Arseniktrioxid, arsenik(III)syrlighet och/eller salter	1327-53-3		0,1
9. Brom	7726-95-6	20	100
10. Klor	7782-50-5	10	25
11. Nickelföreningar i inhalerbar pulverform: nickelmonoxid, nickeldioxid, nickelsulfid, trinickeldisulfid, dinickeltrioxid	—		1
12. Etylenimin	151-56-4	10	20
13. Fluor	7782-41-4	10	20
14. Formaldehyd (koncentration ≥ 90 %)	50-00-0	5	50
15. Väte	1333-74-0	5	50
16. Väteklorid (kondenserad gas)	7647-01-0	25	250
17. Blyalkyler	—	5	50
18. Kondenserade brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2 (inklusive LPG) och naturgas (se not 19)	—	50	200
19. Acetylen	74-86-2	5	50
20. Etylenoxid	75-21-8	5	50
21. Propylenoxid	75-56-9	5	50
22. Metanol	67-56-1	500	5 000
23. 4,4' Metylenbis (2-kloranilin) och/eller dess salter, i pulverform)	101-14-4		0,01
24. Metylisocyanat	624-83-9		0,15
25. Syrgas	7782-44-7	200	2 000
26. 2,4-toluendiisocyanat	584-84-9	10	100
2,6-toluendiisocyanat	91-08-7		

Kolumn 1	CAS-nummer (*)	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
27. Karbonyldiklorid (fosgen)	75-44-5	0,3	0,75
28. Arsin (arseniktrihydrid)	7784-42-1	0,2	1
29. Fosfin (fosfortrihydrid)	7803-51-2	0,2	1
30. Svaveldiklorid	10545-99-0		1
31. Svaveltrioxid	7446-11-9	15	75
32. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner (inklusive TCDD) beräknade som TCDD-ekvivalenter (se not 20)	—		0,001
33. Följande CANCERFRAMKALLANDE ÄMNEN eller blandningar som innehåller följande cancerframkallande ämnen i halter över 5 viktprocent: 4-aminobifenyl och/eller dess salter, bensotriklorid, benzin och/eller dess salter, bis(klorometyl)eter, klordimetyleter, 1,2-dibrometan, dietylsulfat, dimetylsulfat, dimetylkarbamoylklorid, 1,2-dibrom-3-klorpropan, 1,2-dimetylhydrazin, dimetylnitrosamin, hexametylfosfortriamid, hydrazin, 2-naftylamin och/eller dess salter, 4-nitrodifenyl, och 1,3-propansulton	—	0,5	2
34. Petroleumprodukter och alternativa bränslen a) Bensin och nafta b) Fotogen (inklusive flygbränslen) c) Gasoljor (inklusive dieselbränslen, lätta eldningsoljor och blandkomponenter för gasoljor) d) Tungta eldningsoljor e) Alternativa bränslen med samma användningsändamål och liknande egenskaper i fråga om brand- och miljöfarlighet som de produkter som avses i punkterna a-d	—	2 500	25 000
35. Vattenfri ammoniak	7664-41-7	50	200
36. Borttrifluorid	7637-07-2	5	20
37. Vätesulfid	7783-06-4	5	20
38. Piperidin	110-89-4	50	200
39. Bis(2-dimetylaminoetyl) (metyl)amin	3030-47-5	50	200
40. 3-(2-etylhexyloxi)propylamin	5397-31-9	50	200
41. Blandningar (*) av natriumhypoklorit som klassificeras som farliga för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] som innehåller mindre än 5 % aktivt klor och inte hänförs till någon av de av de övriga farokategorierna i del 1 av bilaga 1.		200	500

(*) Förutsatt att blandningen inte skulle klassificeras som farlig för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] om den inte innehöll natriumhypoklorit.

Kolumn 1	CAS-nummer (1)	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
42. Propylamin (se not 21)	107-10-8	500	2 000
43. Tert-butylakrylat (se not 21)	1663-39-4	200	500
44. 2-metyl-3-butenenitril (se not 21)	16529-56-9	500	2 000
45. Tetrahydro-3,5-dimetyl-1,3,5,tiadiazin-2-tion (Dazomet) (se not 21)	533-74-4	100	200
46. Metylakrylat (se not 21)	96-33-3	500	2 000
47. 3-metylpyridin (se not 21)	108-99-6	500	2 000
48. 1-brom-3-klorpropan (se not 21)	109-70-6	500	2 000

(1) CAS-numret visas endast som indikation.

NOTER TILL BILAGA 1

- Ämnen och blandningar har klassificerats i enlighet med förordning (EG) nr 1272/2008.
- Blandningar ska jämföras med rena ämnen förutsatt att de hålls inom de koncentrationsgränser som på grund av ämnens egenskaper fastställs i förordning (EG) nr 1272/2008, eller dess senaste anpassning till den tekniska utvecklingen, utom om en procentsammansättning eller annan beskrivning anges specifikt.
- De tröskelvärden som anges ovan gäller för varje verksamhet.

De kvantiteter som ska beaktas vid tillämpningen av artiklarna är de maximala kvantiteter som förekommer eller kan förekomma vid varje givet tillfälle. Farliga ämnen som endast förekommer i en verksamhet i kvantiteter som är lika med eller understiger 2 % av det angivna tröskelvärdet ska inte tas med i beräkningen av den totala kvantitet som förekommer, om ämnens placering inom verksamheten är sådan att de inte kan utlösa en allvarlig olycks-händelse på annat håll inom den verksamheten.

- Följande regler för summering av farliga ämnen eller kategorier av farliga ämnen ska gälla där de är tillämpliga:

Vid verksamheter där inget farligt ämne förekommer i en kvantitet som är lika med eller överskrider de relevanta tröskelvärdena ska följande regel tillämpas för att avgöra om verksamheten omfattas av de relevanta kraven i detta direktiv:

Detta direktiv ska tillämpas på verksamheter på högre nivå om summan av

$$q_1/Q_{U1} + q_2/Q_{U2} + q_3/Q_{U3} + q_4/Q_{U4} + q_5/Q_{U5} + \dots \text{är större än eller lika med } 1,$$

där q_x = kvantiteten farligt ämne x (eller farliga ämnen i samma kategori) som omfattas av del 1 eller 2 i denna bilaga,

och Q_{UX} = det relevanta tröskelvärdet för ett farligt ämne eller en kategori x i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i denna bilaga.

Detta direktiv ska tillämpas på verksamheter på lägre nivå om summan av

$$q_1/Q_{L1} + q_2/Q_{L2} + q_3/Q_{L3} + q_4/Q_{L4} + q_5/Q_{L5} + \dots \text{är större än eller lika med } 1,$$

där q_x = kvantiteten farligt ämne x (eller ämnen i samma kategori) som omfattas av del 1 eller 2 i denna bilaga,

och Q_{LX} = det relevanta tröskelvärdet för ett farligt ämne eller en kategori x i kolumn 2 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i denna bilaga.

Denna regel ska användas för att bedöma hälsofaror, fysikaliska faror och miljöfaror. Den måste därför tillämpas tre gånger:

- a) För att summera de farliga ämnena som förtecknas i del 2 som ingår i akut toxicitet kategori 1, 2 eller 3 (via inhalation) eller STOT SE kategori 1, tillsammans med de farliga ämnena som ingår i avsnitt H: posterna H1 till H3 av del 1.
- b) För att summera de farliga ämnena som förtecknas i del 2 som är explosiva ämnen, blandningar och föremål, brandfarliga gaser, brandfarliga aerosoler, oxiderande gaser, brandfarliga vätskor, självreagerande ämnen och blandningar, organiska peroxider, pyrofora vätskor och fasta ämnen, oxiderande vätskor och fasta ämnen tillsammans med de farliga ämnena som ingår i avsnitt P: posterna P1 till P8 i del 1.
- c) För att summera de farliga ämnena som förtecknas i del 2 som ingår i farliga för vattenmiljön, akut kategori 1, kronisk kategori 1 eller kronisk kategori 2 tillsammans med de farliga ämnena som ingår i avsnitt E: posterna E1 och E2 i del 1.

De relevanta bestämmelserna i detta direktiv är tillämpliga om någon av summorna under, b eller c är större än eller lika med 1.

5. När det gäller farliga ämnen som inte omfattas av med förordning (EG) nr 1272/2008, inklusive avfall, men som ändå förekommer eller sannolikt förekommer vid en verksamhet och i de förhållanden som råder vid verksamheten har eller sannolikt har motsvarande egenskaper när det gäller möjligheter att orsaka allvarliga olyckshändelser, ska dessa ämnen provisoriskt hänföras till den mest analoga kategorin eller det mest analoga farliga ämnet som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.
6. Om farliga ämnen uppvisar egenskaper som medför flera klassificeringar ska de lägsta tröskelvärdena användas när detta direktiv tillämpas. När regeln i not 4 tillämpas ska dock det lägsta tröskelvärdet för varje grupp av kategorier i not 4 a, b och c som motsvarar den aktuella klassificeringen användas.
7. Om farliga ämnen ingår i faroklassen AKUT TOXICITET, kategori 3, via oralt intag (H 301) ska de omfattas av faroklassen H2 AKUT TOXICITET i de fall då de inte kan klassificeras vare sig utgående från akut toxicitet vid inhalation eller akut toxicitet vid dermalt upptag, exempelvis på grund av att det inte föreligger entydiga uppgifter om toxicitet vid inhalation eller dermalt upptag.
8. Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga 1 till förordning (EG) nr 1272/2008). Om kvantiteten explosivt ämne eller explosiv blandning som ingår i föremålet är känd, ska den kvantiteten beaktas när detta direktiv tillämpas. Om kvantiteten explosivt ämne eller explosiv blandning i föremålet inte är känd ska hela föremålet betraktas som explosivt när detta direktiv tillämpas.
9. Testning av explosiva egenskaper hos ämnen och blandningar behövs bara om den screening som görs enligt bilaga 6, del 3 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods: Manual of Tests and Criteria, FN:s Manual of Tests and Criteria⁽¹⁾, visar att ämnet eller blandningen kan ha explosiva egenskaper.
10. Om explosiva ämnen, blandningar och föremål i riskgrupp 1.4 packas upp eller omförpackas, ska de tilldelas posten P1a, utom om det kan visas att faran fortfarande ingår i riskgrupp 1.4 i förordning (EG) nr 1272/2008.
- 11.1 Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med rådets direktiv 75/324/EEG av den 20 maj 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare⁽²⁾ (direktivet om aerosolbehållare), "Extremt brandfarliga" och "brandfarliga aerosoler" enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar "brandfarliga aerosoler kategori 1" respektive "brandfarliga aerosoler kategori 2" i förordning (EG) nr 1272/2008.
- 11.2 När denna post används måste det finnas dokumentation på att aerosolbehållaren inte innehåller brandfarlig gas i kategori 1 eller 2, eller brandfarlig vätska i kategori 1.

⁽¹⁾ Mera vägledning om när testning inte behövs finns i beskrivningen av metoden A.14, se kommissionens förordning (EG) nr 440/2008 av den 30 maj 2008 om testmetoder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) (EUT L 142, 31.5.2008, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 147, 9.6.1975, s. 40.

12. Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L.2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.
13. Ammoniumnitrat (5 000/10 000): gödselmedel med självunderhållande sonderfall
- Detta gäller blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel (blandade/sammansatta gödselmedel innehåller ammoniumnitrat med fosfat och/eller pottaska) som kan undergå självunderhållande sonderfall i enlighet med FN:s "trough test" (se FN:s Manual of Tests and Criteria, del III, punkt 38.2) och hos vilka kvävehalten på grund av ammoniumnitrat uppgår till
- mellan 15,75 ⁽¹⁾ och 24,5 ⁽²⁾ viktprocent, och vilka antingen innehåller sammanlagt högst 0,4 % brännbara/organiska material eller uppfyller kraven i bilaga III-2 till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2003/2003 av den 13 oktober 2003 om gödselmedel ⁽³⁾.
 - 15,75 viktprocent eller mindre utan begränsning för brännbart material.
14. Ammoniumnitrat (1 250/5 000): gödselkvalitet
- Detta gäller enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och ammoniumnitratbaserade blandade/sammansatta gödselmedel som uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003, och där kvävehalten på grund av ammoniumnitrat
- överstiger 24,5 viktprocent, med undantag för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %,
 - överstiger 15,75 viktprocent för blandningar av ammoniumnitrat och ammoniumsulfat,
 - överstiger 28 viktprocent ⁽⁴⁾ för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %.
15. Ammoniumnitrat (350/2 500): teknisk kvalitet
- Detta gäller ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat i vilka kvävehalten på grundval av ammoniumnitrat uppgår till
- mellan 24,5 och 28 viktprocent, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,4 %,
 - mer än 28 viktprocent¹, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,2 %.
- Detta gäller också vattenlösningar med ammoniumnitrat där ammoniumnitrathalten överstiger 80 viktprocent.
16. Ammoniumnitrat (10/50): material som inte uppfyller specifikationerna och gödselmedel som inte uppfyller kraven i detonationsprovet.
- Detta gäller
- kasserat material från tillverkningsprocessen, ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat, enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel enligt noterna 14 och 15 som returneras eller har returnerats från slutanvändaren till en tillverkare, en anläggning för tillfällig lagring eller utarbetning för att omarbetas, återvinnas eller behandlas för säker användning eftersom de inte längre uppfyller kraven i noterna 14 och 15,
 - gödselmedel enligt not 13, första strecksatsen, och not 14 till denna bilaga som inte uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003.
17. Kaliumnitrat (5 000/10 000):
- Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i pellet- eller granulatform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.

⁽¹⁾ 15,75 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 45 % ammoniumnitrat.

⁽²⁾ 24,5 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 70 % ammoniumnitrat.

⁽³⁾ EUT L 304, 21.11.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ 28 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 80 % ammoniumnitrat.

18. Kaliumnitrat (1 250/5 000):

Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i kristallform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.

19. Uppgraderad biogas

Vid tillämpningen av detta direktiv får upptraderad biogas klassificeras under punkt 18 i bilaga 1 del 2 om den har bearbetats i enlighet med gällande normer för renad och upptraderad biogas som garanterar en kvalitet som är likvärdig med kvaliteten på naturgas, inklusive vad metaninnehållet beträffar, och där syrehalten uppgår till högst 1 %.

20. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner

Kvantiteterna av polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner beräknas med hjälp av följande faktorer:

WHO 2005 TEF			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,0003	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,0003

(T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa)

Referens – Van den Berg m.fl., The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds.

21. Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av detta direktiv de lägsta tröskelvärdena tillämpas.

BILAGA II

Det minimum av uppgifter och information som ska beaktas i den säkerhetsrapport som avses i artikel 10

1. Information om hur verksamhetens ledningssystem och organisation är utformade för att förebygga allvarliga olyckshändelser

Denna information ska omfatta de delar som anges i bilaga III.

2. Beskrivning av verksamhetens omgivning

- a) Beskrivning av verksamheten och dess omgivning, inbegripet geografiskt läge, meteorologiska, geologiska och hydrologiska uppgifter samt, i förekommande fall, historik.
- b) Identifiering av anläggningar och annan aktivitet vid verksamheten som kan ge upphov till en allvarlig olyckshändelse.
- c) Utgående från tillgängliga uppgifter, identifiering av närliggande anläggningar liksom andra, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som skulle kunna vara källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse och av dominoeffekter.
- d) Beskrivning av de områden där en allvarlig olyckshändelse kan inträffa.

3. Beskrivning av anläggningen

- a) Beskrivning av den huvudsakliga hanteringen och produktionen vid de delar av verksamheten som har betydelse ur säkerhetsynpunkt, riskkällor för allvarliga olyckshändelser och de omständigheter under vilka en allvarlig olyckshändelse kan inträffa, tillsammans med en beskrivning av de förebyggande åtgärder som har vidtagits.
- b) Beskrivning av processerna, särskilt förfaringssätten varvid i förekommande fall hänsyn ska tas till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis.
- c) Beskrivning av farliga ämnen:
 - i) Förteckning över farliga ämnen, som omfattar
 - identifiering av farliga ämnen: kemisk beteckning, CAS-nummer, beteckning enligt IUPAC:s nomenklatur,
 - maximal kvantitet av det ämne eller de ämnen som förekommer eller kan förekomma.
 - ii) fysikaliska, kemiska och toxikologiska egenskaper och angivande av farorna, både omedelbara och på sikt, för människors hälsa och miljön.
 - iii) fysikaliskt eller kemiskt beteende under normala användningsförhållanden eller förhållanden vid vilka olyckor kan förutses.

4. Identifiering och analys av olycksrisker samt förebyggande åtgärder

- a) En detaljerad beskrivning av möjliga scenarier för allvarliga olyckshändelser och sannolikheten för sådana eller omständigheterna under vilka de kan inträffa, inbegripet en sammanställning av sådana händelser som kan utlösa vart och ett av dessa scenarier, oavsett om orsakerna finns inom eller utanför anläggningen, särskilt
 - i) driftsrelaterade orsaker,
 - ii) yttre orsaker, exempelvis med anknytning till dominoeffekter, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som skulle kunna ge upphov till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse,
 - iii) naturliga orsaker, exempelvis jordbävningar eller översvämningar.
- b) En bedömning av hur omfattande och svåra följderna av de identifierade allvarliga olyckshändelserna skulle kunna bli, inbegripet kartor, bilder eller, när det är lämpligt, motsvarande beskrivningar som visar de områden som sannolikt kan komma att påverkas av sådana olyckshändelser som inträffar i verksamheten.

-
- c) En granskning av tidigare olyckor och tillbud med samma ämnen och processer, överväganden om lärdomar från dessa och en uttrycklig hänvisning till specifika åtgärder som har vidtagits för att förebygga sådana olyckor.
 - d) En beskrivning av tekniska parametrar och den utrustning som används för att garantera anläggningens säkerhet.
5. Skyddsåtgärder och insatser för att begränsa följderna av en allvarlig olyckshändelse
- a) Beskrivning av den utrustning som har installerats vid anläggningen för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser för människors hälsa och miljön, inklusive exempelvis system för detektion/skydd, tekniska anordningar för att begränsa storleken på oavsiktliga utsläpp, inklusive vattensprej, ångskärmar, catch pots för nödfall eller uppsamlingskärl, avstängningsventiler, system för inertiering, uppsamling av brandsläckningsvatten.
 - b) Organisation för alarmering och räddningsinsatser.
 - c) Beskrivning av tillgängliga interna och externa resurser.
 - d) Beskrivning av eventuella tekniska och icke-tekniska åtgärder av relevans för att minska konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse.
-

BILAGA III

Information som avses i artiklarna 8.5 och 10 om verksamhetens säkerhetsledningssystem och organisation för att förebygga allvarliga olyckshändelser

Vid genomförandet av verksamhetsutövarens säkerhetsledningssystem ska följande beaktas:

- a) Säkerhetsledningssystemet ska vara proportionerligt mot farorna, de industriella aktiviteterna och organisationens komplexitet och ska grunda sig på en bedömning av riskerna. Säkerhetsledningssystemet bör omfatta den del av det allmänna ledningssystemet som inbegriper organisationsplanen, ansvarsfördelningen, rutiner, förfaranden, metoder och resurser för att fastställa och genomföra säkerhetspolicyn för att förebygga allvarliga olyckshändelser (säkerhetspolicyn).
- b) Säkerhetsledningssystemet ska omfatta följande punkter:
 - i) Organisation och personal — roll- och ansvarsfördelning för anställda som deltar i hanteringen av risker för allvarliga olyckshändelser, på alla nivåer i organisationen, tillsammans med de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar. Utbildningsbehoven för dessa anställda och utbildningens upplägg. Deltagande av anställda och underleverantörers personal som arbetar inom verksamheten och som har betydelse ur säkerhetssynvinkel.
 - ii) Identifiering och bedömning av riskerna för allvarliga olyckshändelser — beslut om och införande av förfaranden för systematisk identifiering av dessa risker vid normal och onormal drift, inbegripet i förekommande fall verksamhet som lagts ut på underleverantörer, samt bedömning av sannolikheten för att en olyckshändelse inträffar och hur allvarlig den kan bli.
 - iii) Styrning — beslut om och införande av förfaranden och instruktioner för säker drift, inbegripet underhåll av anläggningen, processer och utrustning, och för larmrutiner och tillfälliga driftsavbrott. Hänsyn ska då tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll, i syfte att minska risken för systemfel. Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installeras i en verksamhet samt med korrosion, kartläggning av verksamhetens utrustning, strategi och metodologi för övervakning och kontroll av utrustningens skick, lämpliga uppföljningsåtgärder och eventuella nödvändiga motåtgärder.
 - iv) Hantering av ändringar — beslut om och införande av förfaranden för att planera ändringar av eller konstruktion av nya anläggningar, processer eller lager.
 - v) Planering inför nödsituationer — beslut om och genomförande av förfaranden för att identifiera förutsebara nödsituationer genom systematisk analys, i syfte att utarbeta, testa och granska planerna för räddningsinsatser vid sådana nödsituationer och ge särskild utbildning till den berörda personalen. Denna utbildning ska ges till all personal som arbetar inom verksamheten, även underleverantörers berörda personal.
 - vi) Resultatuppföljning — beslut om och genomförande av förfaranden för att kontinuerligt utvärdera efterlevnaden av målen med verksamhetsutövarens säkerhetspolicy och säkerhetsledningssystem, samt mekanismerna för tillsyn och korrigerande åtgärder om det förekommer brister. Förfarandena ska inbegripa verksamhetsutövarens rutiner för anmälan av allvarliga olyckshändelser eller händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse, särskilt då det brustit i skyddsåtgärderna, undersökningar av dessa och uppföljningen utifrån tidigare lärdomar. Förfarandena ska också inbegripa resultatindikatorer såsom resultatindikatorer för säkerhet och andra relevanta indikatorer.
 - vii) Revision och granskning — beslut om och införande av förfaranden för periodisk systematisk bedömning av säkerhetspolicyn och av säkerhetsledningssystemets effektivitet och lämplighet, dokumenterad granskning av strategins och säkerhetsledningssystemets resultat och högsta ledningens uppdatering av säkerhetsledningssystemet, inklusive överväganden av och införande av nödvändiga ändringar enligt resultatet av revisionen och granskningen.

BILAGA IV

Uppgifter och information som ska ingå i de planer för räddningsinsatser som avses i artikel 12

1. Interna planer för räddningsinsatser
 - a) Namn eller befattning på de personer som har befogenhet att sätta igång räddningsinsatser samt på den person som ansvarar för insatser på platsen och samordningen av dem.
 - b) Namn eller befattning på den person som ansvarar för kontakten med den myndighet som har ansvaret för den externa planen för räddningsinsatser.
 - c) För varje förutsebar situation eller händelse som har betydelse för uppkomsten av en allvarlig olyckshändelse ska det finnas en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas för att kontrollera situationen eller händelsen och begränsa följderna, inklusive en beskrivning av den säkerhetsutrustning och de resurser som är tillgängliga.
 - d) Åtgärder för att begränsa riskerna för personer på platsen, inklusive hur varningar ska ges och vad personerna förväntas göra vid mottagandet av en varning.
 - e) Rutiner för tidig varning om tillbudet till den myndighet som ansvarar för att den externa planen för räddningsinsatser sätts i verk, typ av information som ska ingå i den första varningen och åtgärder för att lämna mer detaljerad information så snart den blir tillgänglig.
 - f) Vid behov rutiner för att utbilda personalen i de uppgifter som den förväntas utföra och, i förekommande fall, samordning av dessa med den externa räddningstjänsten.
 - g) Rutiner för att tillhandahålla stöd för insatser som görs utanför platsen.
2. Externa planer för räddningsinsatser
 - a) Namn eller befattning på de personer som har befogenhet att inleda räddningsinsatser och på de personer som har befogenhet att leda och samordna insatser utanför platsen.
 - b) Rutiner för mottagande av tidiga varningar om tillbud samt förfaranden för beredskapstillstånd och larm.
 - c) Rutiner för samordning av de resurser som behövs för att genomföra den externa planen för räddningsinsatser.
 - d) Rutiner för att tillhandahålla stöd för insatser på platsen.
 - e) Rutiner för insatser utanför platsen, inklusive respons på scenarier för allvarliga olyckshändelser enligt säkerhetsrapporten och med beaktande av eventuella dominoeffekter, inklusive sådana som påverkar miljön.
 - f) Rutiner för hur allmänheten och de närliggande verksamheter eller verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, som anges i artikel 9 ska förse med specifik information om olyckshändelsen och hur man ska agera.
 - g) Rutiner för hur information ska lämnas till räddningstjänsterna i andra medlemsstater vid allvarliga olyckshändelser som kan få gränsöverskridande följder.

BILAGA V

Upplysningar som ska lämnas till allmänheten enligt artikel 14.1 och enligt artikel 14.2 a

DEL 1

Alla verksamheter som omfattas av detta direktiv ska lämna följande upplysningar:

1. Verksamhetsutövarens namn eller handelsnamn samt fullständig adress till den berörda verksamheten.
2. En bekräftelse av att verksamheten omfattas av de bestämmelser och föreskrifter som krävs för genomförande av direktivet, och att den anmälan som avses i artikel 7.1 eller den säkerhetsrapport som avses i artikel 10.1 har överlämnats till den behöriga myndigheten.
3. En enkel redogörelse för aktiviteterna vid verksamheten.
4. Trivialnamnen och, när det gäller farliga ämnen som omfattas av del 1 i bilaga I, de generiska benämningarna och faroklassificeringarna för de relevanta farliga ämnen som förekommer vid verksamheten och som kan orsaka en allvarlig olyckshändelse, med uppgifter om deras viktigaste farliga egenskaper i enkla ordalag.
5. Allmän information om hur den berörda allmänheten kommer att varnas, vid behov, tillsammans med adekvat information om hur man lämpligen bör agera om en allvarlig olyckshändelse inträffar eller vägledning om var sådan information finns att tillgå i elektronisk form.
6. Datum för senaste besök på plats i enlighet med artikel 20.4 eller hänvisning till var sådan information finns att tillgå i elektronisk form, samt upplysningar om var det går att på begäran få mer ingående uppgifter om tillsynen eller den berörda tillsynsplanen, med beaktande av kraven i artikel 22.
7. Uppgifter om var det går att få tilläggsinformation, med beaktande av kraven enligt artikel 22.

DEL 2

Verksamheter på högre nivå ska lämna följande upplysningar utöver den information som anges i del 1 av denna bilaga:

1. Allmänna upplysningar om vilken fara för allvarliga olyckshändelser som kan föreligga, inbegripet möjliga följder av dessa olyckor för människors hälsa och miljön och en sammanfattning av de viktigaste typerna av scenarier för allvarliga olyckshändelser och de åtgärder som vidtas för att hantera dem.
2. En bekräftelse på att verksamhetsutövaren är skyldig att ordna tillbörliga rutiner på platsen och särskilt skyldigheten att kontakta räddningstjänsten vid insatser i samband med allvarliga olyckshändelser och i så hög grad som möjligt begränsa följderna av dem.
3. Lämplig information ur den externa planen för räddningsinsatser som utarbetats för att hantera de olycksföljder som uppstår utanför platsen. Informationen bör innehålla en uppmaning om att alla eventuella instruktioner och order från räddningstjänsten ska följas vid en olyckshändelse.
4. Där det är tillämpligt en angivelse av huruvida verksamheten ligger nära en annan medlemsstats territorium och därmed vilken risk som finns för att en allvarlig olyckshändelse har gränsöverskridande följder, enligt konventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE) om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor.

BILAGA VI

Kriterier för anmälan av en allvarlig olyckshändelse till kommissionen enligt artikel 18.1

- I. Alla allvarliga olyckshändelser som omfattas av punkt 1 eller som medför minst en av de följder som beskrivs i punkterna 2, 3, 4 och 5 måste anmälas till kommissionen.
1. Berörda farliga ämnen
Varje typ av brand, explosion eller oavsiktligt utsläpp av ett farligt ämne i kvantiteter som motsvarar minst 5 % av det tröskelvärde som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i bilaga I.
 2. Skador på personer eller egendom
 - a) Ett dödsfall.
 - b) Att sex personer skadas inom verksamheten och måste tillbringa minst ett dygn på sjukhus.
 - c) Att en person utanför verksamhetens område måste tillbringa minst ett dygn på sjukhus.
 - d) Att en eller flera bostäder utanför verksamhetens område skadas och blir oanvändbara till följd av olyckshändelsen.
 - e) Evakuering eller isolering av personer under mer än två timmar (personer × timmar); värdet ska vara åtminstone 500.
 - f) Avbrott av dricksvatten-, el-, gasförsörjning eller teleföbindelse under mer än två timmar (personer × timmar); värdet ska vara åtminstone 1 000.
 3. Omedelbara skador på miljön
 - a) Bestående eller långsiktiga skador på markbundna livsmiljöer:
 - i) 0,5 ha eller mer av en livsmiljö som har betydelse ur miljö- eller bevarandesynpunkt och är skyddad i lag.
 - ii) 10 ha eller mer av en mera utbredd livsmiljö, inklusive åkermark.
 - b) Betydande eller långsiktiga skador på livsmiljöer i sötvatten eller på marina livsmiljöer:
 - i) 10 km eller mer av en flod eller en kanal.
 - ii) 1 ha eller mer av en sjö eller damm.
 - iii) 2 ha eller mer av ett delta.
 - iv) 2 ha eller mer av ett kust- eller havsområde.
 - c) Betydande skador på en akvifer eller på grundvatten:
1 ha eller mer.
 4. Skador på egendom
 - a) Skador på egendom inom verksamheten: minst 2 miljoner EUR.
 - b) Skador på egendom utanför verksamheten: minst 0,5 miljoner EUR.
 5. Gränsöverskridande skador
Alla allvarliga olyckshändelser där ett farligt ämne medverkar direkt och som har följder utanför den berörda medlemsstatens territorium.
- II. Olyckshändelser eller händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse som medlemsstaterna anser vara av särskilt tekniskt intresse när det gäller att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa deras följder, men som inte uppfyller de kvantitativa kriterierna enligt ovan, bör anmälas till kommissionen.

BILAGA VII

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2.1 första stycket	Artikel 2.1 och artikel 3.2 och 3.3
Artikel 2.1 andra stycket	Artikel 3.12
Artikel 2.2	—
Artikel 3.1	Artikel 3.1
Artikel 3.2	Artikel 3.8
Artikel 3.3	Artikel 3.9
Artikel 3.4	Artikel 3.10
Artikel 3.5	Artikel 3.13
Artikel 3.6	Artikel 3.14
Artikel 3.7	Artikel 3.15
Artikel 3.8	Artikel 3.16
—	Artikel 3.2–3.7, 3.11 och 3.12 och 3.17–3.19
Artikel 4	Artikel 2.2 första stycket leden a–f och h
—	Artikel 2.2 första stycket led g och artikel 2.2 andra stycket
—	Artikel 4
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6.1	Artikel 7.2
Artikel 6.2 leden a–g	Artikel 7.1 leden a–g
Artikel 6.3	Artikel 7.3
Artikel 6.4	Artikel 7.4 leden a–c
—	Artikel 7.4 led d
Artikel 7.1	Artikel 8.1
—	Artikel 8.2 leden a och b
Artikel 7.1 a	Artikel 8.2 led a
Artikel 7.2	Artikel 8.5
Artikel 7.3	—
—	Artikel 8.3
—	Artikel 8.4
—	Artikel 8.5
Artikel 8.1 och 8.2	Artikel 9.1 och 9.2

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
—	Artikel 9.2
Artikel 9.1	Artikel 10.1
Artikel 9.2 första stycket	Artikel 10.2
Artikel 9.2 andra stycket	—
Artikel 9.3	Artikel 10.3
Artikel 9.4	Artikel 10.6
Artikel 9.5	Artikel 10.5
Artikel 9.6	—
—	Artikel 10.4
Artikel 10	Artikel 11
Artikel 11.1 leden a och b	Artikel 12.1 leden a och b och artikel 12.2
Artikel 11.1 led c	Artikel 12.1 led c
Artikel 11.2	Artikel 12.3
Artikel 11.3	Artikel 12.4 och 12.5
Artikel 11.4	Artikel 12.6 första stycket
Artikel 11.4 a	Artikel 12.6 andra stycket
Artikel 11.5	Artikel 12.7
Artikel 11.6	Artikel 12.8
Artikel 12.1 första stycket	Artikel 13.1
Artikel 12.1 andra stycket	Artikel 13.2
Artikel 12.1 a	—
Artikel 12.2	Artikel 13.3
—	Artikel 13.4
Artikel 13.1 första stycket	Artikel 14.2 första stycket led a och artikel 14.2 andra stycket, andra meningen
Artikel 13.1 andra stycket, första och tredje meningen	Artikel 14.2 andra stycket, sista meningen
Artikel 13.1 andra stycket, andra meningen	Artikel 14.1
Artikel 13.1 tredje stycket	Artikel 14.2 andra stycket, första meningen
—	Artikel 14.1 andra meningen
Artikel 13.2	Artikel 14.3
Artikel 13.3	Artikel 14.4
Artikel 13.4 första meningen	Artikel 14.2 led b
Artikel 13.4 andra och tredje meningen	Artikel 22.3 första och andra styckena
Artikel 13.5	Artikel 15.1
Artikel 13.6	Artikel 14.2 led c

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/35

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
—	Artikel 15.2–15.7
Artikel 14.1	Artikel 16
Artikel 14.2	Artikel 17
Artikel 15.1 leden a–d	Artikel 18.1 leden a–d och artikel 18.2 första stycket
Artikel 15.2 första stycket	Artikel 18.1 led e och artikel 18.3
Artikel 15.2 andra stycket	Artikel 18.2 andra stycket
Artikel 15.3	Artikel 18.4
Artikel 16	Artikel 6.1
—	Artikel 6.2 och 6.3
Artikel 17	Artikel 19
Artikel 18.1	Artikel 20.1 och 20.2
Artikel 18.2 led a	Artikel 20.4
Artikel 18.2 led b–c	Artikel 20.7
Artikel 18.3	Artikel 20.11
—	Artikel 20.3, 20.5, 20.6, 20.8, 20.9 och 20.10
Artikel 19.1	Artikel 21.1
Artikel 19.1 a första stycket	Artikel 21.3 första stycket
Artikel 19.1 a andra stycket	Artikel 21.3 andra stycket
Artikel 19.2 första stycket	Artikel 21.4
Artikel 19.2 andra stycket	Artikel 21.6
Artikel 19.3	Artikel 21.7
—	Artikel 21.5
Artikel 19.4	Artikel 21.2
Artikel 20.1 första stycket	Artikel 22.1
Artikel 20.1 andra stycket	Artikel 22.2
Artikel 20.2	—
—	Artikel 23
—	Artikel 24
Artikel 21.1	Artikel 25
Artikel 21.2	Artikel 21.5
Artikel 22	Artikel 27
Artikel 23	Artikel 32
Artikel 24	Artikel 31
Artikel 25	Artikel 33

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Artikel 26	Artikel 34
—	Artikel 26 och artiklarna 28–30
—	Bilaga I, inledande stycken
Bilaga I, inledningen, punkterna 1–5	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 1–3
Bilaga I, inledningen, punkterna 6–7	—
Bilaga I, del 1	Bilaga I, del 2
Bilaga I, del 1, noter till Bilaga I, noterna 1–6	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 13–18
Bilaga I, del 1, noter till Bilaga I, not 7	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 20
—	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 7
Bilaga I, del 2	Bilaga I, del 1
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 1	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 1 och 5 och 6
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 2	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 8–10
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 3	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 11.1, 11.2 och 12
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 4	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 4
Bilaga II, delarna I–III	Bilaga II, punkterna 1–3
Bilaga II, del IV, punkt A	Bilaga II, punkt 4a
—	Bilaga II, punkt 4 a leden i–iii,
Bilaga II, del IV, punkt B	Bilaga II, punkt 4b
—	Bilaga II, punkt 4c
Bilaga II, del IV, punkt C	Bilaga II, punkt 4d
Bilaga II, del V, punkt A–C	Bilaga II, punkt 5 a–c
Bilaga II, del V, punkt D	—
—	Bilaga II, punkt 5d
Bilaga III, inledningen och leden a–b	Bilaga III, inledande stycket och led a Artikel 8.1 och 8.5
Bilaga III, led c, leden i–iv	Bilaga III, led b, leden i–iv
Bilaga III, led c, leden v–vii	Bilaga III, led b, leden vi–vii
Bilaga IV	Bilaga IV
Bilaga V, punkt 1	Bilaga V, del 1, punkt 1
Bilaga V, punkt 2	—
Bilaga V, punkterna 3–5	Bilaga V, del 1, punkterna 2–4
Bilaga V, punkt 6	Bilaga V, del 2, led 1
Bilaga V, punkt 7–8	Bilaga V, del 1, punkt 5
—	Bilaga V, del 1, punkt 6
Bilaga V, punkterna 9–10	Bilaga V, del 2, punkterna 2 och 3

24.7.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 197/37

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Bilaga V, punkt 11	Bilaga V, del 1, punkt 7
—	Bilaga V, del 2, punkt 4
Bilaga VI, I	Bilaga VI, del I
Bilaga VI, II	Bilaga VI, del II
—	Bilaga VII

Statens offentliga utredningar 2014

Kronologisk förteckning

1. Vissa bostadsbeskattningsfrågor. Fi.
2. Framtidens valfrihetssystem
– inom socialtjänsten. S.
3. Boende utanför det egna hemmet
– placeringsformer för barn och unga. S.
4. Det måste gå att lita på konsument-
skyddet. Ju.
5. Staten får inte abdikera
– om kommunaliseringen av den svenska
skolan. U.
6. Män och jämställdhet. U.
7. Skärpta straff för vapenbrott. Ju.
8. Översyn av statsskuldspolitiken. Fi.
9. Förändrad assistansersättning
– en översyn av ersättningssystemet. S.
10. Ett steg vidare – nya regler och åtgärder
för att främja vidareutnyttjande
av handlingar. S.
11. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet
2014. Forskningsdebatt, alternativ och
beslutsfattande. M.
12. Utvärdera för utveckling – om utvärdering
av skolpolitiska reformer. U.
13. En digital agenda i människans tjänst
– en ljusnande framtid kan bli vår. N.
14. Effektiv och rättssäker
PBL-överprövning. S.
15. Investeringsplanering för försvarsmateriel
En ny planerings-, besluts- och
uppföljningsprocess. Fö.
16. Det ska vara lätt att göra rätt
Åtgärder mot felaktiga utbetalningar
inom den arbetsmarknadspolitiska
verksamheten. A.
17. Genomförande av Seveso III-direktivet
Betänkande från Seveso III-utredningen. Fö.

Statens offentliga utredningar 2014

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Det måste gå att lita på konsumentskyddet. [4]
Skärpta straff för vapenbrott. [7]

Försvarsdepartementet

Investeringsplanering för försvarsmateriel
En ny planerings-, besluts- och
uppföljningsprocess. [15]
Genomförande av Seveso III-direktivet
Betänkande från Seveso III-utredningen. [17]

Socialdepartementet

Framtidens valfrihetssystem
– inom socialtjänsten. [2]
Boende utanför det egna hemmet
– placeringsformer för barn och unga. [3]
Förändrad assistansersättning
– en översyn av ersättningssystemet. [9]
Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för
att främja vidareutnyttjande av handlingar.
[10]
Effektiv och rättssäker PBL-överprövning.
[14]

Finansdepartementet

Vissa bostadsbeskattningsfrågor. [1]
Översyn av statsskuldspolitiken. [8]

Utbildningsdepartementet

Staten får inte abdikera
– om kommunaliseringen av den svenska
skolan. [5]
Män och jämställdhet. [6]
Utvärdera för utveckling – om utvärdering av
skolpolitiska reformer. [12]

Miljödepartementet

Kunskapsläget på kärnavfallsområdet
2014. Forskningsdebatt, alternativ och
beslutsfattande. [11]

Näringsdepartementet

En digital agenda i människans tjänst
– en ljusnande framtid kan bli vår. [13]

Arbetsmarknadsdepartementet

Det ska vara lätt att göra rätt
Åtgärder mot felaktiga utbetalningar
inom den arbetsmarknadspolitiska
verksamheten. [16]